

EDUCAȚIE DESCHISĂ

Revista profesorului inovativ

Articolele sunt primite în cadrul **etapei 1, Culori de toamnă:
Diversitate și incluziune**, a **Proiectului Internațional
Educație Deschisă**

**Interviul lunii: Alessia
Maria Constantinescu**

**O generație nouă cu idei mari.
Povestea unei adolescente care
reușește să inspire.**

Centro de Educación Abierta

EDUCAȚIE DESCHISĂ

ISSN 3008-3516 ISSN-L 3008-3516

Colectivul de redacție

Editor șef:

Prof. Ana-Maria Sasu (Spania)

Coordonatori:

Prof. Cecilia Stan-Tomescu (Spania)

Prof. Mihaela Manciulea (România)

Prof. Livia Topor (România)

Prof. Nicoleta Nagy (România)

Prof. Ileana Creț (România)

Prof. Ionela Văduva (România)

Conf. Dr. Arsene Igor

(Rep. Moldova)

Articolele sunt primite în cadrul **etapei 1, Culi de toamnă:**

**Diversitate si incluziune, a Proiectului Internațional
Educație Deschisă**

Adresa redactiei
Aleea Barajul Bicz, nr. 5
Sector 3, Bucuresti

PROFESORI COLABORATORI

1.	Interviul lunii: Alessia Maria Constantinescu	8
2.	POPA RIALDA-MARIA,	15
3.	MOȘ IOANA, Grădinița Cu Program Prelungit Nr.7, Sighetu Marmăției	33
4.	CHIRICA SORINA ELENA, Școala Gimnazială „Ion Murgeanu”, Zorleni, Vaslui	43
5.	CĂLUGĂREANU ADELINA, Instituția Publică Liceul Teoretic „Constantin Stere”, Soroca	46
6.	BĂBĂLĂU JULIANA, G.P.P. Manocska - Tg. Secuiesc, Jud. Covasna	51
7.	BOTA ANDREEA RAMONA, Școala Gimnazială Comloșu Mare- Structura Grădinița P.N., Comloșu Mare	54
8.	IRINA DAVID, Grădinița De Copii Nr. 165, Chișinău, R. Moldova	57
9.	DRĂGHICESCU ELENA, Școala Gimnazială Ferigile	64
10.	NEDELCU LIGIA ADELINA, Liceul Teoretic Special Iris, Timișoara	66
11.	ISTOCESCU IONELA, Școala Gimnazială Ferigile	68
12.	DIMA CRINA, Colegiul „Csiky Gergely” Arad	70
13.	ROMAN CRISTINA-OANA, Școala Gimnazială Nr.1 Ruscova, Maramureș	73
14.	CERNAT GABRIELA, Grădinița Nr 1, Țegheș, Județul Ilfov	76
15.	MATEȘ RODICA, Școala Gimnazială „Horea”, Horea	78
16.	IANCU ELENA, Școala Gimnazială „Carol I” /G.P.N. Căsuța Cu Povești”, Județul Argeș	80
17.	CIBOTARI NATALIA,	82
18.	TARADACIUC CRISTINA ELENA, Liceul Teoretic Special Iris, Timisoara	97
19.	BORGOVAN ANAMARIA, Școala Gimnazială Dorna Arini, Structura G.P.N. Dorna Arini	98
20.	FLOREA ADRIANA MARIANA, Colegiul De Arte ”Sabin Drăgoi” Arad	100
21.	MIRELA TURENSCHI, I.C. Spirito Santo Cosenza, Italia	104
22.	GOTEA ANDREEA, Liceul De Arte „Ionel Perlea”, Slobozia	106
23.	ENACHE MIHAELA, Școala Gimnazială Ștefan Cel Mare, Alexandria	108
24.	MOCANU ELENA –IULIA, Școala Gimnazială „Gheorghe Poalelungi”, Măstăcani	113

25. PANAIT PETRONELA , Școala Gimnazială „Viceamiral„Ioan Murgescu”, Valu Lui Traian, Constanța	114
26. TACIUC MIHAELA , Școala Gimnazială Zvoriștea- Structura Buda	116
27. DROBOTĂ ANGELA MARIA , Colegiul Național De Informatică „Spiru Haret” Suceava	135
28. NAGY OFELIA CRISTINA , Centrul Școlar De Educație Incluzivă Primăvara, Reșița	136
29. ALBULESCU CRISTIAN VALENTIN , Centrul Școlar De Educație Incluzivă Aurora, Reșița	136
30. DÎRLEA RALUCA , Grădinița Cu Program Prelungit Numărul 2, Aiud	139
31. MULEA RAMONA , Grădinița Cu Program Prelungit Numărul 2, Aiud	139
32. CIUBOTARIU GABRIELA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare”, Vaslui	141
33. MILICENCO LARISA , Complexul Educațional Cu Învățământ Special „Orfeu” .	143
34. PURICE ANA , Complexul Educațional Cu Învățământ Special „Orfeu”	143
35. COZMA LORENA , Liceul Tehnologic Plopenii Mari	146
36. MIHAELA STOENESCU , Școala Gimnazială „Maria Rosetti” București	147
37. VASILE MONICA-LUIZA , Școala Gimnazială „Garabet Ibrăileanu” Târgu Frumos	148
38. BUCIUMAȘ MARICICA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare" Vaslui	151
39. CIMPU MIHAELA , Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Brașov	153
40. CRISTIAN ERIKA MONIKA , Școala Gimnazială Batoș	156
41. CONSTANTIN VALENTINA , Școala Gimnazială Nr.2 Bordeasca Veche	160
42. ANIȘCA VASILICA , Școala Gimnazială „Ștefan Luchian” Moinești	162
43. TIRITEU DANIELA , Școala Gimnazială Nr. 1, Lăzăreni	165
44. NISTOR ROXANA , Centrul Școlar Pentru Educație Incluzivă Brașov	167
45. CIMPOIEȘU CRISTINA , Grădinița Cu Program Prelungit Nr. 35, Municipiul Ploiești	168
46. TOMAZIU PATRAȘCU ANA- MARIA , I.L.R., București	170
47. PETREA MIHAELA ADRIANA , I.L.R., București	170
48. ANGHELESCU ALINA-RUXANDRA , Liceul Teoretic „Tudor Arghezi”, Târgu Cărbunești, Gorj	174
49. CREȚU GEORGIANA , Școala Gimnazială Slobozia Bradului, Vrancea	176
50. CÎRDU OANA MARIANA , Centrul Școlar De Educație Incluzivă Caransebeș	178

51. PANĂ RODICA DANIELA , Liceul Tehnologic Special Pentru Copii Cu Deficiențe Auditivă Buzău, Școala Gimnazială Comuna Smeeni	181
52. RODICA MĂRĂCINEANU , Școala Gimnazială „Căpitan Aviator Mircea T, Bădulescu”, Buzău	184
53. CÎRLIGEANU MARGARETA , Centrul Școlar De Educație Incluzivă Suceava	187
54. BOBIȘ FLORINA-MELINDA , Școala „Traian Dârjan”, Structura I, Cluj-Napoca	189
55. CREȚU LUDMILA , Instituția LTPA „Elena Alistar”	191
56. STOICA MARINELA IULIA , Școala Gimnazială „Vasile Cristoforeanu”, Râmnicu-Sărat	202
57. MOLDOVAN MARIANA , Școala Gimnazială „Traian Dârjan”, Structura I, Cluj Napoca	205
58. FLOREA ADRIANA MARIANA , Colegiul De Arte „Sabin Drăgoi” Arad	207
59. CREANGĂ GABRIELA ADELINA , Școala Gimnazială „Leonardo Da Vinci” București	211
60. LAMBĂ ELENA , Școala Gimnazială „Înv. Radu Ion”, Vadu-Părului	213
61. CONSTANTIN ELISABETA MĂDĂLINA , Liceul Tehnologic Târnăveni	221
62. VASILE MONICA-LUIZA , Școala Gimnazială „Garabet Ibrăileanu” Târgu Frumos	223
63. NAGY OFELIA CRISTINA , C.Ș.E.I. Primăvara Reșița	226
64. POPA ARABELA , Școala Gimnazială Sântana	229
65. BODESCU RALUCA PAULA , Liceul Cu Program Sportiv Bacau	232
66. BORȘ ADI LUMINIȚA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Vaslui	234
67. CILIBIU ELENA-ISABELA , Grădinița Cu Program Prelungit Numărul 14, Timișoara	237
68. SÎRBU CORNELIA , Școala Gimnazială Numărul 1 Urdari, Grădinița Fîntînele ...	239
69. JURAVLE DIANA , Școala Gimnazială „Dimitrie Onciul”, Straja, Suceava	242
70. TĂNĂSOIU MARGARETA , Grădinița Cu Program Prelungit Nr 14 Timișoara	245
71. LUPUȚ FLORICA , Grădinița Cu Program Prelungit Nr 14 Timișoara	245
72. VÂRVONI MARINELA , Centrul Școlar De Educație Incluzivă Caransebeș	248
73. MORARU MIHAELA-ANIȘOARA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Vaslui	250

74.	MIHAI ELENA , Școala Gimnazială „Dr. Emanuiel Rigler”, Ștefan Cel Mare, Jud. Neamț	254
75.	MUNTEANU SIMONA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare”, Vaslui	256
76.	BECHEȘ ANA-IULIA , Centrul Județean De Resurse Și Asistență Educațională Bistrița	259
77.	BÎRSAN AYDA-ROXANA , Liceul Gheorghe Tătărescu Rovinari, Gorj	261
78.	CAMGEA RALUCA-ELENA , Școala Gimnazială „Ion Desideriu Sîrbu” Petrila	263
79.	OPRESCU ELENA , Liceul Tehnologic Voinești, G.P.N. Voinești	265
80.	ANDRUNACHE CARMEN-GABRIELA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Vaslui	267
81.	OLGUȚA ADRIANA ROCHA NAVARRETE , Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Sibiu	270
82.	BÎRDĂNAȘ DUMITRIȚA- DANIELA , Școala Gimnazială „Ștefan Cel Mare” Vaslui	272
83.	DOZSA ALEXANDRA SABINA , Școala Primară Camigo	275
84.	GHENȚ IOANA FALORINA , Grădinița Pp1, Arad	276
85.	PEȘTEAN NICOLETA , Grădinița Pp1, Arad	279
86.	BENCHE CAMELIA , Școala Primară, Camigo	281
87.	NAGY OFELIA CRISTINA , C.Ș.E.I. Primăvara, Reșița	282
88.	VINTILĂ MIRELA , Istituto Comprensivo Castiglione Uno (Mn) Și Istituto Comprensivo A.Cesari , Castel Dazzano (Vr)	285
89.	PÎRVU ANCA- DIANA , G.P.N. Nr. 12 Galați, Structură Școala Gimnazială Nr. 24 Galați	289
90.	NICULESCU SOFIA , Școala Gimnazială „Principele Radu”, Adjud	302
91.	MIHAI MELANIA , Colegiul Național „Spiru Haret”, Tg-Jiu	305
92.	MIRESCU DANIELA-LAURA , Școala Gimnazială I Gh Duca, G.P.P Traian Rm. Vâlcea	308
93.	ȚÎMBOI DORINA GIANINA , Școala Gimnazială Nr.1 Poieniști Sat Oprișița Județul Vaslui	310
94.	IONESCU DANIELA-ELENA , Grădinița Cu Program Normal Nr. 3, Râmnicu Vâlcea	311
95.	MÎRZOIU ANAMARIA-MĂDĂLINA , Școala Gimnazială I Gh Duca, G.P.P. Traian Rm Vâlcea	322

96.	ZOTA FLORICICA , Școala Gimnazială Asău, Județul Bacău	324
97.	SIMION GEORGIANA-ADINA , Școala Colegiul „Ferdinand I”, Măneciu	334
98.	MIHAELA HAȚEGAN , Școala Gimnazială ”Anișoara Odeanu” Lugoj, Timiș	337
99.	BÂZU DANA OTILIA , Colegiul Economic „Ion Ghica”, Bacău	339
100.	BÂZU PETRU , Colegiul Mihai Eminescu Bacău	341
101.	PĂTRU MARIANA , Școala Gimnazială „Constantin Gerotă”, Calafat, Dolj	343
102.	BĂLU COSMINA-DELIA , Grădinița Cu Program Prelungit Făget, Grădinița Cu Program Normal Temerești	348
103.	EMILIA CUCURUZAC , Grădinița Creșă Incluzivă „Guguță”, Municipiul Ungheni, Republica Moldova	350
104.	ECATERINA RASTROȘAN , Grădinița Creșă Incluzivă „Guguță”, Municipiul Ungheni, Republica Moldova	356
105.	TULBU ELIZAVETA , Grădinița De Copii Nr. 110, Chișinău, Republica Moldova	359
106.	ALBULESCU CORNELIA , Școala Gimnazială Nr. 24 Timișoara	374
107.	LOREDANA TELEAGĂ , Liceul Cu Program Sportiv, Bacău	376
108.	SUGURELANCA , Colegiul Național Pedagogic „Carmen Sylva”	377
109.	COCAN CĂTĂLINA , Școala Gimnazială Alexandru Vaida-Voevod, Cluj-Napoca	378
110.	TARADACIUC CRISTINA ELENA , Liceul Teoretic Special Iris, Timișoara	382
111.	CORNELIA STAN , Școala Gimnazială Miron Costin, Galați	383

Editorial

Toamna aceasta aduce cu ea începutul unui nou drum pentru proiectul Educație Deschisă – un drum al continuității, dar și al reînnoirii. Cu fiecare etapă, comunitatea noastră devine mai bogată în experiențe, idei și oameni care cred în puterea educației de a uni, nu de a separa; de a oferi șanse, nu de a ridica bariere.

Numărul 9 al revistei reunește materialele primite în cadrul Etapei 1 – „Culorile Toamnei: Diversitate și Incluziune”, o temă care a inspirat profesorii să aducă în prim-plan frumusețea diferențelor, empatia și educația bazată pe respect reciproc. Fiecare articol, activitate sau resursă publicată aici poartă amprenta unui profesor care a ales să privească în clasă cu inima deschisă și să transforme diversitatea într-o lecție de viață pentru elevii săi.

Totodată, începând cu acest număr initiem o rubrica nouă, Interviuul lunii – un spațiu dedicat celor care inspiră prin curaj, performanță și autenticitate.

În ediția de față, deschidem această rubrică printr-un dialog cu o elevă cu rezultate excepționale, un parcurs deosebit și o poveste care ne amintește că educația nu înseamnă doar cunoaștere, ci și pasiune, perseverență și visuri duse până la capăt.

Avem, de asemenea, onoarea de a publica în acest număr lucrarea unei alte tinere remarcabile, Rialda Maria Popa, intitulată “Inclusive Education for Children with Special Educational Needs in Romania: Policies, Practices, and Perspectives”. O lucrare profundă, matură, care aduce în atenția cititorilor o perspectivă complexă și documentată asupra incluziunii educaționale în România – o temă mereu actuală și esențială pentru formarea unei societăți echitabile.

Prin fiecare contribuție, Educație Deschisă confirmă că este mai mult decât un proiect: este o comunitate de profesori, elevi și oameni dedicați schimbării, care cred în dialog, în colaborare și în puterea exemplului.

Le mulțumim tuturor celor care au ales să se alăture acestei prime etape al Proiectului Internațional Educație Deschisă din anul școlar 2025-2026 și să contribuie la construirea unei educații deschise, incluzive și moderne.

Fie ca aceste pagini să inspire și să reamintească fiecărui cititor că educația – asemenea toamnei – este plină de culoare și oferă promisiunea unui nou început.

Redactor Șef,
Prof. AnaMaria sasu

Interviul lunii – O generație nouă cu idei mari. Povestea unei adolescente care reușește să inspire.

ALESSIA MARIA CONSTANTINESCU

Din acest an școlar, 2025-2026, începând cu numărul prezent, am introdus o rubrică nouă: „Interviul lunii”.

Ne dorim ca, prin această secțiune, să aducem în prim-plan oameni care inspiră prin parcursul lor — elevi, profesori, părinți, formatori — și care, prin povestea lor, oferă un model de implicare, pasiune și viziune.

Pentru început, am ales să vorbim cu **Alessia Maria Constantinescu**, o tânără româncă aflată la granița dintre adolescență și maturitate, care redefinește ideea de „elev excepțional”.

Născută România, Alessia a început școala în România, iar de 2 ani își continuă studiile în Spania, la una dintre cele mai bune școli private - American School of Valencia. Este președinta Consiliului Elevilor, sportiv de performanță, autor de carte, voluntar în proiecte internaționale și o tânără care îmbină armonios știința cu arta, rigoarea cu empatia și ambiția cu echilibrul.

Am descoperit, pe parcursul acestui interviu, nu doar un profil remarcabil, ci și un suflet matur, ancorat în realitate, cu o voce autentică și clară despre ceea ce înseamnă educația, implicarea și visurile unei generații noi.

Te invităm să citești mai departe și să o cunoști pe Alessia - o elevă care inspiră, provoacă și construiește cu fiecare pas un viitor mai bun.

Alessia, îți mulțumesc că ai acceptat acest interviu. Pentru început, spune-ne... cine este Alessia?

Bună ziua! Mulțumesc pentru invitație și pentru ocazia de a vorbi despre lucrurile care mă pasionează. Mă bucur să fiu parte din această inițiativă și sper ca povestea mea să inspire și alți tineri. Am 17 ani și studiez la Școala Americană din Valencia (American School of Valencia). Bineînțeles că economia ocupă una dintre pozițiile cele mai înalte între pasiunile mele, dar gama este foarte diversă: de la tenis, nutriție, psihologie, politică, debate și public speaking până la muzică, citit, scris creativ și chiar și arte culinare.

Ai crescut în România, dar din 2023 locuiești în Spania. Cum a fost această tranziție? Ce ai luat cu tine din România și ce ai descoperit aici?

Decizia de a ne muta în Valencia a fost influențată de mai mulți factori, printre care se numără atât educația, cât și sportul. A fost o decizie colectivă, pe care familia mea a discutat-o înainte cu mine și frații mei. În primele luni după mutare, nostalgia și flashback-urile m-au urmărit peste tot, până când mi-am dat seama de oportunitățile reale oferite de locul în care mă aflam. Fără doar și poate, unul dintre aspectele mele favorite despre Spania în general este numărul atât de mare de autostrăzi. Infrastructura atât de avansată ne permite să ne deplasăm extrem de rapid dintr-un loc în altul — lucru pe care îmi doresc din suflet să-l văd și în România, în viitor.

Cum arată o zi obișnuită pentru tine? Când îți găsești timp pentru atâtea activități?

Ziua mea este destul de bine organizată, iar cheia e să respect timpii pe care mi-i stabilesc. Totul e despre timing și disciplină. Îmi place să mă trezesc devreme, pentru că diminețile îmi oferă claritate și energie. Încerc să am mereu un echilibru între școală, antrenamente, studiu individual și viața socială. Nu e ușor, dar când faci lucruri care te pasionează, nu se simte ca o corvoadă.

Ești elevă la American School of Valencia, ai un GPA remarcabil și te pregătești pentru examene internaționale (IB, SAT, TOEFL). Care sunt materiile tale preferate și de ce?

Economia, fără îndoială, pentru că îmbină logica, realitatea și impactul asupra societății. Îmi place și psihologia (o pasiune pe care o explorez în afara școlii) pentru că

explică motivațiile și comportamentele umane — un aspect esențial în orice domeniu. În general, apreciez materiile care mă provoacă să gândesc critic și să leg conceptele teoretice de realitate.

Cum te pregătești pentru concursuri și examene atât de solicitante? Ai o rutină sau un sistem de organizare?

Da, sunt o persoană foarte structurată. Îmi fac planuri detaliate de studiu înainte de fiecare sesiune de examene și încerc să respect ordinea priorităților. Învăț mai eficient dimineața și seara târziu, când e liniște, iar pentru a menține concentrarea, alternez materiile și includ pauze scurte. În plus, sportul mă ajută enorm să-mi păstrez echilibrul mental și fizic.

Ce te motivează să fii mereu printre cei mai buni?

Nu mă compar cu alții, ci cu mine cea de ieri. Motivația mea vine din dorința de a evolua constant și de a face tot ceea ce fac cu sens. Îmi place sentimentul acela de progres — când vezi că munca ta se transformă în rezultate.

Ești președinta Consiliului Elevilor la ASV. Cum ai decis să candidezi și ce ai învățat din acest rol?

Mi-am dorit să contribui activ la comunitatea școlii. În acest rol, am învățat să ascult, să gestionez echipe diverse și să coordonez proiecte în care vocea fiecărui elev contează. Leadershipul nu înseamnă doar să conduci, ci să creezi un mediu în care ceilalți se simt auziți și motivați.

Ai menționat colaborarea cu platforme ca TedX Youth sau International Volunteer HQ. Cum a fost să coordonezi proiecte de o asemenea amploare?

Sunt proiecte la care încă lucrez și sunt experiențe extrem de formative. Mă învață cum să gestionez presiunea, să planific în detaliu și să comunic eficient cu oameni din medii culturale diferite. Fiecare proiect este o lecție de responsabilitate și de adaptabilitate.

Ai fost voluntar în multe contexte - orfeline, conferințe, școli internaționale, ONG-uri. Ce activitate de voluntariat ți-a rămas cel mai aproape de suflet?

Experiența de la orfelinatul din Real de Gandia, în Spania, din decembrie 2024, a fost una dintre cele mai emoționante.

Am organizat activități de Crăciun pentru peste 60 de copii, inclusiv pentru cei cu dizabilități mintale, adaptând jocurile și momentele creative pentru ca fiecare să se poată bucura de ele. Bucuria sinceră de pe chipurile lor mi-a reamintit cât de valoroase sunt gesturile mici și cât de mult contează prezența autentică.

Ai lucrat și ca intern la „ASV Educational Admin Office”, susținând copiii mici. Ce ai învățat din această experiență?

Acea perioadă a fost una dintre cele mai formative experiențe din viața mea. Am înțeles câtă muncă, răbdare și organizare se află în spatele sistemului educațional. Am creat peste 200 de materiale interactive pentru elevii de vârstă mică și am contribuit la eficientizarea distribuției resurselor educaționale. Pe lângă competențele administrative, am învățat cât de important este să creezi un mediu care să-i inspire pe copii să învețe și să fie curioși. M-a ajutat, de asemenea, să-mi dezvolt răbdarea, atenția la detalii și spiritul de echipă.

Ai făcut internship la Stejarii Country Club, un mediu profesionist și competitiv. Ce ți-a plăcut cel mai mult din acea experiență?

Am rotit între departamente - de la finanțe și operațiuni la marketing și concierge - ceea ce mi-a oferit o viziune de ansamblu asupra modului în care funcționează o organizație de elită. Mi-a plăcut faptul că am putut combina analiza economică (prin reconcilierea datelor și interpretarea P&L-ului) cu interacțiunea umană (prin coordonarea evenimentelor și comunicarea cu membrii clubului). A fost o experiență care mi-a consolidat atât abilitățile analitice, cât și cele interpersonale.

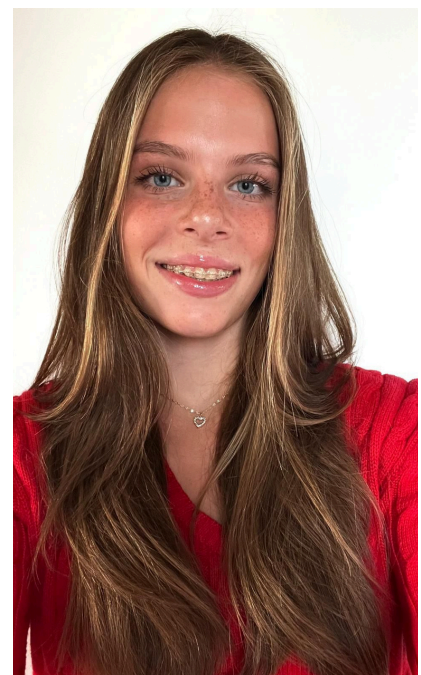
*Ai lucrat și în domeniul ospitalității și în educație.
Cum ți-ai dat seama ce îți place cu adevărat?*

Faptul că am experimentat medii atât de diferite – de la un bar italian, până la birouri administrative sau evenimente internaționale – m-a ajutat să înțeleg că ceea ce mă motivează nu este domeniul în sine, ci sentimentul de contribuție și interacțiunea cu oamenii. Îmi place să văd rezultatele directe ale muncii mele, fie că e vorba despre o clasă de copii fericiți, un client mulțumit sau o echipă care funcționează mai bine datorită unei idei propuse de mine. Cred că mi se potrivește mediul în care se îmbină analiza cu empatia — de aceea economia, educația și leadershipul social sunt direcțiile în care mă regăsesc cel mai mult.

Ai fost și pe platourile de filmare ale serialului „Groapa” la ProTV. Cum a fost această incursiune în lumea actoriei?

A fost o experiență fascinantă. Să lucrez într-un mediu profesionist de televiziune m-a învățat câtă muncă, disciplină și coordonare se ascund în spatele unei producții. Am jucat într-o scenă, dar am avut și ocazia să-l urmăresc pe producător în timpul filmărilor, observând procesul de regie, montaj și continuitate. Actoria m-a ajutat să ies din zona de confort, să mă exprim mai liber și să-mi îmbunătățesc prezența scenică — abilități care mă ajută enorm și în public speaking sau leadership.

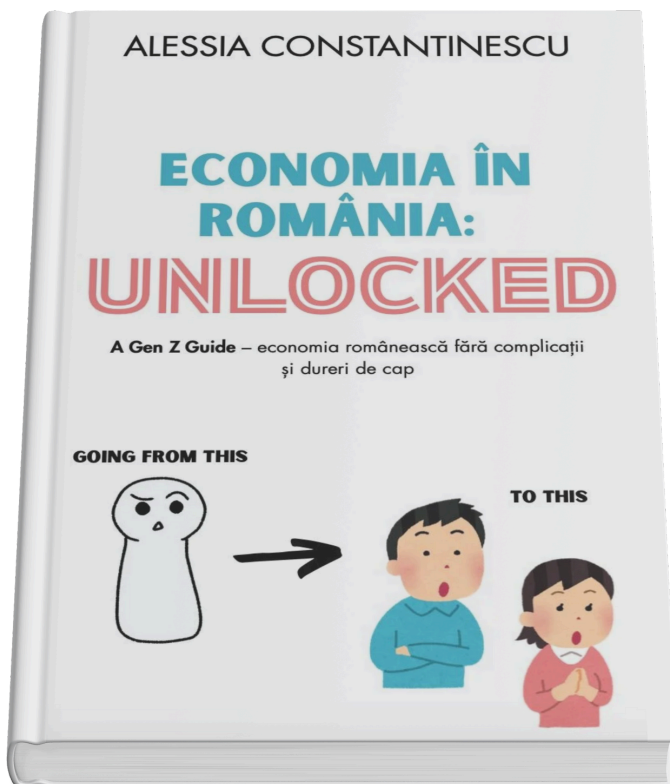
Ești căpitanul echipei de tenis a școlii și ai câștigat numeroase competiții internaționale. Cum îmbini antrenamentele intense cu școala și alte activități? Ce înseamnă sportul pentru tine? Ce ți-a oferit tenisul, dincolo de medalii?

Tenisul face parte din rutina mea zilnică, m-a învățat perseverența, răbdarea și importanța autocontrolului. Îmi oferă echilibru, disciplină și reziliență. Fiecare meci e o lecție despre cum reacționezi la presiune și eșec. Dincolo de competiție, este un mod de viață care m-a format ca persoană. Sunt zile foarte încărcate, dar sportul mă ajută să mă eliberez mental. De multe ori, pe teren, reușesc să mă deconectez complet de la tot ce se întâmplă în jur.

Ai scris o carte intitulată „Economia în România: Unlocked”. Ce te-a motivat să abordezi un subiect atât de serios, la o vârstă atât de tânără?

După ce am studiat un an de economie în cadrul Bacalaureatului Internațional și m-am întors în România, am început să observ lucruri pe care înainte le ignoram complet — diferențe sociale, infrastructură nedezvoltată, nemulțumiri economice etc. Am realizat că tinerii trăiesc în mijlocul acestor probleme, dar mulți nu înțeleg cauzele din spatele lor. Cartea e modul meu de a traduce economia României într-un limbaj accesibil, pentru ca tinerii să poată înțelege ce se întâmplă în jurul lor fără să fie copleșiți de termeni complicați.

Cui se adresează cartea ta și ce mesaj vrei să transmiți?

Cartea se adresează tinerilor care vor să înțeleagă mai bine lumea în care trăiesc. Mesajul principal este că educația economică și financiară nu trebuie să fie un lux, ci o necesitate. Cu cât înțelegi mai bine cum funcționează sistemul în care trăiești, cu atât poți lua decizii mai conștiente.

Ai urcat pe scenă, ai cântat la „Next Star”, ai colaborat cu TVR, Antena 1, ai înregistrat piese, ai defilat la evenimente de modă. De unde vine această latură artistică? Cum te ajută arta – muzica, modelingul, actoria – în celelalte domenii în care activezi?

Cred că arta a fost mereu o parte din mine. Muzica, modelingul, actoria — toate sunt forme diferite de expresie. Ele îmi oferă libertate și mă ajută să mă conectez emoțional cu ceilalți. Artă m-a învățat empatia, spontaneitatea și creativitatea. În leadership, în public speaking sau în scris, capacitatea de a transmite emoție contează enorm. Faptul că am avut experiențe în zona artistică m-a ajutat să comunic mai natural și autentic. Cu siguranță plănuiesc să continui cu partea artistică, indiferent de calea pe care voi pași în viață.

Ai fost implicată în VALMUN și Barcelona MUN, ai participat la seminarii europene și dezbateri internaționale. Cum te-au format aceste experiențe?

MUN-urile mi-au dezvoltat gândirea critică, capacitatea de argumentare și diplomația. Am învățat cât de important este să ascuți, să negociezi și să cauți soluții comune, chiar și atunci când opiniile diferă.

Ce valori vrei să porți cu tine în cariera ta viitoare?

Integritate, perseverență, empatie și curiozitate. Cred că orice carieră de succes trebuie să aibă o bază etică solidă și dorința constantă de a învăța.

Alessia, în studio, înregistrând o melodie

Ce înseamnă pentru tine succesul?

Pentru mine, succesul înseamnă echilibru — între performanță, rezultate academice și viață personală. Să ai realizări, dar și timp pentru familie, prieteni și natură.

Unde te vezi peste 10 ani? Ce vis vrei să transformi în realitate?

Pe mai departe, visul meu este să îmi continui studiile într-un mediu internațional — fie în Europa, fie în Statele Unite — care să îmi ofere baza necesară pentru a transforma ideile de acum în proiecte concrete și evaluate. Ținând cont de ritmul în care se dezvoltă tehnologia, îmi doresc ca soluțiile la care voi lucra să fie cât mai relevante pentru realitatea actuală, motiv pentru care plănuiesc să mă specializez și în domeniul inteligenței artificiale, văzând-o ca pe un instrument esențial al viitorului, dar care trebuie totuși controlat și manevrat cu grijă.

Alessia, filmând o reclamă la parfum

Cu atâtea domenii în care excelezi – cum rămâi tu însăși? Cum îți păstrezi echilibrul și autenticitatea?

Prin echilibru și sinceritate față de mine însămi. La tenis reușesc să mă deconectez complet, iar viața socială, muzica și cititul mă ajută să rămân ancorată în realitate. Pentru că fac ceea ce iubesc, nu se simte niciodată ca o obligație — ci ca un drum natural spre cine vreau să devin.

Spune-ne, în câteva cuvinte, ce te face pe tine fericită? Ce te încarcă, ce îți aduce bucurie, dincolo de toate aceste reușite?

Echilibrul. Performanța combinată cu timpul petrecut în natură, cu familia și prietenii. Muzica, tenisul, cititul — toate sunt moduri prin care mă reconectez cu mine însămi.

Dacă ai putea transmite un singur mesaj tinerilor din generația ta, care ar fi acela?

Cum am menționat mai sus, din moment ce trăim în mijlocul problemelor, ar fi momentul să începem să căutăm soluții. Opiniile se formează mult prea repede, bazat pe ce se vorbește acasă sau pe rețelele sociale, fără o bază reală. Dacă tinerii ar înțelege conceptele economice de bază într-un mod relevant pentru viața și viitorul lor, ar putea lua decizii mai bune, ar fi mai implicați social și ar putea contribui activ la schimbare.

Îți mulțumesc, Alessia, pentru sinceritatea, claritatea și maturitatea cu care ne-ai purtat prin parcursul tău atât de complex. Ne-ai oferit nu doar o poveste de succes, ci și un exemplu de echilibru, pasiune și curaj. Îți dorim să rămâi la fel de autentică și curioasă, oriunde te vor purta pașii.

Vă mulțumesc pentru invitație și pentru acest dialog care m-a făcut să privesc cu și mai multă recunoștință spre tot ce am trăit până acum. Mă bucur că am avut ocazia să împărtășesc o parte din povestea mea și sper ca, prin ceea ce fac, să pot contribui și eu la construirea unei generații mai conștiente și implicate.

Inclusive Education for Children with Special Educational Needs in Romania: Policies, Practices, and Perspectives

Popa Rialda-Maria

Abstract

The inclusion of children with special educational needs (SEN) in Romania remains both a challenge and a necessity in building an equitable school system. This paper examines how individualized intervention programs (IIPs), teacher practices, and assessment strategies shape the learning experiences of students with disabilities in mainstream education. It explores the tension between legislative intentions and classroom realities, highlighting systemic barriers such as insufficient resources, limited teacher training, and persistent stigmatization. At the same time, it emphasizes the potential of tailored pedagogical approaches, interdisciplinary collaboration, and family involvement to foster genuine integration. By situating Romania's efforts within broader European frameworks, the study reveals a gap between policy and practice and identifies opportunities for systemic reform. The findings argue that inclusive education can be achieved only through sustained investment, accountability, and a cultural shift that views diversity as a resource rather than an obstacle.

Introduction

Education is one of the most powerful instruments of socialization, enabling individuals to internalize values, norms, and behaviors that allow them to participate fully in society. For children with disabilities, access to inclusive education is not only a right but also a prerequisite for meaningful social and academic development. In Romania, attitudes toward disability have shifted in recent decades, moving from segregation in specialized institutions toward gradual efforts at integration within mainstream schools.

The integration of children with special educational needs (SEN) presents both opportunities and challenges. Inclusive classrooms can foster richer linguistic and social interactions, promote peer relationships, and cultivate tolerance and empathy among non-disabled students. At the same time, effective inclusion requires significant structural and professional support. Teachers must be equipped with psychological, pedagogical, and legal knowledge, as well as practical strategies for differentiated instruction. Collaboration between mainstream and special educators, along with the presence of support teachers, often determines whether inclusion enhances or undermines learning outcomes.

Ultimately, the success of inclusive education depends not only on legislation but also on classroom practice, teacher competence, and societal attitudes toward disability.

Chapter 1 – Education and Support for Children with Special Needs

Education. Conceptual Boundaries. Premises of Integrated Education

Integrated education is often used interchangeably with inclusive schooling, although the two concepts differ in nuance. From a psychological standpoint, integrated education seeks to develop the physical, cognitive, and social capacities of children with disabilities so that they may approach the developmental level of their peers. From a socio-pedagogical perspective, its guiding principles include equal educational opportunities, the democratic and open nature

of schools, supportive teaching practices, and the notion of positive discrimination (Cucos, 1996, p.174).

In contrast, special education refers to the adaptation of teaching methods and the provision of targeted interventions for children who cannot attain age-appropriate competencies within mainstream classrooms. Its evolution is closely linked to the broader movement toward inclusion, prompting renewed debate about the role and relevance of special schooling in the 21st century.

Integrated education focuses on including children with special educational needs—those with sensory, physical, or intellectual disabilities, socio-economic disadvantage, psycho-affective or behavioral issues, orphans, or children living with HIV—within mainstream schools, offering them a supportive environment for balanced development (De Vito, 1991, p.134).

Special education is thus broader and more flexible than traditional special schooling, encompassing rehabilitation, multidisciplinary collaboration, and cooperation with families, extending beyond the formal classroom (Cucos, 1996, p.176).

Inclusive Education: Dimensions, Challenges, Solutions

Inclusive education extends the scope and organization of mainstream schools so they can respond to a wider diversity of learners, especially those marginalized, disadvantaged, or excluded from education. It is a continuous process of improving school institutions, prioritizing the effective use of existing resources - above all, human resources - to enable the participation of all students in a community's educational life (De Vito, 1991, p.215).

Adopting an inclusive model requires system-level development and change: preparing schools to welcome children with disabilities into ordinary classrooms as full members of an age-appropriate class, doing the same work alongside peers, being missed when absent, building friendships beyond school, and having access to community services on equal footing (Cucos, 1996, p.176). In this sense, the central goal shifts from “normalizing” the child to adapting the school to learners' diverse needs - an approach that entails broader reform of schooling.

Benefits include overall gains in educational quality and efficiency; hence, some authors use “effective education” interchangeably with “inclusive school.” Inclusion recognizes that learners - whether with disabilities, giftedness, or other specific profiles - should learn together whenever possible, with instruction structured around the child's needs rather than the reverse (Brain, 2005, p.123). It supports children remaining with their families and integrating socially and professionally within their local communities, while preserving specialized alternatives when integrated settings cannot yet meet particular needs.

Placement decisions must be individualized. Some children may require delayed school entry, home-based instruction, specialized boarding options, or transitional support; careful psychological and pedagogical assessment is essential to determine the most appropriate

pathway and to ensure mobility between settings as students develop (De Vito, 1991; Crețu, 2006).

Psychological and Socio-Pedagogical Foundations of Integrated Education

The concept of integration has evolved alongside - and is often treated as synonymous with - the normalization of life for persons with disabilities. Most commonly, normalization is seen as the overarching goal, while integration is the principal means of achieving it (Golu, 2005, p.176). UNESCO defines integration broadly as a set of measures applied across populations to eliminate segregation in all its forms; in this sense, integration can concern all children, all individuals, and all domains of human life. Contemporary perspectives view the school not only as a place of instruction but as a primary site of social integration; social and school integration cannot be separated or postponed to a “post-school” phase—they develop progressively as the child develops (De Vito, 1991, p.162).

School integration may be understood in two senses:

- Broad: adapting the school to the needs of any child (school readiness and responsiveness).
- Narrow: addressing the schooling of children with special educational needs (SEN) in ordinary schools or structures as close as possible to them, consistent with the philosophy of normalization (De Vito, 1991, p.162).

In Popovici’s formulation, integration means educating children with SEN in ordinary schools, while ensuring specialized services (rehabilitation, educational therapy, school counseling, medical and social support), supporting teachers and school leaders in designing and implementing integration programs, guaranteeing effective access to the school’s curriculum and resources, fostering friendships and communication among all students, engaging parents, and accepting organizational change in instructional activities (Crețu, 2006, p.123).

Integration can be analyzed across levels:

Physical integration: co-presence in ordinary classes/groups and shared use of spaces, facilities, and equipment - reducing distance between groups.

Functional/pedagogical integration: effective participation in common teaching-learning processes; students with SEN acquire knowledge and skills alongside peers, with differentiated demands where appropriate. Classical pedagogy relates this to differentiation and individualization of instruction.

Social integration (school level): active participation in group life, acceptance, and inclusion in the relationships that structure the class/school community.

Societal integration: a fuller sense of belonging and role-taking in community life, including

productive activity and civic participation (De Vito, 1991, p.134).

Because needs vary, placements must be individualized. Some pupils may need delayed entry, transitional supports, home-based instruction, or specialized settings, with mobility between settings as development allows; psychological and pedagogical assessment is essential (De Vito, 1991; Crețu, 2006). Policy frameworks (e.g., Emergency Ordinance 102/1999) affirm equal access to ordinary education, home instruction for non-ambulatory children, and community participation, operationalizing integration as school and system adaptation - rather than forcing the child to conform to the system.

Perceiving school as the child's principal agent of socialization (after the family), school integration becomes a cornerstone for later community integration by nurturing attitudes, capacities, and behaviors favorable to participation and belonging (Crețu, 2006, p.128).

Chapter 2 — Inclusion of Children with Special Educational Needs (SEN)

Psychopedagogical Profile and Current Directions

Over the last quarter century, education for children with SEN has advanced along three main axes: reframing conceptual language (from “deficiency” to special educational needs, with an emphasis on social roles and inclusion); redesigning educational and support models (progressively converging with mainstream schooling while diversifying vocational and social integration pathways); and shifting legal frameworks and public attitudes to situate disability within the broader spectrum of human diversity (Daniels & Stanford, 2001).

A Pragmatic Classification by Recoverability

Specialists often differentiate between three broad categories: recoverable/educable (students who can complete extended schooling and achieve relative independence), partially recoverable/trainable (capable of simple, supervised tasks), and non-recoverable (requiring permanent care). Yet accurate classification remains difficult, given the absence of uniform standards and the strong influence of historical, social, and personal variables (Daniels & Stanford, 2001).

Assessment: Beyond IQ

Reliable assessment requires more than test scores. In addition to IQ, it must consider academic attainment, social adaptation, causal factors, prognosis, and intervention routes. IQ itself is of relative value, as low results may stem from sensory deprivation, emotional distress, or cultural differences. The Developmental Quotient (DQ), which evaluates motor, language, comprehension, and adaptability skills, provides a more nuanced picture and underscores the need for repeated evaluation to track growth potential (Gesell; Gherguș, 2006).

Social Competence and the “False Deficit”

Social competence does not always correlate with measured intelligence. Many apparent deficits are in fact pseudo-deficits—delays caused by environmental or educational

deprivation rather than organic impairment. If unrecognized, such delays risk solidifying into genuine disability. The distinction between true intellectual disability and pseudo-deficit is therefore vital (Gherguș, 2006; Golu, 1974).

The Formative–Diagnostic Principle

Educational practice should be guided by formative diagnosis: establishing the child’s current level, identifying the zone of proximal development, and creating interventions that convert potential into actual performance. A three-phase approach—constative, formative, applicative—supports both differential diagnosis and targeted acceleration, proving especially effective in suspected cases of pseudo-deficit (Kulcsár; Gherguș, 2006).

Educational Options and Timing

The Romanian framework emphasizes recovery, instruction, and education as levers for maximizing psychophysiological potential and preparing children for social and professional integration. The wholesale elimination of special schools without viable alternatives is premature; instead, integration should be gradual, context-sensitive, and allow for two-way mobility as students develop (Daniels & Stanford, 2001). A central heuristic is that, when in doubt, it is safer to over-estimate than to under-estimate a child’s potential: early mainstream placement with tailored supports, coupled with strong preschool and family interventions (in language, pre-literacy, orientation, and health), significantly improves prospects of successful integration (Ionescu, 1997; Miroiu, 1998).

Operational Summary

Effective practice requires: Multi-source assessment (IQ, DQ, social adaptation, developmental history) with regular re-evaluation; Differentiating true intellectual disability from pseudo-deficit; Formative diagnostics with explicit developmental targets; Early mainstream integration with embedded supports, avoiding irreversible segregation; Sustained collaboration between school, family, and community, calibrated to the child’s zone of proximal development.

This framework shifts the focus from the child’s “deficit” to the adaptability of the educational system, underscoring that schools and communities must adjust to human diversity, not the reverse (Gherguș, 2006).

Trends in the Education of Children with Special Educational Needs (SEN)

The education of children with special educational needs rests on several foundational principles. Chief among them is the right of every child to learn alongside peers, regardless of difficulties or differences. Each child is recognized as unique, with inherent potential for learning and development. Schools and communities bear the responsibility to ensure equal access to educational opportunities, while specialized services must be tailored to individual needs rather than placements. To achieve coherence, different forms of schooling—mainstream, special, or hybrid—must align with the broader purposes, objectives, and outcomes of education, and connect to complementary support systems such as therapeutic, social, medical, and family-based services (Cucoș, 1996, p.124). The ultimate

aim is the creation of conditions that enable the successful social and vocational integration of persons with SEN.

Clarifying terminology is critical. Deficiency denotes the absence, loss, or alteration of a structure or function, whether anatomical, physiological, or psychological. Intellectual disability is a specific impairment characterized by significant limitations in intellectual functioning together with deficits in adaptive skills across domains such as communication, self-care, community participation, or academics. The concept of handicap refers not to impairment itself but to the disadvantage created when environmental or attitudinal barriers restrict participation (Brian, 2005, p.123). To avoid stigmatization, many prefer the term persons with disabilities, alongside more neutral expressions such as learning difficulties or developmental delay. Contemporary usage distinguishes between habilitation—developing skills not yet acquired—and rehabilitation—restoring or optimizing impaired functions (Golu, 2005, p.124). The concept of SEN (C.E.S.) thus supports a non-categorical approach, emphasizing educational potential and curriculum alignment rather than diagnostic labels.

A valid assessment of a child with SEN must draw on multiple sources, taking into account cultural and linguistic diversity, potential communication barriers, environmental and behavioral factors, and the child's functioning relative to age-typical contexts. Importantly, adaptive limitations are not fixed; with sustained, individualized intervention, children's capacities can improve over time.

Inclusive education reframes general schooling to serve all members of society. A central tenet is the principle of normalization, which asserts that children with SEN should live and learn under conditions as close to ordinary as possible, supported by services that minimize disability-related disadvantage (Cucoș, 1996, p.129). Normalization can be described across four functional levels:

Physical: environmental adaptations (accessible buildings, transport, signaling systems, assistive devices) that foster autonomy and reduce dependence;

Functional: systemic guarantees ensuring that accessibility and curricular adaptation are rights, not exceptions (De Fleur, 1999, p.218);

Social: recognition of difference as a source of mutual enrichment rather than discrimination, enabling genuine participation in group life;

Societal: the highest level of acceptance, where inclusion becomes ordinary social practice and the value of each person's contribution is emphasized over limitations (Brian, 2005, p.87).

Realizing inclusive schooling requires shifting responsibility to educators and communities. This entails dismantling barriers, replacing categorical placements with graduated supports in the least restrictive environment, and ensuring continuity across school, family, and

community services. Families must also be granted full rights to accessible information and public services.

Support teachers (itinerant/resource teachers) in operationalizing these principles within classrooms. Their responsibilities extend beyond direct instruction to include collaborating with evaluation committees and school staff, designing and implementing personalized intervention plans, participating in co-teaching and differentiated instruction, delivering targeted therapeutic activities, adapting teaching materials, periodically monitoring progress, and partnering with families. In this way, support teachers bridge policy with practice, ensuring that inclusion is not merely symbolic but effective.

In sum, education for children with SEN is anchored in rights, individuality, and participation. It requires rigorous, multi-source assessment, a curriculum-driven and non-categorical perspective on needs, normalization at physical, functional, social, and societal levels, and skilled professionals who translate these commitments into daily teaching practice. When these elements are aligned, the focus shifts from “fixing the child” to reshaping environments so that every learner has the opportunity to flourish.

School Integration of Children with Different Disabilities

The increasing trend of integrating children with special educational needs (SEN) into mainstream schools is well recognized both internationally and in Romania. This process is complex, involving successes and setbacks, as inclusion lies at the delicate intersection between what is considered “normal” schooling and the individual adjustments required to meet diverse needs. Integrated education essentially means including children with SEN in regular school structures that can provide a favorable climate for their harmonious development and balanced personal growth.

A central role in this process belongs to the teacher, who must possess the knowledge to recognize early signs of learning difficulties. These often manifest as discrepancies between school performance and the child’s intellectual level. While such difficulties may emerge in the early years of primary school, in less severe cases, they become visible later as academic demands increase. Common examples include dyslexia, dysgraphia, and dyscalculia. Equally important are the behavioral indicators: attention deficits, hyperactivity, or secondary neurotic symptoms such as tics, inhibited behavior, or exaggerated, extravagant conduct that seeks to compensate for intellectual difficulties. As research highlights, these manifestations reflect not a lack of will but the child’s struggle with challenges they cannot manage alone (Brian, 2005, p.123).

Recognizing these symptoms marks the first step in supporting the learner. From there, the teacher must be able to identify the underlying causes of learning difficulties and adopt a differentiated approach to instruction. This requires additional effort and energy, as children with such needs benefit from carefully tailored remedial activities and a teaching style adapted to their individual profiles. Successful differentiation rarely occurs in isolation; close collaboration between the teacher and the school psychologist significantly increases the effectiveness of interventions (Golu, 2005, p.127).

Psychopedagogical activity in these contexts should have both a corrective and formative character. Corrective work focuses on reducing the deficits observed in development, while formative efforts aim to maintain and stimulate non-intellectual aspects of the child's personality that are essential to learning: motivation, interest, sense of competence, and verbal communication skills. By strengthening these dimensions, the child is not only helped to overcome difficulties but also supported in developing the confidence and tools needed to progress.

Thus, integration in mainstream schools is not merely about physical presence in the classroom, but about the quality of educational and psychological support offered. When teachers recognize difficulties early, intervene in a differentiated manner, and work in partnership with specialists, inclusion becomes both feasible and effective, ensuring that children with SEN can thrive academically and socially within their communities.

Chapter 3 — Specific Learning Disorders: Concepts and Working Tools

Language Disorders in Early Schooling

Language is one of the most visible domains differentiating children at school entry. Home environment and prior stimulation shape expressive, phonetic, lexical, and syntactic development. Minor articulation and spelling errors are common in the early grades and often resolve through instruction. More persistent disturbances, however, can significantly affect a child's verbal conduct and literacy and require targeted intervention.

Main Categories

Articulation and resonance disorders include dyslalia, characterized by sound distortion or substitution; rhinolalia, involving nasal resonance disorders; and dysarthria, a motor speech impairment. Rhythm and fluency disorders encompass stuttering, tachylalia (excessively rapid speech), bradylalia (slow speech), and mutism. Voice disorders include aphonia, dysphonia, and phonasthenia, which refers to vocal fatigue. Reading and writing language disorders involve dyslexia–alexia, affecting decoding and comprehension, and dysgraphia–agraphia, affecting written expression. Polymorphic disorders such as aphasia and alalia represent severe impairments in language processing or acquisition. Language developmental disorders may include psychogenic, selective, or voluntary mutism, as well as global delays in the onset and growth of speech.

Etiology: A Multilayered View

Biological timing

Prenatal: Maternal infections, RH incompatibility, intoxications, trauma, irradiation, nutritional deficits; fetal cerebral lesions.

Perinatal: Obstetric trauma, prolonged or precipitous labor causing asphyxia and central nervous system injury.

Postnatal: Neuro-infections (encephalitis, meningitis), childhood infectious diseases, otologic

disease (e.g., otitis media), exposure to ototoxic drugs or chemicals.

Organic loci

Central: Cortical–subcortical lesions affecting excitation/inhibition processes and motor planning.

Peripheral: Auditory and oro-facial anomalies (e.g., tympanic perforation; labial/lingual/maxillary malformations) limiting perception or articulation.

Functional and environmental factors

Sensory deprivation; phonemic hearing deficits; inadequate oral-motor praxis (e.g., persistent thumb-sucking impairing oral development); poor hygiene leading to recurrent ear disease.

Psychopedagogical: Insufficient or distorted language stimulation; delayed correction of speech errors; modeling by adults with incorrect or “baby-talk” speech; premature second-language pressure before native-language consolidation; perfectionistic parenting that induces performance anxiety; chronic fatigue or conflictual family climate.

Psychosocial: Neglect or overprotection; inconsistent affective relations; extended peer-only exposure to inaccurate speech models; bilingual environments managed without structured support (code-mixing, unstable dominance).

Untreated, these conditions can lead to hypoacusis, frank hearing loss, facial palsies, or secondary school failure compounded by memory, attention, and self-image problems (insecurity, inhibition, or compensatory extravagance).

Identification and Differential Diagnosis

Teachers, in collaboration with the school psychologist and speech-language therapist (logopedist), should determine whether difficulties reflect: Incorrectly learned patterns (amenable to educational therapy), or underlying organic dysfunction (requiring psychomedical evaluation in tandem with educational support).

Screening must address articulation, fluency, voice, phonological awareness, rapid automatized naming, decoding/encoding, and oral-motor function, alongside hearing and oro-facial status. Family history, perinatal events, and quality of early stimulation are integral to case formulation.

Intervention: Educational and Psychomedical Tools

Educational therapy: Systematic phonological training; explicit instruction in grapheme–phoneme correspondence; multisensory decoding and handwriting programs; structured fluency shaping; vocabulary and morpho-syntax enrichment; classroom accommodations (UDL, extended time, alternative response modes).

Speech–language therapy: Individual or small-group articulation, resonance, and prosody work; oro-motor exercises; stuttering interventions; voice hygiene and therapeutic voice use.

Medical/otologic care: Management of hearing loss and ENT conditions; neurological assessment when indicated.

Psychoeducational supports: Counseling to reduce anxiety and perfectionism; parent coaching to replace maladaptive models with clear, paced, grammatically correct speech; guidance for balanced bilingual development.

Educational Triage

Where causes are primarily environmental or instructional, educational therapy is first-line. Where organic factors are present or suspected, integrated psychomedical care must accompany school-based intervention. Periodic re-evaluation tracks response and adjusts the plan.

Practitioner's Note

Early, accurate differentiation between developmental lag, learned error, and organic disorder is decisive. Well-coordinated school–family–clinical action prevents the consolidation of secondary academic and socio-emotional problems, and enables children to progress toward fluent communication and literacy.

Individualized Service Plan (ISP) for Children with Special Educational Needs (SEN)

Purpose and Timeline

At the first school/professional orientation, the school drafts an Individualized Service Plan (ISP):

1. New entrants (not yet enrolled): within 30 days of beginning attendance.
2. Already enrolled students: within 30 days of appointing the case manager for psycho-educational services.

The ISP is submitted to the School and Professional Orientation Commission (COSP) for approval. Its format follows the mainstream or special-education route indicated at orientation; unused sections are struck through rather than altered.

Social Assistance Entitlements

Students with SEN in mainstream or special settings may receive daily meal allowances, school supplies, boarding/accommodation, clothing, and footwear, on the same terms as children in the child-protection system, as well as free boarding in dormitories or specialized centers operated by county/municipal child-protection authorities (as specified in the ISP template).

Facilitator for Severe Disability

For students certified with severe disability, a facilitator is mandatory; the ISP records the person's name, status (e.g., parent/designated adult), and contact details. If the school deems a facilitator not appropriate, it must send a reasoned letter together with the ISP to justify the exception.

Revisions and Agreements

Any change to psycho-educational services triggers an ISP revision and resubmission to COSP.

Once endorsed by the county resource/assistance center (CJRAE) via COSP, the school signs a contract with the family to ensure implementation of ISP objectives.

Personalized Educational Plan (PEP/IEP)

After receiving the orientation certificate, the parent/legal representative requests the school to develop a Personalized Educational Plan (PEP/IEP)—typically in the first semester. The PEP specifies: student details and diagnostic typology (per report); individualized recommendations; compensatory tools (including assistive/access technologies); dispensations; personalized assessment procedures used during semesters and at national exams. Under Order 3124/2017 (Art. 18), the duty to adapt instruction and assessment applies to students for whom a school/professional orientation certificate has been filed.

Use of Compensatory Tools and Adapted Assessment

With prior approval (school board and specialist recommendation, case-by-case), students with specific learning disorders (SLD) may use compensatory materials/tools and benefit from adapted assessments.

Severity-aligned adaptations:

Mild SLD: flexible pedagogy; minimal assessment adaptations.

Moderate SLD: adaptations aligned with the student's curricular adjustments.

Severe SLD: extensive adaptations decided by a multidisciplinary team (including a support/psychopedagogy teacher) together with the classroom teacher.

Semester-long assessment practices may include: at least 24 hours notice of tests; 30–60 extra minutes or reduced task load; computerized items; read-aloud of prompts by the teacher; authorized compensatory tools for written and oral work; oral alternatives to written tests (notably in foreign languages); grading that prioritizes content over form; permitted use of calculators, multiplication tables, or formula sheets; tasks that limit handwriting (e.g., cloze, multiple choice, matching).

National Examinations (Grade 8 & Baccalaureate)

Adaptations are provided for students with SLD who hold an orientation certificate, such as:

extra time beyond the standard duration; for dyslexia, read-aloud of items by an assistant (in sequence); for dysgraphia, oral examination or dictation to an assistant; for dyscalculia, use of a calculator, multiplication tables, or formula sheets.

Implementation Duty

Once the PEP is finalized, teachers must apply the listed compensatory methods, dispensations, and adapted evaluation throughout the semester and at national assessments, in line with Law 3124/2017.

Differentiated and Individualized Educational Support for Students with SEN

In an inclusive school, differentiation is the central mechanism for revealing each learner's best resources—showing what they know, locating their current level, and identifying what comes next. This requires deliberate strategies of curricular adaptation, often referred to as an adapted curriculum.

Differentiated instruction reshapes the teacher's view of the class, redistributes roles between teachers and students, and mobilizes a repertoire of methods rather than a single approach. Where available, the classroom teacher plans jointly with the support/itinerant teacher.

Curricular differentiation prioritizes readiness, pace, and learning profile over chronological age. Teaching is adjusted to intellectual potential, cognitive interests, learning rhythm, and style. The first step is an initial curricular assessment to identify both the student's difficulties and current level of academic knowledge; this anchors subsequent individualized evaluation of progress. Assessment tools are designed against the specific competencies in the curriculum area, and adaptations focus on competencies where results are weak or unsatisfactory.

An adapted program may (a) select portions of the general curriculum that the student can master while omitting overly complex elements; (b) simplify and scaffold content to make all parts accessible; and (c) supplement with individualized, compensatory, or therapeutic activities aimed at recovery and consolidation. The scope of adaptation depends on the type and degree of disability and on the school's capacity to provide tailored support.

Planning is then refined along three axes:

- Content adaptations: calibrate both quantity (scope) and quality (cognitive demands, connections across subjects), aligning materials with the learner's processing speed and style.
- Process adaptations: vary task size and difficulty; accept alternative response modes (e.g., oral instead of written); employ cooperative and active methods; use intuitive/visual materials; adjust allotted time; and modulate the level of support from the classroom or support teacher.

- Environment adaptations: optimize the physical, psychological, and social climate for learning (seating, sensory load, predictable routines, peer structures).

Throughout, evaluation is formative and individualized: it starts from the initial baseline, documents real progress, and avoids ranking students. The aim is not to dilute expectations but to engineer access—so that instruction, materials, time, and context fit the learner, and not the reverse

Personalized Intervention Plan (PIP): Definition, Design, and Evaluation

What a PIP Is

A Personalized Intervention Plan (PIP) is the operational blueprint for targeted, effective support that aligns a learner's development and learning goals with concrete instructional, therapeutic, and environmental actions. Although focused on one student and a limited set of priority goals, the PIP mobilizes the learner's sensory, cognitive, and socio-emotional potential toward compensation, stimulation, integration, and (re)habilitation for learning.

Purpose and Scope

The PIP functions as a living plan and monitoring tool for students with learning difficulties educated alongside peers in mainstream settings. It documents short- and long-term objectives, instructional strategies, supports, review timelines, and explicit success/exit criteria, enabling transparent coordination among teachers, specialists, and the family.

Prerequisites for Sound PIP Design

A rigorous PIP rests on:

- Comprehensive (re)assessment—medical, psychological, pedagogical, and social.
- Clearly staged goals (long/short term) written in operational terms.
- Defined activities, methods, tools, and procedures for instruction and recovery.
- An interdisciplinary team and service map (educational, therapeutic, social).
- Deliberate family engagement in sustaining the plan.

(Adapted from Neamțu & Gherguț, 2000; Văjmaș, 2007.)

From Goals to Practice

A high-quality PIP concentrates on three to four principal individual objectives and specifies: targeted competencies, evidence-based teaching strategies, functional supports and accommodations, review dates, success thresholds (and when to revise), and progress records. The plan must be realistic for both student and staff (classroom teacher, support/itinerant teacher).

Evaluation: Principles and Risks

Evaluation in a competence-based system primarily answers whether the student meets defined standards, informing learners, teachers, families, schools, and authorities. It must be both valid (measures what it claims) and reliable (yields consistent results across conditions), while minimizing bias from examiner subjectivity, health or emotional state, and task features

unrelated to the target competence (e.g., reading demands in a non-reading task).

Use clear, explicit competence descriptors and external moderation where possible. Require students to demonstrate competencies more than once—and in varied modes—to reduce “chance performance.”

On-Demand and Flexible Evaluation

Because students are unique and may face transient barriers (illness, bereavement, acute stress), allow evaluation “on request” when appropriate. Provide clarity about requirements, guidance on readiness, opportunities for re-evaluation, partial crediting where warranted, and flexibility in accepting results.

Accommodations and Special Arrangements

Design assessments so students can genuinely demonstrate the target competence—nothing more. Depending on need, this may include:

- Alternative access to instructions (spoken instead of written; enlarged print; Braille; illustrated prompts).
- Alternative response modes (oral responses; dictated responses; use of a scribe or text editor; calculator, Pythagorean board, or formula tables where construct-valid).
- Audiological/communication supports (clear articulation at a measured pace; visibility of lip movements; sign-language interpretation; written back-up).
- Time, setting, and equipment adjustments (extra time, rest breaks, familiar environment, adapted tools, assistance for setting up materials).

Accommodations must remove irrelevant barriers without granting unfair advantage. They should be explicit, individualized, and defensible relative to the competence and to future employability standards.

Evaluation as a Continuous, Developmental Process

Evaluation is an ongoing, multidimensional process that integrates data collection, interpretation, decision-making, and intervention. Static “ability checks” are replaced by dynamic assessment that estimates learning potential and informs formative programs—rejecting notions of “irrecoverability.”

Core Stages

1. Initial (constatative) evaluation: identify and classify needs; establish current performance/potential; estimate prognosis; set program parameters.
2. Formative evaluation: continuous monitoring focused on what the student knows and can do; initiates training of mental operations and skills.
3. Final evaluation: judge the effectiveness of interventions, revise the plan, and—if needed—reassess and redirect services.

Across the school year, students with SEN are evaluated differentially through personalized

formative and summative tasks calibrated to the PIP's objectives, emphasizing evidence of minimum documented progress rather than rank ordering.

Instruction–Evaluation Coupling and the Educator's Role

Impact depends on the tight, two-way linkage between teaching and evaluation—both integrated and differentiated to match the learner's profile. Trusting teacher–student relationships are pivotal, especially for students with SEN, who often rely on stable, ethical, and empathic adult partnerships to sustain engagement and growth.

Conclusions

Human development is shaped continuously by others, through direct interactions (a parent's reprimand, peers' praise) and through policies that structure what schools teach. Socialization is the lifelong, interactive transmission of values, norms, and behavioral models; individuals interpret these influences through their own ways of thinking and acting, aligning conduct to social expectations and rights. Contemporary societies have shifted toward more inclusive attitudes, particularly regarding people with specific difficulties.

Within groups of persons with special needs, those marked by physical or psychological disabilities require coordinated, socio-psycho-pedagogical services. Effective support spans prevention, early identification, diagnosis, therapy and rehabilitation, education, school and vocational guidance, social integration, and ongoing monitoring. Meeting these aims demands psychologically, pedagogically, medically, legally, and socially prepared professionals. The concept of "special educational needs" (SEN) has gained broad currency, especially following the Salamanca Conference on Access and Quality, signaling that inclusion must be part of a global education strategy rather than an isolated initiative.

Over the past decade, education systems have undertaken deep restructuring to align schooling with democratic norms: guaranteeing every child's right to education (CRC art. 28) and promoting equal opportunities for success. A central challenge is reframing how we view children with SEN, offering them an ordinary life by transforming social representations and rejecting labeling and stigma.

One of childhood's fundamental rights is to be supported in maximizing one's capacities. That principle cannot be realized through isolation or segregation but through differentiated approaches within ordinary settings. Crucially, SEN refers to the support a child needs to overcome barriers to social and academic adaptation; it is distinct from impairment or handicap and implies reform of the mainstream school to meet the needs of all learners who struggle, not only those formally identified as disabled.

References

1. Brain, C., & Mukherji, P. (2005). Understanding child psychology. Nelson Thornes.
2. Chiva, M. (2019). Tablouri psihologice ale debilității mintale diferențiate după etiologie [Psychological profiles of intellectual disability by etiology]. In R. Zazzo (Ed.), *Debilitățile mentale*. Editura Didactică și Pedagogică.
3. Crețu, V. (2016). Incluziunea socială și școlară a persoanei cu handicap: Strategii și metode de cercetare [Social and school inclusion of persons with disabilities]. Printec.
4. Cucos, C. (2016). *Pedagogie* [Pedagogy]. Polirom.
5. De Fleur, M., & Ball-Rokeach, S. (1999). *Teorii ale comunicării de masă* [Theories of mass communication]. Polirom.
6. DeVito, J. A. (2021). *Human communication*. (Publisher not specified).
7. Druțu, I. (Coord.). (2012). *Studii și cercetări în psihopedagogia specială* [Studies and research in special education]. Presa Universitară Clujeană.
8. Degenne, A., & Forsé, M. (1999). *Introducing social networks*. Sage.
Flament, C. (2013). *Contribution in Degenne & Forsé, Introducing social networks*. Sage.
9. Golu, M. (2015). *Bazele psihologiei generale* [Foundations of general psychology]. Editura Universitară.
10. Golu, M. (2017). *Fundamentele psihologiei* [Fundamentals of psychology]. Editura Universitară.
11. Gorgoș, C. (2017). *Dicționar enciclopedic de psihiatrie* [Encyclopedic dictionary of psychiatry]. Editura Medicală.
12. McQuail, D. (2019). *Comunicarea* [Communication]. Institutul European.
13. Moreno, J. L. (2020). *The sociometry reader*. The Free Press.
14. Păunescu, C. (2016). *Deficiența mintală și procesul învățării* [Intellectual disability and the learning process]. Editura Didactică și Pedagogică.
15. Păunescu, C., & Mușu, I. (2017). *Psihopedagogia specială integrată. Handicapul mintal. Handicapul intelectual* [Integrated special education: Intellectual disability]. Pro Humanitate.
16. Prună, Ș. (2007). *Psihologie organizațională* [Organizational psychology]. Pro Universitaria.

17. Radu, Gh. (2019). Psihopedagogia dezvoltării școlarilor cu handicap [Psychopedagogy of pupils' development with disabilities]. Editura Didactică și Pedagogică.
18. Radu, Gh. (2019). Elemente de specificitate în profilul psihologic al debilului mintal. Unele implicații în activitatea de învățare [Specific features in the psychological profile of students with intellectual disability]. Revista de Psihologie.
19. Radu, Gh. (2020). Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal [Psychopedagogy of pupils with intellectual disability]. Pro Humanitate.
20. Radu, Gh., & Bratu, M. (2021). Deficiența de intelect [Intellectual disability]. In E. Verza & F. E. Verza (Eds.), Tratat de psihopedagogie specială [Treatise of special education]. Editura Universității din București.
21. Radu, Gh., & Stoiciu, E. M. (2016). Unele particularități ale învățământului pentru debili mintal [Particularities of schooling for students with intellectual disability]. Editura Didactică și Pedagogică.
22. Roșca, M. (2017). Psihologia deficiențelor mintale [Psychology of persons with intellectual disability]. Editura Didactică și Pedagogică.
23. Rus, F.-C. (2012). Forme și teorii ale comunicării [Forms and theories of communication]. (Publisher not specified), Cluj-Napoca.
24. Stern, D. N. (2017). The first relationship: Infant and mother. Harvard University Press.
25. Verza, E., & Păun, E. (Eds.). (2018). Educația integrată a copiilor cu handicap [Integrated education of children with disabilities]. Polirom.
26. Vrașmaș, T. (2017). Psihopedagogia deficiențelor de auz [Psychopedagogy of the deaf]. Ovidius University Press.
27. Ungureanu, D. (2018). Copiii cu dificultăți de învățare [Children with learning difficulties]. Editura Didactică și Pedagogică.
28. Zazzo, R. (Ed.). (2019). Debilitățile mentale [Intellectual disabilities]. Editura Didactică și Pedagogică

PROIECT DIDACTIC

MOȘ IOANA

GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR.7 SIGHETU MARMAȚIEI

Data: 18.06.2025

Grupa: Mare B

Tema de studiu: Când, cum și de ce se întâmplă?

Tema proiectului săptămânii: Vine vacanța!

Domeniul Experiențial: Domeniul Științe

Categoria de activitate: Activitate matematică/Activitate monodisciplinară

Tema activității: *Corturi colorate*

Mijloc de realizare : exercițiu cu material individual (șirul numeric în limitele 1-10)

Tipul activității: Consolidarea cunoștințelor

Dimensiuni ale dezvoltării:

E2. Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat.

Comportamente vizate:

E2.1 Demonstrează familiarizarea cu conceptul de număr și cu numerația.

E2.2 Demonstrează familiarizarea cu informații despre mărime, formă, greutate, înălțime, lungime, volum.

E2.5 Rezolvă situații-problemă, pornind de la sortarea și reprezentarea unor date.

Scopul activității: Consolidarea numerației în limitele 1-10, realizarea corespondenței, raportând numărul la cantitate și invers.

Obiective operaționale:

- O1: Să recunoască numerele în centrul 1 - 10;
- O2: Să numere crescător / descrescător în intervalul 1-10.
- O3: Să denumească vecinii numerelor indicate;
- O4: Să asocieze numărul la cantitate și cantitatea la număr;
- O5: Să compare mulțimi de elemente;
- O6: Să verbalizeze acțiunile realizate, folosind un limbaj matematic adaptat activității.

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** expunerea, conversația, explicația, demonstrația, exercițiul, problematizarea, munca independentă, jocul de atenție.
- **Mijloace de învățământ:** tablă, material demonstrativ, tăvi cu material individual (jetoane tematice, jetoane 1-10), plic cu probleme.
- **Forme de organizare:** Frontal, individual.
- **Forme și Metode de Evaluare:** - evaluarea orală (răspunsurile date)
- observația sistematică (comportamentul în timpul activității)

Durata: 30 min

Bibliografie:

Curriculum pentru educație timpurie 2019, M.E.N.

Suport didactic pentru explicitarea și înțelegerea unor concepte și instrumente cu care operează curriculumul pentru educație timpurie, MEN, 2019

Jocuri didactice pentru grădinițele de copii, 1976, București, Editura Didactică și Pedagogică;

Breben S., Goncea E., Renin G., Fulga, M., *Metode interactive de grup;*

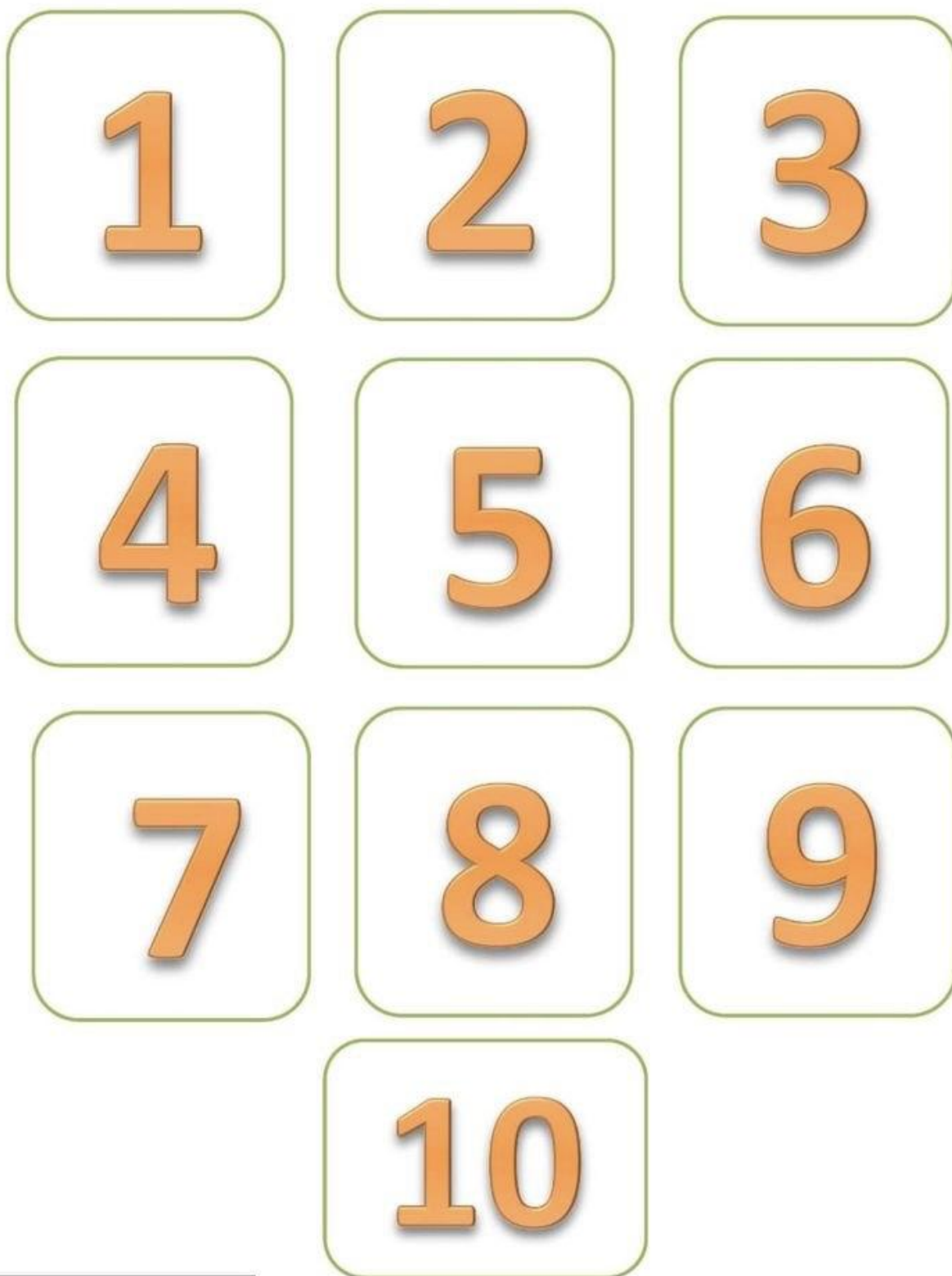
Etapale activității	Conținut științific	Strategii didactice	Evaluare
1.Moment organizatoric	Asigurarea condițiilor igienico-sanitare, pregătirea sălii de grupă și a materialului didactic necesar pentru activitate, organizarea colectivului de copii în semicerc.	Mobilier material didactic	
2.Captarea atenției	Educatoarea se va prezenta apoi va capta atenția copiilor prin surpriza de la Zâna Vara: <i>-Dragi copii, am venit astăzi să vă cunosc dar nu am venit cu mâna goală: Zâna Vara v-a pregătit o surpriză! Vrea să vadă cât de bine știți voi să numărați! După cum știți, se apropie vacanța de vară și vom porni în drumeție, așa încât zâna v-a pregătit jetoane de vacanță!</i> Pentru a spori motivația și implicarea activă a copiilor, am pregătit un <i>cort surpriză</i>, care va conține materiale atractive, jocuri și sarcini interactive, menite să faciliteze învățarea prin descoperire și joc.	Expunerea Conversația	Evaluare orală
3.Anunțarea temei și comunicarea obiectivelor	Educatoarea va anunța tema și obiectivele folosind un limbaj accesibil: <i>-Dragi copii, astăzi ne vom juca și vom număra <u>Corturi colorate</u>! Vom recunoaște cifre, vom număra, vom forma mulțimi, vom căuta numărul corespunzător, vom rezolva probleme! Să îi demonstrăm Zânei Vara cât de pricepuți sunteți voi la numărat!</i>	Expunerea Conversația Frontal	
4. Reactualizarea cunoștințelor	Pentru a ne pregăti pentru activitate, ne vom reaminti numerele: La o bătaie din palme copiii închid ochii, educatoarea scoate un jeton cu o cifră dintr-un săculeț. La a doua bătaie din palme copiii deschid ochii și recunosc numărul de pe jeton. Voi solicita copiilor să numere crescător / descrescător în intervalul 1-10, apoi voi chema un	Conversația Frontal Individual	Evaluare orală

	copil să formeze șirul numeric pe tablă, în ordine crescătoare.		
5. Prezentarea conținutului și dirijarea învățării	Activitatea se va desfășura frontal, copiii fiind așezați la măsuțe. Fiecare copil va folosi jetoanele pe care le are pe tăvițe. Educatoarea îi va invita pe copiii să se așeze la măsuțe unde vor găsi tăvițe sub formă de frunze cu material individual. Le va oferi câteva momente să se familiarizeze cu jetoanele, apoi va transmite sarcinile de lucru: <i>Sarcini de lucru:</i> 1. <i>Sortați jetoanele cu numere! (Anexa 1)</i> 2. <i>Așezați numerele în ordine crescătoare!</i> 3. <i>Precizați vecinii numerelor: 2,5,7,9.</i> <i>Facem curat pe măsuță, punem jetoanele la loc. Așezăm pe masă jetoanele ce ilustrează corturile colorate.</i> 4. <i>Sortați corturile în funcție de culoare! Câte mulțimi ați obținut? Denumiți mulțimile! (3 mulțimi: mulțimea corturilor roșii, mulțimea corturilor verzi, mulțimea albastre). Anexa 2 și 3.</i> 5. <i>Haideți să numărăm câte elemente sunt în fiecare mulțime! Atașați numărul corespunzător fiecărei mulțimi! (10 roșii, 3 verzi, 6 albastre)</i> Copiii vor așeza jetoanele fiecărei mulțimi de jos în sus. Vor număra prin cuprindere (folosind degetul arătător al mâinii drepte), de jos în sus, în sensul acelor de ceasornic, elementele mulțimii, apoi vor atașa în partea de jos jetonul cu numărul corespunzător. 6. <i>Să comparăm mulțimile: care mulțime are mai multe elemente? Care are cele mai puține elemente?</i>	Conversația Observația Explicația Exercițiul Jetoane tematice și jetoane cu numere Tăvițe tip frunzulițe Frontal Individual	Evaluare orală

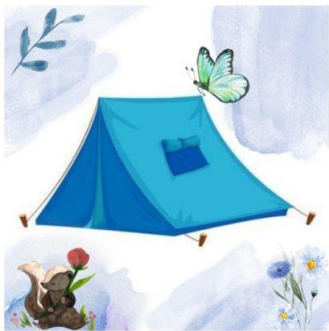
	7. Educatoarea le va cere apoi copiilor să păstreze pe masă doar corturile roșii, apoi să le sorteze în funcție de mărime și să formeze două submulțimi, apoi să atașeze cifra corespunzătoare: 5 corturi roșii mici, 5 corturi roșii mari. 8. <i>Să comparăm mulțimile: câte elemente are fiecare mulțime? Ce putem spune despre cele două mulțimi? (sunt egale)</i>		
6.Obținerea performanței	Pentru a capta atenția și a stimula participarea activă, voi utiliza un joc de atenție. Vă propun un scurt joc: <i>Ascultă și numără!</i> Regulile jocului: Educatoarea va bate la toabă, iar copiii vor alege din tăviță jetonul cu numărul corespunzător bătăilor auzite. Educatoarea va demonstra jocul: Va bate la toabă de două ori și ridică apoi jetonul cu nr 2. Apoi va cere unui copil ajutorul pentru a realiza jocul de probă. Se va desfășura jocul propriu-zis timp de câteva minute, în funcție de disponibilitatea copiilor.	Conversația Joc de atenție Exercițiul Toba Jetoane cu numere 1-10 Frontal Individual	Evaluare orală
7.Asigurarea retenției și a transferului	Educatoarea le va deschide copiilor un plic în care se află planșe cu următoarele probleme, pe care copiii le au de rezolvat: Anexa 4. <i>-Dragi copii, Zâna Vara v-a pregătit câteva probleme cu viețuitoare pe care le putem întâlni atunci când mergem cu cortul în pădure!</i>	Exercițiul Problematizarea Conversația Plic cu probleme ilustrate Frontal Individual	Evaluare orală

8.Evaluarea activității	Voi face aprecieri verbale asupra răspunsurilor copiilor și comportamentului lor în timpul activității, apoi vom fixa tema cu ajutorul unor întrebări „ <i>Ce am făcut noi astăzi la activitatea matematică?</i> ”(Am numărat, sortat, am format mulțimi comparat, am rezolvat probleme, ne-am jucat).	Conversația Frontal	Evaluare orală
9. Încheierea activității	În încheierea activității educatoarea va transmite mesajul de la Zâna Vară: „Mă bucur că cunoașteți cifrele, ați fost atenți la activitate și v-ați descurcat foarte bine!”. Se vor face aprecieri asupra activității și se vor oferi recompense(diplome). Vacanța plăcută!	Conversația Frontal	

Anexa 1

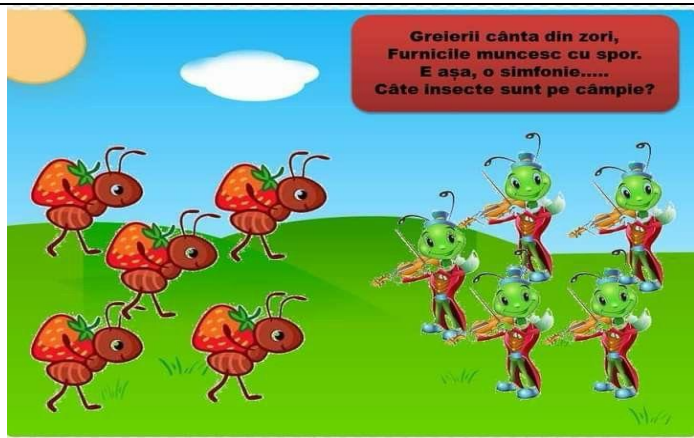
Anexa2

Anexa3

Anexa 4

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ – O ȘANȘĂ PENTRU FIECARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SIMULTAN

PROF. ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR: **CHIRICA SORINA ELENA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ION MURGEANU”, ZORLENI, VASLUI

Educația incluzivă este una dintre cele mai importante provocări ale școlii contemporane. Vorbim astăzi despre școli pentru toți copiii, indiferent de vârstă, de ritmul de învățare, de mediul de proveniență sau de eventualele dificultăți pe care le întâmpină. Diversitatea nu este o excepție, ci o realitate zilnică în fiecare clasă.

În școlile unde se desfășoară învățământ simultan, această realitate este și mai vizibilă. Într-o singură sală, elevi de clasa pregătitoare, clasa I și clasa a II-a învață împreună, sub îndrumarea aceluiași cadru didactic. Diferențele de vârstă și de nivel se împletesc cu diferențe de temperament, abilități și stiluri de învățare. În acest context, rolul învățătorului nu este doar de a transmite cunoștințe, ci și de a construi o comunitate incluzivă în care fiecare copil să se simtă respectat și valoros.

Tema proiectului educațional internațional „Culori de Toamnă: Diversitate și Incluziune” subliniază frumusețea acestei diversități. Așa cum frunzele toamnei își păstrează frumusețea prin varietatea culorilor, la fel și clasa devine mai bogată atunci când fiecare copil este recunoscut și sprijinit în unicitatea lui.

În documentele internaționale recente, incluziunea este văzută ca un drept fundamental al copilului. Raportul UNESCO *Inclusion and Education – All Means All* (2020) arată că excluderea din școală sau lipsa adaptării la diversitate duc la inechitate și la ratarea potențialului uman.

În România, UNICEF și NASEN au lansat în 2024 un Toolkit pentru Educația Incluzivă, adresat cadrelor didactice din școlile de masă. Acest material oferă recomandări concrete privind diferențierea sarcinilor, colaborarea cu părinții și crearea unui climat incluziv.

Studii recente (Costache, Crai & Ivan, 2024) arată că segregarea școlară rămâne o problemă, mai ales în mediul rural. Totuși, acolo unde se lucrează simultan, diferențele devin inevitabile și pot fi valorificate pozitiv. De aceea, învățământul simultan poate fi privit nu ca o limitare, ci ca un context natural pentru dezvoltarea unor practici incluzive.

La clasele mici, învățământul simultan presupune:

- **copii de vârste diferite:** între 6 și 8 ani, cu niveluri diferite de autonomie și motivație;
- **ritmuri diferite de învățare:** unii abia învață să recunoască literele, alții citesc fluent și pot compune texte;

- **nevoi socio-emoționale diverse:** cei mici au nevoie de joc și sprijin permanent, cei mai mari doresc să fie valorizați ca „mari colegi”;
- **resurse limitate:** același cadru didactic trebuie să își împartă timpul și atenția între trei programe școlare distincte.

Aceste provocări pot fi transformate în oportunități printr-o abordare incluzivă.

Strategii:

1. Planificarea integrată

Temele mari (ex. „Toamna”, „Familia”, „Prietenia”) pot fi abordate în paralel la toate clasele, cu sarcini diferențiate. În acest fel, elevii au sentimentul că fac parte din același proiect, dar fiecare contribuie în funcție de nivelul său.

2. Învățarea prin cooperare

Elevii mai mari devin sprijin pentru cei mai mici. Astfel, un elev de clasa a II-a poate citi povestea pe care colegul de clasa I abia o descifrează sau poate ajuta un copil din clasa pregătitoare să coloreze și să recunoască litere. Acest tip de tutorat aduce beneficii ambelor părți: cei mari își consolidează cunoștințele și dezvoltă empatia, cei mici se simt încurajați și protejați.

3. Adaptarea sarcinilor și resurselor

Aceași fișă poate fi gândită cu trei niveluri de dificultate. De exemplu, la tema „Frunza de toamnă”:

- clasa pregătitoare: colorează și denumeste;
- clasa I: scrie o propoziție despre frunză;
- clasa a II-a: compune un scurt text descriptiv.

4. Crearea unui climat pozitiv

Regulile clasei sunt valabile pentru toți: „ne respectăm unii pe alții”, „ascultăm când vorbește colegul”, „ajutăm atunci când cineva are nevoie”. Astfel, indiferent de clasă, elevii simt că aparțin aceluiași grup.

5. Flexibilitate și alternanță

Profesorul alternează momentele de predare directă cu cele de lucru independent. În timp ce elevii de clasa a II-a rezolvă exerciții mai complexe, cei de clasa pregătitoare se joacă cu litere mobile, iar cei de clasa I scriu în caiete.

Exemplu practic:

Pentru a valorifica tema toamnei și pentru a încuraja incluziunea, am realizat o activitate comună: **„Frunza mea de toamnă – dar pentru colegii mei”**.

- Elevii din clasa pregătitoare au desenat și colorat frunze mari, spunând câte un cuvânt simplu (ex. „soare”, „joc”, „zâmbet”).
- Elevii de clasa I au scris pe frunza lor o propoziție de prietenie („Îți dăruiesc prietenia mea”).
- Elevii de clasa a II-a au compus scurte mesaje sau catrene despre respect și diversitate.

Toate frunzele au fost lipite pe un panou comun, formând „Copacul Incluziunii”. Copiii au fost mândri să vadă că munca lor se completează reciproc. Cei mici au admirat scrisul celor mari, iar cei mari s-au bucurat de creativitatea celor mici.

Această activitate a demonstrat că diversitatea poate fi transformată într-un avantaj: fiecare copil a contribuit după puterile lui, dar rezultatul a fost comun și armonios.

Învățământul simultan, deși uneori privit ca o dificultate, este un teren fertil pentru educația incluzivă. Diferențele dintre elevi sunt evidente și inevitabile, dar prin metode adaptate, prin cooperare și printr-un climat de acceptare, acestea devin o resursă.

Educația incluzivă nu înseamnă doar sprijin pentru copiii cu dificultăți, ci și **crearea unei comunități școlare unde fiecare copil – mic sau mare, timid sau îndrăzneț, rapid sau mai lent – are locul lui.**

Rolul profesorului este de a armoniza aceste diferențe, de a transforma clasa într-un spațiu de siguranță și de a le arăta copiilor că împreună sunt mai puternici.

Bibliografie:

- UNESCO (2020). *Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All*. Paris: UNESCO.
- UNICEF România & NASEN (2024). *Inclusive Education Toolkit for Teachers in Mainstream Schools*. București.
- Costache, L., Crai, E., & Ivan, C. (2024). *Exploring Educational Inclusion and School Segregation: New Perspectives from the Case Study of Romania*. *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, 85, 51-78.
- Onet, R., & Marian, C. (2023). *The Socio-Cultural Context of the Integration of Children with Disabilities in Mainstream Schools*. *Revista Românească pentru Educație Multidimensională*, 15(4), 367-382.
- Hernández-Saca, D. I., Voulgarides, C. K., & Etscheidt, S. L. (2023). *Global Inclusive Education: An Intersectional and Emotive Review*. *Education Sciences*, 13(12), 1212.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

CĂLUGĂREANU ADELINA

INSTITUȚIA PUBLICĂ LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN STERE” SOROCA

Educația contemporană se confruntă cu provocări majore, generate de diversitatea culturală, socială și individuală a elevilor. Conceptul de incluziune nu mai este opțional, ci reprezintă un imperativ etic și pedagogic, menit să garanteze dreptul fundamental al fiecărui copil la educație de calitate. Într-o lume globalizată și interconectată, școala are rolul esențial de a transforma diversitatea într-o resursă valoroasă, și nu într-un obstacol.

Diversitatea școlară se manifestă prin diferențe de origine culturală, limbă, religie, nivel socio-economic, stiluri de învățare sau cerințe educaționale speciale (CES). Conform UNESCO și UNICEF, educația incluzivă este procesul prin care instituțiile de învățământ creează contexte accesibile tuturor, prin adaptări curriculare, metode interactive și climat socio-emoțional favorabil. Profesorul, în acest cadru, devine facilitator al învățării și promotor al respectului reciproc, iar clasa se transformă într-o comunitate de învățare unde fiecare voce contează.

Un element esențial al incluziunii este promovarea unei culturi școlare bazate pe valori democratice, solidaritate și toleranță. Elevii au nevoie de contexte variate pentru a înțelege și a accepta diferențele. Astfel, proiectele interdisciplinare, activitățile extracurriculare și parteneriatele cu comunitatea locală devin instrumente valoroase în procesul educațional. Diversitatea nu trebuie privită ca o problemă, ci ca o oportunitate de a construi o școală mai echitabilă și mai umană.

Implementarea educației incluzive întâmpină dificultăți semnificative: lipsa resurselor materiale, atitudinile discriminatorii, rigiditatea curriculară și lipsa unei formări continue a cadrelor didactice. Totuși, soluțiile există: formarea continuă a cadrelor, colaborarea cu familia și comunitatea, utilizarea tehnologiilor digitale și promovarea activităților colaborative. Profesorii trebuie sprijiniți să dezvolte competențe de management al diversității și să utilizeze metode

diferențiate de predare. Adaptarea conținuturilor la nivelul fiecărui elev nu înseamnă reducerea standardelor, ci crearea unor șanse reale de reușită pentru toți.

În același timp, rolul elevilor este fundamental. Atunci când clasa devine un spațiu incluziv, fiecare copil învață lecții de empatie, solidaritate și colaborare. Elevii pot fi implicați în activități de peer-learning, mentorat sau voluntariat, contribuind astfel la integrarea colegilor lor. În acest fel, incluziunea nu este doar o strategie instituțională, ci o experiență trăită, care modelează caractere și valori.

Educația incluzivă are și o dimensiune socială profundă. O societate care respectă diversitatea și promovează egalitatea de șanse este o societate mai stabilă și mai echitabilă. Școala are responsabilitatea de a pregăti viitorii cetățeni pentru a trăi într-un mediu pluralist, unde diferențele nu divizează, ci îmbogățesc. Prin urmare, includerea fiecărui elev în procesul educațional reprezintă o investiție în viitorul comunității.

Diversitatea la clasă nu este o piedică în procesul de predare-învățare, ci o oportunitate de creștere colectivă. Ea oferă contextul ideal pentru dezvoltarea competențelor socio-emoționale, a spiritului civic și a respectului față de ceilalți. Educația incluzivă reflectă o viziune profund umanistă asupra școlii, unde fiecare copil are șansa de a reuși. Astfel, școala devine un spațiu al egalității de șanse și al formării unor cetățeni activi și responsabili.

Concluzionând, putem afirma că diversitatea și incluziunea nu reprezintă simple obiective educaționale, ci repere fundamentale ale unei școli moderne. O educație incluzivă de calitate nu doar că îmbunătățește rezultatele academice, ci contribuie la dezvoltarea unei societăți mai juste și mai solidare. Profesorii, elevii, părinții și comunitatea trebuie să acționeze împreună pentru a transforma școala într-un spațiu al respectului și al acceptării. Doar astfel, fiecare elev va putea spune cu adevărat: „Școala este și pentru mine!”

PROIECT DIDACTIC INTERDISCIPLINAR

TOȚI SUNTEM DIFERIȚI, TOȚI SUNTEM EGALI

CĂLUGĂREANU ADELINA

INSTITUȚIA PUBLICĂ LICEUL TEORETIC „CONSTANTIN STERE” SOROCA

Nivel de studiu: Gimnazial (clasele V–VIII)

Discipline implicate: Educație civică, Limba și literatura română, Educație plastică, TIC

Durata: 2 săptămâni

ARGUMENT

Societatea contemporană se bazează pe valori precum respectul, toleranța și solidaritatea. Școala, ca spațiu formativ, are rolul de a oferi elevilor oportunități de învățare care să reflecte aceste valori. Proiectul interdisciplinar „Toți suntem diferiți, toți suntem egali” își propune să dezvolte la elevi atitudini pozitive față de diversitate și să îi responsabilizeze în construirea unei comunități incluzive. Prin activități variate (dezbateri, creație artistică, redactare de texte și utilizarea resurselor digitale), elevii vor înțelege că diferențele dintre oameni sunt o resursă și nu un obstacol, învățând să coopereze și să valorizeze unicitatea fiecăruia.

SCOPUL PROIECTULUI

Dezvoltarea unei culturi a incluziunii și respectului reciproc în cadrul școlii prin activități educaționale și artistice care promovează diversitatea ca valoare fundamentală a societății.

OBIECTIVE

- Elevii identifică exemple de diversitate în propria clasă și comunitate.
- Elevii realizează produse artistice și digitale care transmit mesaje incluzive.
- Elevii dezvoltă competențe de lucru în echipă și exprimare creativă.
- Elevii conștientizează importanța respectului reciproc și a colaborării.

ETAPELE PROIECTULUI ȘI ACTIVITĂȚILE DETALIATE

Ziua 1: Lansarea proiectului

- Activitate introductivă: profesorul inițiază o discuție ghidată despre ce înseamnă diversitatea și incluziunea.
- Metode: brainstorming, conversație euristică.
- Resurse: flipchart, markere, fișe cu întrebări de reflecție.
- Produs: listă de idei colective pe tema diversității.

Ziua 2: Documentarea

- Elevii, organizați pe echipe, caută povești reale, articole de presă, fragmente literare și exemple din comunitate.
- Metode: lucru pe grupe, studiu de caz.
- Resurse: internet, bibliotecă, manuale, articole.
- Produs: portofoliu documentar pe echipe.

Ziua 3: Ateliere de creație artistică

- Educație plastică: elevii realizează afișe, colaje și desene cu mesaje incluzive.
- Metode: învățare prin cooperare, creație artistică.
- Resurse: coli A3, creioane colorate, acuarele, materiale de colaj.
- Produs: afișe și colaje expuse în clasă.

Ziua 4: Ateliere de scriere creativă

- Limba și literatura română: elevii redactează eseuri și texte argumentative pe tema egalității.
- Metode: scriere creativă, reflecție personală, dezbateri.
- Resurse: caiete, fișe de lucru, exemple de texte literare.
- Produs: eseuri și texte cu mesaj incluziv.

Ziua 5: Ateliere digitale

- TIC: elevii realizează postere digitale și prezentări PowerPoint cu mesaje vizuale despre incluziune.
- Metode: utilizarea instrumentelor digitale (Canva, PowerPoint).
- Resurse: laptopuri, tablete, acces internet, proiector.
- Produs: prezentări multimedia și materiale grafice.

Ziua 6: Pregătirea expoziției

- Elevii pregătesc lucrările artistice și digitale pentru expoziție.
- Se realizează afișe pentru promovarea evenimentului.
- Produs: standuri expoziționale și afișe de promovare.

Ziua 7: Expoziția finală

- Organizarea unei expoziții în școală cu toate produsele realizate.
- Fiecare echipă își prezintă creațiile și mesajele.
- Invitați: profesori, părinți, reprezentanți ai comunității locale.
- Produs: expoziție și prezentări orale.

Ziua 8: Reflecție și evaluare

- Elevii completează un chestionar de autoevaluare („Cum am contribuit la acest proiect?”).
- Discuție colectivă despre experiențele trăite și învățămintele obținute.
- Produs: jurnal de reflecție și feedback colectiv.

METODE ȘI MIJLOACE

Metode: brainstorming, învățare prin cooperare, dezbateri, studiu de caz, scriere creativă, prezentare multimedia.

Mijloace: flipchart, coli A3/A4, culori, laptopuri, proiector, aplicații digitale (Canva, PowerPoint, Padlet).

MODALITĂȚI DE EVALUARE

Observarea activității elevilor pe parcursul proiectului.

Analiza produselor realizate (afișe, eseuri, prezentări digitale).

Chestionar de autoevaluare și feedback colectiv.

Expoziția ca formă de evaluare publică și valorizare a rezultatelor.

REZULTATE AȘTEPTATE

Creșterea gradului de conștientizare a elevilor privind importanța diversității.

Consolidarea spiritului de echipă și a respectului reciproc.

Dezvoltarea competențelor digitale și creative.

Îmbunătățirea climatului școlar prin promovarea unei culturi incluzive.

CONCLUZII

Proiectul interdisciplinar „Toți suntem diferiți, toți suntem egali” reprezintă o modalitate eficientă de a promova valorile incluziunii și respectului reciproc în școală. Prin activitățile propuse, elevii nu doar că își dezvoltă competențe academice, digitale și artistice, dar devin și promotori ai unei culturi școlare bazate pe respect, empatie și solidaritate. Implementarea unor astfel de proiecte contribuie la consolidarea unei comunități educaționale echitabile și responsabile.

DIVERSITĂȚI ȘI INCLUZIUNI LA GRUPĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Profesor învățământ preșcolar: **BĂBĂLĂU JULIANA**

G.P.P. MANOCSKA - TG. SECUIESC, JUD. COVASNA

Introducere

Într-o societate în continuă schimbare, educația incluzivă și valorizarea diversității în mediul educațional reprezintă fundamente esențiale pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. Grupa de copii, fie ea din învățământul preșcolar sau primar, reflectă diversitatea lumii în care trăim – copii cu nevoi speciale, copii din medii culturale diferite, copii cu ritmuri diferite de învățare – toți au dreptul la o educație de calitate, adaptată nevoilor lor.

Ce înseamnă diversitate și incluziune?

Diversitatea se referă la toate diferențele care există între copii: etnice, culturale, lingvistice, socio-economice, dar și diferențe de abilități, interese, stiluri de învățare sau personalitate.

Incluziunea înseamnă crearea unui mediu educațional în care toți copiii se simt acceptați, valorizați și sprijiniți, indiferent de particularitățile lor. Este un proces prin care se asigură participarea activă a fiecărui copil la activitățile de grup, fără discriminare.

Rolul educatoarei/învățătoarei în promovarea incluziunii

Cadrele didactice joacă un rol cheie în implementarea principiilor diversității și incluziunii:

- **Adaptarea metodelor și materialelor didactice** în funcție de nevoile fiecărui copil;
- **Crearea unui climat afectiv pozitiv**, în care copiii sunt încurajați să-și exprime ideile și emoțiile;
- **Medierea relațiilor între copii**, pentru a preveni excluderea, marginalizarea sau etichetarea;
- **Colaborarea cu părinții și specialiștii** (logopezi, psihologi, profesori de sprijin) pentru a oferi sprijin personalizat copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Activități care promovează diversitatea și incluziunea

1. **Jocuri de rol și povești tematice** – pentru dezvoltarea empatiei și înțelegerii celuilalt.
2. **Proiecte de grup** în care fiecare copil contribuie cu ceea ce știe mai bine.

3. **Zile internaționale sau multiculturale** – în care se celebrează tradiții și obiceiuri din diverse culturi.
4. **Ateliere de dezvoltare emoțională** – pentru învățarea respectului, toleranței și acceptării diferențelor.

Beneficiile incluziunii pentru copii

- Crește **stima de sine** și **încrederea** în propriile forțe;
- Îi învață pe copii **cooperarea**, **respectul** și **empatia**;
- Favorizează **integrarea socială** și **prevenirea bullying-ului**;
- Pregătește copiii pentru o societate diversă și incluzivă.

Concluzie

Diversitatea nu este un obstacol, ci o resursă valoroasă. Prin cultivarea unei atmosfere incluzive la grupă, oferim fiecărui copil șansa de a se dezvolta în ritmul său, de a fi respectat și de a contribui activ la viața colectivului. Adevărata educație nu uniformizează, ci valorifică unicitatea fiecărui copil.

Plan de activitate didactică (model)

Tipul activității: Activitate integrată (educație pentru societate + educație artistică)

Tema: „Suntem diferiți, dar prieteni”

Grupa: Mare

Durata: 35-40 minute

Obiective:

- Să recunoască diferențele și asemănările între persoane;
- Să manifeste atitudini de respect și acceptare față de colegi;
- Să participe activ la activitate și să colaboreze în echipă.

Materiale:

- Cartonaje cu chipuri de copii diferiți (culoare, expresie, îmbrăcăminte);
- Poveste ilustrată: „Prietenii din curcubeu”;
- Foi de colorat cu copii din diferite culturi;
- Lipici, creioane, markere.

Desfășurarea activității:

1. **Moment organizatoric:** salutul, trecerea în cerc.
2. **Captarea atenției:** prezentarea unor imagini cu copii diferiți – întrebări: Ce observi? Cum te-ai simți dacă ai fi în locul lor?

3. **Povestea „Prietenii din curcubeu”** – discuție despre mesajul poveștii.
4. **Joc de rol:** „Eu sunt tu” – copiii își schimbă rolurile și mimează diverse situații.
5. **Activitate practică:** fiecare copil colorează o fișă cu un copil diferit și o lipește pe „Copacul prieteniei”.
6. **Reflecție:** Ce am învățat astăzi? Cum pot fi un prieten bun?

Evaluare:

- Observarea participării;
- Întrebări de consolidare;
- Feedback afectiv.

Bibliografie

- Noris, M. – *Educația incluzivă – de la teorie la practică*, Ed. Polirom;
- Călărașu, D. – *Diversitate și incluziune în educația timpurie*, Ed. Didactică și Pedagogică;
- *Curriculum pentru educație timpurie* – Ministerul Educației, România;

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA ÎN GRĂDINIȚĂ
PROFESOR, BOTA ANDREEA RAMONA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ COMLOȘU MARE- STRUCTURA GRĂDINIȚA P.N. COMLOȘU
MARE

Fiecare copil este diferit și special și are propriile nevoi, fie că este sau nu un copil cu dizabilități.

Toți copiii au dreptul la educație în funcție de nevoile lor. Educația incluzivă are ca principiu fundamental un învățământ pentru toți, împreună cu toți, care constituie un deziderat și o realitate ce câștigă adepti și se concretizează în experiențe și bune practici de integrare/ incluziune.

Educația de tip incluziv este o educație de calitate, accesibilă și care își îndeplinește menirea de a se adresa tuturor copiilor, fără discriminare. În întreaga lume, din ce în ce mai mulți copii care provin din medii defavorizate urmează grădinițele, școlile primare sau gimnaziale. În cele mai multe țări se stipulează prin lege că toți copiii trebuie să beneficieze de educație.

Grupul Român pentru Educație Incluzivă (GREI) are ca obiectiv general conectarea României la eforturile internaționale în realizarea educației incluzive, susținerea și dezvoltarea modelului românesc și promovarea acestuia la nivel național și european. Principiile pe care GREI le promovează sunt simple, clare și de maximă generalitate:

- fiecare copil este unic și valoros în cadrul sistemului de educație;
- fiecare copil poate învăța;
- politicile școlare sunt cele care trebuie să încurajeze mai curând ideea de școală pentru copil, decât cea de copil pentru școală;
- încurajează dezvoltarea și susținerea serviciilor de sprijin în școală , pentru a oferi oportunități de dezvoltare tuturor elevilor, dar și pentru a forma și sprijini profesorii;
- susțin parteneriatul educațional dintre profesori, părinți, elevi, alături de toți profesioniștii care dau valoare adăugată actului educațional; educație incluzivă înseamnă sprijin și educație pentru toți, grijă și atenție pentru fiecare.

În acest sens, integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. Astfel, conștiința copiilor, de la cea mai fragedă vârstă, trebuie formată și dezvoltată , învățându-i pe aceștia că primirea copiilor „diferiți”, alături de toți ceilalți, trebuie făcută nu de dragul lor, în primul rând, și nu din milă pentru ei, ci pentru dreptul fiecărui individ de a participa la acțiuni comune pentru dezvoltarea lui ulterioară , pentru a contribui și el la dezvoltarea comunității în care trăiește.

Grădinița are ca scop crearea unui program coerent și coordonat de incluziune a copiilor preșcolari cu diferite dizabilități, de alte etnii, proveniență socială etc. și pregătirea celorlalți copii în vederea acceptării acestora alături de ei, fără diferențe de manifestare comportamentală sau verbală.

Grădinița care îi receptează în colectivitatea sa pe copiii defavorizați și își determină intern „direct și indirect”, atitudinea față de aceștia este alcătuită din: educatoare, părinți, copii, iar la nivel extern, societatea cu numeroase instituții și diverși factori media. O condiție esențială pentru reușita acestor acțiuni comune ale celor trei factori activi din grădiniță este existența unor relații de înțelegere, constructive care se realizează prin atitudini deschise, prin disponibilitate, printr-un „pozitivism” specific ce se cimentează cu voință și convingere.

Educatoarea trebuie să cunoască deficiențele copiilor pe care îi va primi în grupă în scopul înțelegerii acestora și pentru a-și putea modela activitățile, în funcție de necesitățile copiilor. Grupa în

care va fi integrat copilul cu cerințe speciale va trebui să primească informații într-o manieră corectă și pozitivă despre acesta. Este foarte importantă sensibilizarea copiilor și pregătirea lor pentru a primi în rândurile lor un coleg cu dizabilități. Sensibilizarea se face prin stimulări: crearea și aplicarea unor jocuri care permit stimularea unor deficiențe (motorie, vizuală, auditivă), ceea ce determină copiii să înțeleagă mai bine situația celor ce au dizabilități: prin povestiri, texte literare, prin discuții, vizitarea/ vizita unor persoane cu deficiențe.

Primirea în grupă a copilului cu cerințe educative speciale, atitudinea față de el trebuie să păstreze o aparență de normalitate, copilul trebuind să fie tratat la fel cu ceilalți copii din grupă. Conduita și atitudinea educatoarei trebuie să demonstreze celorlalți copii că i se acordă preșcolarului cu dizabilități. Ea trebuie să își asume rolul de moderator, să promoveze contactul direct între copiii din grupă și să direcționeze întrebările și comentariile acestora către copilul cu cerințe educative speciale.

De asemenea, trebuie să-i încurajeze și să-i stimuleze ori de câte ori este nevoie pe aceștia, dându-le încrederea în forțele proprii, în propria reușită în acțiunile întreprinse, evidențiind unele abilități sau interese speciale lor în dezvoltarea și sprijinirea cărora trebuie implicate și familiile copiilor. Copiii cu cerințe educative speciale integrați în programul grădiniței trebuie să dispună de o bună colaborare între educatoare, părinți, psihologi și profesorul logoped. Părinții sunt parteneri la educație pentru că dețin cele mai multe informații despre copiii lor.

Această relație a grădiniței cu părinții copiilor cu cerințe educative speciale este necesară și benefică. Părinții informează grădinița și despre factorii de influență negativă care ar trebui evitați (fobii, neplăceri, stimuli negativi, atitudini care determină inhibarea / izolarea copiilor). Angajarea și responsabilizarea familiei în educația copiilor este fundamentală pentru reușita participării la programul instructiv-educativ al grădiniței. La orice copil, în mod particular la copiii cu dizabilități, gradul de interes și de colaborare a părinților cu grădinița este, cel mai adesea, proporțional cu rezultatele obținute de aceștia. De aceea, putem afirma că familia este primul educator și are cel mai mare potențial de modelare.

Grădinița are rolul de a sprijini familiile să aibă încredere în resursele proprii, să facă față greutăților cu care acestea se confruntă. Educația părinților și consilierea acestora au un rol important în integrarea copiilor cu afecțiuni de natură psihică, emoțională ori de altă natură în grădiniță. Rezultatele muncii pentru promovarea incluziunii, atât directe cât și indirecte, față de partenerii educaționali, părinți, apar după intervale mari de timp și sunt efectul unui exercițiu asiduu, susținut.

Grădinița este incluzivă printr-un curriculum flexibil și deschis ce permite adaptări succesive. Nu copilul urmează curriculumul, ci acesta este un instrument menit să sprijine dezvoltarea lui, se adaptează nevoilor și particularităților acestuia. Când spunem „grădiniță incluzivă”, nu trebuie să ne ducem cu gândul la copiii cu CES, ci la fiecare copil în parte, pentru că fiecare are un ritm propriu de dezvoltare și la un moment dat poate avea nevoie de anumite cerințe speciale în ceea ce privește educația. Există, de asemenea, și anumite situații de risc, în care educatoarea trebuie să cunoască trăirile și comportamentele copilului, pentru a-l sprijini.

O planificare nu poate porni așa, tradițional, ca altă dată, de la conținuturi, ci de la personalitățile copiilor, de la caracteristicile și particularitățile individuale. Pe de altă parte, grădinița, ca instituție, nu poate face față singură cerințelor multiple ale unui program eficient de educație. Este nevoie de un parteneriat între grădiniță- familie- comunitate, de o construcție comună în folosul copilului, fără prejudecăți, bazată pe respect reciproc, acceptare, toleranță, indiferent de situația economică, socială sau educațională a părinților. Educatoarea, la rândul ei, trebuie să răspundă diversității și unicității fiecărui copil, să-și orienteze pozitiv atitudinea, limbajul și metodele pedagogice. Copilul preșcolar se află într-un proces de formare în care fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare privire din partea adulților care îl înconjoară poate să îi influențeze imaginea de sine. Este foarte importantă atitudinea educatoarei la acțiunile copilului, apelativele, aprecierea pozitivă sau negativă, pentru a-i da copilului încredere în forțele proprii.

Pentru a evalua copilul, educatoarea trebuie să aibă în vedere competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil și să identifice:

- cum este fiecare;
- ce știe fiecare;
- ce face fiecare;
- cum cooperează cu ceilalți.

În concluzie, pentru abordarea unei educații incluzive în grădiniță, educatoarea trebuie să respecte următorii pași:

- să elaboreze un plan de dezvoltare a grădiniței în care să se precizeze concret parteneriatul cu familia și comunitatea;
- să fie pregătit întregul personal al grădiniței pentru a primi toți copiii, fără discriminări;
- să asigure un climat primitiv și deschis prin organizarea mediului educațional cât mai eficient și stimulator;
- să aibă discuții, în prealabil, cu copiii pentru a se accepta unii pe alții, pentru a negocia, a colabora și a lucra împreună;
- să asigure un curriculum flexibil și deschis la care să aibă acces și părinții;
- să evalueze fiecare copil prin observație directă și indirectă pentru a asigura participarea lui adecvată la activitățile curriculare;
- să asigure accesul tuturor copiilor la programul grădiniței, dar și la modificările și adaptările acestuia;
- să asigure participarea tuturor familiilor la decizii și acțiuni în favoarea tuturor copiilor;
- să evalueze permanent și periodic progresele pe care le fac toți copiii, nu numai din punctul de vedere al achizițiilor intelectuale, dar și al relațiilor sociale, al cooperării și colaborării, al dezvoltării imaginii de sine și încrederii în forțele proprii;
- să elaboreze planuri individualizate, personalizate pentru copiii care au nevoie de sprijin în anumite componente ale dezvoltării și la anumite momente;
- să ajusteze permanent curriculumul pentru a-l adapta la nevoile educative ale copiilor;
- să realizeze un permanent schimb de idei, experiențe și soluții cu celelalte colegi, din grădiniță sau din alte instituții, precum și cu familiile copiilor.

Bibliografie:

- Ecaterina Vărășmaș-, „Educația copilului preșcolar”, Editura ProHumanitas, București, 1999;
- Ecaterina Vărășmaș-, „Introducere în educația cerințelor speciale”, Editura Credis, București, 2004.

JOCURI ȘI SPORTURI. HIPISMUL

Irina DAVID, *educator, grad didactic I,*
Grădinița de copii nr. 165, Chișinău, R.Moldova

PROIECT DIDACTIC

Grupa: pregătitoare (6-7 ani)

Educator: David Irina

Tema globală: EU CA PERSOALITATE

Tema proiectului: Jocuri și sporturi

Tema zilei: Hipismul

Domeniul de activitate: *Eu, familia și societatea*

Dimensiunea: *Dezvoltarea personală*

Unitatea de competență:

2.3. Exprimarea dorințelor, necesităților și opiniilor în diverse situații.

Domeniul de activitate: *Științe și tehnologii*

Dimensiunea: *Formarea reprezentărilor elementare matematice*

Unitatea de competență:

3.1. Determinarea lungimii, lățimii, înălțimii, grosimii, masei, capacității unor corpuri cu ajutorul unităților nestandarde de măsură.

3.3. Măsurarea cu unități standarde lungimea, lățimea, înălțimea, grosimea, masa, capacitatea (m, cm, kg, l) unor corpuri.

Obiectivele operaționale:

La sfârșitul activității, copiii vor fi capabili:

a) Cognitive:

O1-Să răspundă la întrebări prin propoziții complete;

O2-Să povestească fluent visul imaginar în 2-3 enunțuri;

b) Socio-afective:

O3-Să persevereze ideile cu răbdare în realizarea unei lucrări originale;

O4-Să participe la discuții modificând expresia facială și comportamentul în funcție de situații;

c) Psihomotorii:

O5-Să scrie cuvintele propuse ținând cont de ordinea crescătoare a literelor;

O6-Să măsoare lungimea traseelor folosind unitățile nestandarde și standarde de măsură: șchioapa, panglica, rigla;

O7-Să realizeze ștampilări pe suprafața șabloanelor obținând o cursă de cai.

Strategii didactice:

Metode didactice: conversația, observarea, joc de socializare: „Scărița”, vizionarea, Tehnica viselor, joc de atenție, demonstrarea, pauză dinamică, explicația, problematizarea, analiza, lucrul practic, descoperirea, povestirea, joc didactic-online: “Cursa de cai”, ștampilarea .

Mijloace de învățământ: TV, foi A1, A3, făină, boxă, litere, imagini, clei, carioci colorate, poster cu echipament de echitație, panglici, rigle, fișe cu cai lipiți la diverse distanțe, șabloane, acuarele, pahare, pensule, apă, piese din carton, cai și stegulețe din carton, burete.

Forme de organizare: frontal, individual, în grup

Bibliografie:

1. Ghid de implementare a CET, a SÎDC din perspectiva CRET.
2. Curriculum pentru educația timpurie. Chișinău, 2019.
3. Standarde de învățare și dezvoltare a copilului de la naștere până la 7 ani. Chișinău, 2019.
4. CRET. Chișinău, 2019.
5. 1001 idei pentru o educație timpurie de calitate: Ghid pentru educatori. Chișinău, 2010.
6. Cum să proiectăm activități în baza noului Curriculum pentru educație timpurie? Chișinău, 2019.
7. www.pinterest.com
8. Metode interactive de grup.
9. Activități de dezvoltare personală în IET (volumul I). Chișinău, 2019.
10. Activități de dezvoltare personală în IET (volumul II). Chișinău, 2019.

Desfășurarea activității

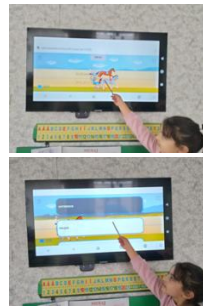
Etapa activității	O.O .	Dozare a	Conținutul activității	Strategii didactice			Evaluar e
				Metode didactice	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1	2	3	4	5	6	7	8
Evocarea	O4	2min	-Crearea condițiilor necesare pentru desfășurarea unei activități eficiente: -Aerisirea sălii de grupă. -Aranjarea materialelor necesare pentru activitate. -Aranjarea scaunelor în semicerc. Salutul -Copiii vor recita salutul: „Suntem cei mai buni!”	Conversația	Materiale pentru fiecare centru. Scaune pentru fiecare copil.	Frontal	
		2min	Voi realiza în cadrul întâlnirii de dimineață: Completarea Calendarului naturii Lucrul la panoul: Eu astăzi sunt prezent -Am pregătit această surpriză pentru voi, dar mai întâi vom completa:	Observarea	Panoul: Astăzi sunt prezent Panoul: Calendarul naturii		
		3min	Mesajul zilei: Salut,(imagine cu copiii)! Săptămâna-i pe sfârșite -Haideți să ne amintim, Ce facem cu aceste litere?	Povestirea	Mesajul scris pe foaie A1 Carioci colorate Imagini Litere		
		1min	-Le privim, le rostim și cuvinte alcătuim: S P R O T	Observarea			
		2min	-Ce tipuri de sport cunoașteți?,,	Explicația			
				Problematizarea			

B(S2)
DPES
Ind.: 211

	O1		-Acum cu atenție veți privi, Și un alt tip de sport veți descoperi! Momentul de surpriză (Copiii descoperă sub stratul de făină un om călare pe cal.) -Anunț tema și obiectivele activității. -Ce cunoașteți voi despre cai? -Cine are grijă de ei? -Ați călărit vreodată cai?	Descoperirea Conversația euristică	Planșă cu imagine A3 și presurată cu făină 	Frontal	C(S5) DLC Ind.: 471
Realizare a sensului	O1	5min 1min 2min 1min	-Pentru a da răspuns la mai multe întrebări care acum sunt încă în căpușorul vostru, o informație mai amplă veți viziona din următorul filmuleț video. https://www.youtube.com/watch?v=iJAZJvgVPjY (începutul filmulețului de la 3min și 32 sec) -Ce putem îmbrăca atunci când dorim să practicăm hipismul? -În filmulețul video ați văzut doar câteva piese din echipamentul specific acestui tip de sport. Alte piese vestimentare pentru călărit veți vedea în acest poster: (Prezint posterul cu vestimentația de echitație) -De ce călăreții poartă tocă, pantaloni și cizme de echitație? -Cum se pregătesc caii pentru lecțiile de hipism? -De ce trebuie să ascultăm de lecțiile antrenorului? -Acum vă ridicați și împreună ne vom mișca după cuvintele din următoarea pauză dinamică: https://www.youtube.com/watch?v=hHZQI72IKL0	Observarea Vizionarea Conversația Pauză dinamică Demonstrarea Exercițiul Tehnica Viselor Povestirea	TV Filmuleț despre hipism Poster cu echipament de echitație Boxă Textul scris	Frontal Frontal Individual	C(S5) DLC Ind.: 471 B(S3) DPES Ind.: 228 B(S2) DPES Ind.: 211

	O2	5min	-Acum ne așezăm și închidem ochii. Este ora 15:00. Intrați în grabă mare în odaie și luați echipamentul pentru că la ora 15:30 se începe ora de călărit și antrenorul vrea ca voi să fiți punctuali. Ajungeți la școala de hipism și în fugă mare vă îmbrăcați echipamentul și mergeți repede în grajd pentru a vă mângâia calul.....Vine antrenorul și zice: -De ce nu ai -Ați fost atenți și cred că veți fi și în continuare la jocul de atenție:	Conversația euristică Observarea			
Reflecție	O4	1min	-În picioare vă ridicați La ecusoane vă uitați Și cuvintele-mi ascultați: La centre ca să se pornească, Mai întâi să se gândească. Căluții de culoare neagră, Cum la pas vor porni. (Merg la pas) Ca nu stea supărați, Și căluții cei surii, La salturi vor porni. (Fac salturi) Au rămas în așteptare, Caii negri cu coamă mare Și pornind la galop. (Galoapează) Iată sunt acum pe loc. Cu mersul obișnuit, Caii albi au pornit, La centru au ajuns, Și privesc pe ascuns. (Merg obișnuit) Centrul Alfabetizarea (O să fie un <i>cal negru</i>) -Analizați fișele de pe masă.	Joc de atenție Explicația Observarea Problematizarea		În grup	B(S2) DPES Ind.: 211
	O5				Fișe cu litere Imagini Pix	În grup	

		O6	10min	-Scrieți cuvintele pe linia propusă ținând cont de ordinea crescătoare a literelor. -Lipiți imaginea corespunzătoare cuvântului. Centrul Științe (O să fie un <i>cal sur</i>) -Analizați materialele puse la dispoziție. -Măsurați lungimea traseelor parcurse de cai folosind șchioapa, panglica și rigla. -Scrieți rezultatele în pătrățelul gol. Centrul Artă (O să fie un <i>cal cafeniu</i>) -Aranjați șabloanele pe suprafața propusă. -Ștampilați șabloanele pentru a obține o cursă de cai. Centrul Joc de masă (O să fie un <i>cal alb</i>) -Asamblați piesele pentru a forma o pistă pentru alergatul cailor. -Pozitionați stegulețele și caii ținând cont de următoarele indicii: „Calul alb este primul, iar ultimul este calul negru” -Acum vă ridicați în picioare și formați un semicerc în fața covorașului așa cum sunteți pe grupuri. O să ne jucăm jocul: „Scărița”. Eu voi numi un număr și va răspunde copilul a cărei mână va nimeri ca treaptă în timp ce vom pune mână peste mână pentru a forma o scăriță. (Voi chema pe rând copiii ce-au lucrat în grup la fiecare centru de interes).	Lucrul practic Explicația Ștampilarea Observarea Problematizarea Joc de socializare: „Scărița”	Clei Fișe cu cai lipiți la diverse distanțe Panglici Rigle Șabloane Acuarele Apă Pahare Pensule Burețele Piese din carton Cai și stegulețe din carton	În grup Frontal În grup	D(S7) DC Ind.: 621 A (S2) DFFS Ind.: 65
		O7						
		O3						
		O4	4min					

Extindere	O4	4min	-Acum ne vom juca jocul: Cursa de cai? (Citesc întrebările din Educație Online https://educatieinteractiva.md/app/cursa-cai/edit/12733) -Nu uitați despre discuțiile din cadrul activității de astăzi, despre hipism. Vă gândiți cu ce doriți să vă ocupați și discutați cu părinții despre preferințele voastre.	Joc didactic - online Explicația	TV 	Frontal	C(S5) DLC Ind.: 471
-----------	----	------	--	--	--	----------------	--------------------------------------

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE ÎN ȘCOALĂ – O ȘANSĂ LA EDUCAȚIE PENTRU COPILUL CU CES (TULBURĂRI INSTRUMENTALE)

Profesor învățământ primar **DRĂGHICESCU ELENA**

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FERIGILE

Școala contemporană nu mai poate fi privită ca un spațiu uniform, ci ca un loc al **diversității**, al diferențelor care îmbogățesc și provoacă, deopotrivă. În fiecare clasă întâlnim elevi cu ritmuri proprii de învățare, cu nevoi, stiluri și posibilități diferite. În acest context, **incluziunea** nu este doar o cerință formală, ci un act de **responsabilitate umană și profesională**.

Un copil cu **cerințe educaționale speciale (CES)**, mai ales atunci când prezintă **tulburări instrumentale** – adică dificultăți în achiziția și utilizarea limbajului scris și vorbit, în orientarea spațio-temporală sau în motricitatea fină – are nevoie de o abordare personalizată, empatică și răbdătoare. Astfel de tulburări pot afecta citirea, scrierea, exprimarea sau calculele matematice, dar nu definesc potențialul intelectual al copilului.

Școala – spațiu al acceptării și susținerii

Incluziunea reală presupune **adaptarea mediului educațional la copil**, nu invers. Profesorul are un rol esențial: el devine un **ghid și mediator** al învățării, creând contexte accesibile pentru toți elevii. Fișa de lucru diferențiată, evaluarea formativă, încurajarea progresului propriu, sprijinul colegilor și colaborarea cu familia și specialiștii (logopezi, consilieri școlari, psihopedagogi) contribuie la dezvoltarea armonioasă a copilului cu CES.

Exemplu de bună practică

Într-o clasă în care există un elev cu tulburări instrumentale, activitățile pot fi organizate astfel încât **fiecare copil să se simtă valorizat**. Profesorul poate folosi:

- exerciții de citire și scriere cu sprijin vizual (imagini, litere mari, culori);
- jocuri de rol și activități de mișcare pentru dezvoltarea atenției și motricității;
- sarcini scurte, clare, explicate pas cu pas;
- feedback pozitiv frecvent, care întărește încrederea elevului în propriile puteri.

Educația ca șansă și echilibru

Educația incluzivă înseamnă mai mult decât integrarea unui copil cu CES într-o clasă obișnuită. Înseamnă **a-l face parte din comunitate**, a-i oferi sprijin, timp și resurse pentru a-și atinge potențialul.

Copilul cu tulburări instrumentale are nevoie de **acceptare, empatie și perseverență**, nu de

etichete. Printr-o abordare incluzivă, toți elevii învață lecția toleranței, a respectului și a solidarității.

Concluzie

Fiecare copil are dreptul la **o șansă reală la educație**. Diversitatea din clasă devine astfel o resursă, nu un obstacol. Într-o școală în care **diferențele sunt înțelese și respectate**, învățarea devine o experiență comună, autentică și plină de sens – pentru elevi și profesori deopotrivă.

Bibliografie

1. *Legea educației naționale nr. 1/2011*, cu modificările și completările ulterioare.
2. *Ordinul nr. 1985/2016* privind aprobarea Metodologiei pentru asigurarea suportului necesar elevilor cu cerințe educaționale speciale integrați în învățământul de masă.
3. *Strategia națională privind educația incluzivă 2022–2030*, Ministerul Educației, București.
4. Păun, E., & Potolea, D. (2002). *Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative*. Editura Polirom, Iași.
5. Cucos, C. (coord.) (2014). *Educația incluzivă – dimensiuni teoretice și aplicații praxiologice*. Editura Polirom, Iași.
6. Jigău, M. (2018). *Incluziunea școlară – premise și realități educaționale*. Institutul de Științe ale Educației, București.
7. Munteanu, A. (2015). *Copilul cu cerințe educaționale speciale – ghid pentru cadrele didactice*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
8. Stan, E. (2019). *Diversitate și incluziune în educație*. Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași.

FIECARE COPIL ARE O CULOARE UNICĂ – DESPRE DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ

Prof. NEDELICU LIGIA ADELINA

LICEUL TEORETIC SPECIAL IRIS, TIMIȘOARA

Toamna ne amintește că frumusețea stă în diversitate. Nicio frunză nu este identică, nicio nuanță nu se repetă, și totuși, împreună, toate dau viață unui tablou armonios. La fel este și în clasă: fiecare copil aduce o culoare, o experiență și o poveste diferită. Rolul nostru, ca profesori, este să facem loc tuturor acestor culori – să le împletim cu răbdare și înțelegere, astfel încât fiecare elev să se simtă parte dintr-un întreg.

Lucrând ca profesor psihopedagog într-o școală gimnazială, am învățat că diversitatea nu se reduce la diferențele de ritm sau capacitate, ci înseamnă o multitudine de moduri de a percepe lumea. Unii copii învață vizual, alții prin mișcare; unii se exprimă ușor, alții au nevoie de timp sau de sprijin emoțional. Fiecare dintre ei are o nevoie autentică de a fi văzut, ascultat și valorizat.

Incluziunea – o atitudine, nu doar o metodă

În lucrul cu elevii cu cerințe educaționale speciale (CES), am descoperit că incluziunea nu se realizează prin simple adaptări curriculare, ci printr-o atitudine de deschidere. A include înseamnă a oferi siguranță emoțională, a construi încredere și a arăta că fiecare contribuție contează.

Într-una dintre activitățile mele, am organizat un exercițiu numit „Cercul puterii noastre”, în care fiecare elev a ales un punct forte al colegului de lângă el. Un copil timid, adesea retras, a primit de la ceilalți aprecieri pentru răbdare și bunătate. În acel moment, chipul lui s-a luminat – era, poate, pentru prima dată când se simțea recunoscut într-un mod pozitiv de grupul său. A fost o lecție despre cât de important este să vedem potențialul, nu doar dificultățile.

Diversitatea ca resursă de învățare

O clasă diversă oferă nenumărate ocazii de învățare socială și emoțională. Elevii învață nu doar din manuale, ci mai ales unii de la alții – prin colaborare, prin confruntarea cu perspective diferite, prin experiența empatiei.

Într-un proiect recent, am invitat elevii să creeze postere despre „Cum pot fi un coleg bun?”. Copiii cu abilități artistice au desenat, cei mai comunicativi au prezentat, iar cei mai rezervați au avut sarcina de a alege mesajele centrale. Rezultatul? O lucrare colectivă care a unit întreaga clasă și a transformat diferențele în avantaje.

Astfel de activități ne arată că diversitatea nu încetinește procesul educațional, ci îl face mai bogat și mai real. Într-o lume în care empatia și cooperarea sunt valori esențiale, școala incluzivă devine locul ideal pentru a le cultiva.

Colaborarea – cheia succesului incluziv

Incluziunea nu este munca unui singur om. Este o echipă: profesorul de sprijin, cadrul didactic de la clasă, consilierul, părinții, colegii și, uneori, chiar comunitatea locală. Fiecare aduce o piesă din puzzle-ul reușitei copilului.

Un exemplu elocvent a fost colaborarea cu părinții unui elev cu tulburare de spectru autist, care, la început, evita contactul vizual și refuza activitățile de grup. Prin întâlniri regulate și planuri comune acasă–școală, am reușit să-i construim încrederea pas cu pas. După câteva luni, a început să participe la activitățile de cooperare, iar colegii îl aplaudau de fiecare dată când reușea un pas înainte.

Aceste momente ne amintesc de esența profesiei noastre: educația este un act de speranță și perseverență.

O școală pentru toți și pentru fiecare

Educația incluzivă nu urmărește uniformitatea, ci armonia. Ea nu cere copiilor să se potrivească unui tipar, ci îi ajută să-și descopere propria cale. Într-o clasă în care diferențele sunt celebrate, copiii învață că nu există „mai bun” sau „mai slab”, ci doar diferit și valoros.

Așa cum frunzele toamnei dau culoare aceluiși copac, tot astfel și elevii – fiecare cu ritmul, vocea și trăirea sa – dau viață comunității școlare.

Diversitatea și incluziunea nu sunt doar concepte pedagogice, ci o filosofie de viață. Ele ne învață să privim dincolo de aparențe, să vedem potențialul ascuns și să creăm contexte în care fiecare copil să poată străluci.

„Fiecare copil are o culoare unică.” Atunci când învățăm să le vedem pe toate, educația devine, cu adevărat, deschisă.

O ȘANSĂ PENTRU FIECARE COPIL – DESPRE DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE

Profesor învățământ primar **ISTOCESCU IONELA**,

ȘCOALA GIMNAZIALĂ FERIGILE

În fiecare dimineață, clopoțelul ne adună la școală. Venim cu ghiozdanele pline, cu zâmbete, emoții și dorința de a învăța ceva nou. În fiecare bancă stă un copil diferit, dar împreună formăm o clasă. Aceasta este **diversitatea** – faptul că nu suntem toți la fel. Unii învățăm mai repede, alții avem nevoie de mai mult timp. Unii scriem frumos, alții încă ne străduim. Unii iubesc matematica, alții preferă desenul sau muzica. Dar fiecare are un talent și o frumusețe aparte.

Ce înseamnă incluziune

Cuvântul **incluziune** vine de la „a include”, adică a primi pe cineva cu bucurie într-un grup. O școală incluzivă este o școală în care toți copiii, indiferent de cum sunt sau ce pot face, au dreptul să învețe și să se simtă bine. Aici, nimeni nu este lăsat pe dinafară, iar fiecare copil primește ajutor atunci când are nevoie.

Copilul cu CES – un coleg ca oricare altul

Unii copii au **cerințe educaționale speciale (CES)**. Asta înseamnă că învață într-un mod diferit, poate mai lent, sau că au dificultăți în a scrie, a citi sau a vorbi. De exemplu, un copil cu **tulburări instrumentale** se poate încurca la citirea unor cuvinte lungi, poate scrie mai greu sau se poate pierde pe rândul din caiet. Uneori îi este greu să se concentreze sau să-și amintească anumite reguli. Dar asta nu înseamnă că nu este isteț. Dimpotrivă – acești copii au imaginație bogată, sunt sensibili și pot deveni foarte buni la desen, sport, muzică sau alte activități practice. Profesorul îi ajută oferindu-i fișe mai simple, explicații mai clare și mai mult timp pentru teme. Colegii pot ajuta și ei: să citească împreună, să explice un exercițiu, să îl încurajeze când reușește.

Ce putem face noi

Pentru ca toți să ne simțim bine în clasă, trebuie:

- să avem **răbdare** unii cu alții;
- să **nu râdem** de colegii care greșesc;
- să **ne ajutăm** și să ne încurajăm;
- să **lăudăm efortul**, nu doar rezultatul.

Când îl încurajezi pe un coleg care se străduiește, îi oferi încredere și îi arăți că nu este singur. Așa se construiește o clasă unită – ca o familie.

Un exemplu frumos

Într-o clasă, era un băiat pe nume Andrei. El avea tulburări instrumentale și îi era greu să citească repede. Colegii îl ascultau cu răbdare, iar doamna învățătoare îl încuraja la fiecare pas. Într-o zi, Andrei a reușit să citească singur o poezie întreagă. Toată clasa l-a aplaudat! Din acea zi, el a prins curaj și a început să creadă în el. Așa învățăm că **fiecare copil are o șansă**, dacă este sprijinit și acceptat.

Concluzie

Diversitatea face ca lumea să fie mai frumoasă. Fiecare dintre noi este o piesă importantă dintr-un mare puzzle.

Incluziunea înseamnă **să-i primești pe toți**, să-i înțelegi și să le dai aripi să zboare. O clasă în care toți copiii sunt respectați este o clasă fericită. Iar o școală în care fiecare copil are locul lui este o **școală a inimii**.

Bibliografie

1. *Legea educației naționale nr. 1/2011*, actualizată.
2. *Ordinul nr. 1985/2016* – Metodologia pentru sprijinul elevilor cu cerințe educaționale speciale.
3. *Strategia națională privind educația incluzivă 2022–2030*, Ministerul Educației.
4. Munteanu, A. (2015). *Copilul cu cerințe educaționale speciale – ghid pentru cadrele didactice*. Editura Didactică și Pedagogică.
5. Stan, E. (2019). *Diversitate și incluziune în educație*. Editura Universității „Al. I. Cuza”, Iași.

DIVERSITĂȚII ȘI INCLUZIUNII LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

prof. DIMA CRINA
COLEGIUL „CSIKY GERGELY” ARAD

Într-o lume aflată într-un proces continuu de schimbare, școala are rolul fundamental de a forma cetățeni capabili să conviețuiască în armonie, să respecte diferențele și să contribuie activ la o societate echitabilă. Conceptul de diversitate și incluziune la clasă nu mai reprezintă doar o opțiune pedagogică, ci o necesitate educațională și morală.

Diversitatea reflectă unicitatea fiecărui elev – diferențe de vârstă, gen, cultură, etnie, religie, statut socio-economic, abilități sau stiluri de învățare. Incluziunea, pe de altă parte, presupune integrarea activă și egală a tuturor elevilor în procesul educațional, fără discriminare și cu respectarea nevoilor individuale. Diversitatea școlară aduce cu sine o bogăție de perspective, dar și provocări. Într-o clasă pot coexista elevi cu ritmuri diferite de învățare, elevi proveniți din medii culturale distincte, copii cu cerințe educaționale speciale sau cu dizabilități.

Profesorul devine, astfel, un manager al diversității, care trebuie să cunoască și să aplice metode diferențiate de predare. Strategiile educaționale centrate pe elev – cum ar fi învățarea prin cooperare, activitățile de grup sau proiectele interdisciplinare – favorizează dezvoltarea empatiei și a colaborării între elevi.

Educația incluzivă are ca scop asigurarea accesului egal la educație pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor. Conform Legii educației naționale nr. 1/2011, incluziunea educațională se realizează prin adaptarea procesului de predare-învățare la nevoile elevului, nu prin excluderea acestuia din mediul școlar obișnuit. Incluziunea implică: adaptarea curriculară și flexibilitatea predării; utilizarea unor metode interactive și a tehnologiei educaționale; colaborarea cu părinții, psihologii școlari și consilierii educativi; promovarea toleranței și a respectului reciproc între elevi.

Ca un cadru didactic incluziv este acela care vede potențialul fiecărui elev, creează un climat pozitiv în clasă și valorifică diferențele ca oportunități de învățare, nu ca obstacole. Beneficiile diversității și incluziunii este o clasă diversă și incluzivă ce devine un mediu de învățare autentic, unde elevii: dezvoltă competențe sociale și civice; învață să comunice eficient și empatic; își consolidează încrederea în sine; dobândesc o viziune deschisă asupra lumii.

De asemenea, incluziunea sprijină coeziunea socială și previne fenomenul de marginalizare, discriminare sau bullying. Școala devine, astfel, un spațiu de egalitate a șanselor, în care fiecare copil are posibilitatea să reușească în propriul ritm și conform propriilor abilități.

Profesorul are un rol esențial în transformarea clasei într-un spațiu incluziv. El trebuie să fie: empatic și deschis la diversitate; flexibil în metodele de predare; colaborativ, implicând toți actorii educaționali (părinți, consilieri, comunitate); formator de valori, promovând respectul, solidaritatea și toleranța.

Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive este vitală. Programele de formare susținute de Ministerul Educației și de ONG-uri (precum „Salvați Copiii” sau „Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă”) contribuie la dezvoltarea unei culture școlare bazate pe echitate și respect reciproc.

Prin urmare, diversitatea și incluziunea nu sunt doar concepte pedagogice moderne, ci repere fundamentale ale unei educații de calitate. O clasă incluzivă oferă fiecărui elev șansa de a fi acceptat, valorizat și sprijinit în procesul său unic de dezvoltare. Educația pentru toți nu înseamnă uniformitate, ci recunoașterea și celebrarea diferențelor. Numai astfel școala își poate îndeplini misiunea de a forma oameni liberi, responsabili și solidari.

Bibliografie

1. Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Editura Polirom, Iași.
2. Cucos, C. (2009). Pedagogie. Editura Polirom, Iași.
3. Păun, E., & Potolea, D. (2002). Pedagogie. Fundamentări teoretice și demersuri aplicative. Editura Polirom, Iași.
4. Jigău, M. (coord.) (2018). Incluziunea educațională în România – repere teoretice și practice. Institutul de Științe ale Educației, București.
5. Ministerul Educației Naționale (2011). Legea educației naționale nr. 1/2011, Monitorul Oficial al României.
6. Salvați Copiii România (2020). Educația incluzivă în școlile din România – ghid pentru profesori. București.

ÎMPREUNĂ, DINCOLO DE DIFERENȚE – EDUCAȚIA INCLUZIVĂ, O ȘANSĂ PENTRU FIECARE ELEV

PROFESOR ROMAN CRISTINA-OANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 RUSCOVA, MARAMUREȘ

Introducere

Școala contemporană este, prin excelență, un spațiu al diversității. Fiecare copil care pășește în sala de clasă aduce cu sine o lume unică: experiențe, valori, ritmuri de învățare, emoții, nevoi și visuri diferite. În acest context, **diversitatea și incluziunea** nu mai sunt simple concepte teoretice, ci **repere fundamentale** ale educației moderne, centrate pe elev. Educația incluzivă nu presupune doar integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, ci **recunoașterea și valorizarea diferențelor** dintre toți elevii – indiferent de mediu social, cultură, etnie, religie, gen sau abilități.

Promovarea unei culturi a incluziunii devine, așadar, **o datorie morală și profesională** a fiecărui cadru didactic. Profesorul de azi este chemat să construiască un mediu în care fiecare copil are o șansă reală de reușită, în care diferențele sunt privite ca resurse, nu ca obstacole.

1. Diversitatea – o realitate a școlii de azi

Diversitatea elevilor din școlile românești este o realitate vizibilă și complexă. Ea include:

- diversitatea **culturală și etnică**, specifică zonelor mixte;
- diversitatea **socială și economică**, care influențează accesul la resurse educaționale;
- diversitatea **emoțională și cognitivă**, legată de stiluri de învățare și ritmuri de dezvoltare;
- diversitatea dată de **nevoi educaționale speciale (CES)** sau de **talente excepționale**.

Această varietate de profiluri impune o abordare educațională **flexibilă, empatică și diferențiată**. Profesorul nu mai este doar un transmițător de cunoștințe, ci un arhitect al relațiilor, un facilitator al învățării și un promotor al echității.

Prin urmare, recunoașterea diversității devine **prima etapă a incluziunii**. A vedea unicitatea fiecărui elev și a-l încuraja să-și exprime potențialul înseamnă a transforma clasa într-un spațiu al demnității și respectului reciproc.

2. Educația incluzivă – dincolo de teorie

Educația incluzivă nu înseamnă doar acceptarea diferențelor, ci **crearea condițiilor optime pentru participarea tuturor**. Într-o clasă incluzivă, elevii nu sunt tratați „la fel”, ci **în mod echitabil**, adică în funcție de nevoile lor.

Principiile de bază ale educației incluzive sunt:

- **Accesul egal la educație** – fiecare copil trebuie să poată învăța în condiții adecvate.
- **Participarea activă** – toți elevii trebuie implicați în activitățile clasei.
- **Valorizarea diferențelor** – diferențele individuale sunt considerate resurse educative.
- **Colaborarea** între profesori, părinți, consilieri, psihologi și comunitate.
- **Adaptarea curriculară și metodologică** – pentru a sprijini ritmul și stilul fiecărui elev.

Educația incluzivă înseamnă **flexibilitate, empatie și profesionalism**. Profesorul este cel care creează contextul potrivit pentru ca elevii să se simtă respectați, implicați și motivați.

3. Profesorul – promotor al incluziunii și al echității educaționale

Rolul cadrului didactic este esențial în formarea unei culturi incluzive. Profesorul este cel care modelează percepțiile, tonul clasei și relațiile dintre elevi. Un profesor incluziv:

- manifestă **empatie și deschidere** față de toate tipurile de diversitate;
- folosește **strategii didactice diferențiate**, adaptate nevoilor individuale;
- oferă **feedback constructiv** și sprijin personalizat;
- creează **situații de învățare colaborative**, în care elevii se sprijină reciproc;
- promovează **respectul, solidaritatea și non-discriminarea**;
- se formează continuu în domeniul educației incluzive.

Atitudinea profesorului este, de multe ori, **cheia reușitei sau a eșecului unui elev**. Un gest de sprijin, o privire încurajatoare sau o adaptare pedagogică pot face diferența dintre izolare și integrare.

4. Clasa incluzivă – spațiu al empatiei și cooperării

O clasă incluzivă este o comunitate de învățare în care elevii se simt **acceptați, înțeleși și valorizați**. Aceasta nu se construiește peste noapte, ci prin activități consecvente, printr-un climat de încredere și colaborare.

Exemple de practici incluzive:

- **Jocuri de cunoaștere și cooperare**, care favorizează relațiile pozitive.
- **Proiecte de grup** care pun în valoare abilitățile diferite ale elevilor.
- **Tehnici de învățare prin cooperare** („Think–Pair–Share”, „Rotirea echipelor”).
- **Resurse digitale accesibile**, care permit ritmuri diferite de învățare.
- **Activități de educație emoțională**, care dezvoltă empatia și respectul.

Clasa incluzivă înseamnă **siguranță, sprijin și apartenență**. Când elevul simte că este văzut și ascultat, învățarea devine autentică, iar motivația crește.

5. Provocări și soluții în implementarea incluziunii

Procesul de includere educațională nu este lipsit de dificultăți. Printre provocările identificate în sistemul românesc se numără:

- lipsa de **formare specifică** a cadrelor didactice;
- **resurse materiale insuficiente** pentru adaptarea mediului de învățare;
- **mentalități conservatoare** care perpetuează stereotipurile;
- **număr mare de elevi în clasă**, ceea ce îngreunează individualizarea.

Pentru depășirea acestor obstacole, este nevoie de:

- **politici educaționale coerente** și sprijin instituțional;
- **formare continuă** în domeniul pedagogiei incluzive;
- **colaborare între școală, familie și comunitate**;
- **atitudine pozitivă** față de diversitate, cultivată încă din formarea inițială a profesorilor.

Schimbarea nu vine doar din reglementări, ci din **modul în care privim copilul** – ca ființă unică, valoroasă, demnă de respect și încredere.

6. Concluzii

Educația incluzivă este o **șansă pentru fiecare elev**, dar și pentru întreaga societate. O școală care înțelege și respectă diversitatea este o școală care cultivă **empatia, solidaritatea și responsabilitatea socială**.

Profesorul incluziv nu este doar un profesionist al cunoașterii, ci un **purtător de umanitate**. El construiește punți între diferențe, oferă șanse egale și transformă clasa într-un loc al speranței și al respectului reciproc.

Incluziunea nu înseamnă uniformitate, ci **unitate în diversitate**. Ea reprezintă fundamentul unei educații moderne, umaniste și sustenabile, în care fiecare copil are dreptul să învețe, să crească, să crească și să strălucească – în felul său unic.

Bibliografie

- Bocoș, M. (2013). *Instruirea interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune didactică*. Editura Polirom.
- Cerghit, I. (2008). *Metode de învățământ*. Editura Polirom.
- Cristea, S. (2016). *Dicționar de pedagogie*. Editura Didactică și Pedagogică.
- Ionescu, M. (2017). *Școala incluzivă – între ideal și realitate*. Editura Universității din București.
- Jigău, M. (coord.) (2019). *Educația incluzivă în România: politici, practici, perspective*. Institutul de Științe ale Educației.
- Păun, E. (2019). *Pedagogie. Provocări și perspective*. Editura Polirom.
- UNESCO (2020). *Global Education Monitoring Report: Inclusion and Education – All Means All*. Paris: UNESCO.

EDUCAȚIA DIVERȘITĂȚII ȘI INCLUZIVĂ ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

Profesor educație timpurie **CERNAT GABRIELA**
GRĂDINIȚA NR 1, ȚEGHEȘ, JUDEȚUL ILFOV

Educația incluzivă reprezintă procesul prin care toți copiii, indiferent de particularitățile lor individuale (dizabilități, etnie, limbă maternă diferită, statut socio-economic, religie, gen etc.), au șanse egale de a participa activ la activitățile educaționale, într-un mediu care respectă și valorizează diversitatea.

Scopul principal este integrarea fiecărui copil în comunitatea grădiniței, nu separarea acestuia în funcție de nevoi sau diferențe.

Diversitatea se manifestă sub mai multe forme: culturală și etnică - copii proveniți din medii diferite, vorbitori ai altor limbi, tradiții variate; socio-economică - diferențe de statut material sau acces la resurse educaționale; de gen - respectarea și promovarea egalității între fete și băieți; de aptitudini și nevoi educaționale speciale (CES) - copii cu dizabilități fizice, intelectuale, senzoriale sau tulburări de învățare.

Educatoarea este mediatorul între copil, grup și comunitate. Rolul său este de a cunoaște particularitățile fiecărui copil; de a adapta activitățile didactice (prin jocuri diferențiate, materiale vizuale, activități senzoriale etc.); de a încuraja cooperarea și empatia între copii; de a colabora cu familia și specialiștii pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă a copilului.

În educația timpurie există strategii și activități pentru o grădiniță incluzivă:

- Jocuri de cooperare care promovează lucrul în echipă;
- Proiecte multiculturale - prezentarea tradițiilor și obiceiurilor din diverse culturi;
- Povești și materiale educaționale diverse - care prezintă personaje cu nevoi și origini diferite;
- Adaptarea spațiului - mobilier accesibil, materiale vizuale clare, colțuri tematice;
- Comunicare non-verbală și vizuală - pentru copiii care întâmpină dificultăți de limbaj.

Educația timpurie respectă principiile educației incluzive, propune organizarea mediului educațional și utilizează strategii interactive de stimulare și implicare a copiilor în procesul de învățare. Prin educație incluzivă, în cadrul instituțiilor educaționale se elaborează și se dezvoltă programe, se organizează activitatea din clasă, sunt elaborate planuri de activitate și acțiuni cu scopul ca toți copiii să învețe și să dezvolte împreună, valorificându-se în mod pozitiv toate diferențele dintre ei.

Pentru a răspunde adecvat nevoilor educaționale pe care le prezintă fiecare copil, educatorii/educatoarele se asigură că acesta este cunoscut, tratat individualizat/personalizat, valorizat, considerat unic, prin modul lui de învățare și explorare. Programele de educație timpurie incluzive de calitate sunt programe pentru toți copiii, indiferent de particularitățile și modelele lor de viață, învățare și dezvoltare. Importanța acestui mod de lucru, în care diversitatea copiilor cu care se lucrează este considerat un beneficiu, experiențele profesionale aduc educatorilor/educatoarelor, posibilitatea de a reflecta asupra schimbărilor necesare permanent prin practica îmbogățită și statuează colaborarea continuă cu familia și cu alți profesioniști.

Educația incluzivă nu se oprește la acțiunile întreprinse cu copiii, părinții și profesioniștii, ci este legată de cultura comunităților în care se dezvoltă aceste practici educaționale. Grădinița și

alte centre de educație au nevoie de interacțiunea continuă cu familiile copiilor, dar și cu comunitatea în care se derulează programul educațional, în conexiune cu dezvoltarea întregii societăți.

Printre beneficiile unei educații incluzive în educația timpurie sunt:

- Beneficiile empatiei, toleranței și acceptării;
- Crearea unui climat pozitiv și sigur;
- Îmbunătățirea competențelor sociale și emoționale;
- Creșterea performanțelor educaționale pentru toți copiii;
- Consolidarea parteneriatului între familie și instituția educațională.

Integrarea educativă vizează reabilitarea și formarea persoanelor cu nevoi speciale, aflate în dificultate psihomotorie, de intelect, de limbaj, psihocomportamentală, senzorială, printr-o serie de măsuri de natură juridică, politică, socială, pedagogică. În pedagogia contemporană există o preocupare intensă pentru găsirea căilor și mijloacelor optime de intervenție educativă, încă de la vârstele mici, asupra unei categorii cât mai largi de populație infantilă.

Integrarea educativă în grădiniță este un proces complex, prin care se asigură participarea tuturor copiilor - indiferent de particularitățile lor individuale, sociale, culturale sau de eventualele cerințe educaționale speciale - la activitățile educaționale din mediul preșcolar. Scopul este ca fiecare copil să se simtă acceptat, valorizat și sprijinit să își atingă potențialul.

Familia este partenerul principal al grădiniței iar implicarea părinților oferă informații despre copil, sprijină aplicarea planului educațional acasă, contribuind astfel la menținerea unei atitudini pozitive față de integrare.

În concluzie, educația incluzivă în grădiniță nu este doar o obligație legală, ci și o valoare morală. O grădiniță incluzivă este un spațiu în care fiecare copil contează, este înțeles și susținut în ritmul său propriu iar diversitatea devine o sursă de învățare și îmbogățire pentru toți.

Bibliografie:

1. <https://edict.ro/educatia-incluziva-si-de-calitate-in-gradinita/>
2. M.E.C., UNICEF; Ghid managerial - dezvoltarea practicilor incluzive în școli, București, 1999;
3. GHERGUȘ, A; Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată, Iași, Editura Polirom, 2001;
4. UNGUREANU,D; Educația integrată și școala incluzivă, Timișoara, Editura de Vest, 2000;
5. VRĂȘMAȘ, T; Școala și educația pentru toți, București, Editura Miniped, 2004.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ

MATEȘ RODICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „HOREA” HOREA

Incluziunea școlară este vitală pentru a promova echitatea și drepturile fundamentale ale copiilor. Școlile obișnuite cu o orientare incluzivă sunt mijloacele cele mai eficiente pentru combaterea atitudinilor discriminatorii, pentru crearea unor comunități primitoare, pentru construirea unei societăți incluzive și pentru realizarea educației pentru toți. Aceasta subliniază importanța incluziunii ca instrument de combatere a excluziunii sociale și de promovare a diversității. Incluziunea școlară oferă multiple beneficii atât elevilor cu nevoi speciale, cât și celor fără. Elevii cu dizabilități beneficiază de interacțiunea cu colegii lor, ceea ce le îmbunătățește abilitățile sociale și le oferă modele de rol pozitive. De asemenea, elevii fără dizabilități dezvoltă empatie, înțelegere și respect pentru diversitate.

Studii arată că incluziunea poate conduce la rezultate academice pozitive pentru toți elevii implicați. Elevii incluși în clase obișnuite demonstrează adesea o progresie academică similară sau chiar superioară celor educați în clase speciale separate”. Cu toate acestea, implementarea incluziunii școlare nu este lipsită de provocări. Unul dintre principalele obstacole este lipsa de resurse adecvate și de personal calificat. Profesorii necesită formare specializată pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor și pentru a aplica strategii educaționale eficiente. Lipsa acestei formări poate conduce la stres și la atitudini negative față de incluziune. De asemenea, infrastructura școlară trebuie adaptată pentru a fi accesibilă tuturor elevilor. Acest lucru poate implica modificări semnificative ale clădirilor școlare, cum ar fi instalarea de rampe și toalete accesibile, precum și achiziționarea de materiale didactice specializate.

Incluziunea școlară reprezintă un aspect esențial în educația modernă, vizând integrarea tuturor elevilor, indiferent de dizabilități, origini etnice sau dificultăți de învățare, în școli obișnuite. Literatura de specialitate subliniază numeroase beneficii ale acestei abordări, precum și provocările și strategiile necesare pentru implementarea eficientă.

Incluziunea este o filozofie bazată pe credința că toți oamenii au drepturi egale și trebuie să fie respectați și valorizați.

Educația incluzivă a apărut ca răspuns la neajunsurile educației integrate, care nu a reușit să împiedice marginalizarea copiilor care prezentau diferențe față de “norma” generală a populației școlare.

Astfel, incluziunea și “educația incluzivă” pun accentul pe necesitatea ca sistemul educațional și școlile/grădinițele să se schimbe și să se adapteze continuu pentru a răspunde diversității copiilor și nevoilor ce decurg din acestea.

Educația incluzivă se definește prin următoarele particularități:

- susține și confirmă că toți copiii pot învăța și au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare;
- urmărește să identifice și să minimizeze barierele învățării;
- este mai cuprinzătoare decât educația formală obișnuită cuprinzând: educația pentru familie, pentru comunitate, alte oportunități de educație în afara școlii
- presupune schimbare de atitudini, comportamente, curriculum, care să satisfacă diversitatea copiilor, inclusiv a celor cu c.e.s;
- este un proces dinamic, care se dezvoltă continuu în funcție de cultură și context;
- este parte a strategiei de dezvoltare a unei societăți incluzive

Deci, în contextul actual național, educația incluzivă devine tipul de educație responsabil de asigurarea dreptului la educație al tuturor copiilor, fără nici o discriminare și, mai ales, de asigurarea unei educații de calitate.

Incluziunea școlară este esențială pentru a asigura dreptul la educație pentru toți copiii și pentru a promova o societate mai echitabilă și incluzivă. Deși există provocări semnificative în implementarea acesteia, beneficiile pentru toți elevii și pentru societate în ansamblu sunt incontestabile. Este responsabilitatea noastră colectivă să depășim aceste provocări prin alocarea de resurse adecvate, formarea personalului și adaptarea infrastructurii, astfel încât fiecare copil să aibă șansa de a-și atinge potențialul maxim într-un mediu educațional incluziv.

Bibliografie:

1. Ainscow, M., „*Dezvoltarea practicilor incluzive în școli*”, Editura București, 1999;
2. Crețu, V., „*Educația pentru drepturile copilului, FICE România*”, Editura Semn, București, 1999;
3. Nuț, S., „*Problematika educației și a curriculum-ului*”, Editura Eurostampa, Timișoara, 2003.

IMPORTANTA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN EDUCAREA DRAGOSTEI PENTRU FOLCLOR, TRADIȚII ȘI OBICEIURI LA PRESCOLARI

Profesor educație timpurie: **IANCU ELENA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CAROL I” /G.P.N. CĂSUȚA CU POVEȘTI”,
JUDEȚUL ARGEȘ

Școala trebuie să stimuleze exprimarea potențialului creativ al fiecărui copil, să încurajeze inițiativele lui, ingeniozitatea și curiozitatea, să favorizeze stabilirea unor relații care să nu exagereze prin autoritate, să ofere ocazii copilului de a lua singur decizii și să stimuleze încrederea în sine, într-o atmosferă de comunicare liberă.

Educarea copiilor în spiritul dragostei și respectului față de valorile tradiționale, se poate realiza cu succes prin predarea disciplinelor opționale menite să valorifice tradițiile materiale și spirituale ale poporului nostru, dar mai ales, prin alegerea și desfășurarea unor activități extrașcolare.

Inițierea unor activități extrașcolare, organizarea și desfășurarea unui program ce are la bază dansul și cântecul popular, necesită muncă susținută deoarece aducerea dansului popular pe scenă constituie o sarcină complexă. Pentru parcurgerea obiectivelor propuse, am considerat necesară parcurgerea mai multor etape: trezirea interesului pentru acest tip de activități, cunoașterea costumului popular și a dansurilor specifice zonei, alegerea muzicii și stabilirea repertoriului.

Pentru ca relația dintre grădiniță și familie să fie cât mai apropiată, am implicat direct părinții în activitățile desfășurate. Am derulat activități de sensibilizare și motivare în alegerea opționalului, prin familiarizarea cu numeroasele componente ale folclorului românesc: costumul popular, covorul țesut odinioară în război, obiceiuri și tradiții strămoșești, descântecul, cântecul de leagăn, cântecul haiducesc, cântecul popular însoțit de stigături și chiuituri etc., am organizat un concurs de recitări și unul de ornat vase cu motive țărănești.

Pe lângă opționalul ales: *“Tradiție și continuitate”*, părinții au venit cu idei de realizare a activităților extrașcolare. Am fost împreună în excursii, drumeții, am vizitat diferite obiective

propușe, am organizat concursuri, serbări care au permis acestora să vadă manifestările copiilor, precum și rezultatul muncii lor.

Alegând dansuri accesibile vârstei, dar valoroase din punct de vedere artistic, am realizat un repertoriu cu care am luat parte la activitățile desfășurate în grădiniță, cât și în afara ei: programul de iarnă - Obiceiuri și tradiții de Crăciun și Anul Nou, Ziua mamei, serbarea de 1 iunie, Ziua școlii noastre etc. Un rol important în trezirea interesului pentru obiceiuri și tradiții l-a avut procurarea de costume populare cu care s-au îmbrăcat copiii. Serbările impun cu mare pregnanță sincronizarea între vers și muzică, aducându-și contribuția la educația estetică.

Am organizat o excursie în scopul perceperii directe a vechilor tradiții, unde la un atelier de țesut covoare oltenești, cu motive populare și unul de costume populare. Copiii au aflat că felul, forma și coloritul costumelor redau caracterul și aspectul specific fiecărei regiuni, evidențiindu-se faptul că portul popular românesc este extrem de variat.

Am organizat excursii la Muzeul satului pentru a vedea specificul gospodăriilor țărănești împreună cu anexele lor, complexe ce conțin gospodării din toate zonele țării. Profund impresionați de atmosfera satului de odinioară, reflectată în șezători, copiii au putut face o comparație între copilăria bunicilor și străbunicilor și copilăria lor.

Activitatea extrașcolară e o componentă educațională valoroasă și eficientă căreia orice cadru didactic trebuie să-i acorde atenție, adoptând el, în primul rând, o atitudine creatoare, atât în modul de realizare al activității, cât și în relațiile cu copiii, asigurând astfel o atmosferă relaxantă care să permită stimularea creativă a acestora.

Activitățile extrașcolare orientează copiii către activități care să întregască educația școlară, contribuind la formarea personalității acestora. De aceea grădinița trebuie să fie deschisă spre acest tip de activități, care îmbracă cele mai variate forme. Consider că prin activitățile desfășurate am îmbinat armonios talentele copiilor cu buna dispoziție, reușind să cultiv eficient dragostea pentru folclor, tradiții și obiceiuri nu numai copiilor, ci și întregii comunități care i-a urmărit în cadrul programelor derulate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Boltașu, V. - „Cultivarea dragostei pentru folclor” în revista Învățământul primar, nr.4, 2004;
2. Ionescu, M., Radu, I. - „Didactica modernă”, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004;
3. Lespezanu, M. - „Modern și tradițional”, Editura Omfal Esențial, București, 2007.

A elaborat: Cibotari Natalia,
grad didactic II

Data: 16 noiembrie

Clasa: a II-a „F”

Învățătoare: Cibotari Natalia

Durata: 45 min

Tipul lecției: lecție mixtă

Subiectul lecției: Culoarea TOLERANȚEI!

Obiective operaționale:

La sfârșitul lecției elevii vor fi capabili:

O1 – să definească cuvântul „toleranță”;

O2 – să enumere cuvinte sinonime pentru cuvântul „toleranță”;

O3 – să identifice emoțiile ce sunt atribuite „toleranței”;

O4 – să manifeste interes și respect pentru cunoașterea semnificației TOLERANȚEI.

O5 – să comportament tolerant în diverse situații cotidiene.

Strategii didactice:

Forme de organizare: frontal, individual, în grup;

Metode și procedee: expunerea, conversația, mesajul, brainstorming, joc „Descoperă cuvântul”, joc „Adevărat/Fals”, joc „Identifică litera”, lucrul cu mesajul, poveste audio, opinia mea, asocierea.

Mijloace didactice: imagini, fișe, poster, literele alfabetului, markere, notebook, boxe.

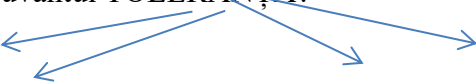
Referințe bibliografice:

<https://www.youtube.com/watch?v=Vxqn9SQkTdA>

<https://dexonline.ro/>

Demersul didactic

Secvențele lecției	Activitatea învățătorului și a elevilor	Strategii didactice			Evaluare																																																																																																			
		Metode și procedee	Mijloace didactice	Forme de organizare																																																																																																				
Evocarea	Asigur un climat favorabil pentru promovarea lecției. 1.Cuvântul învățătoarei „Raza de soare care te încălzește pe tine nu ți-e împuținată prin faptul că se mai încălzește la ea și vecinul tău.” (Alexandru Vlahuță) 2.Mesajul Pe tablă este afișat conținutul mesajului. Elevii împreună cu învățătoarea îl completează. BUNĂ ZIUA, elevi !<table><tr><td>T</td><td>O</td><td>L</td><td>E</td><td>R</td><td>A</td><td>N</td><td>T</td><td>A</td></tr><tr><td>a</td><td>n</td><td>o</td><td>m</td><td>e</td><td>m</td><td>o</td><td>i</td><td>f</td></tr><tr><td>c</td><td>e</td><td>i</td><td>p</td><td>s</td><td>a</td><td>b</td><td>m</td><td>e</td></tr><tr><td>t</td><td>ș</td><td>a</td><td>a</td><td>p</td><td>b</td><td>i</td><td>i</td><td>c</td></tr><tr><td>i</td><td>t</td><td>l</td><td>t</td><td>e</td><td>i</td><td>l</td><td>z</td><td>t</td></tr><tr><td>c</td><td>i</td><td>i</td><td>i</td><td>c</td><td>l</td><td>i</td><td>i</td><td>u</td></tr><tr><td>o</td><td></td><td></td><td>c</td><td>t</td><td>i</td><td></td><td></td><td>o</td></tr><tr><td>ș</td><td></td><td></td><td>i</td><td>u</td><td></td><td></td><td></td><td>ș</td></tr><tr><td>i</td><td></td><td></td><td></td><td>o</td><td></td><td></td><td></td><td>i</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>ș</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td>i</td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	T	O	L	E	R	A	N	T	A	a	n	o	m	e	m	o	i	f	c	e	i	p	s	a	b	m	e	t	ș	a	a	p	b	i	i	c	i	t	l	t	e	i	l	z	t	c	i	i	i	c	l	i	i	u	o			c	t	i			o	ș			i	u				ș	i				o				i					ș									i					Expunerea	Motto-ul	Frontal	Aprecieri verbale Nemaipo menit! Sunteți extraordin ari!
	T	O	L	E	R	A	N	T	A																																																																																															
	a	n	o	m	e	m	o	i	f																																																																																															
	c	e	i	p	s	a	b	m	e																																																																																															
	t	ș	a	a	p	b	i	i	c																																																																																															
	i	t	l	t	e	i	l	z	t																																																																																															
	c	i	i	i	c	l	i	i	u																																																																																															
	o			c	t	i			o																																																																																															
	ș			i	u				ș																																																																																															
	i				o				i																																																																																															
				ș																																																																																																				
				i																																																																																																				
Mesajul	Poster cu mesajul, Imagini, Markere	Frontal																																																																																																						
Joc	Foi adezive lipici, tabla	Frontal, individual	Super chiar v-ați descurcat!																																																																																																					
Povestirea																																																																																																								

Realizarea sensului	4. Brainstorming „Ce înțelegeți prin cuvântul TOLERANȚĂ?” 6. Buletin informativ Pe fișe suport sunt mini-informații despre TOLERANȚĂ Se discută despre ce semnifică toleranța, de ce este nevoie să fim toleranți? Toleranța este respectul, acceptarea și aprecierea bogăției și diversității culturilor lumii noastre, felurilor noastre de expresie și manierelor de exprimare a calității noastre de ființe umane. Toleranța e o virtute care face ca pacea să fie posibilă și care contribuie la înlocuirea culturii războiului cu o cultură a păcii. Toleranța este o atitudine activă generată de recunoașterea drepturilor universale ale persoanei umane și libertăților fundamentale 5. Lucrul cu vocabularul DEX : TOLERANȚĂ 1. Faptul de a tolera; îngăduință, indulgență. 2. Obişnuință sau dispoziție pe care o are organismul de a suporta anumite medicamente, substanțe, condiții de mediu etc. 3. Abatere admisă de la dimensiunea, greutatea, calitatea etc. prevăzută pentru un anumit produs. 6. Vizionarea poveștii despre toleranță „Cățelușul șchiop” https://www.youtube.com/watch?v=Vxqn9SQkTdA	Asaltul de idei Expunerea conversația	Imagini, careuri, markere, tabla, lipici Fișe cu informații	Frontal Frontal, individual Frontal	Este evident că aveți potențial! Spectaculos!
Reflecție	7. „Adevărat sau Fals!” Pe tablă sunt două semne de culoare roșie (fals) și unu verde (adevărat) Se dă citire unor afirmații. La afirmația adevărată elevii sunt rugați să bată din palme, iar la cea falsă să gesticuleze cu mâinile în semn că nu este adevărat, apoi fișa cu informație se lipește sub semnul potrivit. 8. Părerea ta contează... Elevii își expun părerea despre lecția de azi: <i>Astăzi am aflat...</i> <i>Cel mai mult mi-a plăcut ...</i> <i>Am înțeles ...</i>	Joc didactic	Două semne roșu și verde Fișe cu afirmații	Frontal, individual	Ați devenit experți! E o părere extrem de bună!
Extindere	Realizarea fișelor cu îndemnuri de a fi mai toleranți! Transmiterea fișelor și altor colegi din treapta primară. Mai reveniți odată la comportamentul tolerant și vizionați filmul https://www.youtube.com/watch?v=uH8LHvmy5sg	Expunerea		Frontal, individual	

Proiect didactic

Împreună pentru PACE

A elaborat: Cibotari Natalia,
grad didactic II

PROIECT DIDACTIC
„Împreună pentru pace”¹

Clasa: a -IV-a „D”

Subiectul lecției: Împreună pentru pace

Data: 2 septembrie 2024

Tipul lecției: de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor

Competențe pentru cultură democratică:

- Respect;
- Responsabilitate;
- Abilități de ascultare și observare;
- Abilități de cooperare;
- Autoeficacitate;
- Empatie;
- Abilități de rezolvare a conflictelor.

Obiective operaționale:

La finele acestei lecții elevii/elevele vor fi capabili/capabile să:

- înțeleagă importanța actelor de bunătate în promovarea păcii;
- identifice și să descrie modalități prin care pot contribui la pace în comunitatea lor;
- dezvolte abilități de colaborare și empatie.

Strategii didactice:

- a) **forme de organizare:** frontal, în perechi, în grupuri mici, individual;
- b) **metode și procedee didactice:** discuția ghidată, cuvinte încruciște, conversația, argumentul, brainstorming; potrivește perechi, explicația
- c) **mijloace didactice:** prezentarea PPT, computer, televizor/, stichere colorate, sfoară, foi colorate, clei, flipchart

Bibliografie/resurse:

1. Evaluarea criterială prin descriptori. Clasele I - IV. Chișinău, 2019
2. Puterea muncii în echipă <https://www.youtube.com/watch?v=4duPBWzf46E>
;<https://www.youtube.com/watch?v=NgCBEELUhzM>

Evocarea (10 min)	1.Mesajul de salut al cadrului didactic Bună dimineța!/ Bate soarele în geam Încercând să-și lase-o rază Copilașii mici și mari / S-au trezit cu gând de școală Este toamna-n calendar/ Școala, iar ne cheamă Repejor ne-am adunat / Căci clopoțelul a sunat Și frumos ne-am aranjat/ Locul în bancă am ocupat! Dragii mei , elevi, mă bucur să vă revăd astăzi atât de entuziasmați, plini de energie, dornici de a afla lucruri noi și de a împărtăși emoțiile trăite în zilele de vacanță cu colegii voștri. Sunteți deja mai mari, mai înțelepți, mai cumpătați. Tare aș dori să aflu cum vă simțiți astăzi? Și nu ezit să vă provoc la o activitate. 2.Activitatea „Curcubeul emoțiilor” (<i>Pe tablă este afișat un poster, unde elevii scriu cu cariocițele emoția ce o simt</i>) (Anexa 1) Am observat că sunteți bine dispuși (<i>se citesc emoțiile scrise de elevi</i>) ... deci vom putea purcede astăzi într-o lume în care bunătatea este regină, empatia zână deosebită, respectul este rege, iar toți locuitorii sunt prietenoși, cooperanți, toleranți etc. Sunteți gata să pornim să încercăm și noi să facem lucruri mici pentru un viitor prosper; să învățăm cât de important este să ne ajutăm reciproc și să fim o echipă prietenoasă, plină de bunătate și înțelegere? 3.Activitate „Cuvinte încrucișate” (<i>Elevii vor extrage câte un mesaj din „cartea specială” și vor descoperi cuvintele</i>) (Anexa 2) - Atitudinea sau sentimentul de apreciere, stimă și considerație față de o persoană (RESPECTUL) - Presupune un schimb de idei, informații prin vorbire și ascultare (COMUNICARE) - Este o activitate care permite copilului să învețe să devină un om cult despre care se va zice „are cei șapte ani de acasă” (EDUCAȚIE) - Relație dintre persoane care oferă sprijin, ajutor reciproc în diverse situații (PRIETENIE) Perfect muncit, ați descoperit cuvântul-cheie PACE. Subiectul orei de astăzi este: ÎMPREUNĂ PENTRU PACE (<i>Pe tablă se acroșează nourași cu tema dată</i>) 4.Activitate „Întreabă- Răspunde” - Ce este Pacea? / - Cine este Pacea? / - Cum e Pacea? / - Unde-i casa Păcii? / - Ce putem face noi, împreună pentru a aduce pacea?
Realizarea sensului (25 min)	5.Activitate Vizionarea video clipului „Puterea muncii în echipă” https://www.youtube.com/watch?v=4duPBWzf46E Videoclipul pe care urmează să-l vizionăm ne va arăta un exemplu concret despre cum împreună putem soluționa neînțelegeri, putem găsi soluții optime la orice situație. <i>Debriefare:</i> - Ce sentimente v-a transmis videoclipul?

Reflecții (10 min)	- De ce crezi că este important să lucrăm împreună într-o echipă? - Ce se întâmplă când avem conflicte în echipă și cum le putem rezolva pașnic? - Cum te simți atunci când lucrezi cu alții pentru a realiza ceva împreună? - Cum putem să ne ajutăm reciproc în echipă pentru a avea rezultate mai bune? - Ce înseamnă să fii prietenos și să ajuți pe ceilalți să se simtă bine în echipă? - Cum putem să păstrăm pacea și liniștea atunci când lucrăm împreună? 6.Activitate Lucrul în grup: <u>Grupul 1 Identifică valoarea „Florile Păcii”</u> <i>(Elevii din petalele cu valori și non-valori vor selecta doar acele potrivite temei și în corespundere cu litera din mijlocul florii) (Anexa 3)</i> <u>Grupul 2 Explică expresia „Porumbeii Păcii”</u> <i>(Elevii vor selecta câte un porumbel pe care va fi scrise expresii despre pace. Sarcina grupului de a explica aceste expresii) (Anexa 4)</i> <u>Grupul 3 Potrivește perechi „Stejarul Păcii”</u> <i>(Elevii vor identifica proverbe prin potrivire și le vor acroșa pe un poster cu un stejar cu frunze din cărți) (Anexa 5)</i> <u>Grupul 4 Continuă gândul „Ploaia Păcii”</u> <i>(Elevii vor continua gândul) (Anexa 6)</i> <i>Debriefare:</i> - Ce ați învățat despre importanța lucrului în echipă din activitatea noastră de astăzi? - Cum te-ai simțit lucrând împreună cu colegii la crearea lanțului? - Cum crezi că cooperarea în echipă ne poate ajuta să menținem pacea în clasă sau în școală? - Ce poți face tu personal pentru a promova pacea și bunătatea în rândul colegilor tăi? 7.Activitate „Firul păcii” <i>(Elevii formează un cerc și învățătoarea le sugerează să formuleze un gând în baza celor învățate răspunzând la întrebările, între timp fiecare elev ia pânza și o transmite fiecăruia)</i> - Despre ce am discutat astăzi? - Care este cuvântul-cheie al lecției? - Cum putea avea pace acasă, la școală, în societate? - Ce va schimba în comportament cu colegii, părinții ? - Ce este pentru el pacea? - Ce valori stau la baza unei lumi pașnice? 8.Activitate „Jurământul păcii” „Mă angajez să păstrez PACEA și să-mi îndemn prietenii, colegii și familia să-mi urmeze exemplul și să mă susțină. Promit că voi proteja PACEA nu doar cu cuvântul ci și prin faptele mele, cu întregul meu comportament și atitudine.” Concluzie:
----------------------------------	---

	Exprimându-ne gândurile împreună în crearea firului nostru, am învățat că cooperarea ne ajută să creăm un mediu mai pașnic și să ne simțim mai apropiați ca echipă. Pacea este libertatea mea, și a ta, și a tuturor de a ne juca, de a gândi, de a ne exprima liber, de a munci, de a ne iubi, de a fi noi înșine, de a desena porumbei albi, de a înălța mii de baloane colorate sus, sus de tot... Pacea înseamnă curățirea minții, blândețea sufletului, dulceața inimii, odihna vieții, lungimea prieteniei.
--	--

Anexa 1

Anexa 2

				R	E	S	P	E	C	T		
C	O	M	U	N	I	C	A	R	E			
				E	D	U	C	A	Ț	I	E	
				P	R	I	E	T	E	N	I	E

- 1. Atitudinea sau sentimentul de apreciere, stimă și considerație față de o persoană
- 2. Presupune un schimb de idei, informații prin vorbire și ascultare
- 3. Este o activitate care permite copilului să învețe să devină un om cult despre care se va zice „are cei șapte ani de acasă”
- 4. Relație dintre persoane care oferă sprijin, ajutor reciproc în diverse situații

Anexa 3

Prietenie	Extremitate
Politețe	
Puritate	
Prosperitate	
Pozitivitate	
Putere	
Plângere	
Pârâre	
Păcatul	
Prostia	
Acceptare	
Admirație	
Armonie	
Afecțiune	
Amabilitate	
Aroganță	
Agresivitate	
Abuz	
Apatie	
Analfabetism	
Compassiune	
Comunicare	
Cinste	
Cooperare	
Curaj	
Cruzime	
Conflict	
Cinic	
Cerșire	
Empatie	
Educație	
Energie	
Entuziasm	
Echilibru	
Enervare	
Egoism	
Exploatare	

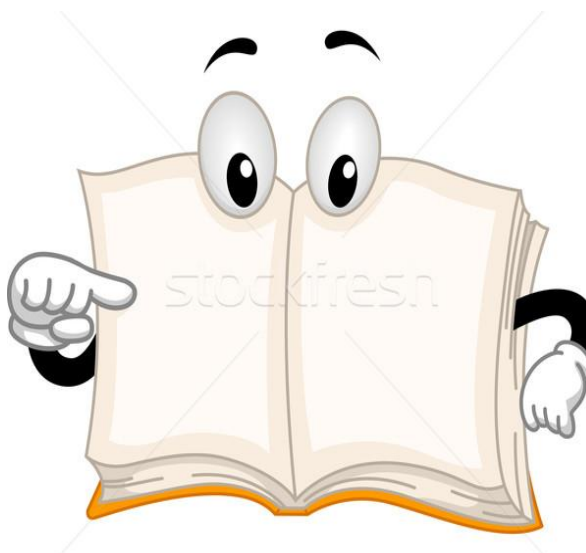
Anexa 4

- ▮ A face pace cu cineva.
- ▮ A strica pacea cu cineva.
- ▮ În bună pace.
- ▮ A da bună pace.
- ▮ Mergi în pace.
- ▮ A nu avea pace.
- ▮ Fii pe pace.
- ▮ O mie de ani pace.

Anexa 5

Cine vrea să trăiască în pace,
Orice ceartă e bună
Trăiește-n pace
Pacea înseamnă
Cât timp poți trăi în pace
Cine este surd, orb și mut
Dacă nu este pace
cu oamenii.
aude, vede și tace.
nu bate la poarta războiului.
când se termină cu pace.
trăiește o sută de ani în pace.
toate celelalte sunt de prisos.
prosperitate.

Anexa 6

Pacea are culoarea ...

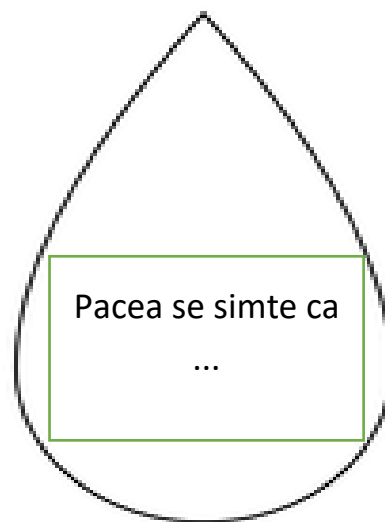
Pacea miroase a ...

Pacea arată ca ...

Pacea are gust de ...

Pacea sună ca ...

Pacea se simte

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Eseu realizat de **TARADACIUC CRISTINA ELENA**
LICEUL TEORETIC SPECIAL IRIS, TIMISOARA

Într-o lume în care schimbarea este singura constantă, școala rămâne spațiul esențial unde se cultivă valorile umane: empatia, solidaritatea și respectul pentru diversitate. Pentru mine, ca profesor într-o școală pentru nevăzători, aceste valori nu sunt doar idealuri teoretice, ci realități trăite zi de zi, în fiecare oră, în fiecare zâmbet și în fiecare reușită a elevilor mei.

Diversitatea la clasă înseamnă, înainte de toate, recunoașterea faptului că fiecare elev are propriul ritm, propriul mod de a învăța și propria poveste. Într-o comunitate a nevăzătorilor, diferențele nu dispar – ele se transformă în resurse. Unii copii percep lumea prin sunete, alții prin atingere, unii au resturi de vedere, alții nu. Fiecare are potențial, iar rolul profesorului este acela de a-l descoperi și de a-l valorifica.

Incluziunea devine, astfel, o misiune zilnică. Înseamnă adaptarea materialelor didactice, utilizarea alfabetului Braille, a tehnologiilor asistive și, mai ales, crearea unui climat emoțional sigur, în care elevii se simt apreciați, respectați și încurajați. Într-o clasă incluzivă, nu există „nu pot”, ci doar „încă nu pot”.

În activitatea mea, am descoperit că adevărata incluziune nu se oprește la ușa școlii. Ea continuă în modul în care colegii văzători, comunitatea și familia învață să colaboreze cu elevii nevăzători, oferindu-le ocazia de a participa activ la viața socială. Proiectele comune, concursurile integrate și activitățile extracurriculare sunt dovezi că barierele se pot depăși prin încredere și cooperare.

Diversitatea și incluziunea nu sunt o povară, ci o binecuvântare. Ele ne ajută, pe noi, profesorii, să redescoperim sensul profund al educației: acela de a forma oameni întregi, nu doar elevi performanți. Fiecare copil merită o șansă, iar școala trebuie să fie locul unde acea șansă se transformă în realitate.

În concluzie, a educa într-un mediu al diversității și incluziunii înseamnă a crede în puterea fiecărui elev, indiferent de limitările sale. Înseamnă a transforma diferențele în punți, nu în ziduri, și a construi, zi de zi, o comunitate în care fiecare voce contează. Pentru că, dincolo de toate, educația adevărată nu luminează doar mintea – ea luminează sufletul.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA GRĂDINIȚĂ – O ȘANSA PENTRU FIECARE

BORGOVAN ANAMARIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ DORNA ARINI,

Structura G.P.N. DORNA ARINI

Educația incluzivă reprezintă, în contextul contemporan, o direcție prioritară a politicilor educaționale și un indicator al calității sistemului de învățământ. În etapa educației timpurii, principiile diversității și incluziunii devin fundamentale, deoarece grădinița constituie primul cadru instituțional în care copilul intră în contact cu valorile sociale, culturale și morale ale comunității. În această perioadă, copilul își formează primele modele de relaționare și își dezvoltă capacitatea de a accepta și respecta diferențele.

Diversitatea în mediul preșcolar presupune existența unor copii cu particularități biologice, cognitive, emoționale, sociale și culturale diferite. Unii provin din medii socio-economice defavorizate, alții aparțin minorităților etnice sau lingvistice, iar unii pot prezenta cerințe educaționale speciale. În acest context, educația incluzivă devine un proces de adaptare continuă a mediului educațional la nevoile fiecărui copil, pentru a-i oferi șanse reale de participare, dezvoltare și succes.

Conceptual, incluziunea educațională se bazează pe principiul echității, care presupune nu tratamentul identic al copiilor, ci adaptarea condițiilor de învățare la potențialul și nevoile individuale. După cum afirmă Booth și Ainscow (2002), o instituție educațională incluzivă este aceea care „învață să răspundă diversității copiilor, nu să o elimine”. În grădiniță, acest deziderat se concretizează prin flexibilitatea curriculumului, prin adaptarea activităților și prin crearea unui climat de acceptare și respect reciproc.

Educatorul are un rol esențial în construirea unui mediu incluziv. El nu este doar transmițător de cunoștințe, ci și mediator al relațiilor sociale și model de comportament. Prin atitudinea sa deschisă, empatică și echilibrată, educatorul promovează valorile toleranței și solidarității. Strategiile didactice moderne recomandă diferențierea sarcinilor de lucru, utilizarea jocului ca metodă universală de învățare, stimularea comunicării și cooperării între copii, precum și valorizarea succeselor individuale, indiferent de nivelul performanței.

Mediul educațional incluziv este un spațiu în care fiecare copil se simte acceptat și valorizat. Organizarea sălii de grupă, materialele didactice, resursele vizuale și activitățile de zi cu zi trebuie să reflecte diversitatea lumii reale. Este important ca materialele educaționale să prezinte imagini și povești reprezentative pentru diferite culturi, să respecte egalitatea de gen și să promoveze comportamente prosociale. Astfel, copiii învață încă de mici să respecte și să aprecieze diferențele dintre oameni.

Incluziunea în grădiniță presupune, de asemenea, colaborarea strânsă cu familia și cu specialiștii din domeniul psihopedagogiei, logopediei și asistenței sociale. Relația de parteneriat între educatori și părinți contribuie la asigurarea coerenței între mediul familial și cel educațional, facilitând integrarea copiilor și consolidând încrederea acestora în propriile capacități. Implicarea comunității în proiecte educative comune consolidează sentimentul de apartenență și responsabilitate socială.

Educația incluzivă are efecte pozitive asupra dezvoltării globale a copilului preșcolar. Ea favorizează dezvoltarea empatiei, a toleranței și a spiritului de cooperare. În același timp, copiii își dezvoltă competențele de comunicare, gândirea critică și capacitatea de a colabora cu ceilalți într-un cadru sigur și stimulativ. Pentru copiii cu nevoi speciale, incluziunea oferă acces la experiențe sociale complexe, care contribuie la dezvoltarea lor emoțională și la formarea unei imagini de sine pozitive.

Prin urmare, diversitatea și incluziunea la nivel preșcolar nu reprezintă doar obiective educaționale, ci condiții esențiale pentru formarea unei societăți democratice și echitabile. Educatorul incluziv devine un promotor al umanismului, un profesionist capabil să înțeleagă unicitatea fiecărui copil și să creeze contexte de învățare adaptate nevoilor reale ale grupului.

În concluzie, grădinița trebuie să fie un spațiu al diversității și al acceptării, unde fiecare copil are șansa de a învăța, de a se exprima și de a se dezvolta în propriul ritm. Educația incluzivă înseamnă a vedea în fiecare copil o valoare unică și a-i oferi sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul. Este, de fapt, o șansă pentru fiecare – o șansă pentru o copilărie fericită și pentru o societate mai dreaptă.

Bibliografie

- Booth, T., & Ainscow, M. (2002). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. CSIE, Bristol.
- Cucoș, C. (2017). *Pedagogie. Repere teoretice și aplicative*. Iași: Polirom.
- Florian, L. (2015). *Inclusive Pedagogy Across the Curriculum*. Routledge.
- UNICEF România (2020). *Educația incluzivă în contextul educației timpurii*.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.

CULORILE TOAMNEI – DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE

Profesor învățământ primar: FLOREA ADRIANA MARIANA

COLEGIUL DE ARTE "SABIN DRĂGOI" ARAD

Toamna este un anotimp al schimbării, al bogăției și al armoniei. În fiecare colț de pădure, în fiecare frunză care se desprinde de pe ram, se ascunde o poveste despre diversitate. Nicio frunză nu este la fel ca alta: unele sunt galbene ca razele soarelui, altele roșii ca focul, iar altele poartă nuanțe de verde sau maro. Împreună, toate aceste culori alcătuiesc un tablou minunat, care ne arată că frumusețea se naște din diferențe.

Așa cum frunzele toamnei conviețuiesc în același copac, și oamenii trăiesc într-o lume în care diversitatea dă viață și sens. Fiecare persoană are o culoare, o voce, o poveste proprie. Dacă toate frunzele ar fi la fel, toamna ar fi plictisitoare; la fel, dacă toți oamenii ar gândi și ar trăi identic, lumea ar fi lipsită de culoare și inspirație. Diversitatea ne ajută să învățăm unii de la alții, să ne completăm și să ne descoperim împreună.

Toamna mai simbolizează și incluziunea. Chiar și o frunză palidă, pe jumătate uscată, are locul ei în peisajul naturii. La fel ar trebui să fie și în societate: fiecare om merită respect, sprijin și ocazia de a-și arăta culorile proprii. Într-o lume incluzivă, nu contează cât de diferiți suntem, ci cât de bine reușim să ne unim pentru un scop comun.

Privind cerul de toamnă și covorul de frunze de sub pași, învățăm o lecție simplă, dar profundă: diversitatea nu desparte, ci unește. Iar atunci când o acceptăm cu inimă deschisă, lumea devine la fel de frumoasă și bogată ca o pădure în plină toamnă.

Educația în ciclul primar reprezintă temelia pe care se construiește întreaga dezvoltare intelectuală, emoțională și socială a copilului. Este perioada în care elevii descoperă bucuria învățării, își formează primele deprinderi de lucru și învață să relaționeze cu ceilalți. În acest context, școala are datoria de a fi un spațiu deschis tuturor, indiferent de particularitățile fiecărui copil. Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă este una dintre cele mai importante provocări și, în același timp, una dintre cele mai mari reușite ale sistemului educațional modern. Aceasta presupune acceptarea, sprijinirea și valorizarea fiecărui copil, astfel încât toți elevii să aibă șanse egale de învățare și de dezvoltare.

Într-o clasă incluzivă, diferențele nu sunt privite ca obstacole, ci ca oportunități de învățare pentru toți. Copiii cu CES pot beneficia de sprijinul unui profesor de sprijin, de adaptări curriculare și de metode de predare personalizate, iar colegii lor învață empatia, răbdarea și respectul pentru diversitate. Astfel, școala devine nu doar un loc de instruire, ci un adevărat model de comunitate.

Rolul învățătorului este esențial. El trebuie să creeze un climat afectiv pozitiv, să încurajeze cooperarea și să asigure participarea activă a fiecărui elev. O educație de calitate nu se bazează pe uniformitate, ci pe capacitatea de a răspunde nevoilor fiecăruia.

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea fizică a copilului în colectiv, ci și acceptarea sa autentică. Într-o clasă incluzivă, fiecare copil contează, iar diferențele devin firești și valoroase. Astfel, educația primară contribuie nu doar la formarea intelectuală, ci și la dezvoltarea unei societăți mai empatică, mai echitabile și mai umane.

Proiect educational

Educația incluzivă în ciclul primar

„Împreună învățăm mai bine”

1. Date generale

Titlul proiectului: Educația incluzivă în ciclul primar – „Împreună învățăm mai bine”

Tipul proiectului: educațional, cu accent pe incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Nivel de învățământ: ciclul primar, clasa a II-a

Durata: un semestru (5 luni)

Locul desfășurării: Colegiul de Arte ”Sabin Drăgoi” Arad

Coordonator: prof. învă. Primar Florea Adriana Mariana

Parteneri: părinți, consilier școlar, profesor de sprijin, bibliotecă, ONG-uri locale

2. Argument

Educația incluzivă reprezintă o prioritate a sistemului educațional contemporan, având ca scop asigurarea egalității de șanse pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale. În ciclul primar, incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale este esențială pentru formarea unor valori precum empatia, toleranța, solidaritatea și cooperarea. Prin acest proiect se urmărește crearea unui climat școlar pozitiv, în care fiecare copil să se simtă acceptat, valorizat și capabil să reușească.

3. Scopul proiectului

Dezvoltarea unui mediu educațional incluziv, prietenos și colaborativ, care să faciliteze participarea activă a tuturor elevilor – cu și fără cerințe educaționale speciale – la procesul de învățare și la viața școlii.

4. Obiectivele proiectului

1. Promovarea valorilor respectului, empatiei și cooperării în rândul elevilor.
2. Adaptarea activităților didactice pentru a răspunde nevoilor individuale de învățare.
3. Stimularea participării active a elevilor cu CES la activitățile școlare și extrașcolare.
4. Implicarea părinților și a comunității în susținerea incluziunii educaționale.
5. Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale tuturor elevilor.

5. Activități propuse

1. „Suntem diferiți, dar egali” – activitate de cunoaștere și acceptare, jocuri de rol, discuții despre diversitate.
2. Atelier de povești incluzive – lecturi care promovează empatia și cooperarea.
3. „Ajut și eu!” – proiect de voluntariat între colegi.
4. Ziua incluziunii – activitate festivă cu expoziție de desene, poezii și cântece.
5. „Învățăm împreună” – lecții demonstrative adaptate, metode interactive.
6. Evaluare finală – expoziție, jurnal de activități, chestionare.

6. Metode și strategii de lucru

Învățarea prin cooperare, jocul didactic, metoda proiectului, brainstorming, activități nonformale, adaptări curriculare.

7. Resurse necesare

Materiale: fișe de lucru adaptate, materiale de artă, jocuri educative.

Resurse umane: învățător, profesor de sprijin, consilier școlar, părinți, voluntari.

Resurse financiare: sponsorizări locale, contribuții voluntare, bugetul școlii.

8. Rezultate așteptate

- Îmbunătățirea relațiilor între elevii din clasă;
- Creșterea gradului de participare a elevilor cu CES;
- Dezvoltarea atitudinilor pozitive față de diversitate;
- Formarea unei culturi a incluziunii în comunitatea școlară.

9. Evaluarea proiectului

Evaluarea se va realiza prin observarea participării elevilor, jurnalul de proiect, portofoliul activităților, chestionare și expoziția finală.

10. Concluzii

Educația incluzivă în ciclul primar este un proces complex, dar profund necesar. Prin activități adaptate, colaborare între cadrele didactice și implicarea comunității, fiecare copil poate fi sprijinit să-și atingă potențialul. Proiectul „Împreună învățăm mai bine” demonstrează că diferențele dintre elevi nu sunt bariere, ci oportunități de învățare și creștere pentru toți.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ - O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. Colaborator L.C.C.R. **MIRELA TURENSCHI**

I.C. SPIRITO SANTO COSENZA ITALIA

Introducere

În societatea contemporană, diversitatea și incluziunea au devenit teme centrale în procesul educațional, reflectând valorile fundamentale ale respectului, egalității și acceptării. O clasă diversă, formată din elevi cu origini, culturi, abilități și experiențe diferite, poate reprezenta o oportunitate pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil, contribuind la formarea unor cetățeni conștienți, toleranți și adaptați cerințelor societății moderne.

Diversitatea la clasă: o realitate inevitabilă

Diversitatea în cadrul clasei include multiple aspecte: diferențe culturale, limbi vorbite, stiluri de învățare, ritmuri de dezvoltare, abilități speciale sau dizabilități, credințe și valori. Această diversitate, dacă este gestionată cu înțelepciune, poate deveni o resursă valoroasă pentru procesul educațional. Elevii pot învăța unii de la alții, pot descoperi perspective noi și pot dezvolta empatie și înțelegere față de ceilalți.

Incluziunea: o abordare pentru toți

Incluziunea reprezintă procesul de asigurare a unei participări egale și active a tuturor elevilor, indiferent de diferențele lor, în procesul de învățare. În loc să excludă sau să segregă elevii cu nevoi speciale sau din medii defavorizate, școala incluzivă promovează adaptarea metodelor și resurselor pentru a răspunde nevoilor fiecăruia. Aceasta contribuie la crearea unui mediu sigur, prietenos și motivant pentru toți elevii.

Beneficiile diversității și incluziunii în clasă

1. Dezvoltarea empatiei și a respectului: Elevii învață să accepte și să valorizeze diferențele, reducând prejudecățile și discriminarea.
2. Îmbunătățirea abilităților sociale: Interacțiunea cu colegi diferiți contribuie la dezvoltarea competențelor sociale și emoționale.
3. Oportunități de învățare variate: Diversitatea aduce perspective multiple, stimulând gândirea critică și creativitatea.
4. Pregătirea pentru societatea modernă: Elevii devin mai toleranți și mai adaptabili într-o lume globalizată.

Provocări și soluții

Implementarea cu succes a diversității și incluziunii în clasă presupune depășirea unor obstacole precum lipsa resurselor, prejudecățile sau lipsa de pregătire a cadrelor didactice. Soluțiile includ:

- Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive.
- Dezvoltarea unor curricula și metode adaptate diversității.
- Crearea unui mediu școlar deschis, în care fiecare elev să se simtă acceptat și valorizat.
- Implicarea familiei și comunității în procesul educațional.

Concluzie

Diversitatea și incluziunea la clasă reprezintă o șansă reală pentru fiecare elev de a se dezvolta într-un mediu echitabil, în care diferențele sunt considerate o valoare, iar fiecare copil are șansa de a-și atinge potențialul maxim. Promovarea acestor valori nu doar că îmbogățește experiența educațională, ci contribuie și la formarea unei societăți mai tolerante, mai juste și mai unite. În final, o clasă incluzivă nu este doar un ideal, ci o necesitate pentru un viitor mai bun.

Bibliografie

- UNESCO. (2009). "Policy Guidelines on Inclusion in Education".
- Ministry of Education, Romania. (2018). "Curriculum pentru educația incluzivă".
- Boiangiu, C. (2015). "Diversitatea în școală: provocări și soluții". Revista de pedagogie.
- Sava, D. (2020). "Incluziunea școlară și drepturile copilului". Editura didactică.

ACTIVITĂȚI EXTRAȘCOLARE DESFĂȘURATE LA CLASA PREGĂTITOARE

GOTEA ANDREEA

LICEUL DE ARTE „IONEL PERLEA”, SLOBOZIA

Perioada de început a anului școlar este una deosebit de importantă în viața elevului de la clasa pregătitoare, marcând tranziția de la mediul familial la cel școlar. În lunile septembrie–octombrie 2025, activitățile desfășurate la clasă au urmărit nu doar formarea primelor deprinderi de învățare, ci și dezvoltarea socio-emoțională, creativă și morală a copiilor. Prin îmbinarea activităților școlare și extrașcolare, elevii au avut ocazia să exploreze lumea înconjurătoare, să învețe cooperarea, respectul și responsabilitatea.

Proiectul educațional integrat „Culorile toamnei”

În cadrul acestui proiect, desfășurat la finalul lunii septembrie 2025, elevii clasei pregătitoare au participat la o serie de activități interdisciplinare având ca temă centrală anotimpul toamna. Proiectul a urmărit dezvoltarea curiozității pentru mediul înconjurător, exprimarea emoțiilor prin desen, povestire și joc, precum și consolidarea spiritului de echipă.

Pe parcursul unei săptămâni, copiii au explorat elementele specifice toamnei prin activități diverse: observarea frunzelor și fructelor, realizarea „Colțului Toamnei” în sala de clasă, pictarea copacilor colorați și ascultarea poveștii „Frunza care nu voia să cadă”. Activitatea centrală a proiectului a fost realizarea unui colaj colectiv intitulat „Toamna în sufletul nostru”, în care fiecare copil și-a exprimat emoțiile și percepțiile despre anotimp prin forme și culori. Prin aceste activități, elevii și-au dezvoltat limbajul descriptiv, atenția, cooperarea și sensibilitatea estetică. Totodată, s-a consolidat climatul emoțional pozitiv la nivelul clasei, esențial pentru o adaptare armonioasă la mediul școlar.

Activitatea extrașcolară „Prietenii naturii”

Continuând tematica toamnei și valorificând interesul copiilor pentru mediul înconjurător, în luna octombrie 2025 s-a desfășurat activitatea extrașcolară „Prietenii naturii”, în parteneriat cu

Primăria Slobozia, părinții elevilor și voluntari locali. Această activitate a avut ca scop dezvoltarea spiritului ecologic, a responsabilității față de natură și a cooperării între elevi, cadre didactice și comunitate.

Ieșirea educativă a avut loc în Parcul „Tineretului” din Slobozia, unde elevii au participat la o plimbare ghidată pentru a observa „comorile naturii de toamnă” – frunze colorate, conuri, ghinde și semințe. Ulterior, au fost implicați într-o acțiune simbolică de ecologizare, învățând să protejeze mediul și să colaboreze pentru un scop comun. Activitatea s-a încheiat cu atelierul creativ „Natura în palmele noastre”, în cadrul căruia copiii au realizat colaje din materiale naturale. Această experiență a consolidat legătura dintre școală, familie și comunitate, dezvoltând totodată empatia, responsabilitatea și spiritul civic al copiilor.

Activitățile desfășurate în perioada septembrie–octombrie 2025 au avut un impact semnificativ asupra integrării elevilor în mediul școlar și asupra dezvoltării lor globale. Prin proiectul integrat „Culorile toamnei” și activitatea extrașcolară „Prietenii naturii”, elevii au învățat să-și exprime emoțiile, să aprecieze frumusețea mediului și să colaboreze armonios cu ceilalți. Îmbinarea educației formale cu cea nonformală a contribuit la formarea unor competențe esențiale pentru dezvoltarea echilibrată a copilului: autocunoașterea, empatia, responsabilitatea și respectul pentru natură. Astfel de proiecte demonstrează că învățarea autentică nu se rezumă la sala de clasă, ci se extinde în comunitate, transformând fiecare experiență într-o oportunitate de creștere personală și emoțională.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. inv. primar, **ENACHE MIHAELA**

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘTEFAN CEL MARE, ALEXANDRIA

Într-o lume în continuă schimbare, școala rămâne unul dintre cele mai importante spații de formare a valorilor umane. Aici, elevii învață nu doar litere și cifre, ci și respectul pentru ceilalți, empatia, acceptarea diferențelor și bucuria de a fi împreună. Diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar concepte moderne, ci piloni esențiali ai unei educații de calitate, care oferă o șansă reală pentru fiecare copil.

Diversitatea – o realitate, nu o excepție

Fiecare elev aduce în clasă o poveste unică: o combinație de experiențe, valori, culturi, limbi, abilități și nevoi diferite. Această diversitate poate părea o provocare pentru cadrele didactice, dar, în realitate, ea este o resursă neprețuită. Când profesorul reușește să valorifice aceste diferențe, clasa devine un mediu viu, în care învățarea capătă sens și relevanță pentru toți.

Diversitatea nu înseamnă doar etnie sau religie. Ea se manifestă și prin ritmurile diferite de învățare, prin talentele și interesele elevilor, prin mediul socio-economic sau prin nevoile educaționale speciale. Acceptarea și valorizarea acestor diferențe reprezintă primul pas către incluziune.

Incluziunea – educație cu inima deschisă

Educația incluzivă presupune ca fiecare copil să fie acceptat, respectat și sprijinit să își atingă potențialul maxim, indiferent de particularitățile sale. Într-o clasă incluzivă, accentul nu cade pe ceea ce „lipsește” elevului, ci pe ceea ce îl poate ajuta să reușească. Profesorul devine un facilitator al învățării, un model de empatie și cooperare.

Incluziunea nu se reduce la integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci înseamnă crearea unui mediu echitabil, unde fiecare elev simte că are un loc, o voce și un rol. Astfel, copiii învață că diferențele nu separă, ci îmbogățesc comunitatea clasei.

Rolul profesorului în construirea unei clase incluzive

Profesorul este cheia succesului în educația incluzivă. Prin atitudinea sa, prin modul în care structurează activitățile și relațiile din clasă, el poate transforma diversitatea într-o oportunitate de creștere.

Câteva direcții esențiale:

- Cunoașterea fiecărui elev – observarea atentă și comunicarea deschisă cu elevii și familiile lor ajută la adaptarea strategiilor de predare.
- Metode flexibile – activități diferențiate, învățare prin cooperare și evaluare adaptată permit fiecărui elev să se manifeste în ritmul său.
- Climat pozitiv – promovarea respectului reciproc, a colaborării și a empatiei reduce excluderea și stimulează implicarea.
- Parteneriat cu părinții și comunitatea – incluziunea se construiește împreună, nu doar în sala de clasă.

O șansă pentru fiecare

Diversitatea și incluziunea nu sunt doar idealuri pedagogice, ci o responsabilitate morală și socială. Ele transformă școala într-un spațiu al echității, unde fiecare copil are șansa de a-și descoperi potențialul și de a contribui la binele comun.

Educația incluzivă ne învață că fiecare elev contează și că împreună putem construi o lume mai dreaptă, mai empatică și mai unită.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ

Prof. inv. primar, **ENACHE MIHAELA**

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ȘTEFAN CEL MARE, ALEXANDRIA

Educația incluzivă presupune acceptarea și valorizarea diferențelor dintre elevi, transformând diversitatea într-o resursă, nu într-un obstacol. O clasă incluzivă este una în care fiecare copil se simte acceptat, valorizat și sprijinit să își atingă potențialul

Capitolul I – Diversitatea în mediul școlar

Diversitatea reprezintă totalitatea diferențelor care caracterizează indivizii: culturale, etnice, religioase, lingvistice, de gen, de vârstă, de nivel socio-economic, de abilități sau stiluri de învățare. În sala de clasă, această diversitate se manifestă zilnic. Unii elevi învață mai repede, alții mai încet; unii provin din familii care valorizează educația, alții nu au același sprijin; unii au nevoi educaționale speciale, alții provin din alte culturi sau vorbesc alte limbi.

Profesorul trebuie să vadă în aceste diferențe o oportunitate de dezvoltare profesională și personală, pentru că diversitatea îl obligă să devină mai creativ, mai empatic și mai deschis către metode variate de predare.

Capitolul II – Educația incluzivă – principii și obiective

Educația incluzivă este procesul prin care sistemul educațional răspunde nevoilor tuturor elevilor, oferindu-le șanse egale de participare și reușită. Scopul ei este de a preveni excluderea, marginalizarea și discriminarea.

Principalele principii ale educației incluzive sunt:

1. Accesul egal la educație – fiecare copil are dreptul să învețe în școala de masă, indiferent de particularitățile sale.
2. Participarea activă – fiecare elev trebuie implicat în procesul de învățare și în viața clasei.
3. Respectul pentru diversitate – diferențele sunt acceptate și valorizate, nu corectate sau ascunse.

4. Adaptarea procesului educațional – metodele, materialele și evaluarea sunt ajustate pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev.

5. Colaborarea – profesorii, părinții, specialiștii și comunitatea locală trebuie să lucreze împreună pentru a sprijini copilul.

Educația incluzivă nu presupune doar prezența fizică a copiilor cu cerințe educaționale speciale în școlile de masă, ci crearea unui climat pozitiv, bazat pe acceptare și sprijin reciproc.

Capitolul III – Beneficiile educației incluzive

Educația incluzivă are efecte pozitive nu doar asupra copiilor cu nevoi speciale, ci asupra întregii comunități școlare.

Beneficii pentru elevi:

- crește stima de sine și sentimentul de apartenență;
- dezvoltă empatia, toleranța și respectul pentru diferențe;
- favorizează cooperarea și spiritul de echipă;
- îmbunătățește performanțele școlare prin sprijin individualizat.

Beneficii pentru profesori:

- dezvoltă competențe pedagogice variate;
- stimulează reflecția profesională și adaptabilitatea;
- consolidează relațiile pozitive cu elevii și părinții.

Beneficii pentru societate:

- promovează coeziunea socială și solidaritatea;
- contribuie la formarea unor cetățeni responsabili și toleranți.

Concluzii

Diversitatea și incluziunea la clasă reprezintă fundamentele unei educații moderne, umane și echitabile.

O școală incluzivă este aceea în care fiecare copil are locul său, în care diferențele devin surse de învățare și de inspirație, iar profesorul joacă rolul de ghid care însoțește elevii pe drumul descoperirii de sine.

Educația incluzivă nu este doar o politică educațională, ci o atitudine de viață. Ea ne amintește că adevărata valoare a unei școli nu se măsoară prin note sau statistici, ci prin felul în care reușește să ofere o șansă pentru fiecare.

Bibliografie

1. Booth, T., Ainscow, M. (2011). Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools. Centre for Studies on Inclusive Education.
2. Cucos, C. (coord.). (2008). Educația incluzivă. Dimensiuni teoretice și aplicative. Iași: Polirom.
3. UNICEF România (2022). Educația incluzivă – ghid pentru cadrele didactice.
4. Ministerul Educației. Strategia națională pentru educația incluzivă 2022–2030.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ- O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

MOCANU ELENA –IULIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GHEORGHE POALELUNGI” MĂSTĂCANI

De când merg la școală, am înțeles că o clasă nu este doar un loc unde învățăm lecții din manuale, ci o adevărată familie în care fiecare are un rol. Fiecare zi la școală ne aduce împreună: râdem, învățăm, ne ajutăm și uneori ne confruntăm cu provocări. Dar tocmai aceste momente ne arată cât de diferiți suntem și, în același timp, cât de mult putem reuși împreună. Diversitatea și incluziunea sunt două cuvinte care descriu cel mai bine această frumusețe a diferențelor dintre noi.

Trăim într-o lume în care fiecare persoană este diferită în felul său. Avem alte pasiuni, alte moduri de a gândi și de a învăța, alte tradiții sau obiceiuri. Tocmai aceste diferențe ne fac speciali și dau frumusețe lumii în care trăim. La fel se întâmplă și la școală: fiecare clasă este un mic univers, plin de personalități, talente și povești.

Pentru mine, diversitatea înseamnă faptul că în jurul meu există colegi diferiți, iar asta nu e ceva rău – dimpotrivă, e o șansă să învăț de la ei. Unii sunt foarte buni la matematică, alții desenează minunat, unii vorbesc mai mult, alții sunt mai timizi. Când lucrăm împreună, învățăm nu doar lecțiile din manual, ci și cum să fim mai înțelegători și mai buni unii cu alții.

Incluziunea, pentru mine, înseamnă ca nimeni să nu fie lăsat pe dinafară. Fiecare elev merită să se simtă acceptat și important. Când un coleg are nevoie de ajutor, nu trebuie judecat sau ignorat, ci sprijinit. Am învățat că și un simplu gest – cum ar fi să-i explici cuiva o problemă sau să-l inviți într-un joc – poate schimba ziua cuiva.

Profesorii joacă un rol foarte important în acest sens. Atunci când un profesor încurajează fiecare elev, chiar și pe cei care greșesc, atmosfera din clasă devine mai caldă și mai prietenoasă. Nu ne mai este frică să vorbim, să punem întrebări sau să ne exprimăm ideile. Ne simțim în siguranță și respectați.

Cred că diversitatea și incluziunea ne ajută pe toți să devenim mai empatici și mai înțelepți. Într-o clasă unde toți au loc, fiecare are o șansă să-și descopere valoarea. Nu contează de unde vii, ce notă ai sau cum arăți – contează să fii tu însuși și să-ți dorești să crești alături de ceilalți.

La final, am înțeles că frumusețea unei clase nu stă în uniformitate, ci în felul în care ne acceptăm și ne sprijinim unii pe alții. Fiecare zâmbet, fiecare ajutor oferit, fiecare cuvânt bun face ca școala să devină un loc în care toți avem o șansă. Dacă am reuși să privim diferențele dintre noi ca pe o comoară, și nu ca pe o piedică, lumea ar fi un loc mai bun. Iar primul pas spre asta începe chiar aici, în banca de la școală, alături de colegii noștri.

ANALIZĂ A INCLUZIUNII COPIILOR CU CES ÎN GRĂDINIȚĂ

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR PANAIT PETRONELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ VICEAMIRAL„IOAN MURGESCU”
VALU LUI TRAIAN, CONSTANȚA

Conceptul de educație incluzivă reprezintă un pilon fundamental al societății moderne, fiind tot mai mult recunoscut ca soluția optimă pentru asigurarea dreptului la educație al fiecărui copil.

La nivel preșcolar, incluziunea copiilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES) – acei copii care necesită suport suplimentar pentru a învăța și a se dezvolta – aduce cu sine o serie de beneficii profunde, dar și provocări semnificative.

Realizarea unei școli și grădinițe pentru *toți* copiii impune o evaluare onestă a acestei paradigme.

Avantajele Incluziunii Copiilor cu CES în Grădiniță

Incluziunea nu înseamnă doar „a pune” un copil cu CES într-o grupă obișnuită, ci presupune adaptarea întregului mediu educațional pentru a răspunde nevoilor sale. Beneficiile sunt resimțite de toți participanții la procesul educațional:

Pentru Copiii cu CES

- Dezvoltare Multidimensională Accelerată: Interacțiunea constantă cu semenii fără CES oferă modele comportamentale, de limbaj și sociale valoroase. Acest contact stimulează dezvoltarea cognitivă, motorie, de limbaj și socio-emoțională a copilului cu CES (Vrăsmaș, E., 1998).
- Socializare și Formarea Prietenilor: Grădinița oferă cadrul natural pentru socializare, ajutându-i pe acești copii să învețe regulile de interacțiune, să comunice mai eficient și să dezvolte prietenii autentice.
- Creșterea Stimei de Sine și a Încrederii: Prin participarea la activități comune și obținerea de mici succese în mediul de masă, copiii cu CES își consolidează încrederea în sine și dezvoltă o atitudine pozitivă față de viață și învățare.
- Integrare mai Ușoară în Comunitate: Expunerea timpurie la un mediu diversificat îi pregătește mai bine pentru integrarea socială și profesională ulterioară.

Pentru Ceilalți Copii (Copiii Majoritari)

- Dezvoltarea Empatiei și Toleranței: Interacțiunea directă cu colegii care au nevoi diferite îi învață pe copiii tipici să fie mai înțelegători, mai grijulii, mai toleranți și mai răbdători. Ei învață să accepte diferențele ca pe o normalitate.
- Formarea Valorilor Etice și Morale: Asumarea de roluri de sprijin și ajutor în relația cu copiii cu CES contribuie la dezvoltarea unor principii etice și morale puternice și a unui simț al responsabilității.
- Înțelegerea Diversității Umane: Copiii învață că unicitatea și diversitatea sunt surse de îmbogățire, nu de segregare, ajutându-i să fie mai sensibili la nevoile celor din jur.

Dezavantajele și Provocările Incluziunii în Grădiniță

Deși viziunea incluzivă este larg acceptată, implementarea sa ridică dificultăți care trebuie recunoscute și abordate. Acestea reprezintă de fapt bariere în învățare și participare, nu eșecuri ale conceptului în sine.

Provocări la Nivelul Copiilor

- **Risc de Discriminare și Excluziune:** În lipsa unei pregătiri adecvate a grupei și a personalului, copiii cu CES pot fi supuși discriminării, umilirii sau chiar actelor de violență din partea celorlalți colegi (UNICEF).
- **Dificultăți de Adaptare:** Unii copii cu CES pot întâmpina dificultăți majore în a se adapta la ritmul și structura grupei obișnuite, simțindu-se inferiorizați sau copleșiți.
- **Eficiența Redusă a Învățării Specifice:** În unele cazuri, fără resurse de specialitate suficiente, copiii cu dizabilități severe ar putea să nu dobândească, în mediul de masă, deprinderile necesare vieții în aceeași măsură ca într-o școală/grădiniță special adaptată.

Provocări la Nivelul Instituției și al Personalului

- **Lipsa de Resurse Specializate:** Una dintre cele mai mari provocări este lipsa personalului specializat (logopezi, kinetoterapeuți, cadre didactice de sprijin) și a dotărilor materiale adecvate pentru a oferi un suport individualizat eficient.
- **Sarcina Suplimentară a Educatoarei:** Educatoarele din mediul de masă, adesea nespecializate în educația specială, pot resimți o povară suplimentară din cauza necesității de a adapta curriculumul și de a gestiona comportamentele diverse, putând exista riscul ca ceilalți copii să fie "distrași" de la activități.
- **Nevoia de Formare Continuă:** Este esențială o pregătire riguroasă și continuă a cadrelor didactice pentru a deprinde strategii de predare diferențiată și pentru a gestiona situațiile conflictuale.

Concluzie: Incluziunea – o Responsabilitate Comună

Incluziunea în grădiniță este, în esență, o viziune bazată pe principiul că toți copiii au dreptul să învețe împreună, acceptându-se și sprijinindu-se reciproc (Vrăsmaș, E.).

Deși provocările sunt reale, ele nu invalidează dezideratul incluziv, ci subliniază necesitatea unei abordări sistemice, integrate și resurse adecvate. Când este realizată corect, educația incluzivă la vârsta preșcolară devine o șansă reală pentru fiecare copil: pentru cel cu CES, de a se dezvolta la potențial maxim, iar pentru cel tipic, de a crește ca un cetățean empatic, tolerant și responsabil. Calea spre o grădiniță cu adevărat incluzivă presupune ca școala să se adapteze copilului, nu invers.

Bibliografie Selectivă

1. **Vrăsmaș, E. (1998).** *Învățământul special integrat*. București: Editura Universității din București. (Menționat pentru nevoile de bază ale copiilor și viziunea asupra educației incluzive).
2. **UNICEF (2024).** *Incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale în sistemul de învățământ: Studiu Sociologic*. (Menționat pentru avantajele și dezavantajele percepute, inclusiv riscul de discriminare).
3. **Gînu, D. et al. (coord.) (2024).** *Educație incluzivă timpurie: Ghid metodologic*. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova, Lumos. (Menționat pentru obiectivele și caracteristicile incluziunii timpurii).
4. **Catalano, H., Albulescu, I. (coordonatori) (2021).** *Specificul activităților didactice la grupele combinate, Ghid pentru cadrele didactice din învățământul preșcolar*. București: Editura DPH. (Menționat pentru contextul educației preșcolare și a grupelor diverse).
5. **Bocanci, E. (coord.).** *EDUCAȚIA INCLUZIVĂ ÎN GRĂDINIȚĂ: dimensiuni, provocări și soluții*. ISJ Suceava. (Menționat pentru diferența dintre integrare și incluziune și provocările sistemice).

PROIECT DIDACTIC

PROF. ÎNV. PRIMAR: **TACIUC MIHAELA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ZVORIȘTEA- STRUCTURA BUDA

TEMA CERCULUI: Stimularea creativității în procesul de predare-învățare-evaluare la ciclul primar

ARIA CURRICULARĂ: Limbă și comunicare

DISCIPLINA: Comunicare în limba română

TIPUL LECȚIEI: consolidare și fixare a cunoștințelor

SCOPUL LECȚIEI: - Stimularea interesului elevilor pentru lectură; dezvoltarea capacității de exprimare orală și scrisă; îmbogățirea vocabularului

FORMA DE ORGANIZARE: activitate integrată

DISCIPLINE INTEGRATE: **CLR**, DP, AVAP, MM

COMPETENȚE SPECIFICE:

CLR

1.1 Identificarea semnificației unui mesaj oral, pe teme accesibile, rostit cu claritate;

1.4 Exprimarea interesului pentru receptare de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute;

2.3 Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare;

3.2 Exprimarea interesului pentru lectura unor texte simple;

4.1 Scrierea literelor de mână

4.2 Redactarea unor mesaje scurte, formate din cuvinte scrise cu litere de mână, folosind materiale diverse.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE: Pe parcursul și la sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

O1: să citească corect și conștient textele date, respectând semnele de punctuație întâlnite

O2: să atribuie câte o însușire cuvintelor date pe baza informațiilor din textul citit

O3: să formuleze întrebări și răspunsuri referitoare la conținutul textului

O4: să identifice cuvinte cu sens asemănător în lista de termeni oferiți

O5: să integreze în enunțuri proprii cuvintele date

O6: să demonstreze, prin enunțuri proprii, omonimia unor cuvinte, ordonând apoi piesele de puzzle pentru a obține imaginea unui copac

O7: să interpreteze, în grup, cântecele respectând linia melodică

STRATEGII DIDACTICE:

- a) Metode și procedee: conversația, explicația, exercițiul, munca independentă, povestirea
- b) Mijloace de învățare: fișe de lucru, piese puzzle, lipici, carton alb, coronițe pentru fiecare elev (specifice fiecărui anotimp)
- c) Modalități de organizare: frontal, individual, pe grupe

RESURSE:

- a) De timp: 50 de minute
- b) Umane: 22 elevi

BIBLIOGRAFIE:

- Norel, Mariana, *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*, Ed. Art Grup Educațional
- Oprea, Olguța, *Strategii didactice interactive*, Ed. EDP, București, 2009

DESFĂȘURAREA LECȚIEI

Nr. crt.	Momentele lecției	Ob. op.	Conținutul instructiv- educativ	Strategii didactice			Evaluare
				Metode și procedee	Mijloace de învățare	Modalități de organizare	
1.	Moment organizatoric		Se pregătesc materialele necesare pentru buna desfășurarea a activității.	conversația		frontal	
2.	Verificarea cunoștințelor anterioare		Verific cantitativ și calitativ temele de acasă.	conversația, explicația	caietele de teme	individual	Capacitatea de rezolvare a temelor date.
3.	Captarea atenției		Citesc elevilor povestea „ <i>Moș Timp și fiicele lui</i> ”. (anexa 1)	lectura	povestea anotimpurilor	frontal	Capacitatea de a recepta un mesaj oral
4.	Anunțarea temei și a obiectivelor		Anunț elevii că astăzi vom avea o lecție mai deosebită. Suntem invitați într-o călătorie printre anotimpuri, aceasta fiind și motivul pentru care ei sunt grupați în patru echipe. Comunic obiectivele pe înțelesul lor.	conversația explicația		frontal	
5.	Fixarea /consolidarea cunoștințelor	O1 O2 O3	Fiecare echipă- anotimp va primi câte o fișă de lucru. Elevii citesc individual cerințele, urmând a rezolva exercițiile propuse, individual. Se verifică modul de rezolvare, pe rând, timp în care elevii din celelalte grupe vor avea de realizat desene cu diferite obiecte din natură folosind o culoare specifică fiecărui anotimp (verde- primăvara, galben- vara, maro- toamna, albastru- iarna). De exemplu, cei din grupa Toamna vor avea de desenat cât mai multe obiecte care au culoarea maro.	explicația exercițiul	fișe de lucru fișe de lucru	pe grupe individual	Capacitatea de a rezolva exercițiile propuse. Capacitatea de a identifica și reda prin desen, obiecte conform cerinței.

6.	Obținerea performanței	O6	În funcție de fiecare anotimp, elevii vor avea de alcătuit enunțuri în care să demonstreze sensurile diferite ale cuvintelor : „poartă”, „mare”, „vie” și „sare”. Cerințele sunt scrise pe spatele unor imagini, care vor alcătui la final o imagine cu transformările prin care trece un copac în cele patru anotimpuri. (anexa 3)	munca independentă	piese de puzzle	pe grupe	Capacitatea de a evidenția omonimia unor cuvinte date.
7.	Încheierea activității	O7	Elevii vor interpreta cântecele, pe grupe: „Toamna e o poveste”, „Iarna a sosit în zori”, „Primăvara”, „Dacă vesel se trăiește”.			frontal	Capacitatea de a interpreta cântecele învățate, respectând linia melodică.

ANEXA 1

Moș Timp și fiicele lui

Dumnezeu cel Atotputernic a făcut pământul, cerul, soarele, luna și a făcut viața. După chipul și asemănarea Sa, El l-a făcut pe oameni.

Într-una din zile, Dumnezeu l-a chemat pe Moș Timp și i-a vorbit:

- *Moș Timp, dumneata ești foarte înțelept și ai patru fiice minunate care au niște puteri magice. Ele sunt cele care au puterea de a da viață florilor, naturii, de a aduce ploaia și fulgii de nea. Vreau să te sfătuiești cu ele și să împarți anul cum vei crede astfel încât să-i ajutăm pe oameni, să le aducem bucurii. Ei sunt buni și vreau să le răsplătesc credința pe care o au în Mine.*

Moș Timp și-a chemat fiicele și le-a spus:

- *Știți că anul are douăsprezece luni și Dumnezeu a hotărât ca voi patru să stăpâniți timpul. Dacă veți reuși să îi ajutați pe oameni, să le aduceți bucurii în suflete veți trăi veșnic, veți fi nemuritoare.*

- *Tată, fiind cea mai mare dintre fiicele tale, cred că mie mi se cuvine să domnesc tot anul, spuse Primăvara. Nu te voi dezamăgi pentru că eu dau viață florilor, naturii, aduc fluturii și toate micile vietăți cu mine. Dealurile, câmpiile, copacii, toată natura revine la viață. Aduc multă bucurie în sufletele oamenilor care își cultivă pământul atunci când eu aduc vremea bună.*

- *Nu se poate să domnească numai ea, interveni Vara. Cum s-ar coace grânele, fructele, legumele dacă n-aș exista eu? Dragă tată, știi că pe mine soarele mă iubește mai mult. Numai la rugămințile mele, el încălzește cu mai multă putere și astfel se coc grânele, fructele, legumele. Eu le ofer oamenilor zile însorite, multă căldură, iar copiilor, mult așteptata vacanță. Dacă aș domni eu măcar jumătate de an, copiii ar avea o vacanță mult mai mare.*

- *Tată, dacă ar fi cum spun ele, oamenii nu ar mai avea timp să-și adune recoltele. Hrana este cea importantă pentru oameni! Copiii au nevoie de hrană pentru a crește frumoși și sănătoși. Și nimic nu se compară cu frumusețea frunzelor ruginii, arămii și cu parfumul crizantemelor.*

- *Și eu când să mai domnesc? întrebă Iarna. Tată, gândește-te că eu sunt Zâna zăpezilor și a fulgilor pufoși de nea. Copiii nu ar renunța la sanie, la patine, la bulgării de zăpadă și mai ales la cadourile de la Moș Crăciun.*

- *Fetelor, eu vă iubesc pe toate patru și toate sunteți fermecătoare; fiecare dintre voi oferă oamenilor bucurii, frumuseți deosebite. De aceea veți domni cite trei luni fiecare. Primăvara, tu vei domni în lunile martie, aprilie și mai. Vara va fi stăpâna lunilor iunie, iulie, august. În lunile septembrie, octombrie și noiembrie va fi toamnă, iar Regina Zăpezilor va împrăști steluțele argintii în lunile decembrie, ianuarie și februarie.*

Astfel în fiecare an cele patru fiice ale lui Moș Timp au dăruit oamenilor farmecul lor și au devenit veșnice.

ANEXA 2

Fișă de lucru

1. Citește textul:

Toamna

E toamnă. Cerul e înnorat. Soarele este mai palid. Au plecat păsările călătoare. Ramurile pomilor se clatină alene. Se simte miros plăcut în aerul răcoros.

Merele rumene sunt coapte. Perele mari sunt aurii. Prunele au aromă. Ele sunt recoltate cu spor. Toate vor fi puse în cămară.

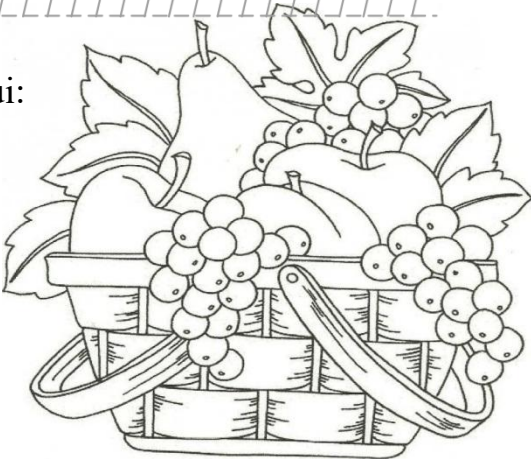
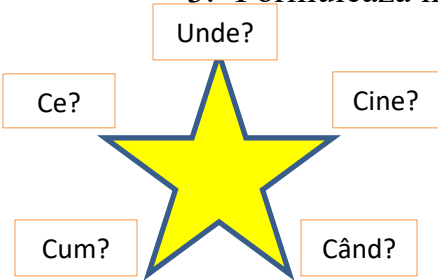
Iarna se apropie iute.

2. Cum poate fi? Unește corespunzător, apoi transcrie perechile de cuvinte formate:

soare	mere	cer	pere
rumene	palid	mari	înnorat

Grid for writing answers to question 2.

3. Formulează întrebări referitoare la conținutul textului:

Grid for writing answers to question 3.

Fișă de lucru

1. Citește textul:

Iarna geroasă

Ninge ca în povești. Este ger!

Gelu merge pe derdeluș. Trage după el o sanie roșie. Acolo sunt foarte mulți copii. Printre ei este și colega lui, Angela. Ea plânge pentru că nu are sanie. Gelu este bun și o ia pe sania lui. Sania alunecă iute ca o săgeată. Angela e veselă acum!

2. Scrie cât mai multe însușiri pentru:

iarnă:

sanie:

3. Transcrie ultimul alineat din text:

Fișă de lucru

1. Citește textul:

Primăvara

Iarna cea geroasă a trecut. Acum este primăvară. Cerul este senin. Soarele strălucește prietenos și ne îndeamnă la joacă. Vântul adie ușor.

Păsările călătoare se întorc din țările calde.

Angela spune bucuroasă:

- **Primăvară mult dorită, bine ai venit!**

2. Cum poate fi? Unește, apoi transcrie perechile de cuvinte formate:

primăvara

cer

soare

vânt

senin

minunată

uşor

prietenos

3. Unește cuvintele cu sens asemănător:

copil

veselă

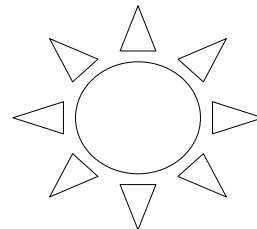
bucuroasă

friguroasă

geroasă

prunc

A full page of graph paper with a uniform grid of thin gray lines. The grid consists of 20 columns and 15 rows of squares. There are no margins or additional markings on the page.

Fișă de lucru

1. Citește textul:

Frumoasa vară

**Vara , iată a venit,
Florile au înflorit,
Păsările ciripesc,
Gâzele se veselesc.**

**Cântă ciocârliile
De răsună văile,
Iar prin ierburile zvelte
Sar lăcustele atlete.**

**Mai apoi, pe înserat,
Se apucă de cântat
Greierele cu chitara,
Vai, cât de frumoasă-i vara!**

2. Transcrie corect cuvintele subliniate:

Handwriting practice lines for transcribing the underlined words from the poem.

3. Alcătuiește propoziții folosind cuvintele transcrise:

Handwriting practice lines for creating sentences using the transcribed words.

ANEXA 3

1. PRIMĂVARA

- Alcătuiți propoziții cu sensurile diferite ale cuvântului „poartă”.

2. VARA

- Alcătuiți propoziții cu sensurile diferite ale cuvântului „mare”.

3. TOAMNA

- Alcătuiți propoziții cu sensurile diferite ale cuvântului „vie”.

4. IARNA

- Alcătuiți propoziții cu sensurile diferite ale cuvântului „sare”.

Efectele curentului electric

- Termic
- Chimic
- Magnetic
- Fotoelectric

Scoala: C.N.I."Spiru Haret" Suceava
Profesor: Drobota Angela

Curentul electric reprezintă miscarea ordonată a sarcinilor electrice.

Sarcinile electrice în mișcare pot fi purtate între două puncte date, de electroni, ioni sau o combinație de ioni și electroni. Producerea și menținerea curentului electric este determinată de existența unei tensiuni electrice între cele două puncte (între care se deplasează sarcinile) ale unui conductor electric. Tensiunea în cauză poate fi dată de o sursă de tensiune electromotoare de diferite origini existentă în circuitul electric considerat datorată unui generator electric.

**Curentul electric poate produce
fenomene fizice diferite:**

Efectul termic

Efectul termic

Efectul termic al curentului electric constă în încălzirea conductoarelor parcurse de curent electric. Acest efect se mai numește **EFFECT JOULE**.

Încălzirea conductorului este cu atât mai mare cu cât:

- ✓ Intensitatea curentului electric prin conductor este mai mare
- ✓ Timpul de trecere al curentului electric este mai mare
- ✓ Lungimea conductorului străbătut de curent este mai mare
- ✓ Grosimea conductorului prin care circulă curent electric este mai mică.

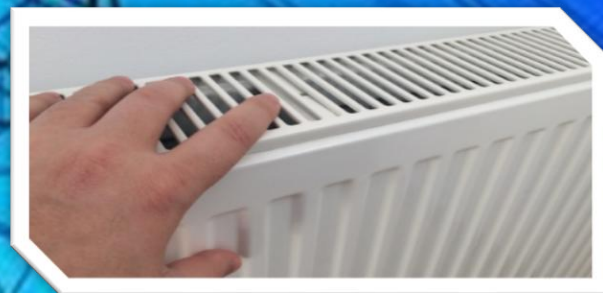
Efectul termic al curentului electric are multiple aplicații industriale: cuptoarele încălzite electric, tăierea metalelor, sudarea cu arc electric etc.

Produsele tehnice (dispozitive, aparate, utilaje) folosite la încălzire industrială, precum și pentru uzul casnic, funcționează pe baza efectului Termic.

Elementul constructiv de circuit comun în alcătuirea acestor produse este un rezistor (sau mai multe, grupate adecvat) în care se dezvoltă efectul Termic al curentului electric. Rezistorul său (elementul rezistiv care disipă căldura) este realizat din nicrom, feronicrom, fecral, kanthal, cromal ș.a.

Aceste materiale sunt rezistente la temperaturi mari, au rezistivitate electrică ridicată și un coeficient mare de temperatură al rezistivității.

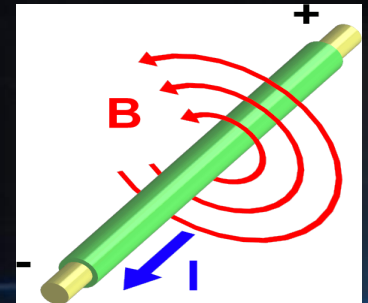

Efectul magnetic

Efectul magnetic constă în apariția unui câmp magnetic în jurul unui conductor parcurs de curent electric. Modulul vectorului inducție magnetică într-un punct situat la distanța r de conductorul parcurs de curent electric este:

$B = \mu I / 2\pi r$ unde:

- μ -permeabilitate magnetică absolută;
- I -intensitatea curentului care străbate conductorul;

Modulul vectorului inducție magnetică a câmpului magnetic creat în centrul unei spire circulare de rază r , parcursă de curent electric este: $B = \mu I / 2r$

Efectul chimic

Electroliza este procesul de orientare și separare a ionilor unui electrolit cu ajutorul curentului electric continuu.

Electroliza unei soluții de clorură de cupru: în electrolit datorită disocierii sunt prezenți ioni de Cu^{2+} și ioni de 2Cl . După mai multe minute de funcționare cu totul capătă o culoare roșiatică și se degajă un miros înțepător. Catozii cântăresc mai mult decât inițial și dacă m_1, m_2, m_3, m_4 sunt masele finale ale acestora $m_1 < m_2 < m_3 < m_4$. Ionii de Cu^{2+} sunt atrași de catod care le cedează electroni, sunt neutralizați și se depun pe acesta. Ionii de 2Cl cedează electroni anodului; atomii neutri de clor, sub formă de molecule de gaz se dizolvă parțial în apă; este caracteristic mirosul înțepător.

Neutralizarea electrică a ionilor este însoțită de reacții chimice specifice care transformă calitativ suprafața electrozilor.

Reacțiile chimice de la electrozi duc la fenomenul de ionizare electrolitică a acestora. Comparând m_3 și m_4 , deducem că masa de cupru depusă pe catod, $m \sim t$. Comparând m_1, m_2, m_3, m_4 , deducem că $m \sim I$

Electroliza este utilizată pentru obținerea metalelor pure (Cu, Ag, Al, Zn, Pt) în galvanoplastie, galvanostegie.

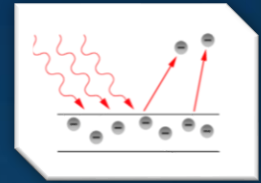
Obținerea metalelor pure prin rafinare se realizează prin electroliza cu anod solubil unde metalul este transferat de pe anodul impur pe catodul realizat sub forma unei lame sau a unui fir foarte pur.

Aluminiul pur se obține din praf de alumina (Al_2O_3), care se topește într-o cuvă cu pereți din grafit, acesta constituind catodul. Anodul este un electrod din grafit. În urma electrolizei ionii de Al^{3+} se depun pe pereții cuvei.

Prin electroliză se obține și cuprul electrotehnic de mare puritate. Galvanoplastia constă în depunerea unor straturi metalice subțiri pe obiecte metalice în scop de protecție sau decorativ (nichelare, cromare, argintare, aurire etc.)

Galvanostegia constă în depuneri electrolitice de metal pe mulaje din materiale plastice (sau ceară), impregnate cu un strat de grafit, pentru a le face conductoare. Mulajul este montat la catod și după depunerea metalului se îndepărtează materialul mulajului. Se obțin astfel reproduceri foarte fidele ale formei unor obiecte (sculpturi, alte opere de artă).

Efectul fotoelectric

Energia purtată de radiația electromagnetică este de natură discretă sub formă de cuante de energie numite fotoni.

Dacă pe suprafața unei plăcuțe semiconductoare cade un flux Φ de radiații electromagnetice, acesta se desparte în trei componente (flux transmis, absorbit și reflectat). Fluxul absorbit conduce la mărirea la nivele energetice inferioare pe nivele energetice superioare, iar la atomii din nodurile rețelei cristaline crește energia de vibrație în jurul poziției de echilibru din nodurile rețelei cristaline.

Creșterea energiei de vibrație a atomilor rețelei se asociază cu apariția în rețea a unor purtători de energie de vibrație numiți fononi.

Efectul fotoelectric intern are loc când energia incidentă preluată contribuie numai la ruperea electronilor de valență care devin electroni liberi.

Efectul fotoelectric extern are loc când energia incidentă reținută în interior este mai mare decât energia de legătură a electronilor, în rețea se formează fononi, în exterior se emit electroni.

La un semiconductor impurificat sub influența luminii apare efectul fotoelectric, iar energia radiației incidente este preluată de purtătorii de sarcină și energia cinetică a acestora crește

DISABILITY IS DIVERSITY

DROBOTĂ ANGELA MARIA
COLEGIUL NAȚIONAL DE INFORMATICĂ „SPIRU HARET” SUCEAVA

Incluziunea este designul intenționat al sistemelor educaționale care oferă TUTUROR elevilor acces egal, oportunități egale și un sentiment de apartenență. Un mediu cu adevărat incluziv nu valorizează un grup marginalizat mai mult decât altul; în schimb, recunoaște originile unice ale tuturor membrilor comunității, inclusiv, dar fără a se limita la, moștenirea culturală, religia, statutul socioeconomic, orientarea sexuală, genul, dizabilitatea sau orice alte diferențe. Cu toate acestea, dizabilitatea este adesea trecută cu vederea în eforturile de incluziune în domeniul educației, în ciuda faptului că 15% din populația de elevi din învățământul preuniversitar din întreaga țară are o dizabilitate.

Persoanele cu dizabilități se confruntă adesea cu discriminarea din perspective multiple, deoarece dizabilitatea se intersectează cu alte identități marginalizate. Nu toate dizabilitățile sunt vizibile, ceea ce duce adesea la presupuneri cu privire la abilitățile elevilor. Pentru a crea conștientizare cu privire la dizabilități, implementarea unor programe incluzive este esențială. Programele oferă elevilor oportunități valoroase de a învăța despre experiențe diverse, inclusiv despre cei care trăiesc cu dizabilități, și îi ajută să dezvolte o înțelegere mai empatică a lumii. Prin expunerea elevilor la perspective diferite, încurajăm gândirea incluzivă și deschidem calea pentru o mai mare incluziune în generațiile viitoare.

Cercetările sugerează că educația incluzivă are un impact pozitiv asupra tuturor elevilor, nu doar asupra celor care primesc servicii de educație specială. Studiile au arătat că sălile de clasă incluzive duc la :

Îmbunătățirea succesului academic: Un studiu realizat de Universitatea Indiana și publicat în Journal of Special Education în 2022 a constatat că liceele care implementează clase incluzive au note mai mari și sunt mai bine pregătite pentru învățământul secundar și pentru viitoarele locuri de muncă. În plus, un studiu din 2016 realizat de Alana și asociații ABT arată că clasele incluzive susțin excelența academică pentru toți elevii.

Creșterea încrederii: Sălile de clasă incluzive au beneficii care depășesc realizările academice. Acestea îi ajută pe elevi să își dezvolte încrederea în sine și să își îmbunătățească interacțiunile sociale cu colegii lor. În loc să privească diferențele în mod negativ, sălile de clasă incluzive celebrează diversitatea și promovează acceptarea diferențelor. De asemenea, ele oferă tuturor elevilor o mai bună înțelegere a dizabilităților și a diferențelor.

Dezvoltă un sentiment de apartenență la comunitate: Sălile de clasă incluzive promovează dezvoltarea socială și emoțională în rândul elevilor. Prin încurajarea activităților de grup și a proiectelor de colaborare, elevii învață să comunice eficient și să lucreze împreună. Această abordare îi ajută, de asemenea, să dezvolte respectul pentru diferențele celorlalți. Crearea unei culturi de acceptare și înțelegere promovează un sentiment de siguranță, iar elevii se pot exprima confortabil și își pot împărtăși gândurile și ideile.

Sprrijin și acces tuturor elevilor: Într-o sală de clasă incluzivă, profesorii folosesc o abordare flexibilă a predării, mai degrabă decât una standardizată. Aceștia își propun să creeze un mediu în care fiecare elev primește sprijinul de care are nevoie pentru a reuși academic și pentru a dezvolta cunoștințele și abilitățile necesare pentru succes după absolvire, indiferent de mediul sau abilitățile sale.

ROADELE TOAMNEI PE ÎNȚELESUL COPIILOR CU CES

NAGY OFELIA CRISTINA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ PRIMĂVARA REȘIȚA
ALBULESCU CRISTIAN VALENTIN
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ AURORA REȘIȚA

Nivel de studiu- clasele primare și gimnaziale

Tipul școlii - învățământ special, elevi cu dizabilități (intelectuale ușoare/moderate și/sau asociate, adaptat nivelului individual de dezvoltare)

Scop- dezvoltarea autonomiei personale și a abilităților practice de viață, prin explorarea senzorială și cognitivă a specificului anotimpului toamna și a bogățiilor sale.

Obiective

O1: Să realizeze, cu sprijin, o activitate practică de gospodărire (preparare/conservare), respectând pașii simpli.

O2: Să identifice cel puțin 3-4 fructe și legume specifice toamnei, după aspect și textură.

O3: Să descrie, prin modalități variate (verbal, gestual, imagini), cel puțin două semnificații ale toamnei (recoltă, frig, pregătirea naturii).

O4: Să observe schimbările din natură (decolorarea/căderea frunzelor, pregătirea copacilor), înțelegând rolul frunzelor căzute.

Subtemele

1. *Mâini dibace la bucătărie (prăjitura cu mere)*
2. *Secretele cămării (murături și compot)*
3. *Daruri senzoriale din grădină (fructe și legume)*
4. *Pădurea se pregătește de somn (drumeție)*

Parteneri implicați

Cadre didactice de la alte clase: profesorii de sprijin/educatori, profesorii de discipline practice din școală.

Asistentul social și psihologul școlar: pentru suport emoțional și logistic, precum și pentru observarea interacțiunii sociale.

Părinți/voluntari: pentru ajutor în activitățile practice care implică gătit și conservare, asigurând o supraveghere individualizată.

DEMERS DIDACTIC

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
1. Mâini dibace la bucătărie (Gospodărire - Prăjitura cu mere)	O 1	Pregătirea unei Prăjituri cu mere (activitate practică): spălarea și curățarea merelor (cu instrumente de siguranță), măsurarea ingredientelor simple (făină, zahăr), amestecarea compoziției, așezarea în tavă. Accent pe igienă și lucrul în echipă.	Lucrul în echipa modelarea) , Exercițiul.	Observație sistematică : Capacitatea de a urma 2-3 instrucțiuni simple și de a realiza o operație practică (ex: curățare, măsurare).	Nevoie de supraveghere și adaptare a ustensilelor pentru siguranță și manevrare ușoară.
2. Secretele cămării (Conservare)	O 1	Punerea de murături și compot la borcan: sortarea legumelor/fructelor, spălarea borcanelor, aranjarea vizuală în borcane, turnarea lichidului (sub supraveghere strictă). Discuție scurtă despre conservare (de ce facem asta).	Demonstr ația Jocul de rol "De-a gospodarii", Conversația euristică cooperare (perechi/echipe mici).	Analiza produsului : Borcanele etichetate și aranjate. Verificarea aranjării corecte (vizual și motor).	Etichete cu imagini (murături/compot) pentru recunoaștere. Se folosesc borcane sigure (eventual plastic gros) sau se lucrează cu borcanele pline.
3. Daruri senzoriale din Grădină	O 2	Explorare senzorială a roadele toamnei:	Metoda Senzorială ,	Răspuns la întrebări: Identificare	Folosirea de materiale

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
(Recunoașterea fructe/legumelor)	O 3	pipăit, miros, gust (fructe: măr, strugure; legume: dovleac, varză). Joc de recunoaștere (Ghicește ce e!) și asociere (imagine-obiect). Semnificația recoltei (de unde vin, la ce le folosim).	Explozia Stelară (Cine? Ce? Unde? Când? despre recoltă), Asocierea, Jocul didactic.	a 3-4 roade prin atingere sau vedere. Exprimarea (chiar și non-verbală) a rolului lor (mâncare, conservare).	autentice, proaspete. Se ține cont de alergiile sau restricțiile alimentare ale elevilor.
4. Pădurea se pregătește de somn (Drumeție în natură)	O 4	Drumeție scurtă (curtea școlii/parc/pădure accesibilă): Observarea frunzelor căzute, a culorilor, a copacilor. Colectarea de frunze și ghinde. Discuție despre: Căderea frunzelor (copacii se "dezbracă" de haine vechi ca să nu înghețe - concept simplificat) și Rolul frunzelor căzute (hrănesc pământul și îl țin cald).	Observați a dirijată, Drumeția/Vizita, Explicația (cu analogii simple: " <i>haine de iarnă</i> "), Colecționarea.	Prodot finit: realizarea unui colaj simplu din frunze și materiale colectate. Elevul arată 1-2 elemente specifice toamnei (frunză uscată, ghindă).	Securitate sporită în timpul drumeției. Asigurați-vă că traseul este ușor și fără pericole. Echipament adecvat.

CARNAVALUL TOAMNEI

Profesor educație timpurie DÎRLEA RALUCA
Profesor educație timpurie MULEA RAMONA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NUMĂRUL 2, AIUD

ACTIVITATATE EXTRAȘCOLARĂ: „CARNAVALUL TOAMNEI”

GRUPA MARE

23.10.2025

ARGUMENT :

Frumosul naturii, manifestat în culori și forme sonore, are o influență binefăcătoare asupra copiilor. Trebuie să-i învățăm să observe și să se apropie cu emoție de acest spectacol sublim al naturii, astfel încât rațiunea să armonizeze cu sensibilitatea. Prin crearea unui mediu estetizant, frumosul pătrunde ca un sentiment binefăcător în cele mai adânci zone ale vieții sufletești, răscolește emotivitatea, sensibilizează, înviorează. Menirea noastră, a dascălilor este de a forma și dezvolta personalitatea copiilor prin frumosul existent în natură, artă, astfel încât să devină consumatori și creatori de frumos. Când natura ajunge în amurgul pârguit al anului , când în fața ochilor ni se desfășoară un tablou mirific , în care culorile se luptă pentru supremație , nu poți să nu aduci un omagiu toamnei.

Scopul:

- Valorificarea potențialului creativ prin realizarea unor lucrări artistice ,folosind materiale diverse și tehnici adecvate în realizarea costumelor
- Dezvoltarea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător, precum și stimularea curiozității pentru investigarea acestuia

Dimensiuni ale dezvoltării:

- Motricitate grosieră și motricitate fină
- Activare și manifestare a potențialului creativ
- Curiozitate, interes și inițiativă în învățare

Comportamente vizate:

- Utilizează mâinile și degetele pentru realizarea de activități variate
- Formarea unor deprinderi de lucru pentru realizarea unor sculpturi
- Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi.

Grup țintă :

- ✓ Preșcolarii grădiniței
- ✓ Grupele mari

Beneficiari: preșcolari, cadre didactice, părinți

Rezultate :

- Realizarea unei expoziții cu lucrările participante;
- Postarea unor fotografii ale lucrărilor pe site-ul grădiniței
- Organizarea unei parade cu costumele copiilor;
- Petrecerea unui timp cât mai plăcut alături de părinți;

Resurse:

- Umane : preșcolari , cadre didactice , părinți
- Materiale : diverse materiale din natură, carton, frunze de hartie în culorile toamnei creioane grafice, panglici, bețișoare, acuarele, pensule, doveci, lingurițe, panouri pentru expoziție, materiale pentru jocuri

MODUL DE DESFĂȘURARE:

„Carnavalul toamnei” se va desfășura pe scena din curtea grădiniței într-un decor specific anotimpului toamna. Copiii îmbrăcați în costume de carnaval vor defila pe podium pentru a-și prezenta costumele. După prezentarea costumelor copiii vor fi împărțiți în grupuri alături de părinți. Împreună vor decora bostani de diferite mărimi. Cu dovecii decorati se va realiza o expoziție „Cel mai frumos doveac “. După turul galeriei copiii vor susține un recital de cântece și pezi cu tema toamna, învățate de-a lungul proiectului tematic care tocmai s-a încheiat „Poveste de toamnă”.

În finalul activității preșcolarii au fost răsplătiți cu dulciuri și diplome.

Diseminarea proiectului :

- diseminarea informațiilor în rândul cadrelor didactice, elevilor, părinților;
- crearea unei baze de informare pentru cadrele didactice.
- promovarea activităților în parteneriat cu părinții

Monitorizare și evaluare :

- Expoziție cu lucrările și fotografiile realizate
- Realizarea unei prezentări PowerPoint
- Diplome pentru copii

Rezultate înregistrate:

- o activitate plăcută, la care copiii au participat cu interes alături de părinții lor;
- servirea dulciurilor.

Sugestii /recomandări: Doamnele educatoare recomandă și invită părinții să participe cât mai mult la astfel de activități alături de copilașii lor . De asemenea ne propunem ca și pe viitor să implementăm acest proiect într-o manieră mult mai complexă și mai interesantă.

PREDAREA – ÎNVAȚAREA INTEGRATĂ

Referat

P.I.P CIUBOTARIU GABRIELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE”, VASLUI

1. Definirea noțiunii și modul de realizare al activităților integrate

În zilele noastre, se simte din ce în ce mai acut nevoia introducerii în învățământul primar a mijloacelor și tehnicilor moderne, care au drept scop sprijinirea cadrelor didactice și a copiilor în învățare.

Este necesară îmbunătățirea calității educației la vârstele timpurii, pentru a putea răspunde exigentelor copilului școlar de astăzi. Tendințele actuale vizează crearea unui mediu educațional adecvat, în vederea stimulării continue a învățării spontane a copilului și pentru introducerea acestuia în ambianța culturală a spațiului căruia îi aparține.

Curriculum integrat promovează ideea planificării pe teme și încurajează utilizarea metodei proiectelor în activitatea didactică, ceea ce facilitează demersul abordării integrate.

Abordarea integrată presupune sistematizarea și organizarea didactică a conținuturilor din domeniile diferite ale cunoașterii, astfel încât să se asigure achiziția de către copii a unei imagini corecte, unitare despre lumea reală. Prin abordarea integrată a activităților în școală, granițele dintre tipurile și categoriile de activități dispar iar tema aleasă cu ajutorul mijloacelor de investigare a mai multor științe.

Reușita acestor activități se bazează pe un scenariu unitar foarte bine întocmit de către cadrul didactic, cu obiective clare, cu o repartizare a sarcinilor zilnice și asigurarea unor variate obțiuni care duc la atingerea obiectivelor propuse.

Scenariul începe întotdeauna cu o întâlnire în grup, motivul fiind o poveste, o întâmplare sau un personaj și chiar dacă conținuturile aparțin unor domenii diferite au totuși un subiect comun care urmează să fie studiat.

Foarte important este faptul că învățarea se realizează prin efortul propriu al copiilor.

Modele de integrare curriculara

a. **Modelul integrării ramificate**- elementul central al acestui model este *tema studiată*, iar detalierea experiențelor de învățare se face, la un prim nivel, pe domeniile de activitate prevăzute în programă. La un al doilea nivel de proiectare sunt considerate experiențele de formare, pe diversele dimensiuni psihofizice individuale: intelectuală, afectivă, socială, fizică. Cadrul didactic alege conținuturile.

b. **Modelul integrării liniare (modelul hibridării)**; integrarea curriculară se face în jurul unei finalități de transfer, de tipul „dezvoltarea comportamentului social”. Acest model este aplicabil pentru finalitățile urmărite pentru perioade mai îndelungate de timp.

c. **Modelul integrării secvențiale**: în acest model, cunoștințele de aceeași sferă ideatică sunt predate în proximitate temporală: deși abordarea lor se face distinct, propunătorul facilitează transferul achizițiilor învățate de la un domeniu la altul.

d. **Modelul curriculum-ului infuzionat**: constă în studierea unor teme diverse din perspectiva unui *centru de interes* care poate fi temporar sau permanent.

e. **Modelul integrării în rețea.** propune metoda proiectelor de investigare-acțiune. Pornind de la subiectul proiectului, copiii optează pentru o rețea de teme și resurse de studiu corelate cu tema centrală. Domeniul central și cele corelate ale proiectului sunt ele însele teme transdisciplinare și vor fi abordate ca atare.

f. **Modelul polarizării:** implică stabilirea unui nou domeniu de cunoaștere (eventual opțional) în jurul căruia, pentru realizarea unor obiective specifice, sunt polarizate segmente din alte discipline.

2. Avantajele abordării integrate a cunoștințelor

Prin metoda predării integrate tematica este astfel realizată încât copiii să participe, să se implice cât mai mult, atât afectiv, prin antrenarea unor surse cât mai variate, prin prezentarea conținutului cu ajutorul experiențelor diverse, exersării tuturor analizatorilor, al învățării prin descoperire.

Cultivarea la copii a trăsăturilor cum ar fi curiozitatea, admirația, imaginația, gândirea critică, spontaneitatea și plăcerea în experiențele estetice se realizează pe calea predării grupate pe unități tematice. Învățarea integrată sprijină dezvoltarea concomitentă a unor domenii, în loc să se concentreze pe un aspect izolat. Predarea tematică presupune integrarea diferitelor discipline prin elaborarea unei idei interesante care se leagă de mai multe domenii.

Activitățile sunt desfășurate după scenarii zilnice, care oferă posibilitatea alegerii domeniilor de învățare și a materialelor. Varietatea acestora încurajează copiii să se manifeste, să observe, să gândească, să-și exprime ideile, să interpreteze date. Aceștia își asumă responsabilități și roluri în microgrupul din care fac parte.

Copiii trebuie să învețe într-o manieră integrată, fiecare etapă de dezvoltare fiind strâns legată de cealaltă. Prin activități integrate se aduce un plus de lejeritate și mai multă coerență procesului de învățare – predare, punând accent deosebit pe joc.

3. Rolul cadrului didactic în proiectarea, organizarea și desfășurarea activităților integrate

Prin abordarea activităților în formă integrată, cadrul didactic organizează învățarea ca un regizor, un moderator, ajutându-i pe copii să înțeleagă, să accepte și să stimuleze opinii personale, emoții, sentimente, să fie parteneri de învățare.

Acesta trebuie să stabilească cu claritate obiectivele și conținuturile activităților zilnice, pentru ca pe baza acestora să găsească un scenariu al zilei, care să motiveze și să canalizeze atenția copiilor pe ceea ce vor investiga.

Cadrul didactic trebuie să aleagă proiecte tematice simple care să stârnească interesul copiilor și prin care să poată realiza obiectivele propuse.

TOAMNA ÎN CULORILE INCLUZIUNII: SĂRBĂTOARE, TERAPIE ȘI ÎNVĂȚARE PRIN BUCURIE

MILICENCO LARISA,
PURICE ANA

COMPLEXUL EDUCAȚIONAL CU ÎNVĂȚĂMÂNT SPECIAL „ORFEU”

Motto: „Întreaga viață este ca o plantă ce nu conține numai ceea ce le oferă ea privirilor noastre, ci care mai ascunde în adâncimile ei și un stadiu de viitor. Cine privește o plantă ce are numai frunze, acela știe foarte bine că, după un timp, pe tulpina ce poartă frunze vor apărea și flori, și fructe.”

(Rudolf Steiner)

În pedagogia curativă, activitățile extracurriculare sunt uneltele principale pentru recuperarea, reabilitarea și dezvoltarea holistică a copiilor cu nevoi speciale, completând procesul de învățare formală. Acestea ajută la dezvoltarea abilităților socio-emoționale, cognitive și fizice, oferind oportunități de explorare, integrare socială și descoperire a pasiunilor într-un mediu optim, care stimulează optimismul și bucuria. Aceste activități, desfășurate într-un cadru non-formal, utilizează metode adaptate, bazate pe răbdare și observație atentă, pentru a valorifica interesele, talentele și aptitudinile fiecărui copil.

Toamna este anotimpul recoltei și al bogăției, cunoașterii și al înțelepciunii. Odată cu explozia de culori, acest anotimp minunat ne bucură în fiecare an cu roade bogate. Suntem recunoscători pentru darurile naturii, pentru tot ce e armonios și frumos, culegem cu bucurie roadele muncii anului și le împărțim cu cei dragi din plin. Ne luăm rămas bun de la zilele calde ale verii, întâmpinăm toamna și ne pregătim pentru zilele reci de iarnă. Tradițiile străvechi de a celebra sfârșitul sezonului agricol s-au păstrat până în prezent. Sărbătoarea Recoltei marcată secole la rând, a evoluat sub variate forme: festivaluri, târguri, iarmaroace.

Precum an de an „toamna trece prin livadă, rodul anului să vadă”, la fel în Complexul Educațional cu Învățământ Special „Orfeu” din orașul Chișinău se organizează tradiționalul Iarmaroc de Toamnă, o sărbătoare generoasă și vibrantă dedicată recoltei, fertilității și bunăstării. Un Iarmaroc de Toamnă în pedagogia curativă este un eveniment terapeutic și educational. Scopul este de a sprijini dezvoltarea holistică a copiilor cu nevoi speciale, folosind activități creative și practice legate de schimbarea anotimpurilor. Acest tip de eveniment se bazează pe principiile pedagogiei curative, o abordare care se concentrează pe individualitatea copilului și pe nevoile sale emoționale, fizice și spirituale. În instituții specializate, cum este Complexul Educațional cu Învățământ Special "Orfeu", astfel de evenimente fac parte din programa educațională și recuperatorie, având un rol important în dezvoltarea și recuperarea copiilor cu nevoi speciale. Acest eveniment este așteptat de către întreaga comunitate, deoarece este un motiv în plus pentru toți de a interacționa, a comunica, a munci în echipă, dar și a-și consolida sentimentul de apartenență. Valorificăm ritmul ca element esențial al învățării, inspirându-ne din succesiunea firească a anotimpurilor, din pulsul toamnei – anotimp al schimbărilor, al

recoltelor bogate și al echilibrului. Iarmarocul de toamnă promovează incluziunea și ajută la combaterea prejudecăților legate de persoanele cu dizabilități. Evenimentul pune accentul pe abilitățile și potențialul fiecărui copil, nu pe limitările sale.

Pregătirile către Iarmarocul de Toamnă încep cu mult înainte de ziua evenimentului. Elevii explorează minunile naturii, observând zi de zi schimbările din peisaj care au loc, înțelegând ciclurile naturii, învață despre recolta bogată de fructe, legume, cereale, despre munca celor care îngrijesc această recoltă și despre cât este de important să fim recunoscători pentru darurile naturii. Ei explorează texturi, culori și mirosuri specifice toamnei. Copiii interacționează cu fructe și legume de sezon, ceea ce le îmbunătățește percepția senzorială. Împreună cu părinții și profesorii copiii crează decoruri pentru eveniment, compoziții de fructe, legume, creează obiecte din materiale naturale specifice toamnei (frunze uscate, ghinde, castane, dovleci). Aceste activități stimulează motricitatea fină, creativitatea și îi ajută să-și exprime emoțiile.

În ziua Iarmarocului este amenajată expoziția cu lucrările elevilor, meșteșuguri, zona foto, atelierele, mesele cu delicii. Toate clasele se adună în curtea școlii, frumos decorate pentru a da startul sărbătorii. În acest context, elevii claselor a V-a și a VI-a „A”, ajutați de către psihopedagogi, asistenți personali și-au manifestat forțele creative, prezentând partea festivă a evenimentului, demonstrând prin poezii, cântece, ritmuri, interpretări la fluier, dansuri că tradițiile care sărbătoresc sfârșitul sezonului agricol au supraviețuit până în zilele noastre.

Tot în cadrul părții festive a avut loc parada portului popular, prezentată de către membrii familiilor copiilor din școală (mămici, surori, frați). Purtând coșuri cu fructe, ei au întruchipat strămoșii care își etalau cele mai mândre ținute în zi de sărbătoare, dar și hărnicia, bunătatea, și mulțumirea pentru roada adunată.

În clase au fost special amenajate ateliere, unde elevi împreună cu părinții au avut parte terapie prin artă și meșteșuguri. Ghidați de către cadrele didactice ei au creat decorațiuni, obiecte din materiale naturale specifice anotimpului toamna (frunze uscate, semințe, castane), aplicații cu boabe și crupe, dactilopictură. Fiecare copil s-a ales la finalul atelierului cu un suvenir făcut de propriile mâini. Alți elevi au ales jocuri cu adunarea și sortarea fructelor și legumelor, loto.

Părinții au fost solidari cu elevii, ajutând la prepararea deliciilor pentru vânzare. Elevii au avut ocazia să experimenteze cum e să fii vânzător, sau cumpărător la piață, să elibereze produsul cerut, să calculeze costul, să numere banii. Copiii erau mândri să-și vândă obiectele confecționate de către ei în cadrul orelor de educație tehnologică, iar părinții se minunau de măiestria lor. Această experiență este neprețuită pentru integrarea lor în viața socială.

De-a lungul anilor mesajul central al Iarmarocului de Toamnă în CEÎS „Orfeu” rămâne același: recunoștință față de natură și respect pentru munca omului la pământ, mulțumire pentru mâncarea de pe masă și experiența activității comune. Evenimentul s-a împletit armonios cu trăirea anotimpului toamna, cu mișcarea, cu bucuria descoperirii și a lucrului în echipă. Iarmarocul de Toamnă, prin jocuri, cântece și activități a oferit o ocazie în plus de a consolida legături dintre copiii atât de diferiți, dar egali. Am sărbătorit talentul, diversitatea și prietenia, oferind elevilor șansa să-și exprime potențialul creativ, indiferent de abilități. Ne adunăm, pregătim, cântăm și dansăm împreună, pentru că asta înseamnă să fim parte dintr-un loc în care împărtășim valori și idealuri comune.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ– O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

**Profesor pentru învățământ primar, COZMA LORENA
LICEUL TEHNOLOGIC PLOPENII MARI**

Școala este mai mult decât un loc unde învățăm lecții în manuale. Este spațiul unde se formează caractere, se construiesc prietenii și se clădesc visuri. Într-o lume în care diferențele dintre oameni sunt tot mai vizibile, tema diversității și a incluziunii la clasă devine una esențială. A vorbi despre diversitate înseamnă a vorbi despre frumusețea unicității fiecăruia, iar a vorbi despre incluziune înseamnă a ne asigura că fiecare voce este ascultată și respectată.

Fiecare elev aduce cu el o poveste. Unii provin din familii numeroase, alții din alte culturi; unii au nevoi speciale, iar alții excelează într-un anumit domeniu. Într-o clasă diversă, toate aceste povești se întâlnesc, se completează și se transformă într-o lecție de viață. Diversitatea nu trebuie privită ca o problemă, ci ca o resursă. Ea dezvoltă empatia, toleranța și spiritul de echipă – calități fără de care nu putem construi o societate armonioasă.

Incluziunea este pasul firesc ce urmează recunoașterii diversității. Este atitudinea care spune: „Fiecare copil contează.” Într-o clasă incluzivă, profesorul nu face diferențe, ci caută soluții pentru ca toți elevii să participe activ și cu bucurie la învățare. Asta înseamnă adaptarea metodelor, sprijin emoțional, dar mai ales o atmosferă în care greșeala nu este pedepsită, ci privită ca o parte normală a procesului de învățare. Într-un astfel de mediu, elevii învață nu doar pentru note, ci pentru viață.

Un exemplu concret al puterii incluziunii este acela al colegilor care își ajută prietenii cu dificultăți de învățare. Fiecare gest de sprijin, fiecare cuvânt de încurajare transformă clasa într-o familie. Nimeni nu se simte exclus, iar fiecare reușită, oricât de mică, devine o victorie comună. Așa se formează oameni buni, sensibili și responsabili – exact de ceea ce lumea de mâine are nevoie.

Diversitatea și incluziunea nu se învață doar din cărți; ele se trăiesc. În fiecare zi, în felul în care ne privim, ne ascultăm și ne respectăm unii pe alții. Ele ne amintesc că suntem diferiți, dar egali în valoare. Școala care reușește să cultive aceste principii oferă tuturor elevilor șansa de a se dezvolta în propriul ritm și de a se simți mândri de ceea ce sunt.

În concluzie, diversitatea și incluziunea la clasă sunt mai mult decât simple concepte educaționale – sunt pilonii unei lumi mai bune. O lume în care fiecare copil, indiferent de originea, abilitățile sau convingerile sale, are o șansă reală de a străluci. Pentru că doar împreună, învățând unii de la alții și sprijinindu-ne reciproc, putem construi o societate bazată pe respect, empatie și iubire.

Diversitatea este puterea noastră, iar incluziunea – cheia care o transformă într-o șansă pentru fiecare.

ȘCOALA VERDE – SĂPTĂMÂNĂ DE INCLUZIUNE

Prof. MIHAELA STOENESCU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „MARIA ROSETTI” BUCUREȘTI

Școala Verde și Școala Altfel sunt activități intrate deja „în rutina” anului școlar. Stabilirea acestor perioade la începutul anului școlar dă posibilitatea cadrelor didactice la solicitarea și împreună cu părinții și alți membrii ai comunității să organizeze activități care să consolideze competențele elevilor și să își îmbunătățească abilitățile sociale și de comunicare.

Relaționarea între elevi în afara spațiului de învățare se poate îmbunătăți prin activități comune, prin relaționare în condiții diferite de cele din sala de clasă prin care elevii ajung să se cunoască, să se descopere, să comunice mai bine descoperind pasiuni și interese comune.

Aceste activități permit și o mai bună integrare a celor care pe perioada cursurilor sunt mai retrași dar și a elevilor cu CES. În afara clasei aceștia devin mult mai relaxați, comunică mai bine, pot arăta celorlalți ce interese, pasiuni și ce cunoștințe au. Astfel ei ajung să se cunoască mult mai bine, să descopere ce au în comun, ce pasiuni, interese, dorințe au. Iar acestea pot fi baza pentru o altă relație și în sala de clasă dar mai ales în afara ei.

Una dintre temele pentru Săptămâna Verde poate fi „cunoașterea mediului marin” ceea ce presupune o deplasare la malul mării, în cazul nostru la Constanța. De ce Constanța? Pentru că acolo există un Delfinariu care are și Planetariu dar și Microrezervație. Aceasta înseamnă că pentru pregătirea deplasării elevii trebuie să caute pe traseul pe care se face deplasarea iar în grupe mici informații despre obiectivele vizate. Elevii realizează scurte prezentări ale acestora. În interiorul grupurilor la început elevii sunt cei care aleg să caute informații, imagini, să realizeze scurte prezentări, sau informații de genul „știați că?”. Sunt încurajați cei retrași, elevii cu CES să fie cei care aleg primii. Ei se simt astfel valorizați, puși pe primul loc, li se dă șansa de a arăta că pot și ce pot. După realizarea prezentărilor acestea pot fi susținute fie în fața clasei, fie puse pe grupul de whatsapp al clasei – dacă există – sau în classroom. Este o dovadă a implicării tuturor. Ei pot să reia informațiile atunci când se ajunge la destinație. Dacă e vorba de Delfinariu pot oferi date relevante despre delfini, la Planetariu despre dispunerea și mișcarea planetelor, în Microrezervație, despre animalele văzute acolo. Activitățile informale sunt deosebit de importante pentru aceste categorii de elevi care nu mai simt constrângerile sălii de clasă. În alt spațiu pot arăta abilitățile și cunoștințele pe care le au, să împărtășească pasiunile lor celorlalți, să relaționeze mult mai bine, să arate că știu și mai ales că pot.

De aceea este foarte important pentru diriginți și pentru toate cadrele didactice să folosească aceste momente pentru a integra și a întări coeziunea colectivului.

PROIECT EDUCAȚIONAL - ZIUA EUROPEANĂ A LIMBILOR

VASILE MONICA-LUIZA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GARABET IBRĂILEANU” TÂRGU FRUMOS

Argumentarea proiectului

Limba străină a devenit indispensabilă în viața de zi cu zi a persoanelor de toate vârstele. Mobilitatea persoanelor a crescut această necesitate. Tot mai des întâlnim în clase elevi născuți în alte țări care s-au reîntors să studieze în România împreună cu părinții sau născuți în România, plecați în altă țară pentru o perioadă scurtă de timp și reveniți pe meleagurile natale, aducând astfel cu ei bagajul de cunoștințe elementare de cultură și civilizație din țara respectivă.

Ziua Europeană a Limbilor este o oportunitate de a valorifica bagajul de cunoștințe și informații pe care fiecare elev îl are cu sine, de a împărtăși cu ceilalți informații, valori, atitudini, opinii, și nu în ultimul rând, de a valoriza și înțelege fiecare țară, limba și cultura acesteia, ca fiind unice și irepetabile. Acest eveniment are loc anual în luna septembrie pe data de 26, când elevii și cadrele didactice coordonatoare din fiecare școală derulează activități diverse dedicate limbilor străine din Europa, demonstrând astfel abilitățile lor de a le învăța și vorbi cât mai corect cu putință. Elevii învață permanent că, pentru a vorbi o limbă corect, nu trebuie să folosim limba maternă deoarece există discrepanțe mari între expresiile și structurile gramaticale din fiecare limbă. Secretul este să dezvoltăm abilitățile păstrând contactul cât mai des cu limba țintă.

Scopul proiectului:

Realizarea unor activități de conștientizare a rolului limbilor moderne în educația prezentă și viitoare a educabilului și a importanței culturilor acestor țări în înțelegerea diversității globale.

Obiectivele proiectului:

1. Crearea de atitudini menite să valorizeze limba și cultura diferitelor țări europene.
2. Accesarea cunoștințelor de vocabular al unor limbi europene.
3. Crearea unei atmosfere pozitive prin jocuri diverse pe site-uri de specialitate.

Grup țintă: elevii claselor III – VIII

Durata: 22-26 septembrie 2025

Calendarul activităților

Etapa	Activitatea	Grup țintă	Descriere activitate	Responsabil	Rezultate
1	Creare de logo-uri și postere pe tema proiectului Selectarea logo-ului și a posterului câștigător Pictura logo-ului câștigător pe tricouri	Clasele V-VIII	Elevii de gimnaziu au creat postere desenate sau pictate de ei și logo-uri cu ajutorul IA (ChatGPT, Bing Image Creator, Canva) pe tema limbilor străine în care au inserat mesaje în diferite limbi. Toate logo-urile și posterele au fost introduse într-un formular google și au participat la procesul de votare. Link-ul a fost transmis tuturor claselor gimnaziale, care au votat logo-ul și posterul preferat. Fiecare clasă de gimnaziu a ales logo-urile pe care să le picteze/deseneze pe tricourile proprii, pe care le-au expus ulterior în școală.	Echipa de proiect	15 logo-uri și 10 postere 3 logo-uri și 3 postere cu procente foarte apropiate sau identice 15 tricouri pictate
2	Concurs despre limbile europene https://create.kahoot.it/details/3ab86324-2800-4491-b490-4a6d8d58afce?drawer= La journee européenne des langues https://wordwall.net/resource/61006634/journ%C3%A9e-europ%C3%A9enne-des-langues	Clasele VII-VIII	Elevii din clasele a VII-a și a VIII-a au jucat un joc pe site-ul Kahoot în limba engleză prin care s-au familiarizat cu noțiuni despre limbile și culturile din Europa, continuând pe site-ul Wordwall care i-a provocat să rezolve folosind cunoștințe de limba franceză.	Echipa de proiect	Îmbogățire cunoștințe Distracție și amuzament Consolidare cunoștințe de limbi moderne
3.	Culture sharing https://www.baamboozle.com/game/1183541	Elevii claselor III – IV	Elevii din școala primară au jucat în echipe un joc Baamboozle dedicat Zilei Limbilor Europene cu ajutorul căruia au aflat informații interesante despre diverse limbi de pe continent.	Echipa de proiect	Îmbogățirea cunoștințelor și vocabularului

4.	Countries – flags, capitals, languages https://wordwall.net/resource/436629/esol/european-countries-and-flags-quiz	Elevii claselor V - VI	Elevii și-au testat cunoștințele și au participat la un concurs interdisciplinar (Limbi moderne, Geografie, Istorie) care le-a adus premii și diplome.	Echipa de proiect	Dezvoltarea cunoștințelor generale prin joc
----	---	------------------------	--	-------------------	---

REZULTATE**Calitative:**

- atitudini, credințe și valori noi pentru elevi;
- dezvoltarea unor trăiri și emoții pozitive de către elevii implicați în activitățile derulate;

Cantitative

- activități diferite ca mijloc de realizare, desfășurate în vederea formării unor atitudini pozitive față de cei din jur.

DISEMINAREA PROIECTULUI:

- Prezentarea proiectului în cadrul comisiilor metodice și al consiliilor profesionale, precum și pe pagina de Facebook a școlii.

IMPACTUL PROIECTULUI**1. Asupra elevilor**

- îmbogățirea cunoștințelor în limbi străine și dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale;
- educarea unui comportament moral-civic (toleranță, îngăduință, înțelegere, solidaritate, respect față de propria persoană și față de ceilalți);
- valorizarea experiențelor personale;

2. Asupra cadrelor didactice

- disponibilitate pentru lucru în echipă;
- colaborarea mai eficientă cu elevii;
- elaborarea unor noi activități în scop educativ și cu alte instituții;

3. Asupra școlii

- creșterea prestigiului unității de învățământ;
- colaborarea dintre instituții în interes educativ;

JOCUL DIDACTIC - METODĂ DE IMPLEMENTARE ÎN ACTIVITĂȚILE INSTRUCTIV-EDUCATIVE LA ELEVII CU CES

BUCIUMAȘ MARICICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI

MOTTO: „Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori. „Descoperirea copilului.”)

Modelarea de suflete și de minți se realizează cu mult tact și răbdare prin joc, cântec, basme, poezie, astfel „puiul de om” este transformat într-un om capabil să se adapteze viitoarelor cerințe sociale.

Jocurile didactice și învățarea combină și recombina reprezentările pe care le dispun propriile imagini ascultând povești, povești terapeutice, basme, poezii, astfel pot fi reconstruite mental, pot reconstitui principalele momente ale narațiunii, jocul permite copilului să întrețină legătura permanentă cu realitatea. Toate acțiunile de stimulare ale creativității urmăresc să determine productivitatea capacităților umane.

Pentru transmiterea cunoștințelor am utilizat multe metode și procedee didactice, cea mai convenabilă fiind jocul didactic. S-a dovedit o metodă eficientă și antrenantă. Mișcarea, întrecerea, surpriza, regulile, sarcinile jocului le-au creat stări emoționale și le-au întreținut interesul pe tot parcursul activității. Am aplicat această metodă la majoritatea obiectelor de învățământ.

La Comunicare în limba română, pentru învățarea literelor alfabetului, jocurile didactice i-au ajutat atât la fixare, cât și la etalarea cunoștințelor dobândite etapă cu etapă. Notez câteva nume de jocuri didactice utilizate: „La magazinul de litere”, „Trenul literelor”, „Trenul silabelor”, „Jocul silabelor duble”, „Ce lipsește!”.

În primul joc, „La magazinul de litere”, i-am pus pe copii în situația de a „cumpăra” litere și a forma cuvinte. Fiecare elev poate efectua cumpărături pentru două cuvinte, în funcție de jetoanele primite. Vânzătorul, „elevul expert în litere”, reține pe cele care nu se potrivesc. Încurajează o altă căutare. Elevul cumpărător se corectează și alege alte litere, cele potrivite. Este felicitat și invitat să mai vină „la cumpărături”. Compune apoi pe banca lui cuvântul dat orientându-se după jetonul pe care îl are. Este încurajat cu aplauze.

La Matematică și exploarea mediului, jucându-se cu cifrele, copilul cu CES a participat vioi la cerințe însușindu-și corect atât numerația, cât și cunoașterea cifrelor în centrul 0–31. Exemple de jocuri didactice folosite: „Unește cifrele și spune ce obții!”, „Calculăm și

colorăm!”, „Cel mai bun matematician”, „Trăistuța fermecată”, „Spune-mi ce-ai greșit?”, „Ghici, ghici!”, „Stop!”, „Numără și desenează”, „Câți porumbei?”.

Detaliem jocul „Stop!”.

Sarcina didactică: să recunoască cifrele în limitele 0–31;

Desfășurarea jocului: învățătorul are mai multe jetoane cu cifre. Ele sunt date din mână în mână. Când învățătorul spune „stop”, elevul care deține jetonul trebuie să recunoască cifra arătând clasei cartonașul. Copiii aprobă sau nu răspunsul.

Folosind jocurile didactice și exercițiile am urmărit captarea atenției, exersarea memoriei, buna relaționare, exprimarea liberă a sentimentelor cu o mimică și gestică adecvate, cunoașterea, autocunoașterea, corectarea ieșirilor negative și observarea percepției sociale a copiilor.

Această formă de activitate dezvoltă capacitățile de comunicare și de colaborare, spiritul de inițiativă și de emulație. Fiecărui membru al grupei i se oferă posibilitatea de a-și expune liber părerea, câștigând astfel încrederea în sine, devenind util grupului.

Elevul cu CES își formează anumite deprinderi de comportament, se formează pentru viață. Colectivul de elevi se sudează, prind contur unele sentimente pozitive: respect, ajutorare, sacrificiu, dăruire, împlinire.

Astfel, elevii cu CES, învață să accepte părerile colegilor, să contribuie personal la succesul grupului, să se bucure de reușita grupei, să depășească dificultățile întâlnite, să-și asume responsabilitatea și să se integreze colectivului de elevi din care face parte.

BIBLIOGRAFIE

Cernea, Maria – „Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ în Învățământul primar”, nr.21/2000, ed. Discipol, București.

Vlăsceanu Gheorghe, coord. Neculau, Adrian – „Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculum obligatoriu. Studii de impact”, Editura Polirom, București, 2002 pg. 87.

NE JUCĂM, ÎNVĂȚĂM ȘI CREȘTEM ÎMPREUNĂ

Prof. CIMPU MIHAELA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BRAȘOV
Departament HIPOACUZICI

Proiectul prezentat mai jos, pe scurt, s-a numit "*Ne jucăm, învățăm și creștem împreună*" și s-a desfășurat pe parcursul a 6 luni, în cadrul Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov-Departament Hipoacuzici. Activitățile au fost comune, părinți – copii hipoacuzici. Părinții au participat cu foarte mare plăcere și au fost foarte implicați. Printre aceștia au fost și părinți cu deficiență de auz pentru care este foarte important să știe cum să comunice cu copilul lor, dar și cu ceilalți semeni din jur.

ARGUMENTUL PROIECTULUI:

Modelul a fost și va rămâne multă vreme de acum înainte principala modalitate a copilului de a se forma. Iar părintele este prin excelență primul și principalul model al copilului. Cu toate că bucuria pe care o poate oferi un astfel de rol este greu de descris în cuvinte, responsabilitatea care o însoțește este deseori greu de măsurat. Singurii care ne învață ce înseamnă să fim părinți sunt copiii noștri. De aceea, fiecare clipă petrecută alături de ei este o poartă deschisă către evoluție, atât pentru noi, cât și pentru copil.

Fiecare părinte are menirea de a fi lângă copilul său în cele mai importante momente ale dezvoltării sale. Iar activitățile care au ca scop educația – așa cum este ea înțeleasă în sistemul de învățământ – nu ar trebui să iasă din discuție.

Exprimarea emoțională a fost principalul fir al activităților, în jurul căruia s-au armonizat toate celelalte – relaționarea autentică, dezvoltarea comunicării, stimularea cognitivă, oferirea de informații despre deficiența de auz etc.

Prin intermediul întâlnirilor din cadrul acestui proiect am dorit să arătăm că legăturile dintre părinți și copii se pot crea continuu și aproape întotdeauna este nevoie numai de exprimare emoțională deschisă.

SCOPUL PROIECTULUI: Optimizarea relației dintre copiii cu deficiență de auz și părinții acestora, prin derularea unor activități ce și-au propus : încurajarea exprimării prin orice mijloc (verbal, corporal, tactil, gestual, kinestezic), stimularea comunicării autentice dintre copil și părinte, o mai bună cunoaștere de către părinți a specificului deficienței de auz precum și a metodelor de rezolvare a dificultăților care apar în cadrul relației părinte – copil.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

✓ Descoperirea și exersarea unor modalități cât mai eficiente de interacțiune și comunicare între părinți și copiii cu deficiență de auz;

- ✓ Conștientizarea tiparelor de comunicare și a prejudecăților întâlnite în cadrul familiei și, în special, în relația părinți-copii;
- ✓ Exprimarea emoțiilor și a sentimentelor, a dorințelor și nevoilor prin diferite modalități de comunicare și relaționare - verbale și nonverbale;
- ✓ Identificarea celor mai eficiente modalități și tehnici de comunicare pe care părinții le pot folosi în educația copiilor lor.

MODALITĂȚI ȘI TEHNICI DE LUCRU ÎN CADRUL PROIECTULUI:

- Tehnici de mișcare și dans
- Jocuri pentru depășirea inhibițiilor și blocajelor emoționale
- Jocuri și tehnici de exprimare senzorial-emoțională
- Artterapie
- Jocul de rol (inversiunea de rol)
- Sharing-ul (împărtășirea)
- Discuții cu tematică
- Vizionarea unor materiale cu conținut specific
- Realizarea unei mini-broșuri cu rezultatele activităților din proiect

În cadrul Proiectului au fost foarte multe activități interesante. Eu aș dori să mă opresc doar la o activitate, și anume:

“SUNT CORPUL MEU, SUNT LUMEA MEA”

Obiective:

- Experimentarea de către fiecare participant a sentimentelor de siguranță și securitate, prin exerciții ce vizează mișcarea corporală armonioasă.
- Stimularea tactil-kinestezică, vizuală și verbală prin intermediul exprimării artistice și exercițiilor de relaționare.

Exerciții din cadrul activității:

1. Pot și singur! – Echilibrul

Am desenat o linie dreaptă pe podea. Aceasta a reprezentat o sfoară pe care echilibristul trebuie să se plimbe. Trebuie să parcurgă distanța încet și cu prudență, pentru că altfel va ”cădea”. Au putut merge cu pași simpli, punând un picior în fața celui alt, pe laterală, în vârful picioarelor, pe călcâie, pe partea exterioară a piciorului, înapoi, cu genunchii ridicați, cu schimbarea bruscă a direcției, trecând peste obstacole, au putut să-și desfacă brațele pentru a-și menține mai ușor echilibrul. Traseul echilibriștilor a fost și unul ondulat, în zigzag sau în formă de cerc. Exercițiul a fost realizat și împreună cu părinții în același timp, ținându-se unul de celălalt.

2. Cum mă văd din exterior? - Desenarea conturului

Copilul s-a culcat pe o coală de hârtie de flipchat, după care părintele a desenat conturul corpului lui. În continuare, copilul împreună cu părintele au avut sarcina de a desena și colora diferitele părți ale corpului și îmbrăcămintea copilului. În timp ce a desenat, copilul a trebuit să spună și denumirea părților corpului. Desenul a fost decupat și s-a realizat cercul conturilor. Părinții au scris pe el toate calitățile copilului.

3. “Copii care au reușit avându-i pe părinți alături” - film documentar

Obiectiv: oferirea unor informații clare referitoare la impactul pe care îl are implicarea activă a părinților în educația copilului cu deficiență de auz, prin intermediul vizionării unui film documentar de specialitate.

Coordonatorii proiectului au prezentat părinților un film documentar al cărui subiect a atins următoarele teme:

- ✓ Ce înseamnă să fii părintele unui copil cu deficiență de auz?
- ✓ Relația dintre părinte și echipa de intervenție
- ✓ Ce pot face pentru copilul meu?
- ✓ Cum trebuie să ajut la educarea copilului meu?

Rezultatele Proiectului :

- ✓ Desene individuale și de grup
- ✓ Expoziție cu lucrările realizate
- ✓ Jurnalul părintelui
- ✓ Aprecierea rezultatelor prin diplome
- ✓ Minibroșură cu rezultatele proiectului.

ALAIUL TOAMNEI-O POVESTE DESPRE NATURĂ, TRADIȚII ȘI COPILĂRIE

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT TIMPURIE CRISTIAN ERIKA MONIKA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ BATOȘ

ARGUMENT

Toamna , cu bogățiile ei de culoare și lumină, ne adună în fiecare an în jurul unei povești vii despre natură, tradiții și copilărie. În satul Gorenii, acest anotimp prinde viață printr-un eveniment devenit tradiție,, *Alaiul Toamnei*”, o manifestare care reunește copii, cadre didactice și părinți într-o atmosferă de bucurie și sărbătoare.

De mai mulți ani, în ultima săptămână de școală din luna octombrie, se desfășoară această activitate de suflet, așteptată cu emoție de toți elevii și dascălii.

Evenimentul a devenit o tradiție locală și o veritabilă lecție de educație prin natură, artă și colaborare.

Proiectul a fost conceput din dorința de a aduce în prim-plan frumusețea naturii, importanța muncii omului și valoarea tradițiilor românești. Prin activitățile propuse, am urmărit să le ofer copiilor ocazia de a descoperi, prin joc și creație, farmecul toamnei, spiritul de echipă și mândria de a aparține unei comunități care prețuiește valorile autentice.

Am fost una dintre organizatoarele acestui proiect, care s-a desfășurat la nivelul a trei școli din comună, implicând elevii de la clasele primare și cadrele didactice. În fiecare an, acest eveniment este așteptat cu emoție de întreaga comunitate, fiind o adevărată lecție de viață, cultură și prietenie.

Scop și obiective:

Scopul proiectului este dezvoltarea spiritului de echipă, a competenței de comunicare și a sensibilității față de frumusețea naturii și tradiții locale, prin activități educative, artistice și recreative dedicate toamnei.

Obiective specifice:

- *Stimularea creativității și a expresivității copiilor prin activități artistice și de mișcare
- *Consolidarea relației dintre școală, familie și comunitate
- *Promovarea cooperării între unitățile de învățământ participante
- *Cunoașterea și valorificarea tradițiilor locale legate de toamnă
- *Cultivarea spiritului competitiv prin activități tematice
- *Încurajarea unei atitudini pozitive față de mediul înconjurător și a recunoștinței față de roadele naturii

Descrierea activităților

Proiectul educativ „Alaiul Toamnei” , s-a desfășurat în luna octombrie, în ultima săptămână de școală, reunind trei unități școlare din comuna Batoș, la nivelul claselor primare. Activitățile s-au derulat timp de 2 ore , după orele de curs, în Căminul Cultural din Gorenii, care a fost frumos decorat cu simboluri ale toamnei: frunze ruginii, baloți de paie, dovleci pictați, aranjamente florale, panouri cu lucrările copiilor despre anotimpul toamna. Întregul spațiu a prins viață prin implicarea copiilor, părinților și a localnicilor, transformându-se într-o adevărată scenă a toamnei.

La sosire ,invitații au fost întâmpinați cu pâine proaspătă, unsă cu untură și presărată cu ceapă, un simbol al ospitalității tradiționale din satul nostru. Acest gest simplu, dar plin de semnificație, a adus zâmbete și emoție, reamintind tuturor gustul copilăriei de la sat.

Evenimentul a fost structurat pe trei secțiuni principale, menite să pună în valoare multiplele talente și abilități ale copiilor.

1. **Proba artistică-** copiii din cele trei școli participante au susținut momente artistice variate, prin dansuri vesele, cântece tematice, poezii și un mic carnaval al fructelor și legumelor. Parada costumelor a fost plină de culoare și voie bună. Momentul central al acestei probe a fost apariția Zânei Toamna, personaj simbolic care a oferit emoție și magie întregului spectacol. În jurul ei, copiii costumați în roadele toamnei au dansat, au recitat și au transmis mesaje despre frumusețea și generozitatea naturii.

2. **Secțiunea de creație artistică-** a reunit o competiție între cele trei echipe participante. Într-un timp limitat de 10 minute, fiecare a avut sarcina de a realiza un afiș , folosind două tehnici de lucru la alegere, pictură ,motolire, desen) . Creativitatea, originalitatea și lucrul în echipă au fost criteriile principale de evaluare.

3. **Proba de cunoștințe generale-** a fost o competiție interactivă între cele trei echipe, care au răspuns la întrebări despre lunile anotimpului toamna, caracteristicile anotimpului toamna, cunoștințe solide de matematică prin realizarea unor exerciții. Copiii au demonstrat că pot îmbina învățarea cu distracția și au arătat curiozitate, spontaneitate și spirit de echipă.

Întrecerea sportivă- Ștafeta „ **Culesul cartofilor**”- a adus multă voie bună și energie. În cadrul acestei probe, cele trei echipe participante au avut misiunea de a transporta cartofii dintr-un punct în altul, pasându-i din mână în mână. Ultimul copil din echipă trebuia să așeze cartoful în cercurile așezate pe sol, iar echipa care reușea să umple toate cercurile prima era declarată câștigătoare. Activitatea a combinat mișcarea, atenția și coordonarea, aducând zâmbete și aplauze din partea tuturor participanților.

Părinții s-au implicat activ în pregătirea evenimentului. Ei au contribuit la achiziționarea costumelor din fructe și legume, au oferit materiale pentru decoruri și au sprijinit desfășurarea activităților. Oamenii din sat s-au alăturat cu drag: au donat bostani pe care copiii i-au pictat, baloți de paie și știulete de porumb pentru pavazarea Căminului Cultural și a școlii, iar o mămică talentată a pregătit scorușe și cornulețe de casă, împărtășind gustul tradițiilor de altădată.

Atmosfera a fost una de sărbătoare autentică. Copiii au cântat, au dansat, au pictat, au colaborat și au învățat unii de la alții. La final, întreaga comunitate s-a adunat pentru un moment de socializare și răsfăț culinar: ne-am ospătat cu tradiționalul gulaș la ceaun și dovleci copti, pregătiți cu dragoste de părinți și voluntari.

Impact educativ și comunitar

Proiectul „Alaiul Toamnei” a avut un impact major asupra elevilor, cadrelor didactice și părinților. Copiii au învățat să colaboreze, să se exprime liber și să respecte munca celorlalți. În același timp, au înțeles cât de important este să protejeze natura și să prețuiască darurile ei.

Comunitatea locală din Gorenii și din celelalte sate participante (Batoș, Dedrad), a fost implicată activ: părinții au confecționat costume și au ajutat la decorarea spațiilor. Mulți locuitori au venit să urmărească activitățile, bucurându-se de energia și entuziasmul copiilor.

Pentru cadrele didactice, evenimentul a reprezentat o ocazie de colaborare și schimb de bune practici. Am reușit să consolidăm relațiile profesionale între colegi și să demonstrăm că educația devine cu adevărat eficientă atunci când este construită pe cooperare și respect reciproc.

Concluzii finale

„Alaiul Toamnei” s-a dovedit a fi mai mult decât un proiect educativ- a fost o adevărată lecție de viață, o punte între generații și o celebrare a valorilor autentice. Copiii au trăit bucuria reușitei, a participării și a apartenenței la o comunitate utilă.

Pentru mine, ca organizatoare, acest proiect a fost o experiență de neuitat. Am văzut în ochii copiilor sclipirea curiozității, am simțit entuziasmul părinților și sprijinul colegilor. Zâna Toamnă a adus, parcă, un strop de magie peste tot ceea ce am realizat împreună. Îmi doresc ca această activitate să continue an de an, în fiecare ultimă săptămână din octombrie, pentru a păstra vie această frumoasă tradiție. „Alaiul Toamnei”, rămâne o poveste scrisă cu zâmbete, culoare și emoție-o poveste despre natură, tradiții, copilărie și comunitate.

Anexe

Materiale ilustrative

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

PROF. ÎNV. PRIMAR CONSTANTIN VALENTINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.2 BORDEASCA VECHE

Diversitatea și incluziunea la clasă reprezintă fundamentul unei educații moderne și echitabile, în care fiecare elev, indiferent de mediul din care provine, etnie, gen, religie, abilități sau statut social, se simte respectat, valorizat și încurajat să își atingă potențialul maxim. O clasă incluzivă este mai mult decât un simplu loc de învățare; este un spațiu sigur, deschis, în care diferențele devin resurse educaționale și prilejuri de dezvoltare personală și colectivă.

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, în care diversitatea culturală și socială devine tot mai evidentă, școala are misiunea de a cultiva toleranța, empatia și cooperarea. Chiar dacă în discursurile publice auzim frecvent termeni precum „acceptare” sau „înțelegere”, realitatea ne arată că prejudecățile și stereotipurile persistă. De aceea, educația are un rol crucial în formarea unor generații capabile să respecte și să valorizeze unicitatea fiecărui individ.

Egalitatea de șanse și promovarea diversității sunt principii esențiale pentru o societate democratică. Acestea presupun nu doar tratamentul echitabil al elevilor, ci și adaptarea procesului educațional astfel încât fiecare copil să aibă acces real la învățare. În educația incluzivă, accentul nu se pune pe limitările elevului, ci pe potențialul acestuia. Profesorul are rolul de a identifica și valorifica punctele forte ale fiecărui elev, încurajând participarea activă și sentimentul de apartenență.

Discriminarea și excluderea apar, de cele mai multe ori, din lipsă de cunoaștere și empatie. Copiii nu se nasc cu prejudecăți, ci le învață, în mod indirect, prin modele și atitudini observate. De aceea, școala trebuie să fie nu doar un loc de transmitere a cunoștințelor, ci și un mediu educativ care modelează caractere. Prin activități colaborative, jocuri de rol, proiecte interculturale și discuții deschise, elevii pot învăța ce înseamnă respectul, acceptarea și solidaritatea.

Pentru a construi o clasă incluzivă, este esențial ca fiecare elev să simtă că are un rol important. Profesorul, prin atitudinea sa deschisă și empatică, devine un model de comportament. Promovarea respectului reciproc, a comunicării nonviolente și a colaborării reprezintă elemente-

cheie pentru crearea unui climat pozitiv în sala de clasă. O astfel de atmosferă contribuie la reducerea conflictelor, la creșterea motivației școlare și la formarea unui colectiv unit.

De asemenea, educația incluzivă presupune adaptarea metodelor și strategiilor didactice la nevoile diversificate ale elevilor. Fie că vorbim despre folosirea materialelor vizuale, a învățării prin joc, a activităților de grup sau de utilizarea tehnologiei educaționale, scopul este ca toți elevii să se simtă implicați și susținuți. Designul universal pentru învățare (UDL) este un exemplu de abordare modernă care permite profesorului să planifice lecții accesibile și atractive pentru toți elevii, indiferent de stilul lor de învățare.

Pentru a promova egalitatea și diversitatea, este important ca întreaga comunitate școlară – profesori, părinți și elevi – să colaboreze. Comunicarea constantă cu familia, implicarea părinților în activități educaționale și crearea de parteneriate cu comunitatea locală contribuie la o educație completă și echitabilă. În acest fel, școala devine un exemplu de coeziune și responsabilitate socială.

Educația pentru diversitate nu este doar o necesitate, ci o investiție în viitor. Prin înțelegerea și acceptarea diferențelor, formăm oameni mai buni, mai deschiși și mai empatici. Fiecare copil care se simte valorizat și sprijinit va deveni un adult capabil să contribuie pozitiv la societate. În esență, diversitatea și incluziunea nu sunt doar concepte teoretice, ci valori fundamentale care definesc calitatea unei educații moderne, bazate pe respect, echitate și umanitate.

Diversitatea și incluziunea la clasă înseamnă a crea un mediu în care fiecare elev, indiferent de origine, etnie, sex, abilități sau alte caracteristici, se simte apreciat, respectat și poate participa activ la activitățile educaționale. Diversitatea se referă la prezența diferențelor, iar incluziunea se asigură că aceste diferențe sunt valorizate și că toți elevii se simt aparținând grupului.

INCLUZIUNEA ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE

ANIȘCA VASILICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN LUCHIAN” MOINEȘTI

Incluziunea în educația timpurie se referă la integrarea și sprijinirea tuturor copiilor, indiferent de abilitatea lor, de mediul din care provin sau de eventualele nevoi educaționale speciale, într-un sistem educațional accesibil și echitabil. Conceptul se bazează pe ideea că fiecare copil are dreptul de a învăța într-un mediu care să promoveze diversitatea și să răspundă nevoilor lor individuale. Principalele aspecte ale incluziunii în educația timpurie sunt:

- ✓ accesibilitatea pentru toți copiii. Toți copiii, indiferent de dizabilități, de origine etnică, socială sau culturală, au dreptul să participe activ la activitățile educaționale alături de ceilalți copii. Aceasta presupune adaptarea mediului educațional pentru a răspunde diversității și nevoilor fiecărui copil;
- ✓ personalizare a învățării. Educația timpurie incluzivă recunoaște că fiecare copil învață în ritmul său și poate avea nevoi educaționale speciale. Astfel, educatorii trebuie să folosească metode și strategii de învățare care să fie accesibile tuturor, oferind ajustări individuale atunci când este necesar;
- ✓ sprijin pentru dezvoltarea socială și emoțională. Incluziunea nu se referă doar la accesul fizic în instituțiile de învățământ, ci și la crearea unui mediu în care toți copiii se simt acceptați și valorizați. Este important ca aceștia să învețe să colaboreze, să împărtășească și să construiască relații pozitive între ei;
- ✓ colaborarea între profesioniști și familii. Într-un sistem educațional incluziv, educatorii, specialiștii (psihologi, logopedi, terapeuți) și părinții lucrează împreună pentru a sprijini dezvoltarea copilului. Părinții sunt considerați parteneri activi în procesul educațional și în procesul de adaptare a curriculumului și a activităților la nevoile copilului lor;
- ✓ promovarea diversității. Educația timpurie incluzivă pune accent pe respectul față de diferențele individuale ale copiilor și pe înțelegerea că diversitatea este un element esențial al învățării. Aceasta include nu doar diferențele de abilități, dar și pe cele culturale, lingvistice, etnice și socio-economice.

În educația timpurie, includerea tuturor copiilor, indiferent de diferențele lor individuale (cum ar fi dizabilități, nevoi educaționale speciale sau diferențe culturale), reprezintă o provocare importantă. Iată câteva dintre dificultățile comune întâmpinate în procesul de incluziune:

- ✓ Lipsa resurselor adecvate. Multe instituții de educație timpurie nu dispun de suficiente resurse materiale sau financiare pentru a susține nevoile copiilor cu dizabilități sau nevoi educaționale speciale. Acest lucru poate include lipsa de materiale didactice adaptate, tehnologii de asistență sau personal instruit.
- ✓ Pregătirea insuficientă a cadrelor didactice. În multe cazuri, educatorii nu sunt suficient pregătiți pentru a gestiona diversitatea din clasă, mai ales când vine vorba de copii cu nevoi speciale. Formarea continuă în domeniul educației incluzive este esențială pentru a face față provocărilor întâmpinate.
- ✓ Atitudini negative și stereotipuri. Uneori, există o rezistență din partea părinților, educatorilor sau chiar a colegilor de clasă, din cauza prejudecăților și stereotipurilor legate de copii cu dizabilități sau din alte grupuri vulnerabile. Acest lucru poate duce la o integrare socială slabă și la marginalizarea acestor copii.
- ✓ Lipsa de colaborare între profesioniști. Educația incluzivă presupune adesea colaborarea între diferiți profesioniști (educatori, psihologi, terapeuți, asistenți sociali). În multe cazuri, această colaborare nu este eficientă din cauza unei organizări administrative deficiente sau a unor bariere de comunicare între profesioniști.

- ✓ Diferențele de ritm de învățare. Copiii din medii diferite pot avea ritmuri de învățare foarte variate, ceea ce poate crea provocări pentru educatori. Unii copii pot avea nevoi educaționale speciale sau pot proveni din medii defavorizate, iar acest lucru poate duce la o dificultate în a asigura o învățare echitabilă pentru toți.
- ✓ Accesibilitatea infrastructurii. Lipsa de facilități accesibile, cum ar fi rampe pentru persoanele cu dizabilități locomotorii sau băi adaptate, poate reprezenta o barieră fizică în implementarea educației incluzive.
- ✓ Lipsa de implicare a părinților. Uneori, părinții nu sunt suficient implicați în educația copiilor lor, fie din cauza lipsei de timp, fie din cauza absenței unor strategii clare de comunicare între școală și familie. Părinții care au copii cu nevoi speciale pot, de asemenea, să aibă temeri legate de integrarea acestora într-un sistem educațional mai larg.

În ciuda acestor provocări, multe inițiative de educație incluzivă reușesc să ofere soluții eficiente, prin formare continuă a cadrelor didactice, crearea unui mediu educațional mai flexibil și sensibilizarea comunității școlare în privința diversității. Educația timpurie incluzivă poate contribui semnificativ la dezvoltarea unei societăți mai echitabile și mai integrate.

Pentru a sprijini incluziunea în educația timpurie, este necesar să implementăm soluții care să răspundă diversității și nevoilor fiecărui copil. Iată câteva soluții care pot contribui la o educație incluzivă de succes:

1. Formarea continuă a cadrelor didactice. Educatorii trebuie să fie pregătiți să răspundă diversității din clasă. Acest lucru presupune formarea continuă în domeniul educației incluzive, care include:

- cursuri de formare despre gestionarea diversității și adaptarea materialelor didactice;
- instruirea în utilizarea tehnologiilor de asistență pentru copii cu dizabilități.
- dezvoltarea abilităților de a lucra cu copii care au nevoi educaționale speciale sau comportamente diverse.

2. Adaptarea curriculumului. Curriculumul trebuie să fie flexibil și să permită ajustări pentru a răspunde nevoilor tuturor copiilor. Acesta poate include:

- activități personalizate care să permită tuturor copiilor să învețe la propriul lor ritm;
- crearea de materiale educaționale diversificate (vizuale, tactile, auditive) pentru a sprijini copiii cu diverse stiluri de învățare;
- folosirea unor metode alternative de evaluare, care să ia în considerare diversitatea copiilor (evaluare pe bază de progres, proiecte etc.).

3. Colaborarea între profesioniști. Pentru a sprijini copii cu nevoi speciale, este esențială colaborarea între mai mulți profesioniști, cum ar fi:

- psihologi, logopedi, terapeuți ocupaționali, asistenți sociali etc., care pot evalua și oferi intervenții personalizate;
- educatori care pot lucra împreună cu acești specialiști pentru a crea un plan de învățare individualizat;
- colaborarea între școli și centre de educație specializată pentru a oferi suport suplimentar.

4. Crearea unui mediu fizic accesibil. Infrastructura școlară trebuie să fie adaptată pentru a fi accesibilă tuturor copiilor, inclusiv celor cu dizabilități. Soluții pot include:

- rampe pentru accesul ușor al copiilor cu dizabilități locomotorii;
- spații de învățare care să fie sigure și adaptate nevoilor speciale ale copiilor;
- crearea unor zone de relaxare sau de calm pentru copiii care au nevoie de un spațiu liniștit.

5. Sensibilizarea și formarea părinților. Părinții trebuie să fie informați și implicați activ în educația copiilor lor. Măsuri utile includ:

- organizarea de sesiuni de formare pentru părinți despre educația incluzivă și importanța susținerii diversității;
- implicarea părinților în dezvoltarea planurilor educaționale individualizate și în procesul decizional legat de educația copiilor lor;

- crearea unor canale de comunicare clare între educatori și părinți, pentru a sprijini procesul educațional.

6. Utilizarea tehnologiei de asistență. Tehnologia poate oferi soluții valoroase pentru susținerea copiilor cu nevoi educaționale speciale. Exemple includ:

- software educațional care se poate adapta la nevoile copiilor cu dizabilități cognitive;
- dispozitive de asistență, cum ar fi cititoare de ecran pentru copiii cu deficiențe de vedere;
- aplicații și jocuri educaționale care dezvoltă abilități cognitive și motorii, ajutând copiii să învețe într-un mod interactiv.

7. Promovarea unei culturi de acceptare și respect. Crearea unui mediu școlar în care diversitatea este apreciată și toți copiii se simt acceptați și valoroși este esențială. Măsuri cheie includ:

- activități care încurajează cooperarea și respectul între copii din diverse grupuri.
- promovarea unor valori de solidaritate și empatie în rândul copiilor și al întregii comunități educaționale;
- combaterea discriminării și a stereotipurilor prin campanii educaționale.

8. Îmbunătățirea accesului la resurse educaționale. În multe cazuri, materialele educaționale tradiționale nu sunt accesibile tuturor copiilor. Soluțiile pot include:

- crearea de materiale didactice alternative (de exemplu, cărți cu caractere mari, fișiere audio pentru copiii cu dificultăți de citire);
- oferirea de resurse suplimentare pentru copii care au nevoie de sprijin suplimentar (ex. tutorat individual);
- utilizarea materialelor vizuale și interactive pentru a sprijini învățarea activă.

9. Evaluarea și ajustarea continuă a procesului educațional. Este esențial ca procesul de incluziune să fie evaluat și ajustat continuu, pentru a asigura progresul fiecărui copil. Măsuri utile includ:

- realizarea de evaluări periodice ale progresului fiecărui copil, adaptate la nevoile lor;
- ajustarea planurilor educaționale în funcție de evoluția copiilor, pentru a le asigura un sprijin constant și adecvat,
- împărtășirea celor mai bune practici între educatori pentru a învăța unii de la alții și a îmbunătăți continuu strategiile de incluziune.

Aceste soluții pot contribui la crearea unui sistem educațional mai echitabil și mai integrat, care sprijină dezvoltarea completă a fiecărui copil, indiferent de dificultățile sau diferențele cu care se confruntă.

Bibliografie:

1. Cucoș, C. (coord.). (2014). *Educația incluzivă. Fundamente, politici și practici*. Iași: Editura Polirom.
2. Jigău, M. (coord.). (2005). *Incluziunea socială și educațională a copiilor cu dizabilități*. București: Institutul de Științe ale Educației.
3. Stanciu, M. (2017). *Educația incluzivă – perspective teoretice și practice*. București: Editura Universitară.
4. Vlăsceanu, L. (coord.). (2012). *Educația și societatea. Perspective asupra incluziunii sociale prin educație*. Iași: Polirom.
5. Preda, V. (2020). *Educația timpurie și incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
6. Ministerul Educației Naționale (2019). *Curriculum pentru educația timpurie*. București: MEN.

ȘCOALA CA SPAȚIU AL DIVERSITĂȚII: DE LA ACCEPTARE LA INCLUZIUNE AUTENTICĂ

TIRITEU DANIELA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 1 LĂZĂRENI

Școala modernă are misiunea de a forma nu doar indivizi competenți din punct de vedere academic, ci și cetățeni activi, toleranți și empatici. În acest sens, **diversitatea și incluziunea** nu reprezintă simple concepte pedagogice, ci principii fundamentale ale educației contemporane. Conform lui Booth și Ainscow (2011), o școală incluzivă este aceea care valorifică diferențele dintre elevi și le transformă în resurse de învățare. Diversitatea – fie că este culturală, lingvistică, de gen sau de capacități – constituie o oportunitate de creștere, iar incluziunea garantează accesul egal la educație pentru toți.

Termenul de diversitate este asociat cu varietatea caracteristicilor personale, sociale și culturale ale elevilor (UNESCO, 2017). În mediul școlar, aceasta se manifestă prin diferențe de ritm de învățare, stil cognitiv, statut socio-economic, origine etnică, limba maternă sau nevoi educaționale speciale. Pe de altă parte, **incluziunea** presupune crearea unui cadru educațional în care toți elevii se simt acceptați și sprijiniți să își atingă potențialul maxim (Florian & Black-Hawkins, 2011). Educația incluzivă depășește simpla integrare fizică a elevilor cu nevoi speciale în clase obișnuite; ea implică o transformare profundă a culturii școlii, a practicilor didactice și a atitudinilor cadrelor didactice. Profesorul devine un facilitator al participării tuturor, adaptând metodele de predare și evaluare în funcție de particularitățile elevilor (Tomlinson, 2014).

Cadrele didactice joacă un rol central în implementarea principiilor educației incluzive. În viziunea lui Perrenoud (2004), un profesor reflexiv este capabil să-și adapteze strategiile la nevoile diverse ale clasei, cultivând empatia și colaborarea. Profesorul incluziv proiectează activități diferențiate, utilizează evaluarea formativă și încurajează învățarea prin cooperare. De exemplu, utilizarea **metodelor active** precum învățarea pe centre de interes, proiectul sau jocul de rol favorizează implicarea tuturor elevilor, indiferent de nivelul lor de competență. În plus, comunicarea asertivă și feedbackul pozitiv contribuie la dezvoltarea stimei de sine și la construirea unui climat de respect reciproc (Gherguț, 2016).

Studiile recente arată că mediile educaționale incluzive aduc beneficii nu doar elevilor cu dificultăți, ci întregii comunități școlare. Florian și Rouse (2010) subliniază că diversitatea stimulează gândirea critică, empatia și capacitatea de colaborare. Elevii învață să aprecieze diferențele, să le perceapă ca resurse și să dezvolte competențe civice esențiale pentru viața în societatea globalizată. Din perspectivă instituțională, școlile care promovează incluziunea dezvoltă politici de sprijin psihopedagogic, consiliere și parteneriate cu familia și comunitatea. Aceste

demersuri sporesc coeziunea grupului și reduc fenomenele de marginalizare sau abandon școlar (European Agency for Special Needs and Inclusive Education, 2020). Deși principiile educației incluzive sunt larg recunoscute, implementarea lor se confruntă cu numeroase provocări: lipsa formării continue a cadrelor didactice, insuficiența resurselor materiale, stereotipurile și prejudecățile persistente. Totuși, progresele realizate la nivel de politici educaționale și cercetare oferă perspective optimiste. Programele de formare axate pe **competențele interculturale și de management al diversității** pot contribui la dezvoltarea unei culturi școlare bazate pe respect și echitate. De asemenea, utilizarea tehnologiilor digitale facilitează personalizarea învățării și accesul la resurse adaptate diferitelor nevoi educaționale (OECD, 2021).

Educația incluzivă nu este un ideal abstract, ci o necesitate morală și socială. Promovarea diversității și incluziunii la clasă constituie o **șansă reală pentru fiecare elev**, permițându-i să se dezvolte armonios și să își valorifice potențialul unic. Profesorul, ca agent al schimbării, are responsabilitatea de a transforma clasa într-un spațiu al înțelegerii, al solidarității și al respectului reciproc. Numai printr-o abordare incluzivă educația își poate îndeplini menirea de a fi, cu adevărat, pentru toți.

Bibliografie:

Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *The Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools* (3rd ed.). Centre for Studies on Inclusive Education.

European Agency for Special Needs and Inclusive Education. (2020). *Inclusive education for learners with disabilities*. <https://www.european-agency.org>

Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring inclusive pedagogy. *British Educational Research Journal*, 37(5), 813–828. <https://doi.org/10.1080/01411926.2010.501096>

Florian, L., & Rouse, M. (2010). Teachers' professional learning and inclusive practice. *European Journal of Special Needs Education*, 24(4), 407–414.

Gherguț, A. (2016). *Educația incluzivă și pedagogia diversității*. Editura Polirom.

OECD. (2021). *Strengthening equity and inclusion in education*. OECD Publishing.

Perrenoud, P. (2004). *Dezvoltarea practicii reflexive în metierul de profesor*. Editura Didactică și Pedagogică.

Tomlinson, C. A. (2014). *The differentiated classroom: Responding to the needs of all learners* (2nd ed.). ASCD.

UNESCO. (2017). *A guide for ensuring inclusion and equity in education*. UNESCO Publishing.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA GRĂDINIȚĂ – O ȘANSĂ PENTRU COPIII HIPOACUZICI

**Profesor educație timpurie- învățământ special - NISTOR ROXANA
CENTRUL ȘCOLAR PENTRU EDUCAȚIE INCLUZIVĂ BRAȘOV-
DEPARTAMENT HIPOACUZICI**

În grădiniță, fiecare copil vine cu o poveste unică. Unii învață mai repede, alții au nevoie de mai mult sprijin. Unii aud clar, alții au dificultăți de auz – dar toți merită să fie ascultați, înțeleși și valorizați. Într-o lume a diversității, **incluziunea copiilor hipoacuzici** în colectivul preșcolar reprezintă un pas esențial spre o educație echitabilă și empatică.

Hipoacuzia este o tulburare de auz care poate varia de la ușoară la profundă. La copiii preșcolari, aceasta poate afecta:

- dezvoltarea limbajului verbal;
- comunicarea cu adulții și colegii;
- integrarea în activitățile de grup.

Cu toate acestea, **cu sprijin adecvat**, copiii hipoacuzici pot participa activ în toate activitățile din grădiniță și se pot dezvolta armonios. În orice colectiv preșcolar există **diversitate**: copii care vorbesc mai mult sau mai puțin, copii care înțeleg rapid sau au nevoie de repetiție, copii din familii diferite, uneori din alte culturi sau cu dizabilități. **Diversitatea** nu este o problemă, ci o **oportunitate de a învăța toleranța, răbdarea și cooperarea**.

Incluziunea nu înseamnă doar prezența copilului în grup, ci participarea activă și sprijinul continuu. Pentru copiii hipoacuzici, includerea se realizează prin:

- colaborarea educator–logoped–familie–audiolog;
- folosirea unor metode vizuale (imagini, pictograme, gesturi);
- articularea clară a cuvintelor și menținerea contactului vizual;
- respectarea ritmului fiecărui copil și încurajarea exprimării, chiar dacă este nonverbală;
- crearea unui climat empatic, unde toți copiii învață să accepte diferențele.

Educatoarea are un rol esențial în:

- adaptarea activităților pentru a fi accesibile tuturor;
- încurajarea comunicării prin mai multe canale (verbal, mimico-gestual, desen);
- formarea atitudinilor pozitive ale celorlalți copii față de colegii hipoacuzici;
- observarea progresului și menținerea unei relații strânse cu părinții.

Incluziunea unui copil hipoacuzic aduce **beneficii** întregii grupe:

- Copiii învață empatie, răbdare și solidaritate;
- Devin mai atenți la limbajul nonverbal și la nevoile altora;
- Se creează o comunitate unită, în care fiecare copil se simte important.

Exemple de activități incluzive pentru copii hipoacuzici

- Povestiri ilustrate cu sprijin vizual;
- Jocuri care includ limbaj mimico-gestual simplu;
- Activități muzicale adaptate (cu sunete joase, vibrații, mișcare);
- Rutine zilnice clare și previzibile;
- Povestiri cu suport video/subtitrare/gesturi simple.

Astfel, incluziunea copiilor hipoacuzici în grădiniță este un act de normalitate, nu de excepție. Prin atenție, empatie și metode potrivite, fiecare copil poate fi sprijinit să crească, să învețe și să se bucure de copilărie alături de colegii săi. **Diversitatea este o bogăție, iar incluziunea este cheia prin care fiecare copil are o șansă reală.**

ÎMPREUNĂ ÎN CULORILE COPILĂRIEI – PUTEREA DIVERSITĂȚII ÎN GRĂDINIȚĂ

**Profesor pentru educația timpurie CIMPOIEȘU CRISTINA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 35, MUNICIPIUL PLOIEȘTI**

Diversitatea și incluziunea reprezintă astăzi mai mult decât simple concepte educaționale, ele sunt fundamentele unei lumi în care fiecare copil are șansa de a fi el însuși și de a se dezvolta armonios. Grădinița este primul spațiu social important din viața copilului, locul unde acesta învață să împartă, să accepte, să coopereze și să fie valorizat. În acest context, rolul educatoarei devine esențial: ea este cea care transformă sala de grupă într-un mediu sigur, prietenos și deschis pentru toți copiii, indiferent de particularitățile lor.

Într-o lume tot mai diversă, copiii vin la grădiniță purtând cu ei povești diferite, culturi, tradiții, nevoi și ritmuri proprii de învățare. Unii vorbesc mai repede, alții descoperă limbajul pas cu pas; unii sunt curioși și îndrăzneți, alții mai retrași și temători. Aici intervine sensibilitatea educatoarei, care trebuie să observe, să înțeleagă și să sprijine fiecare copil în mod individual, oferindu-i șansa de a-și atinge potențialul.

Activitățile educaționale incluzive pornesc de la ideea că fiecare copil are ceva valoros de oferit grupului. Atunci când un copil este încurajat să se exprime liber, să fie ascultat și respectat, el devine un partener activ în propria formare. Prin jocuri de echipă, povești, proiecte tematice și ateliere creative, se pot valorifica talentele și interesele fiecăruia. Copiii învață astfel că diferențele nu separă, ci îmbogățesc. O grupă în care copiii se ajută reciproc, în care se bucură împreună de succese și se susțin în momentele dificile, devine o adevărată comunitate.

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci și respectarea individualității fiecărui copil. Educația incluzivă promovează empatia, cooperarea și solidaritatea. Când un copil cu nevoi diferite este implicat activ în viața grupei, ceilalți copii învață despre acceptare, răbdare și sprijin. Astfel, toți devin mai înțelepți emoțional și mai pregătiți pentru viață.

Pentru ca incluziunea să fie reală, este nevoie de o abordare deschisă, creativă și empatică din partea cadrului didactic. Educația timpurie are puterea de a modela atitudini pe termen lung, iar grădinița devine spațiul unde se formează primele valori morale și sociale. Educația pentru

diversitate începe cu un gest simplu – privirea atentă a fiecărui copil și recunoașterea potențialului său unic.

Colaborarea cu familia joacă, de asemenea, un rol fundamental. Părinții trebuie implicați în procesul educațional și sprijiniți să înțeleagă importanța acceptării diversității. Prin dialog deschis, parteneriate educaționale și activități comune, grădinița devine o punte între comunitate și copil.

Educația pentru diversitate și incluziune nu se oprește la ușa grupei. Ea se reflectă în felul în care vorbim cu copiii, în poveștile pe care le alegem, în materialele vizuale pe care le expunem și în valorile pe care le transmitem. Este o atitudine zilnică, o alegere constantă de a oferi fiecărui copil dreptul la visare, la exprimare și la succes.

A fi educator într-o lume diversă înseamnă a fi deschis către diferențe și a transforma fiecare întâlnire într-o lecție de viață. Copiii învață prin modelul adultului, iar un adult care respectă unicitatea fiecărui copil devine un adevărat formator de caractere. Grădinița este, astfel, un laborator al diversității, un loc unde culorile copilăriei se împletesc într-un tablou viu al incluziunii.

Diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar șanse pentru fiecare copil, ci și o șansă pentru întreaga societate. O generație crescută în spiritul acceptării și al respectului va construi o lume mai bună, mai empatică și mai echilibrată. Iar această lume începe chiar în sala de grupă, acolo unde educatoarea oferă, zi de zi, cea mai frumoasă lecție: aceea a iubirii necondiționate față de copil.

Bibliografie:

1. Bocoș, M. (2017). *Teoria și metodologia instruirii. Suport pentru formarea profesorilor*. Editura Paralela 45.
2. Cucos, C. (2014). *Educația. Dimensiuni culturale și interculturale*. Editura Polirom.
3. Jigău, M. (coord.) (2007). *Incluziunea socială și educațională a copiilor cu cerințe educative speciale*. Institutul de Științe ale Educației.
4. Gherguț, A. (2018). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale*. Editura Polirom.

TOAMNA DIVERSITĂȚII: ÎNVĂȚĂM SĂ CONVIEȚUIM

**TOMAZIU PATRAȘCU ANA- MARIA
PETREA MIHAELA ADRIANA
I.L.R., BUCUREȘTI**

Gregory Bateson, antropolog și sociolog britanic, afirma că „înțelepciunea este să știi să conviețuiești cu diversitatea fără să vrei să o elimini”. Pornim de la acest concept pentru a putea aduce în discuție sintagma de „didactică incluzivă” în școli. Este o didactică care dorește și poate să conviețuiască cu „diversitatea”, în loc să o excludă sau să o evite. Pentru că diversitatea nu este nicidecum un defect, ci o resursă prețioasă de păstrat, mai ales în mediul școlar. A include provine din limba latină (includere) și înseamnă „a închide”. În domeniul social, acest cuvânt capătă sensul de „a primi (pe cineva) în interiorul unui grup”. Când o societate este incluzivă, toate persoanele care fac parte din ea, indiferent de sex, cultură, religie sau orientare sexuală, simt că aparțin unei comunități legate prin aceleași drepturi, obligații și oportunități.

Didactica incluzivă a adus o schimbare de perspectivă: dacă înainte persoana cu nevoi speciale era nevoită să se integreze în școală, acum contextul școlar va trebui să se modifice, să se adapteze nevoilor elevilor cu dizabilități pentru a-i putea integra.

Prin didactica incluzivă nu se înțelege o metodologie de predare, ci o abordare a educației care are ca scop garantarea dreptului la educație pentru toți elevii, indiferent de cât de diferiți ar fi aceștia și, bineînțeles, indiferent de dizabilitățile de care suferă, fie că sunt fizice sau mentale, culturale, lingvistice sau derivate din factori socio-economici.

În acest sens, didactica incluzivă urmărește să îi includă pe toți elevii în procesul educativ, oferind fiecăruia instrumentele necesare pentru a putea învăța și pentru a putea dobândi competențele necesare reușitei școlare. Privită din această perspectivă, didactica incluzivă poate fi privită ca un plus valoare în noua viziune a școlii moderne: clasele trebuie să fie pregătite, astfel încât să îi includă pe toți elevii, chiar și pe cei mai fragili, pentru a-i putea ajuta în reușita lor școlară, dar și pentru a forma un grup puternic și solidar.

Ca ființe umane, mai avem mult drum de parcurs pentru a atinge obiectivul unei societăți complet incluzive, dar care ar fi cel mai ideal loc pentru a putea planta semințele progresului, dacă nu școala? Nevoile educaționale speciale pot fi permanente, așa cum este cazul unui copil cu dizabilități fizice sau psihice, sau pot fi temporare, așa cum este cazul elevilor care tocmai au venit dintr-o țară străină și care au nevoie de o atenție „specială” pentru a putea urma programa școlară în egală măsură cu ceilalți elevi.

Activitățile în natură reprezintă un cadru ideal pentru promovarea incluziunii în școli, deoarece acestea oferă un mediu flexibil și non-formal, în care toți elevii, indiferent de dizabilități sau nevoi speciale, pot participa activ și pot colabora între ei. Prin implicarea în jocuri și explorări în aer liber, elevii învață să comunice, să își dezvolte abilitățile sociale și să își depășească limitele personale într-un mod natural și plăcut. Natura reduce barierele tradiționale ale sălii de clasă, facilitând accesul egal la experiențe educaționale și stimulând empatia și respectul reciproc. Astfel, activitățile outdoor devin un instrument valoros pentru integrarea elevilor cu dizabilități, ajutându-i să se simtă parte din comunitate și să își construiască încrederea în propriile forțe.

În vremurile noastre, tot mai orientate spre tehnologie și tot mai departe de ritmul lent și înțelept al anotimpurilor, contactul direct cu natura, cu lumea naturală este un dar prețios. Acest lucru readuce copiii la o relație autentică cu viața, reactivează simțurile adesea adormite și trezește capacitatea de a se minuna în fața proceselor naturale. Înseamnă să regăsim o modalitate de a învăța care izvorăște din observație și grijă, în care educația nu este dictată doar de ceas, ci și de timpul și ritmul naturii.

În acest fel, sala de clasă se poate transforma într-o punte vie între experiența cotidiană și lumea naturală, un loc în care cunoașterea se împletește cu emoțiile și cu sentimentul de responsabilitate. Este un proces de învățare care lasă urme durabile și care educă în spiritul protejării mediului, însoțindu-i pe copii mult mai departe, dincolo de granițele școlii. În același timp, stimulează gândirea critică, creativitatea, colaborarea și reziliența, punând bazele unei relații armonioase și durabile între oameni și mediul înconjurător.

A aduce natura în clasă înseamnă a deschide o fereastră către lumea reală, oferind elevilor posibilitatea de a deprinde din tainele lumii, nu doar explorând printre paginile unei cărți, ci și prin contactul direct cu ceea ce trăiește, respiră, crește și se schimbă în jurul nostru. Este un proces de învățare care nu se limitează la minte, ci trece prin inimă și simțuri, înrădăcinându-se în memoria emoțională, aceea care lasă urme de neșters și transformă o experiență într-o cunoaștere vie. Este o învățare multisenzorială, capabilă să implice nu doar memoria vizuală, ci și pe cea emoțională. În același timp, favorizează formarea unei legături empatice cu lumea vie, educând la respect, grijă și responsabilitate. Lipsa de contact cu spațiul natural poate conduce spre boli legate de stres și de apatie, de tulburări emoționale.

Deși nu apare ca boală în sine, în manualele de medicină și nu este recunoscută clinic, este vorba despre o stare de disconfort care poate implica riscuri mari în dezvoltarea copilului, dacă petrece puțin timp în aer liber, în contact cu natura. Aceste studii au constatat că creșterea dificultăților întâmpinate la nivel școlar în cazul copiilor care manifestă probleme comportamentale (hiperactivitate, deficit de atenție etc.) este legată de pierderea progresivă a experiențelor în medii naturale. Tulburarea este asociată cu creșterea urbanizării și a tehnologiei, care duc la o deconectare dintre oameni și lumea naturală.

Sedentarismul și îndepărtarea de contactul cu natura pot contribui la anxietate și depresie. În timpul pandemiei de Coronavirus s-a înregistrat o deteriorare a stării de bine mentale a minorilor, conform cercetărilor. Carantina și măsurile de distanțare socială au declanșat o creștere particulară a trăirilor anxioase și a fricii. Este în creștere numărul copiilor cu certificări medicale care atestă diverse tulburări identificate, ca elevi cu nevoi educaționale speciale.

Copiii dobândesc cunoștințe semnificative prin procesele de explorare, descoperire și prin jocul spontan. Mediul deschis stimulează fantezia și creativitatea copilăriei tocmai prin diversitatea sa continuă, care produce un sentiment de uimire și imaginație. Sprijiniți de un adult de referință, jocul în aer liber devine interactiv și dinamic, cu condiția ca zona de control să nu fie prea limitată. De fapt, distanța potrivită dintre copil și educator trebuie să servească dezvoltării simțului autonomiei și independenței. Prin activități didactice concrete, cum ar fi crearea de grădini și spații verzi în curtea școlii, precum și prin proiecte extrașcolare, orientate spre dezvoltarea durabilă, elevii pot dobândi competențe care să îi ajute în dezvoltarea lor ulterioară, ca viitori cetățeni mai conștienți, mai responsabili și mai implicați în viața comunității.

Toamna oferă un cadru bogat și variat pentru activități în aer liber, unde elevii pot explora culorile și texturile naturii, pot observa direct schimbările sezoniere prin plimbări în parc sau pădure, iar colectarea frunzelor, castanelor și ghindelor devine un joc educativ ce stimulează creativitatea, colaborarea și respectul pentru mediul înconjurător, toate acestea îmbinând învățarea cu mișcarea fizică și dezvoltarea simțurilor.

Exemplu de activitate: „Explorarea toamnei și a diversității”

Obiective:

- Să familiarizeze copiii cu conceptul de diversitate prin explorarea diversității naturii și a comunității.

- Să stimuleze colaborarea și empatia între copii, indiferent de diferențele lor.

- Să promoveze învățarea prin observație și experiență directă în natură.

Descrierea Activității:

1. Pregătirea Activității:

- Se poate alege o zonă naturală apropiată (parc, pădure, grădină școlară) unde copiii să poată explora. Ne asigurăm că avem materiale necesare, precum saci pentru colectarea frunzelor, creioane, hârtie, sau un jurnal de observație.

2. Explorarea Naturii:

- Se poate organiza o plimbare în natură în care copiii să observe și să colecteze diverse frunze, semințe, conuri de brad și alte elemente naturale. Pot fi încurajați să discute între ei despre culorile, formele și texturile pe care le întâlnesc, subliniind diversitatea din natură.

3. Discuție în Grup:

- La întoarcerea în clasă, se poate organiza o discuție despre diversitatea întâlnită, atât în natură, cât și în comunitate (ce au observat că este diferit și cum aceste diferențe contribuie la frumusețea lumii).

4. Activitate Creativă:

- După discuție, copiii sunt invitați să creeze colaje sau desene folosind materialele colectate. Fiecare copil poate adăuga elemente care simbolizează diversitatea umană (de exemplu, figurine reprezentând diferite culturi sau profesii) și poate împărtăși creația cu ceilalți și explica ce reprezintă.

5. Reflecție:

- Activitatea se concludă cu o sesiune de reflecție, în care fiecare copil poate spune ce a învățat despre diversitate și împărtășire, subliniind importanța colaborării și a includerii.

Concluzie:

Această tip de activitate nu doar ajută la educarea copiilor despre diversitate, dar le oferă și instrumente practice de colaborare și empatie, toate în contextul frumos al toamnei. Astfel, se creează o legătură mai strânsă între elevi și natură, precum și între ei înșiși, sprijinind conceptul de didactică incluzivă.

Bibliografie:

1. Bateson, G. (2000). *Mind and Nature: A Necessary Unity*. New York: Dutton.
 - O lucrare fundamentală despre înțelegerea interconectivității între oameni și natura lor.
2. Cox, A., & McLoughlin, C. (2018). *Inclusion and Diversity in Education: A Global Perspective*. London: Routledge.
 - Oferă o privire cuprinzătoare asupra conceptelor de incluziune și diversitate în educație.
3. Friend, M., & Cook, L. (2016). *Co-Teaching and Collaborative Strategies for English Learners*. Upper Saddle River, NJ: Pearson.
 - Prezintă strategii de predare colaborativă care sprijină includerea elevilor cu diverse nevoi educaționale.
4. UNESCO. (2005). *Guidelines for Inclusion: Ensuring Access to Education for All*. Paris: UNESCO.
 - O resursă importantă pentru politicile și practicile de incluziune în educație.
5. O'Brien, R., & O'Brien, F. (2013). *Outdoor Education: Elements, Theory, and Practice*. New York: Routledge.
 - Discută despre importanța educației în aer liber și impactul său asupra dezvoltării competențelor sociale și cognitive ale copiilor.
6. Louv, R. (2012). *The Nature Principle: Reconnecting with Life in a Virtual Age*. Chapel Hill: Algonquin Books.
 - Explorează relația dintre natura și sănătatea mentală, argumentând pentru importanța contactului cu natura.
7. Ainscow, M., & César, M. (2006). *Inclusive Education: A Global Agenda*. In *Current Issues in Comparative Education* (Vol. 9, No. 1).
 - Oferă o analiză a contextului global al educației inclusive.
8. Gardner, H. (2011). *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*. New York: Basic Books.
 - O abordare a diversității în învățare, subliniind că fiecare individ are tipuri diferite de inteligență.
9. Mundy, M. (2016). The Importance of Nature: A Case for Outdoor Learning in Schools. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(3), 229-246.
 - Studiu care discută beneficiile învățării în aer liber asupra dezvoltării elevilor.
10. Snow, C. E. (2010). Academic Language and the Challenge of Reading for Learning about Science. *Science*, 328(5977), 450-452.
 - Analizează importanța limbajului academic și a diversității lingvistice în educația contemporană.

CLASE CU 1000 DE NUANȚE: LIMBA FRANCEZĂ CA PUNTE ÎNTRE DIFERENȚE

**ANGHELESCU ALINA-RUXANDRA
LICEUL TEORETIC „TUDOR ARGHEZI”, TÂRGU CĂRBUNEȘTI, GORJ**

Toamna, cu paleta ei bogată de nuanțe, ne reamintește că frumusețea stă în diversitate. Același principiu se regăsește în realitatea zilnică a unei clase de elevi, unde fiecare copil aduce cu sine o lume proprie: idei, ritmuri de învățare, interese, contexte sociale și culturale variate. Ca profesor de limba franceză, am învățat că această diversitate nu este un obstacol, ci o resursă esențială pentru a crea un proces educațional autentic, viu și echitabil. Într-o lume în continuă schimbare, promovarea incluziunii în predarea limbilor străine devine nu doar o datorie morală, ci și o condiție a eficienței pedagogice.

În fața unei clase eterogene, prima provocare este adaptarea conținuturilor și metodelor astfel încât să răspundă nevoilor reale ale elevilor. A preda limba franceză nu înseamnă doar a transmite noțiuni gramaticale sau vocabular. Înseamnă, mai ales, a crea contexte autentice de comunicare, a valoriza expresia personală, a încuraja participarea activă. În această dinamică, fiecare elev trebuie să se simtă văzut, ascultat și încurajat să își găsească propria voce în limba franceză. Învățarea devine astfel o punte între identități, nu o competiție între performanțe.

Pentru elevii cu ritmuri mai lente de învățare sau cu dificultăți în stăpânirea unei limbi străine, am adoptat o strategie didactică diferențiată, bazată pe metode vizuale, ludice și multisenzoriale. Utilizarea materialelor autentice — cântece, povești, videoclipuri, benzi desenate — permite nu doar o învățare mai accesibilă, ci și o apropiere afectivă față de cultura francofonă. În același timp, elevii cu aptitudini avansate primesc sarcini de aprofundare și explorare, astfel încât să rămână motivați și implicați. Învățarea colaborativă, proiectele de grup și activitățile interculturale creează contexte în care fiecare poate contribui din perspectiva sa unică, dezvoltându-se în ritmul propriu.

Clasele noastre nu mai sunt omogene, și poate că nu au fost niciodată cu adevărat. Astăzi, însă, diferențele devin mai vizibile: copii care provin din medii culturale diferite, elevi care vorbesc alte limbi acasă, copii cu cerințe educaționale speciale, dar și elevi care trăiesc traume invizibile. În acest context, profesorul de limba franceză este mai mult decât un transmițător de cunoștințe: este un facilitator al dialogului, un model de empatie, un constructor de punți.

Prin limba franceză, am descoperit că putem lucra nu doar la competențele lingvistice, ci și la valorile profunde ale conviețuirii: respectul față de celălalt, curiozitatea culturală, deschiderea spre diferență. Un simplu exercițiu de prezentare în care fiecare elev își exprimă preferințele devine o ocazie de a învăța despre ceilalți. Un text literar devine pretext pentru dezbateri despre identitate, dreptate sau toleranță. O lecție despre orașele francofone poate duce la o reflecție despre diversitatea globală.

Diversitatea la clasă nu este o problemă de rezolvat, ci o realitate de îmbrățișat. Incluziunea nu înseamnă să reducem totul la un nivel comun minim, ci să ridicăm fiecare elev în dreptul său de a învăța și de a fi recunoscut. A preda limba franceză într-un mediu incluziv este, în fond, un act de încredere: încredere în puterea limbajului de a uni, în puterea educației de a transforma și în potențialul fiecărui copil de a înflori, indiferent de unde pornește.

Așa cum toamna nu se rezumă la o singură culoare, nici sala de clasă nu poate fi uniformă. Iar misiunea profesorului este să găsească acea armonie între nuanțe, care să transforme învățarea limbii franceze într-o experiență valoroasă pentru fiecare elev.

Bibliografie:

- Puren, C. (2002). *Didactique du français langue étrangère*. Hachette.
- Cuq, J.-P., & Gruca, I. (2003). *Cours de didactique du français langue étrangère et seconde*. PUG.
- Conseil de l'Europe (2020). *Cadre européen commun de référence pour les langues: Apprendre, enseigner, évaluer – Volume complémentaire*.
- Tomlinson, C. A. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. ASCD.
- Rémond, M. (2016). *Diversité et inclusion en classe de langue. Le Français dans le monde*, no. 402.

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. înv. primar CREȚU GEORGIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ SLOBOZIA BRADULUI, VRANCEA

Într-o lume în continuă schimbare, școala are un rol esențial în formarea unei societăți echitabile și deschise. Diversitatea și incluziunea reprezintă valori fundamentale care ajută elevii să învețe nu doar din manuale, ci și unii de la alții. Fiecare copil este unic, are propriul ritm de învățare, propriile interese și nevoi. O școală care promovează incluziunea oferă tuturor elevilor șansa de a se dezvolta, indiferent de diferențele dintre ei.

Diversitatea se referă la toate diferențele care există între oameni: de cultură, limbă, religie, gen, vârstă, dizabilități, mediu de proveniență sau stil de învățare. Într-o clasă diversă, elevii pot avea tradiții diferite, pot vorbi alte limbi acasă sau pot proveni din medii sociale variate. Aceste diferențe nu trebuie privite ca obstacole, ci ca oportunități de învățare și de deschidere către lume.

Incluziunea presupune ca fiecare elev să fie acceptat, respectat și sprijinit astfel încât să poată participa activ la viața școlii. Un mediu incluziv nu face diferențe între copii, ci caută soluții pentru ca fiecare să se simtă valoros și implicat. Profesorii, colegii și întreaga comunitate școlară au un rol important în a crea o atmosferă bazată pe empatie, respect și colaborare.

O clasă în care diversitatea este acceptată devine un loc mai bogat și mai interesant. Elevii învață să respecte diferențele, să lucreze în echipă și să comunice mai eficient. În plus, elevii care se simt incluși sunt mai motivați, mai încrezători și au rezultate mai bune. În acest fel, educația devine un proces echitabil, care oferă o șansă reală fiecărui copil.

1. **Adaptarea materialelor de învățare** pentru elevii cu nevoi speciale contribuie la asigurarea accesului egal la educație, permițând fiecărui copil să învețe în ritmul și stilul propriu.

2. **Organizarea activităților de grup** oferă tuturor elevilor posibilitatea de a se implica activ, de a-și asuma responsabilități și de a lucra împreună pentru atingerea unui scop comun.
3. **Promovarea sărbătorilor și tradițiilor culturale** din cadrul clasei ajută elevii să cunoască și să aprecieze diversitatea, dezvoltând respectul pentru valorile și obiceiurile celorlalți.
4. **Crearea unui spațiu de dialog și ascultare reciprocă** favorizează exprimarea liberă a opiniilor, încurajând empatia și înțelegerea între colegi.
5. **Încurajarea colaborării și a sprijinului reciproc** între elevi contribuie la construirea unui climat pozitiv, bazat pe solidaritate, respect și prietenie.

Diversitatea și incluziunea sunt mai mult decât simple concepte – ele reprezintă fundamentul unei educații moderne și echitabile. O clasă care respectă aceste valori devine un loc în care fiecare copil se simte în siguranță, apreciat și motivat să își atingă potențialul. Astfel, școala devine nu doar un spațiu de învățare, ci și unul de formare a cetățenilor responsabili și empatici ai societății de mâine.

Bibliografie:

1. Cucos, C. (2017). *Educația incluzivă: Fundamente, principii și strategii de aplicare*. Editura Polirom.
2. Păun, E. (2019). *Pedagogie: Provocări și tendințe actuale în educație*. Editura Polirom.
3. Jigău, M. (2018). *Incluziunea socială prin educație*. Institutul de Științe ale Educației.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ, O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

**Profesor CÎRDU OANA MARIANA
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ CARANSEBEȘ**

Adevărata educație nu caută asemănări, ci învață să iubească diferențele.

1. Introducere.

În ultimii ani, școala românească a început să se confrunte tot mai des cu provocările diversității, nu ca o excepție sau un fenomen arareori întâlnit, ci ca o parte devenită deja firească a realității educaționale prezente. Colectivele de elevi nu mai sunt predominant omogene, într-o clasă putând fi regăsiți elevi cu niveluri diferite de dezvoltare cognitivă, proveniți din medii socio-economice diferite, cu ritmuri variate de învățare, vorbind acasă limbi diferite ori aducând cu ei experiențe de viață plăcute sau mai puțin plăcute, care le-au modelat la un nivel profund modul de a privi și de a înțelege lumea.

Într-o astfel de lume, profesorul nu mai poate fi doar cel care transmite și explică informația, ci el trebuie să devină un arhitect al cunoașterii, fie ea strict de natură a conținuturilor transmise, sau a relațiilor interumane, a echilibrului și al medierii contactului direct între lumi interioare diverse și necunoscute de toți participanții la actul de educație.

În altă ordine de idei, diversitatea nu este doar o realitate de ordin statistic, ci este o formă de îmbogățire la nivel uman, ea oferindu-ne cadrul perfect pentru a învăța elevii despre tot ceea ce înseamnă empatie, respect, colaborare și, în special, toleranță. În același timp, însă, ea aduce cu sine o responsabilitate uriașă, provocând profesorul să creeze demersuri didactice în care să se poată regăsi fiecare copil, indiferent de nivelul său de competență sau de particularitățile de învățare.

Incluziunea, în acest context, nu presupune doar un program separat, o obligație impusă de sistem, ci invită la transformarea școlii într-un spațiu autentic de creștere, în care fiecare elev să poată învăța în ritm și stil propriu, fără teama de a fi comparat, judecat sau chiar marginalizat.

2. Diversitatea, între oportunitate și realitate.

Diversitatea din sala de clasă poate fi, la prima vedere, greu de gestionat, pentru că profesorul se confruntă zilnic cu nevoi variate, care, în cele mai multe cazuri, sunt contradictorii. Astfel, unii elevi pot avea nevoie de stimulare suplimentară, alții au nevoie de explicații concrete și de mai mult timp pentru rezolvarea sarcinii de lucru, unii dintre ei sunt expansivi, comunicativi, alții sunt tăcuți, timizi sau retrași, iar în spatele fiecărei astfel de diferențe se află o poveste personală, o experiență de viață care a determinat un fel aparte de a privi lumea.

Într-o experiență la clasă, petrecută în trecutul nu foarte îndepărtat, în timpul unei ore de consiliere și dezvoltare personală, am propus elevilor mei o discuție despre curaj. Am lăsat la o parte noțiunile și conceptele abstracte și m-am concentrat pe o conversație sinceră despre

momentele din viața lor în care au simțit că trebuie să fie curajoși. Unii dintre ei au povestit despre concursuri, alții au vorbit despre emoțiile de la serbări sau de la o vizită medicală, ori despre atunci când au luat apărarea unui coleg. Fiecare elev a fost încurajat să descrie un astfel de moment, însă când a venit rândul lui M., acesta a tăcut câteva secunde, apoi, cu o voce înceată și ezitantă, ne-a mărturisit că el a avut nevoie de curaj atunci când, pentru prima oară, a fost rugat să citească cu voce tare un fragment dintr-un text, „deși îi tremura cartea în mână și voia să se oprească”. A fost, poate, cel mai frumos moment de acceptare și împărtășire a unei vulnerabilități, iar M., fără să realizeze, a fost mai curajos decât oricând recunoscând-o și împărtășind-o. Cât despre colegii lui, au învățat „pe viu” că să ai curaj nu implică întotdeauna situații de risc major, ci uneori înseamnă a fi prezent și activ, chiar dacă îți e teamă. Momente ca acesta îmi confirmă că diversitatea este o realitate care nu îngreunează nicidecum învățarea, ci îi adaugă un plus de valoare prin acceptare și autenticitate.

3. Incluziunea ca proces continuu.

Despre incluziune se vorbește mult în contextul actual, dar doar la nivel declarativ și corect terminologic. Incluziunea autentică, însă, începe în momentul în care profesorul privește clasa de elevi ca pe o comunitate și nu doar ca pe o înșiruire de nume în catalog. Într-o clasă incluzivă, accentul nu cade pe diferențe, ci pe felul în care le privim și modul în care ne pot uni acestea. Nu este suficient să adaptăm fișe de lucru pentru elevi cu dificultăți de învățare, trebuie să creăm contexte de învățare la care să poată participa fiecare elev în parte. Spre exemplu, în cadrul unei activități interdisciplinare despre mediu, elevii mei au fost împărțiți în echipe. Unii au scris, alții au desenat, alții au cântat, iar alții au prezentat concluziile activității. La final, când au fost expuse desenele realizate de grupa „desenatorilor”, unul dintre elevi, care prezenta dificultăți de scriere, a fost extrem de emoționat de faptul că lucrarea lui a fost apreciată pozitiv de toți colegii și tocmai acea emoție/bucurie pe care a simțit-o elevul în cauză rezumă esența incluziunii, și anume faptul că fiecare copil simte nevoia de a fi văzut și valorizat pentru ceea ce poate oferi, nu pentru ceea ce îi lipsește.

Modul în care am proiectat această activitate a fost unul incluziv, bazat pe cooperare și flexibilitate, în care am considerat că elevii sunt partenerii mei în demersul didactic. Metodele didactice pe care le putem folosi pentru a susține incluziunea sunt extrem de diverse, de la învățarea prin cooperare și jocurile de rol, până la proiectele de grup și activitățile nonformale de tip outdoor, însă ele nu reprezintă nimic dacă nu cultivăm relații de încredere în potențialul fiecărei persoane antrenate în actul educațional.

4. Incluziunea ca formă de cultură școlară.

Până acum am vorbit despre diversitatea unei clase de elevi și incluziune ca mod de valorizare și includere a fiecărui elev în activitățile proiectate, însă incluziunea nu este doar rezultatul unei ore reușite sau efortul unui singur profesor implicat, ci este expresia culturii unei școli, a modului în care întreaga unitate de învățământ gândește și trăiește prin prisma profesiei. Un profesor poate, singur, aprinde scânteia schimbării, dar dacă nu îi este susținută viziunea, acea scânteie se va stinge. O școală incluzivă este, în opinia mea, o școală unde valorile sunt trăite, unde echitatea, cooperarea, toleranța și respectul au devenit reguli tacite ale conviețuirii zilnice.

Atmosfera din cancelarie, modul în care se oferă feedback colegial, deschiderea spre dialog real, toate acestea se oglindesc în comportamentul elevilor noștri. Copiii învață din felul în care noi, adulții, relaționăm, așadar de noi depinde ce exemple le dăm. Dacă arătăm respect, toleranță, empatie, colaborare, elevii vor replica aceleași tipare comportamentale.

Incluziunea autentică și eficientă prinde rădăcini adânci atunci când școala în sine devine o comunitate de învățare, nu doar un loc de muncă. Atunci când directorul, consilierul școlar, profesorul itinerant și de sprijin se așază la aceeași masă cu colegii de catedră pentru a discuta nevoile unui elev, mesajul transmis este acela că elevul este centrul învățării, indiferent de cât de complicată este situația. Din acel moment, granițele formale impuse de anumite roluri dispar și sunt înlocuite de o echipă de oameni care lucrează pentru același scop: bunăstarea și progresul elevului.

Această abordare a actului educațional nu se naște însă peste noapte. Ea cere consecvență, colaborare și curajul de a renunța la tipare vechi de gândire, dar și leadership care să ofere spațiu de dezvoltarea a inițiativelor, care ascultă profesorii, le validează efortul și creează premisele unei culturi bazate pe încredere și deschidere.

Incluziunea nu e despre ei și noi. Este despre noi toți, așezați la aceeași masă, încercând să învățăm unii de la alții.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

PROF. PANĂ RODICA DANIELA
LICEUL TEHNOLOGIC SPECIAL PENTRU COPII
CU DEFICIENȚE AUDITIVE BUZĂU/
ȘCOALA GIMNAZIALĂ COMUNA SMEENI

Concepută în mare măsură ca un deziderat al viitorului, *educația incluzivă* proiectează un nou tip de școală, care nu selectează și nu exclude, care realizează co-educația, care este deschisă, prietenoasă, tolerantă și care valorizează și integrează pe toți copiii, adaptându-se la diversitatea de cerințe educaționale, la particularitățile de învățare și de dezvoltare ale fiecăruia în parte. „*Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități*” (MEN și UNICEF, 1999).

Școala incluzivă este acea instituție școlară din învățământul de masă unde au acces toți copiii unei comunități, indiferent de mediul de proveniență, în care sunt integrați într-o formă sau alta și copiii cu cerințe speciale în educație, unde programul activităților didactice are la bază un curriculum specific, individualizat și adaptat și unde participarea personalului didactic la activitățile educative din clasă se bazează pe un parteneriat activ între profesori, specialiști în educație specială și părinți. Ea reprezintă „*mijlocul cel mai eficient de combatere a atitudinilor discriminatorii, care creează comunități primitive și construiește o societate incluzivă, care oferă o educație pentru toți, care asigură o educație eficientă pentru majoritatea copiilor și îmbunătățește eficiența și chiar rentabilitatea întregului sistem de învățământ*” (Declarația de la Salamanca, 1994).

Printre avantajele școlii incluzive, se evidențiază și optimizarea de ansamblu a calității educației oferite, prin creșterea eficacității (în sensul măririi numărului de elevi care progresează corespunzător în școală), de aici și tendința unor autori de a utiliza în locul termenului de *școală incluzivă* pe cel de *școală eficientă*.

Educația incluzivă este o mișcare mondială bazată pe drepturile umane de bază. Conform principiilor drepturilor omului, fiecare copil, indiferent de apartenența sa sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate, care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială.

Școala incluzivă trebuie să recunoască și să reacționeze la diversele cerințe ale elevilor, armonizând atât diferitele stiluri de a învăța, cât și diferitele grade de reușită școlară, asigurând astfel o educație de calitate pentru toți prin: programe de învățământ adecvate; organizarea eficientă; strategii didactice concrete; folosirea optimă a resurselor; parteneriat cu celelalte instituții ale comunității.

Educația incluzivă este un proces dinamic, care se dezvoltă constant în funcție de cultură și context. Ea este parte a unei strategii mai largi de promovare a unei societăți incluzive, confirmând că toți copiii pot învăța și că toți au nevoie de o formă de sprijin pentru învățare. Ea înseamnă schimbare de atitudini, comportamente, metode de predare-învățare, curriculum adaptat care să îndeplinească cerințele speciale ale tuturor copiilor, înseamnă abordare participativă a procesului de învățare și predare, muncă în echipă atât pentru elevi cât și pentru

profesori. În educația incluzivă se dă răspuns pozitiv la diversitate și individualitate, existând șanse egale pentru toți copiii și pentru fiecare în parte.

Indiferent de problemele pe care le prezintă în actul de învățare școlară, fiecare elev este unic și are valoarea sa. Învățarea este și ea un proces unic pentru fiecare elev în parte, în funcție de stilul, ritmul, nivelul său de învățare și dezvoltare, caracteristicile și particularitățile sale, aptitudinile, așteptările, experiența sa anterioară.

Fiecare elev este înțeles ca un participant activ la învățare și predare pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o anumită experiență, un stil de învățare, un model social, o interacțiune specifică, un ritm personal, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Modalitatea prin care toți elevii reușesc să învețe cu succes în școli care aspiră la realizarea educației incluzive vizează în primul rând, sprijinul acordat de către profesorul/profesorii clasei. În același timp însă, date fiind dezavantajele și dificultățile pe care unii copii le întâmpină în școală, trebuie avute în vedere și alte resurse, din afara clasei, care pot fi uneori și servicii specializate. Provocarea de bază este aceea de a fi mai întâi utilizate orice resurse disponibile la nivelul școlii, dacă este necesară completarea și sprijinirea muncii cadrelor didactice de la clasă. Astfel, educația incluzivă, cu asigurarea resurselor și modalităților de intervenție și de sprijin constituie o provocare autentică pentru activitatea de până acum a cadrelor didactice.

În școala incluzivă, munca profesorului nu este ușoară. El lucrează cu mulți elevi, fiecare elev având individualitatea sa. Dacă într-o clasă există un copil cu dizabilități sau dintr-o categorie defavorizată, acest lucru presupune și mai multă muncă.

Profesorul clasei obișnuite este expert în organizarea și funcționarea clasei, în curriculum-ul și tehnologia didactică utilizată, în proiectarea așteptărilor cu privire la performanțele elevilor etc. Profesorul specializat este expert în cunoașterea specificului unui anumit grup de copii cu CES, a posibilităților și deficiențelor particulare ale acestuia îndeosebi din perspectiva învățării, tehnicile specifice de instruire etc. Toate aceste informații și abilități la un loc sunt importante pentru succesul integrării școlare, de aceea *comunicarea dintre profesorii din școala obișnuită și cei specializați este foarte necesară*.

La nivelul fiecărei unități școlare în care sunt integrați copii cu cerințe educaționale speciale se elaborează de către fiecare cadru didactic cu ajutorul specialiștilor din școală planul de intervenție personalizată.

Planul de intervenție personalizat (PIP) este parte integrantă a planului de servicii personalizat (PSP), reprezentând un instrument de planificare și coordonare a acțiunilor întreprinse în direcția integrării copiilor cu CES, structurat pe un anumit domeniu de intervenție. Amândouă fac ca individul să aibă o viziune cât mai completă a nevoilor sale; asigură continuitatea, complementaritatea și calitatea serviciilor ca răspuns la diversele sale cerințe.

În timp ce planul de servicii personalizat fixează obiectivele generale și stabilește prioritățile pentru a răspunde necesităților globale ale individului, planul de intervenție personalizat precizează modalitățile de intervenție, prin care se ating scopurile vizate.

PIP se limitează la un singur scop de dezvoltare și implementarea acestuia. Câmpul de aplicare este limitat, la un singur domeniu de formare, pentru o singură disciplină de învățământ, ca un mecanism continuu de evaluare a deprinderilor achiziționate și a intervențiilor.

Procesul de elaborare a PIP implică mai multe etape, dintre care menționăm evaluarea/expertiza inițială complexă în vederea stabilirii cu exactitate a competențelor și dificultăților de dezvoltare și învățare ale copilului, analiza aprofundată a situației și stabilirea necesităților prioritare ale copilului, întocmirea PIP, punerea în aplicare a PIP, evaluarea efectelor PIP și revizuirea sa pe baza datelor furnizate de evaluare.

Se realizează pe o perioadă de timp mai mică, în funcție de obiectivele stabilite și este elaborat de o echipă de specialiști din mediul școlar sau de profesorul de specialitate. Planul de intervenție personalizat ce rezultă va depinde de cerințele reale ale individului, de resursele locale și serviciile comunitare disponibile.

În concluzie, educația incluzivă relevă o concepție ecologică și interactivă asupra dificultăților de învățare și evidențiază posibilitatea ca schimbările organizaționale și metodologice, realizate în școli, ca reacție la dificultățile de învățare ale unor copii, să conducă la ameliorarea predării-învățării pentru toți elevii. Înțelegerea și adevărata adăptare la educația incluzivă pune în evidență necesitatea dezvoltării școlii, pregătirea și schimbarea de ansamblu a acesteia, pentru a primi și satisface corespunzător participarea copiilor cu dizabilități în medii școlare obișnuite, ca elemente componente ale diversității umane.

Bibliografie:

Gherguț, Alois, 2005, „*Sinteze de psihopedagogie specială*”, Editura Polirom, București;

Popovici, D.V, 2007, „*Orientări teoretice și practice în Educația integrată*”, Editura Universității Aurel Vlaicu, Arad;

Vrăjmaș, Traian, 2001, „*Învățământul integrat și/sau incluziv*”, Editura Aramis, București;

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ-DREPTUL FIECĂRUI COPIL LA ÎNVĂȚARE

Prof. RODICA MĂRĂCINEANU

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CĂPITAN AVIATOR MIRCEA T. BĂDULESCU”, BUZĂU

„Incluziunea este un mod de viață, un mod de a trăi împreună, care se bazează pe convingerea că fiecare persoană are valoare.” (Norman Kunc)

Suntem cu toții diferiți. Avem experiențe, vieți de familie, tipuri diferite de educație. Avem culori ale pielii, abilități, puncte forte și puncte slabe diferite. Avem puncte de vedere, religii și etnii diferite. Vrem ca oamenii să ne vadă, să ne înțeleagă, să ne aprecieze pentru ceea ce suntem. Lumea ar fi un loc plictisitor dacă am privi, gândi și acționa cu toții la fel. Așadar, trebuie să-i învățăm în mod intenționat pe copiii noștri că diferența este frumoasă, iar diferențele noastre trebuie apreciate.

Educația incluzivă este o abordare care valorizează diversitatea. Recunoaște dreptul tuturor indivizilor la educație de calitate și îi sprijină să învețe, indiferent de abilitățile sau cerințele lor. Acest lucru se realizează prin abordarea și răspunsul la nevoile lor diverse, prin creșterea participării lor la învățare, culturi și comunități și prin promovarea diferenței.

Educația incluzivă este despre modul în care dezvoltăm și proiectăm școli, săli de clasă, programe și activități astfel încât toți copiii să învețe și să participe împreună. Misiunea școlii este de a preda o serie de lucruri tuturor, folosind toate mijloacele disponibile (individualizarea) și, în același timp, de a stimula capacitatea fiecărui elev. Incluziunea presupune ca viața și învățarea să aducă beneficii tuturor, nu doar copiilor care sunt etichetați ca având o diferență. Educația incluzivă promovează echitatea, accesul egal și participarea activă la procesul de învățare pentru fiecare elev. Aceasta urmărește eliminarea barierelor în învățare și participare, asigurând un mediu școlar prietenos, accesibil și echitabil.

De ce este importantă educația incluzivă:

- Educația incluzivă asigură accesul egal la o educație de calitate pentru toți elevii, indiferent de abilitățile, mediul lor de proveniență sau diferențele lor. Aceasta elimină barierele și promovează condiții de concurență echitabile.
- Diversitatea îmbogățește învățarea. Atunci când elevii cu abilități și medii diverse învață împreună, ei aduc o bogată gamă de perspective. Această diversitate încurajează creativitatea, gândirea critică și empatia.
- Incluziunea ajută la combaterea stereotipurilor și promovează înțelegerea. Atunci când elevii interacționează cu colegii cu abilități diferite, ei învață să aprecieze diferențele și să construiască relații semnificative.
- Copiii sunt pregătiți pentru viața reală. Lumea noastră este diversă, iar educația incluzivă îi pregătește pe elevi pentru aceasta. Ei învață să colaboreze, să se adapteze și să-i respecte pe ceilalți - abilități esențiale pentru succesul dincolo de sala de clasă.
- Mediile incluzive îi împuternicesc pe elevi să se apere pe ei înșiși și pe ceilalți. Ei învață să își recunoască punctele forte și să depășească provocările.

Pentru ca educația incluzivă să fie eficientă, cadrele didactice trebuie să adopte metode și practici adaptate nevoilor diverse ale elevilor:

- Învățarea diferențiată - Această metodă presupune adaptarea conținutului, metodelor de predare și evaluării în funcție de nevoile, stilurile de învățare și ritmul fiecărui elev. Prin învățarea diferențiată, elevii primesc sarcini care li se potrivesc, ceea ce le crește motivația și șansele de succes.
- Predarea colaborativă (co-teaching) - În educația incluzivă, predarea colaborativă implică doi sau mai mulți profesori care lucrează împreună în aceeași clasă pentru a sprijini toți elevii, în special pe cei cu cerințe educaționale speciale. Această metodă permite o mai bună individualizare a procesului educațional.
- Utilizarea tehnologiilor asistive - Tehnologia joacă un rol esențial în sprijinirea elevilor cu dizabilități. Dispozitivele asistive, cum ar fi cititoarele de ecran, tastaturile adaptate sau aplicațiile educaționale, facilitează accesul egal la conținutul didactic și favorizează autonomia elevului.
- Strategii de sprijin comportamental pozitiv - Aceste practici urmăresc prevenirea și gestionarea comportamentelor problematice prin consolidarea comportamentelor pozitive. Se pune accent pe recompensarea progresului și pe construirea unui mediu predictibil și sigur pentru elevi.
- Adaptări curriculare și evaluare personalizată - Este important ca programa să fie flexibilă și să permită ajustări în funcție de potențialul fiecărui elev. De asemenea, evaluarea trebuie să fie continuă, formativă și centrată pe progres, nu doar pe performanță.
- Învățarea prin cooperare - Grupurile de lucru eterogene, în care elevii se ajută reciproc, promovează incluziunea și dezvoltarea empatiei. Fiecare elev are un rol activ, iar colaborarea devine o oportunitate de învățare.

În contextul unei școli moderne și deschise, diversitatea nu mai este o excepție, ci o realitate cotidiană. Fie că vorbim despre copii cu cerințe educaționale speciale (CES), despre elevi aparținând unor minorități etnice sau despre copii veniți din alte țări care nu cunosc limba română, toți au dreptul la învățare, participare și valorizare în cadrul aceleiași comunități școlare.

Există o serie de activități care sunt concepute pentru a susține integrarea acestor elevi în mediul școlar, dezvoltând competențe sociale, lingvistice și emoționale într-un cadru sigur, stimulat și colaborativ. Prin metode interactive, cooperare între colegi și valorizarea diversității, fiecare copil este încurajat să participe activ la viața clasei și să își descopere potențialul.

Salutul prieteniei - Fiecare copil învață să salute într-o altă limbă vorbită de un coleg (ex. „hello”, „salaam”, „merhaba”). Se realizează un ritual de salut zilnic în care copiii aleg limba în care vor să salute. Copiii cu CES pot folosi pictograme cu gesturi, iar cei care nu cunosc limba română participă activ, contribuind cu saluturi din limba maternă.

Cartonașe vorbitoare - Se folosesc cartonașe ilustrate cu imagini și cuvinte din vocabularul de bază (fructe, animale, obiecte din clasă). Copiii învață prin asociere vizuală și auditivă. Sunt utile pentru copiii cu CES (vizuali sau cu dificultăți de vorbire) și pentru cei străini care încep să învețe limba română.

Misiune în echipă - Copiii sunt împărțiți în grupuri eterogene și primesc o sarcină comună (ex: construirea unei case din cuburi, realizarea unui puzzle mare). Fiecare copil primește un

rol, iar succesul depinde de colaborare. Activitatea încurajează integrarea și responsabilitatea colectivă.

Termometrul emoțiilor - Folosind un panou cu emoticoane (vesel, trist, furios, speriat etc.), fiecare copil arată cum se simte la începutul zilei. Această activitate ajută la dezvoltarea inteligenței emoționale și este accesibilă pentru copiii cu dificultăți de comunicare sau care nu cunosc bine limba română.

Povestea fără cuvinte - Se folosește o bandă desenată sau imagini succesive fără text. Copiii interpretează ce se întâmplă, folosind desen, mimică sau limbaj simplu. Activitatea stimulează imaginația, incluziunea lingvistică și participarea copiilor cu CES.

Ziua tradițiilor - Fiecare copil este invitat să prezinte ceva din cultura proprie: o poveste, un obiect tradițional, un cântec sau un desen. Activitatea valorizează diversitatea și întărește respectul reciproc între copii. Profesorul moderează discuțiile și asigură o atmosferă de siguranță. Se învață dansuri simple din diferite culturi, cu pași ușor de reținut și ritmuri captivante. Activitatea dezvoltă coordonarea, spiritul de echipă și reduce barierele de limbaj.

Parteneriate elev-elev (Buddy System) - Fiecare elev cu dificultăți este asociat cu un ”prieten de învățare”, care îl sprijină în timpul lecțiilor sau în pause. Această relație dezvoltă empatia și responsabilitatea, iar elevii se simt mai integrați în grupul clasei.

Lecturi incluzive - Cadrele didactice aleg cărți sau povești care abordează teme precum dizabilitatea, discriminarea sau prietenia între copii diferiți. După lectură, se organizează discuții sau fișe de reflecție. Elevii învață să-și exprime opiniile și să analizeze comportamente pozitive și negative.

Ateliere de dezvoltare emoțională și empatie - Prin jocuri de rol sau exerciții de exprimare a emoțiilor, elevii învață să se pună în locul altora. De exemplu, într-un scenariu de tip ”Ce ai face dacă un coleg ar fi exclus?”, elevii discută soluții și consecințe. Astfel de ateliere contribuie la reducerea conflictelor și la construirea unui climat empatic.

Educația incluzivă nu este doar o formă de predare, ci o filozofie educațională care cere deschidere, flexibilitate și empatie. Aplicarea metodelor și practicilor incluzive duce la construirea unui sistem educațional echitabil, în care fiecare copil are șansa să-și atingă potențialul maxim. Rolul profesorului este esențial în crearea unui climat de acceptare și respect pentru diversitate.

Bibliografie

1. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). *Exploring inclusive pedagogy*. British Educational Research Journal
2. Gavrilă Ardelean, M (2014). Educația incluzivă și integrarea copiilor cu CES în școala de masa. Arad, Editura Universității ” Aurel Vlaicu.
3. Jigău, M. (coord.) (2007). **Educația incluzivă – manual pentru formarea profesorilor**. Editura Alpha MDN, Buzău.
4. UNICEF România (2010). **Educația incluzivă – ghid de bune practici**.
5. Păun, E., & Potolea, D. (2002). *Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Polirom.

**PROIECT EDUCAȚIONAL
„DIN DAR, PRIN CULORILE TOAMNEI...
ÎN ȘCOALA ALTFEL”**

**PROFESOR CÎRLIGEANU MARGARETA,
CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ SUCEAVA**

Unitatea de învățământ: Centrul Școlar de Educație Incluzivă Suceava

Perioada de desfășurare: Programul Național „Școala Altfel” – 20-24 octombrie 2025

Partener: Grădinița cu Program Prelungit „La Piticul Vesel”, Suceava

Coordonatori:

- prof. Moroșan Elena Mihaela – director adjunct
- prof. Coca Ionuț
- prof. Cîrligeanu Margareta

1. Titlul proiectului:

„Din dar, prin culorile toamnei... în ȘCOALA ALTFEL”

2. Tipul activității:

Excursie educativă integrată în Programul Național „Școala Altfel”

3. Locul de desfășurare:

Traseul: Suceava – Târgu Neamț – Piatra Neamț – Cheile Bicazului – retur

4. Context și motivație:

În cadrul Programului Național „Școala Altfel – Să știi mai multe, să fii mai bun!”, elevii de la Centrul Școlar de Educație Incluzivă Suceava au participat la o excursie educativă având ca scop descoperirea patrimoniului natural, cultural și spiritual al Moldovei.

Activitatea a fost posibilă datorită **fondurilor obținute în urma Festivalului Toamnei**, organizat în data de **15 octombrie 2025**, de **Grădinița cu Program Prelungit „La Piticul Vesel”**, un partener constant al instituției noastre.

Excursia a oferit copiilor o experiență directă de învățare prin explorare, socializare și contact nemijlocit cu valorile culturale și naturale ale regiunii.

5. Scopul proiectului:

Dezvoltarea competențelor sociale, culturale și civice ale elevilor prin activități nonformale desfășurate în afara mediului școlar.

6. Obiective specifice:

- Cunoașterea unor repere geografice și culturale importante din zona Moldovei;
- Stimularea curiozității și a interesului pentru istoria și tradițiile românești;
- Dezvoltarea spiritului de echipă și a comportamentului responsabil în grup;
- Promovarea unui stil de viață activ și sănătos;
- Consolidarea legăturilor între elevi, profesori și comunitate.

7. Grup-țintă:

Elevii Centrului Școlar de Educație Incluzivă Suceava (nivel profesional)

8. Activități desfășurate:

- Vizită la **Cetatea Neamț** – familiarizarea cu istoria Moldovei medievale;
- Deplasare spre **Piatra Neamț** – observarea reliefului și a frumuseților naturale și cu telegondola;
- Traversarea **Cheilor Bicazului** – cunoașterea elementelor de geografie și protecția mediului, dar și oprirea la **Lacul Roșu**;
- Activități recreative și de socializare pe parcursul excursiei;
- Discuții finale și realizarea unui colaj foto-documentar la revenirea în școală.

9. Resurse utilizate:

- Transport asigurat prin fondurile strânse la **Festivalul Toamnei – 15 octombrie 2025**;
- Materiale educative și fotografice;
- Suport logistic și organizatoric din partea cadrelor didactice.

10. Rezultate așteptate:

- Elevii identifică principalele obiective vizitate și înțeleg semnificația lor culturală;
- Participanții manifestă interes și entuziasm pentru activitățile educative nonformale;
- Întărirea spiritului de comunitate și colaborare între instituțiile partenere;
- Crearea unei expoziții foto și a unui material de prezentare a excursiei.

11. Modalități de evaluare:

- Observarea directă a comportamentului elevilor pe parcursul activității;
- Discuții la finalul excursiei;
- Realizarea unui panou cu fotografii și impresii;
- Feedback din partea elevilor și a cadrelor didactice participante.

12. Concluzii:

Activitatea a contribuit la îmbogățirea experienței educaționale a elevilor printr-o abordare integrată a învățării. Participanții au avut ocazia să descopere frumusețile Moldovei, să aprecieze valorile culturale și naturale și să se bucure de o zi plină de emoție, prietenie și cunoaștere.

Diversitatea și incluziunea la clasă – o șansă pentru fiecare

Profesor pentru Educație Timpurie, **BOBIȘ FLORINA-MELINDA**
ȘCOALA „TRAIAN DÂRJAN”, STRUCTURA I, CLUJ-NAPOCA

Introducere

Societatea contemporană se caracterizează printr-o diversitate tot mai accentuată la nivel cultural, social, lingvistic și individual. Această diversitate se reflectă firesc și în mediul educațional, unde fiecare elev aduce cu sine o poveste de viață, un potențial unic și un ritm propriu de învățare. În acest context, școala modernă are datoria de a crea un climat incluziv, în care fiecare copil să se simtă acceptat, valorizat și motivat să-și atingă propriile obiective. Educația incluzivă nu este doar o obligație legală, ci o condiție esențială pentru formarea unei societăți echitabile și solidare.

Conceptul de diversitate în educație

Diversitatea la clasă se referă la totalitatea diferențelor existente între elevi: de gen, vârstă, cultură, religie, etnie, nivel socio-economic, stiluri de învățare, nivel de dezvoltare cognitivă și emoțională sau prezența unor cerințe educaționale speciale. Într-o clasă obișnuită putem întâlni elevi cu abilități academice deosebite, copii cu dificultăți de învățare, elevi proveniți din familii defavorizate sau din medii culturale diferite. Recunoașterea și acceptarea acestor diferențe reprezintă primul pas spre o educație echitabilă, în care fiecare elev are șansa de a-și valorifica potențialul.

Educația incluzivă – principii și obiective

Educația incluzivă presupune adaptarea procesului instructiv-educativ astfel încât toți copiii, indiferent de particularitățile lor, să beneficieze de aceleași oportunități de învățare. Principiile de bază ale incluziunii sunt: respectul pentru diversitate, echitatea, participarea activă și colaborarea.

Un cadru didactic incluziv promovează învățarea diferențiată, adaptează conținuturile și metodele didactice, folosește evaluarea formativă și asigură sprijin emoțional tuturor elevilor. Într-un mediu incluziv, accentul se mută de la uniformitate la individualizare, de la competiție la cooperare, de la excludere la participare.

Rolul cadrului didactic în promovarea incluziunii

Profesorul are un rol esențial în construirea unei culturi incluzive. El este cel care creează un climat pozitiv, bazat pe respect și empatie, care oferă elevilor sentimentul de siguranță și apartenență. Pentru aceasta, cadrul didactic trebuie să manifeste deschidere, toleranță și flexibilitate, să cunoască particularitățile fiecărui elev și să colaboreze cu familia și specialiștii (consilierul școlar, profesorul de sprijin, logopezi etc.).

De asemenea, utilizarea metodelor interactive și a învățării prin cooperare (lucrul pe grupuri, proiectele tematice, jocurile de rol) facilitează integrarea elevilor cu nevoi diverse și stimulează dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

Beneficiile diversității și incluziunii

O clasă incluzivă este un mediu de învățare bogat și dinamic, care aduce beneficii tuturor. Elevii învață să aprecieze diferențele, să dezvolte empatie și spirit civic, să colaboreze eficient cu colegii lor. În același timp, elevii cu cerințe educaționale speciale au ocazia de a se dezvolta într-un context normalizant, ceea ce le crește stima de sine și motivația pentru învățare.

Astfel, educația incluzivă contribuie la reducerea inegalităților sociale și la construirea unei comunități bazate pe respect, solidaritate și responsabilitate.

Concluzii

Diversitatea nu trebuie privită ca o provocare, ci ca o resursă. Fiecare elev aduce o perspectivă nouă, o poveste care îmbogățește colectivul. Incluziunea la clasă înseamnă mai mult decât integrarea copiilor cu nevoi speciale – este o filozofie educațională care promovează dreptul fiecăruia de a învăța și de a fi valorizat.

Prin deschidere, empatie și cooperare, profesorii pot transforma diversitatea într-o oportunitate de creștere pentru toți elevii. Educația incluzivă este, în esență, o șansă pentru fiecare – o șansă de a învăța împreună, de a trăi împreună și de a construi o societate mai bună.

Bibliografie

- Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.
- Florian, L. (2014). *The SAGE Handbook of Special Education*. London: SAGE Publications.
- Ionescu, M. (2017). *Educația incluzivă – între ideal și realitate*. București: Editura Polirom.
- Jigău, M. (coord.) (2008). *Educația incluzivă în România: politici, practici și resurse*. București: Institutul de Științe ale Educației.
- Păun, E. & Potolea, D. (2002). *Pedagogie. Fundamente teoretice și demersuri aplicative*. București: Editura Polirom.
- Cucos, C. (2014). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Iași: Editura Polirom.
- UNESCO (2020). *A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education*. Paris: UNESCO.
- Ministerul Educației (2022). *Strategia Națională pentru Educația Incluzivă 2022–2030*. București: M.E.
- Gherguț, A. (2016). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe educative speciale*. Iași: Editura Polirom.
- Vrășmaș, E. (2018). *Incluziunea în educație – o abordare complexă*. București: Editura Didactică și Pedagogică.

PROIECT DIDACTIC

Învățător **CREȚU LUDMILA**

Instituția **LTPA „ELENA ALISTAR”**

Acest mister al numerelor dezvăluie abundența vieții, flexibilitatea și creativitatea de a te juca cu ele. Prin descoperirea acestor simboluri, copilul învață să se bucure de unicitatea și valoarea sa în lumea organizată a matematicii.

Disciplina: Matematica

Clasa 1 „A”

Subiectul lecției: Numărul și cifra 8

Tipul lecției: de formare a capacităților de dobândire a cunoștințelor

Unități de competență:

2.2 . Identificarea, citirea și scrierea numerelor naturale 0 – 10.

2.3. Compararea și ordonarea numerelor naturale 0 – 10.

2.4. Explorarea modalităților de compunere, descompunere a numerelor naturale 0 – 10.

2.5. Completarea unor secvențe ale șirului 0 – 10 pe baza sesizării prin observare a ordonării crescătoare sau descrescătoare a numerelor date.

Obiectivele lecției:

La sfârșitul și pe parcursul lecției elevul va fi capabil să:

O1 – să exemplifice formarea numărului 8 prin alăturarea unui obiect la un grup de 7 obiecte;

O2 – să exemplifice succesiunea numerelor 1-8 în șirul numerelor naturale;

O3 – să recunoască și să scrie cifra 8;

O4 – să realizeze asocieri cifră – număr – grup de obiecte pentru numerele 1-8;

O5 – să exploreze posibilități de compunere și descompunere a numărului 8 cu sprijin în obiecte și desene;

O6 – să identifice regula de formare a unui model repetitiv și să continue modelul dat.

Strategii didactice:

- **Forme de organizare:** frontal, individual, în perechi.
- **Metode, tehnici și procedee:** discuție dirijată, explicația, expunerea, demonstrația, observația, joc didactic, exercițiul didactic, conversația, descoperirea, lucru cu manualul.
- **Mijloace didactice:** tabla interactivă, calculator, PPT, imagini cu 1-8 obiecte, set de figuri geometrice, imagini ale frunzelor, plicuri cu câte 10 triunghiuri, 10 pătrate, 10 cercuri (pentru fiecare elev); 8 frunze decupate din carton, bețișoare de numărare.
- Manual de matematică, pag 29.

Resurse bibliografice:

1. *Curriculum național: învățământul primar, Chișinău, Lyceum, 2018;*
2. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori. Clasa 1, Chișinău, MECC, IȘE, 2017.*
3. *Evaluarea criterială prin descriptori în învățământul primar. Clasa 1-4. Ghid metodologic, Chișinău, MECC, IȘE, 2019.*
4. *Manual de matematică, clasa 1, autor Ursu L., Lupu I., Iasinschi I, Editura Prut Internațional, 2020.*

Produsul evaluat:	
P1. Scrierea numerelor naturale	P11. Exercițiu lacunar (cu numere/semne lipsă)
<i>Criterii de succes:</i> 1. Precizez cu câte cifre se scrie numărul și ce indică fiecare cifră. 2. Scriu numerele folosind cifre/litere. 3. Respect cerințele de scriere corectă.	<i>Criterii de succes:</i> 1. Citesc cu atenție. 2. Determin după cerințe numărul/semnul care lipsește. 3. Completez exercițiul.

[illegible]

		 Câte personaje reprezintă mulțimea de personaje?	-Mulțimea din imagine reprezintă numărul 2.		PPT	Frontal	Evaluare Interactivă
		 - Recunoașteți povestea? - Ce număr reprezintă mulțimea din imagine? - Dar din următoarea imagine cine ne spune ce recunoaște? - Ce număr reprezintă acești purceluși? - Care este simbolul grafic al acestei mulțimi, copii?	- E povestea celor 3 purceluși”. - Simbolul grafic este 3. Îl demonstrează pe planșă.	Observația	Computer		Evaluare Interactivă
						Frontal	

		 - Iar următoarea imagine, câte animăluțe sunt în vagonul trenului? - Următoarea imagine cine o recunoaște? Din ce poveste sunt personajele? - Câte personaje ajută la scoaterea ridichei, copii? - Numărul 6 câte elemente reprezintă, copii?	- Din povestea „Ridichea!” - La scoaterea ridichii ajută 6 personaje. - 6 elemente reprezintă. - Se numește „Alba ca Zăpada și cei șapte pitici!” - Cifra 7. Un elev o acroșează la tablă în ordine aleatorie. - Ei au ajutat-o pe Alba ca Zăpada.	Conversația Tabla interactivă Computer Demonstrația	PPT Frontal Frontal PPT	Evaluare Interactivă Evaluare Interactivă Evaluare
--	--	---	--	---	---	---

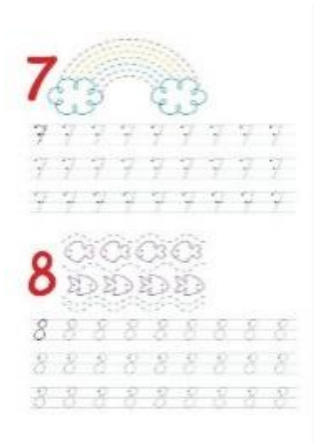
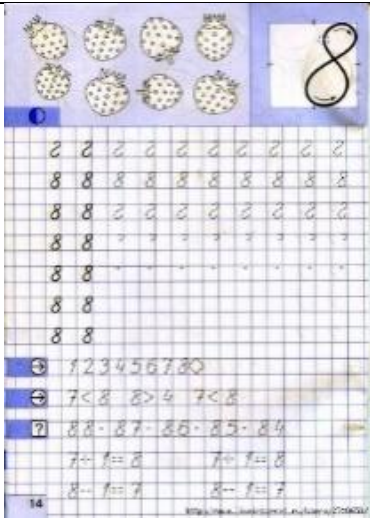
Realizarea sensului 30 minute			- Cum se numește povestea conținutul căreia ni-l prezintă următoarea imagine? - Care este cifra care ne reprezintă mulțimea din imagine? - Elevi, dar pe cine au ajutat cei 7 pitici?	- Sunt 8. - Un elev numără crescător obsevând cartonașele de pe tablă puse aleatoriu.	discuție dirijată	Tabla interactivă	Frontal	Interactivă
			- Câți sunt în total în imagine, dacă la 7 pitici s-a alăturat Alba ca Zăpada, copii? - Astăzi vom învăța NUMĂRUL ȘI CIFRA 8.		descoperire a			
				- Elevii lucrează pe bănci concomitent cu învățătorul. - 5 triunghiuri. - Sunt 6 pătrate. - 7 cercuri.	Observația	Triunghiuri decupate	Individual	
						Pătrate		

		- Un elev trece la tablă și aranjează cardurile cu numere în ordine descrescătoare. - Un alt elev numără din 2 în doi cu startul 2. - Pe slide PPT sunt afișate 5 triunghiur. Ce am afișat? - De desubt sunt afișate tot atâtea, adică 5 pătrate și încă unul. Câte pătrate sunt? - 5 și încă unul. - De desubt apar pe slide 6 cercuri și încă unul. Câte cercuri sunt? - 6 și încă unul. - Dedesubt pun 7 frunze. Cum am pus frunzele? Tot atâtea, 7, apoi încă o frunză. Câte frunze sunt acum? - Iau o frunză din cele 8. Câte au rămas? - Cum să procedăm pentru a avea 6 frunze? Dar 7 pătrate? - Afișez toate numerele de la 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, ... - Ce număr urmează? - Afișez fișa cu cifra 8. Unde este locul numărului 8? - Care sunt vecinii numărului 7?	- Tot atâtea. - Sunt 8 frunze. - Au rămas 7 frunze. - Urmează numărul 8. - Numărul 8 urmează după 7. - Vecinii lui 7 sunt 6 și 8. - Ai lui 5 vecinii sunt 4 și 6. - Ai lui 4 sunt 3 și 5. - Sub lupă. - Pe calendar. - Elevii observă în manual cifra 8.	Explicația	Cercuri decupate Frunze decupate Magneți Manual	Individual Individual	Evaluare Interactivă Evaluare Interactivă
--	--	---	--	------------	---	-------------------------------------	---

		- Ai cui vecini sunt numerele 4 și 6? Dar 3 și 5? - Se observă pagina 29 din manual. Unde vedeți cifra 8 pe pagină? Ce cifre mai vedeți? Unde? - Citesc o poezie-ghicitoare despre cifra 8. Am primit de la brutar/ Un covrig mare de tot./Bun a fost așa un dar/ Seamănă cu cifra... - Se observă scrierea de mână a cifrei 8 (sub lupă în partea de jos a paginii 29). - Antrenăm scrierea cifrei 8 cu pixul în aer. Se scriu câteva rânduri pe caiet urmând modelul pregătit în prealabil de învățător. - Lucru cu manualul. Lectura ghidată a imaginilor. - Ce oră indică ceasul? - Ce fac copiii pe scenă? Câte fete sunt? Dar băieți? Câți sunt în total? - Câte flori sunt în vază? Câte au căzut? Câte vor fi după repunerea în vază a floriilor căzute? - Alcătuiți o poveste despre bobocii de pe pagină.		Observația	Manual		Evaluare Interactivă
			- Ceasul indică ora 8. - Cântă elevii. - Sunt 7 fete. - Este un băiat. -Sunt 7 flori. - Vor fi 8.	Lucru cu manualul	Manualul	Individual	
			- 8 pui. - Al 8-lea.	Explicația Problematizarea			

200

Extindere
1 minut

NUMELE ȘI PRENUMELE.....

DATA.....

Disciplina: Matematică și explorarea mediului

FIȘĂ DE LUCRU (ADAPTATĂ PENTRU ELEV CU CES)

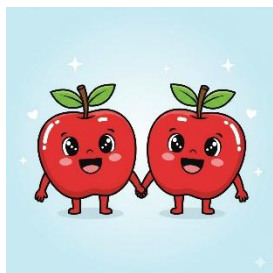
NUMERE PARE ȘI IMPARE

CLASA I

Prof. STOICA MARINELA IULIA

Școala Gimnazială „Vasile Cristoforeanu”, Râmnicu-Sărat

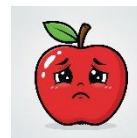
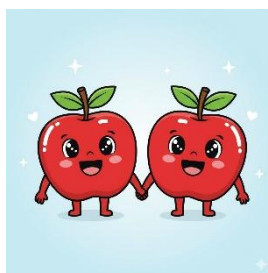
OBSERVĂ!

NUMERE PARE
(PERECHE)

Toate elementele își găsesc
pereche.

Numerele pare se termină
(au la unități):

0, 2, 4, 6, 8.

NUMERE IMPARE
(FĂRĂ PERECHE)

Unul rămâne mereu singur.

Numerele impare se termină cu:

1, 3, 5, 7, 9

1. DESENEAZĂ ȘI AFLĂ!

Desenează buline pentru fiecare număr. Formează perechi, unind bulinele cu o linie și apoi stabilește dacă numărul este **par** sau **impar**.

Numărul	Desenează și apoi fă perechi	Rămâne vreo bulină singură?	Numărul este:
3			PAR/ IMPAR
6			PAR/ IMPAR
7			PAR/ IMPAR
1			PAR/ IMPAR
10			PAR/ IMPAR

2. COLOREAZĂ CORECT!

Colorează cu: **roșu** căsuțele cu numere **pare**,
 albastru căsuțele cu numere **impare**.

2	13	9	10	1	3	6
11	8	1	23	20	14	19
4	17	0	24	12	18	22
7	28	16	21	15	25	30

3. CONTINUĂ ȘIRUL!

Completează caseta cu numărul care urmează.

2, 4, 6, 1, 3, 5, 12, 13, 14,

4. GĂSEȘTE CALEA!

Ajută buburuza să ajungă la floare mergând doar pe numerele **pare**.

START

0	1	21	5	11	19
16	13	25	4	6	10
28	17	27	22	9	2
26	24	23	12	3	14
7	8	30	18	15	20

Diversitatea și incluziunea la clasă – o șansă pentru fiecare

**Profesor pentru Educație Timpurie, MOLDOVAN MARIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „TRAIAN DÂRJAN”,
STRUCTURA I, CLUJ NAPOCA**

Introducere

Școala este un spațiu al întâlnirilor, al experiențelor și al învățării continue. În fiecare clasă, elevii formează un univers divers, în care se intersectează povești de viață, culturi, valori, ritmuri de învățare și nevoi diferite. Această diversitate reprezintă o realitate incontestabilă a educației contemporane și, totodată, o resursă valoroasă. În acest context, incluziunea școlară nu este doar o politică educațională, ci o expresie a respectului față de dreptul fiecărui copil de a învăța și de a fi acceptat așa cum este.

Diversitatea – o realitate a clasei moderne

În orice colectiv școlar regăsim forme multiple de diversitate: etnică, lingvistică, socio-economică, de gen, religioasă, dar și diferențe de aptitudini, interese, nivel de dezvoltare cognitivă sau emoțională. Unii elevi au rezultate academice excelente, alții au nevoie de sprijin suplimentar pentru a progresa; unii provin din medii favorizate, alții din familii cu dificultăți materiale. Recunoașterea acestei diversități și tratarea ei cu respect este esențială pentru formarea unei comunități școlare sănătoase și echilibrate. Fiecare copil are dreptul să fie ascultat, înțeles și valorizat pentru ceea ce este, nu comparat cu ceilalți.

Incluziunea – mai mult decât integrare

Educația incluzivă depășește ideea de integrare, întrucât nu urmărește doar „plasarea” elevilor cu nevoi speciale în clase obișnuite, ci adaptarea întregului sistem educațional astfel încât fiecare copil să se poată dezvolta armonios. O clasă incluzivă nu se bazează pe uniformitate, ci pe acceptarea și valorificarea diferențelor. Incluziunea înseamnă participare, colaborare și echitate. Ea presupune modificarea practicilor didactice, a materialelor, a modului de evaluare și a atitudinilor cadrelor didactice. Scopul este acela ca toți elevii, indiferent de particularitățile lor, să aibă șanse reale de reușită.

Strategii didactice pentru un mediu incluziv

Pentru a promova incluziunea, profesorul trebuie să adopte o abordare flexibilă și centrată pe elev. Învățarea diferențiată, utilizarea jocului didactic, proiectele în echipă și metodele active (brainstorming, învățare prin descoperire, ateliere tematice) contribuie la implicarea tuturor elevilor.

De asemenea, colaborarea cu părinții și specialiștii din domeniul educației speciale (consilier școlar, psihopedagog, profesor de sprijin) este esențială. Încurajarea empatiei, a cooperării și a respectului reciproc între colegi formează o cultură a clasei bazată pe acceptare și solidaritate.

Rolul profesorului și al comunității școlare

Cadrul didactic este principalul promotor al incluziunii. Prin atitudinea sa, profesorul modelează comportamente, formează valori și creează un climat de siguranță emoțională. El trebuie să observe nevoile fiecărui elev, să ofere sprijin adaptat și să încurajeze autonomia. De asemenea, întreaga comunitate școlară – conducerea, colegii profesori, părinții și elevii – trebuie să participe activ la procesul de incluziune. Doar prin colaborare și deschidere se poate construi o școală în care nimeni nu este lăsat în urmă.

Concluzii

Diversitatea este o realitate inevitabilă, iar incluziunea reprezintă răspunsul firesc și necesar al unei educații moderne. A învăța să trăim și să lucrăm împreună, în ciuda diferențelor, este o lecție fundamentală pentru viață.

O școală incluzivă oferă fiecărui elev șansa de a reuși, de a fi apreciat și de a se simți parte a unei comunități. Incluziunea la clasă este, în esență, o șansă pentru fiecare – o șansă de a construi o lume în care diversitatea nu mai este o barieră, ci o bogăție.

Bibliografie

Cucoș, C. (coord.) (2014). *Educația incluzivă: între teorie și practică*. Iași: Editura Polirom.

Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). *Exploring Inclusive Pedagogy*. Cambridge Journal of Education, 41(4), 495–510.

Jigău, M. (coord.) (2002). *Educația incluzivă. O școală pentru toți*. București: Institutul de Științe ale Educației.

UNICEF România (2019). *Educația incluzivă în școlile din România. Raport de analiză și recomandări*. București: UNICEF.

Vrasmas, T. (2018). *Incluziunea în educație. Fundamente, modele și practici*. București: Editura Didactică și Pedagogică

Ministerul Educației (2022). *Strategia națională pentru educația incluzivă 2022–2030*. București: M.E.

Culorile toamnei – diversitate și incluziune

Profesor învățământ primar: FLOREA ADRIANA MARIANA

COLEGIUL DE ARTE „SABIN DRĂGOI” ARAD

Toamna este un anotimp al schimbării, al bogăției și al armoniei. În fiecare colț de pădure, în fiecare frunză care se desprinde de pe ram, se ascunde o poveste despre diversitate. Nicio frunză nu este la fel ca alta: unele sunt galbene ca razele soarelui, altele roșii ca focul, iar altele poartă nuanțe de verde sau maro. Împreună, toate aceste culori alcătuiesc un tablou minunat, care ne arată că frumusețea se naște din diferențe.

Așa cum frunzele toamnei conviețuiesc în același copac, și oamenii trăiesc într-o lume în care diversitatea dă viață și sens. Fiecare persoană are o culoare, o voce, o poveste proprie. Dacă toate frunzele ar fi la fel, toamna ar fi plictisitoare; la fel, dacă toți oamenii ar gândi și ar trăi identic, lumea ar fi lipsită de culoare și inspirație. Diversitatea ne ajută să învățăm unii de la alții, să ne completăm și să ne descoperim împreună.

Toamna mai simbolizează și incluziunea. Chiar și o frunză palidă, pe jumătate uscată, are locul ei în peisajul naturii. La fel ar trebui să fie și în societate: fiecare om merită respect, sprijin și ocazia de a-și arăta culorile proprii. Într-o lume incluzivă, nu contează cât de diferiți suntem, ci cât de bine reușim să ne unim pentru un scop comun.

Privind cerul de toamnă și covorul de frunze de sub pași, învățăm o lecție simplă, dar profundă: diversitatea nu desparte, ci unește. Iar atunci când o acceptăm cu inimă deschisă, lumea devine la fel de frumoasă și bogată ca o pădure în plină toamnă.

Educația în ciclul primar reprezintă temelia pe care se construiește întreaga dezvoltare intelectuală, emoțională și socială a copilului. Este perioada în care elevii descoperă bucuria învățării, își formează primele deprinderi de lucru și învață să relaționeze cu ceilalți. În acest context, școala are datoria de a fi un spațiu deschis tuturor, indiferent de particularitățile fiecărui copil. Incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în învățământul de masă este una dintre cele mai importante provocări și, în același timp, una dintre cele mai mari reușite ale sistemului educațional modern. Aceasta presupune acceptarea, sprijinirea și valorizarea fiecărui copil, astfel încât toți elevii să aibă șanse egale de învățare și de dezvoltare.

Într-o clasă incluzivă, diferențele nu sunt privite ca obstacole, ci ca oportunități de învățare pentru toți. Copiii cu CES pot beneficia de sprijinul unui profesor de sprijin, de adaptări curriculare și de metode de predare personalizate, iar colegii lor învață empatia, răbdarea și respectul pentru diversitate. Astfel, școala devine nu doar un loc de instruire, ci un adevărat model de comunitate.

Rolul învățătorului este esențial. El trebuie să creeze un climat afectiv pozitiv, să încurajeze cooperarea și să asigure participarea activă a fiecărui elev. O educație de calitate nu se bazează pe uniformitate, ci pe capacitatea de a răspunde nevoilor fiecăruia.

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea fizică a copilului în colectiv, ci și acceptarea sa autentică. Într-o clasă incluzivă, fiecare copil contează, iar diferențele devin firești și valoroase. Astfel, educația primară contribuie nu doar la formarea intelectuală, ci și la dezvoltarea unei societăți mai empatică, mai echitabile și mai umane.

Proiect educational

Educația incluzivă în ciclul primar

„Împreună învățăm mai bine”

1. Date generale

Titlul proiectului: Educația incluzivă în ciclul primar – „Împreună învățăm mai bine”

Tipul proiectului: educațional, cu accent pe incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES)

Nivel de învățământ: ciclul primar, clasa a II-a

Durata: un semestru (5 luni)

Locul desfășurării: Colegiul de Arte ”Sabin Drăgoi” Arad

Coordonator: prof. înv. Primar Florea Adriana Mariana

Parteneri: părinți, consilier școlar, profesor de sprijin, bibliotecă, ONG-uri locale

2. Argument

Educația incluzivă reprezintă o prioritate a sistemului educațional contemporan, având ca scop asigurarea egalității de șanse pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale. În ciclul primar, incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale este esențială pentru formarea unor valori precum empatia, toleranța, solidaritatea și cooperarea. Prin acest proiect se urmărește

crearea unui climat școlar pozitiv, în care fiecare copil să se simtă acceptat, valorizat și capabil să reușească.

3. Scopul proiectului

Dezvoltarea unui mediu educațional incluziv, prietenos și colaborativ, care să faciliteze participarea activă a tuturor elevilor – cu și fără cerințe educaționale speciale – la procesul de învățare și la viața școlii.

4. Obiectivele proiectului

1. Promovarea valorilor respectului, empatiei și cooperării în rândul elevilor.
2. Adaptarea activităților didactice pentru a răspunde nevoilor individuale de învățare.
3. Stimularea participării active a elevilor cu CES la activitățile școlare și extrașcolare.
4. Implicarea părinților și a comunității în susținerea incluziunii educaționale.
5. Dezvoltarea competențelor sociale și emoționale ale tuturor elevilor.

5. Activități propuse

1. „Suntem diferiți, dar egali” – activitate de cunoaștere și acceptare, jocuri de rol, discuții despre diversitate.
2. Atelier de povești incluzive – lecturi care promovează empatia și cooperarea.
3. „Ajut și eu!” – proiect de voluntariat între colegi.
4. Ziua incluziunii – activitate festivă cu expoziție de desene, poezii și cântece.
5. „Învățăm împreună” – lecții demonstrative adaptate, metode interactive.
6. Evaluare finală – expoziție, jurnal de activități, chestionare.

6. Metode și strategii de lucru

Învățarea prin cooperare, jocul didactic, metoda proiectului, brainstorming, activități nonformale, adaptări curriculare.

7. Resurse necesare

Materiale: fișe de lucru adaptate, materiale de artă, jocuri educative.

Resurse umane: învățător, profesor de sprijin, consilier școlar, părinți, voluntari.

Resurse financiare: sponsorizări locale, contribuții voluntare, bugetul școlii.

8. Rezultate așteptate

- Îmbunătățirea relațiilor între elevii din clasă;
- Creșterea gradului de participare a elevilor cu CES;
- Dezvoltarea atitudinilor pozitive față de diversitate;
- Formarea unei culturi a incluziunii în comunitatea școlară.

9. Evaluarea proiectului

Evaluarea se va realiza prin observarea participării elevilor, jurnalul de proiect, portofoliul activităților, chestionare și expoziția finală.

10. Concluzii

Educația incluzivă în ciclul primar este un proces complex, dar profund necesar. Prin activități adaptate, colaborare între cadrele didactice și implicarea comunității, fiecare copil poate fi sprijinit să-și atingă potențialul. Proiectul „Împreună învățăm mai bine” demonstrează că diferențele dintre elevi nu sunt bariere, ci oportunități de învățare și creștere pentru toți.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Prof. CREANGĂ GABRIELA ADELINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „LEONARDO DA VINCI” BUCUREȘTI

Într-o societate democratică, diversitatea și incluziunea sunt caracteristici esențiale, în special în mediul școlar, unde acestea trebuie respectate și promovate pentru a asigura fiecărui copil o șansă egală de a învăța și de a se dezvolta la potențialul său maxim, fără discriminare și indiferent de abilități sau de alte caracteristici individuale ale elevilor. Formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul educației incluzive este o necesitate pentru a răspunde nevoilor tot mai diverse ale elevilor.

Astfel, prin strategii și un mediu de învățare adaptat permanent, se garantează dreptul fundamental al copiilor de a fi incluși în procesul educațional, indiferent de circumstanțe. În plus, un mediu de învățare incluziv ajută la reducerea prejudecăților și la promovarea unei atitudini de respect și acceptare a diferențelor, din partea întregului colectiv al clasei.

În școala primară, etapă care reprezintă începutul formării personalității și dezvoltării sociale și emoționale a copiilor, aplicarea principiilor incluziunii devine un factor determinant pentru a asigura o educație echitabilă și completă. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) și dezvoltarea unei atitudini de respect și acceptare față de diversitatea în toate formele sale, precum: diferențele de limbă, cultură, statut socio-economic sau stiluri de învățare, toate acestea contribuie la bogăția și complexitatea unui grup școlar.

Termenul „CES” a dobândit o largă circulație, îndeosebi după publicarea documentelor elaborate de Conferința mondială în problemele educației speciale, desfășurată între 7-10 iunie 1994 în Spania, cu genericul „Acces și calitate”. Conceptul sus menționat a fost preluat de „Legea Învățământului” din România și de „Regulamentul de organizare a învățământului special”. O formulă alternativă, utilizată, uneori, este cea de „cerință / nevoie specială”, sintagmă a cărei sferă semantică este însă adeseori mai extinsă - incluzând pe lângă copiii cu deficiențe sau cu tulburări de învățare și copiii din mediile sociale și familiile defavorizate, copiii delincvenți sau, uneori, copiii din anumite grupuri etnice.

Succesul implementării educației incluzive depinde de atitudinea cadrelor didactice, care trebuie să manifeste deschidere, empatie și să creeze un mediu stimulant în care fiecare copil se va simți încurajat să participe activ la procesul de învățare. Adaptarea materialelor didactice și a metodelor de predare la nevoile individuale ale elevilor este un exemplu de abordare inclusivă, iar utilizarea metodelor interactive și lucrul diferențiat permit elevilor să învețe la ritmul lor și să-și valorifice punctele forte. Profesorul trebuie să aprecieze diferențele de viteză și stil în procesul de învățare ale copiilor de la clasă și să aplice metode personalizate, asigurându-se că toți elevii beneficiază de suportul necesar pentru a-și atinge potențialul. Sunt esențiale: crearea unui climat pozitiv în clasă, bazat pe încredere, respect reciproc și sprijin continuu. Astfel, fiecare copil, indiferent de provocările cu care se confruntă, se va simți încurajat să participe activ și să-și exprime opiniile.

De asemenea, colaborarea cu părinții și implicarea acestora în procesul educațional sunt esențiale. O comunicare deschisă și continuă între familie și școală contribuie la o mai bună înțelegere a nevoilor fiecărui copil și la identificarea celor mai eficiente strategii educaționale.

Procesul de transformare a școlii tradiționale într-una incluzivă cere timp și tehnici noi de abordare din partea fiecărui profesor. Obiectivele educației incluzive vizează combaterea neparticipării școlare, ca și a abandonului și eșecului școlar, prin demersuri care depășesc barierele impuse de dificultățile de ordin material, personal, familial sau social cu care se confruntă copiii. În același timp, educația incluzivă vizează asigurarea unor condiții optime de învățare care să ofere tuturor șansa unui start egal în viață din punct de vedere educațional.

Activitățile extracurriculare joacă un rol important în promovarea incluziunii. Acestea încurajează expresia liberă, creativitatea, colaborarea și dezvoltarea unor abilități sociale esențiale. Proiectele de grup, jocurile de rol, activitățile de consiliere și poveștile educative contribuie la crearea unui mediu școlar în care elevii învață despre empatie, respect și solidaritate. Un sprijin semnificativ pentru elevi poate veni din partea specialiștilor, precum consilierii școlari, logopezii și cadrele didactice de sprijin.

Școala incluzivă trebuie să faciliteze accesul tuturor la o educație de calitate prin:

- ameliorarea și flexibilizarea curriculum-ului;
- utilizarea unor metodologii de predare - învățare - evaluare centrate pe elev;
- implicarea comunității în viața școlară;
- formarea cadrelor didactice din perspectiva valorilor educației incluzive;
- îmbunătățirea atitudinilor adulților și copiilor față de diversitatea culturală, umană și etnică.

În concluzie, incluziunea educațională trebuie să fie văzută nu doar ca un obiectiv izolat, ci ca un obiectiv permanent al educației. Ea trebuie cultivată cu răbdare, respect și adaptare, astfel încât fiecare copil să se simtă important și valorizat. Misiunea cadrelor didactice este de a construi o școală în care toți copiii, indiferent de provocările lor, să aibă șansa de a învăța și de a se dezvolta în mod echitabil și calitativ. Prin acest demers, se construiește un viitor incluziv și echitabil pentru întreaga societate.

Bibliografie:

1. Șovar, R., Fumărel, S., 1999, Dezvoltarea practicilor incluzive în școli, Ghid managerial, UNICEF.
2. Vrăsmaș, Traian, 2004, Școala și educația pentru toți, Ed. Miniped, București
3. Vrăsmaș, Ecaterina (coord.), 1998, Strategiile educației incluzive, București
4. Cucos, C., Educația. Dimensiuni culturale și interculturale, Editura Polirom, Iași, 2000
5. Plugaru, L.; Pavalache, M., Educația interculturală, Psihomedica, Sibiu, 2007
6. Buica, C., (2002) "Principiul normalizării. Formarea atitudinilor pozitive ale personalului didactic privind integrarea copiilor în dificultate" în "Integrarea școlară a copilului în dificultate / cu nevoi speciale: ghid pentru directorul de școală", București, CRIPS / RENINCO / FSLI, 2002

PROIECT TEMATIC
"ASTĂZI, DESPRE IERI ȘI MÂINE"

Prof. înv. primar, LAMBĂ ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ÎNV. RADU ION”, VADU-PĂRULUI

Clasa Pregătitoare

Tema proiectului "Astăzi, despre ieri și mâine"

Resurse umane- învățătoarea, elevii

Resurse materiale- manuale, caiete, planșe, fișe, laptop, videoproiector, hărți, lecții animate,

Metode didactice – Observarea spontană și dirijată

- Conversația euristică
- Brainstorming-ul
- Ciorchinele
- Problematizarea
- Explicația
- Exercițiul
- Povestirea
- Explozia stelară
- Jocul didactic
- Munca independentă

Metode de evaluare

- Observarea sistematică
- Fișe de lucru
- Expoziție

Scopul proiectului

- Stimularea și derularea capacității de cunoaștere și înțelegere a mediului înconjurător și a trecutului, investigarea acestora.
- Dezvoltarea exprimării orale, înțelegerea și utilizarea corectă a semnificațiilor structurilor verbale orale și scrise.
- Consolidarea cunoștințelor despre calcule (adunări și scăderi în centrul 0-10)

- Stimularea și dezvoltarea potențialului creativ al elevilor
- Formarea unei atitudini pozitive în raport cu istoria locală și națională

Durata proiectului- 2 săptămâni

Argument

Cunoașterea trecutului nostru ca popor este esențială pentru formarea conștiinței civice și a culturii noastre ca români. Pornind de la caracteristicile generale ale României, din punct de vedere geografic, studiind figuri legendare care au marcat trecutul istoric și până la acțiunile noastre prezente, putem sădi în mintea elevilor noștri dragoste de limba românească, de țară și de oameni.

Este important ca elevii să afle și să descopere trecutul, pentru a înțelege prezentul și a-și construi viitorul cu responsabilitate. Copiii își dezvăluie curiozitatea privind obiceiuri, tradiții, înaintași, port popular și tot ce ține de trecut, iar eu îi ajut să descopere și să exploreze pentru a- și forma temelia dezvoltării lor viitoare.

Proiectul tematic „ Astăzi, despre ieri și mâine” este, de fapt, o incursiune în timp din perspective actuale, prevăzând un viitor care este al lor.

Discipline/arii curriculare: ▪ Comunicare în limba română ▪ Matematică și explorarea mediului ▪ Dezvoltare personală ▪ Arte vizuale și abilitati practice ▪ Muzică si miscare	
Structura proiectului:	
	Competențe ale învățării integrate
	CLR 1.1. Identificarea semnificației globale a unui mesaj scurt, pe teme familiare, rostit clar și rar 1.2 Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit rar și clar

Competente vizate	1.3 Identificarea sunetului inițial și/sau final dintr-un cuvânt, a silabelor și a cuvintelor din propoziții rostite clar și rar 1.4. Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute 2.1 Pronunțarea clară a sunetelor și cuvintelor în enunțuri simple 2.2. Transmiterea unor informații referitoare la sine și universul apropiat, prin mesaje scurte 2.3 Participarea cu interes la dialoguri scurte, în situații de comunicare uzuală 2.4 Exprimarea propriilor idei în contexte cunoscute, manifestând interes pentru comunicare 3.1 Recunoașterea unor cuvinte uzuale, din universul apropiat, scrise cu litere mari și mici de tipar 3.2 Identificarea semnificației unei/unor imagini care reprezintă întâmplări, fenomene, evenimente familiare 3.3 Identificarea semnificației unor simboluri care transmit mesaje de necesitate imediată, din universul familiar 3.4 Exprimarea în cuvinte proprii a mesajelor redactate pe suport vizual sau auditiv, manifestând interes pentru lucrul cu cartea 4.1 Trasarea elementelor grafice și a contururilor literelor, folosind resurse variate 4.2 Redactarea unor mesaje simple, în contexte uzuale de comunicare 4.3 Exprimarea unor idei, trăiri personale și informații prin intermediul limbajelor neconvenționale MEM 1.1. Recunoașterea și scrierea numerelor în centrul 0-10 1.2. Compararea numerelor în centrul 0-10 1.3 Ordonarea numerelor în centrul 0 – 10 folosind poziționarea pe axa numerelor 1.4 Efectuarea de adunări și scăderi în centrul 0 -10, prin adăugare/extragere a 1-5 elemente dintr-o mulțime dată 1.5 Efectuarea de adunări repetate/scăderi repetate prin numărare și reprezentări obiectuale în centrul 0-10 1.6 Utilizarea unor denumiri și simboluri matematice (sumă, total, diferență, =, +, -) în rezolvarea și/sau compunerea de probleme 2.2 Identificarea unor forme geometrice plane și a unor corpuri geometrice 3.1 Descrierea unor fenomene/procese/structuri repetitive simple din mediul apropiat, în scopul identificării unor regularități 3.2 Manifestarea grijii pentru comportarea corectă în relație cu mediul familiar 4.1. Formularea unor observații asupra mediului apropiat folosind limbajul comun, reprezentări prin desene și operatori logici „și”, „nu” 5.1 Sortarea/clasificarea unor obiecte/materiale etc., pe baza unui criteriu dat 5.2 Rezolvarea de probleme în care intervin operații de adunare sau scădere cu 1-5 unități în centrul 0-10, cu ajutorul obiectelor 6.1 Utilizarea unor măsuri neconvenționale pentru determinarea și compararea lungimilor 6.2 Utilizarea unor unități de măsură pentru determinarea/estimarea duratelor unor evenimente familiare
---------------------------------	--

	DP 1.1. Recunoașterea locurilor de apartenență (locală, națională, europeană) în care se integrează persoană; 1.2. Punerea în practică a unor norme elementare de conduit în contexte familiare 1.3. Identificarea unor elemente relevante pentru identitatea copilului (localitatea natală/localitatea în care locuiește) 2.1. Explorarea unor valori morale care stau la baza relațiilor cu ceilalți oameni. 2.2. Identificarea regulilor de comunicare în activitatea școlară 2.3. Explorarea caracteristicilor ființelor și obiectelor preferate și a interacțiunii simple cu acestea 3.1. Relaționarea pozitivă cu alți membri ai grupului de apartenență, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru AVAP 1.1. Sesizarea semnificației unui mesaj vizual simplu, exprimat prin desen/ pictură/ modelaj/ colaj/ film/ desen animat, care reflectă un context familiar 1.2. Identificarea liniei, a punctului, a culorii și a formei în ipostaze familiare, în spațiul înconjurător 1.3. Manifestarea curiozității față de explorarea de mesaje artistice simple, exprimate vizual 2.1. Observarea unor caracteristici simple ale materialelor întâlnite în mediul familiar 2.2. Exprimarea ideilor și trăirilor personale, în aplicații simple, specifice artelor vizuale 2.3. Realizarea de aplicații/compoziții/obiecte/ construcții simple, pe baza interesului direct 2.4. Transformarea unui material prin tehnici simple MM 1.4. Receptarea cântecelor cu ambitus cuprins între Do1 și La, cu o structură ritmico-melodică asemănătoare cântecelor din folclorul copiilor 2.1. Cântarea în colectiv a cântecelor, asociind mișcarea sugerată de text 2.1. Cântarea în colectiv a cântecelor, asociind acompaniamentul liber 3.1. Manifestarea liberă, adecvată, pe muzică, apelând la diverse forme de exprimare 3.4. Improvizarea unei combinații ritmice asemănătoare celor din folclorul copiilor și asocierea acestora cu mișcări adecvate
Conținuturile învățării	CLR - acte de vorbire (formulare de mesaje, analiza de mesaje și texte) - cuvântul/propoziția/enunțul - dialogul - forme ale discursului oral - cartea - litere mari și mici de tipar - elemente grafice/desenarea literelor de tipar

	- simboluri neconvenționale - vocabular - fonetica (sunete, despărțirea cuvintelor în silabe) MEM - numere - adunarea și scăderea - figuri și corpuri geometrice - măsurări (lungimi, timp) - colectarea și gruparea datelor - animale domestice - corpul omenesc DP - autocunoaștere și atitudine pozitivă față de sine și față de ceilalți - noțiuni despre țară, popor, tradiții - comunitatea, caracteristici, istorie, tradiții - igienă personală - trăire și manifestare emoțională, starea de bine - comunicare școlară eficientă AVAP - desen, pictură, confecții și jucării, modelaj, colaj, foto-film - materiale și instrumente - tehnici de lucru - elemente de limbaj plastic MM - cântare în colectiv - elemente de limbaj muzical (timbrul, ritmul, melodia, interpretarea) - mișcare pe muzică
Cunoștințe	- țara, poporul, tradiții și obiceiuri - comunitatea, caracteristici, istorie, tradiții - literele A-V - analiza fonetico-sintetică a cuvintelor - dezvoltarea vocabularului - dezvoltarea capacității de comunicare - numerele 0-10 - alcătuire de mulțimi - compararea numerelor - descompunerea și compunerea numerelor - operații matematice cu suport intuitiv - rezolvare de probleme - animale domestice - igiena alimentației - elemente de limbaj plastic - tehnici de lucru (desen, pictură, modelaj, colaj) - receptarea unor cântece
Capacități instrumentale	- de comunicare (formulare de mesaje, analiza de mesaje și texte) - de lucru cu manualul (conturare, desenare, decupare, etc) - de recunoaștere a sunetelor și literelor - de conturare a literelor - de scriere a cifrelor

	- de descompunere și compunere a numerelor - de calcul matematic pe baza suportului intuitiv - de soluționare creativă a situațiilor problematice/dilematice - de manipulare de obiecte - de observare a unor fenomene, obiecte, plante și animale - de utilizarea a diferitelor materiale (hârtie albă/ colorată, acuarele, plastilină, lipici, foarfece) - de cântare în colectiv și de asociere a unor mișcări sugerate de versuri
Atitudini si valori	- exprimarea interesului pentru comunicare - exprimarea interesului față de activitățile matematice printr-o participare activă la rezolvarea sarcinilor de lucru - manifestarea curiozității pentru observarea unor fenomene din mediul apropiat - exprimarea sentimentelor față de țară și de comunitatea în care trăiește - practicarea unui comportament ecologic față de mediul înconjurător - exprimarea interesului pentru activitățile practice (desen, pictură, modelaj, etc.) - exprimarea interesului pentru manifestarea artistică
Planificarea timpului	
Perioada de desfășurare a proiectului va fi de 2 săptămâni	
Resurse: ▪ materiale ▪ texte în versuri / proză despre comunitate, planșe tematice, culegeri de ghicitori, jetoane, jucării, fișe de lucru, filme descriptive și prezentări ppt, cd-uri cu cântece ▪ aparate audio – video (casetofon, laptop, videoproiector), planșe și jetoane, foarfece, lipici, coli de polistiren, pensoane, acuarele, culori, fișe de lucru, etc ▪ procedurale ▪ activ-participative, inductiv-deductive, practic - aplicative; ▪ conversația, explicația, demonstrația, comparația, problematizarea, joc de rol, dramatizarea, învățarea prin descoperire, ciorchinele, spargerea gheții, brainstorming-ul ▪ forme de organizare ▪ frontal, pe grupe, în perechi, individual	
Evaluarea proiectului ▪ Aprecieri verbale ▪ Fișe de lucru ▪ Expoziție cu produsele colectate/realizate ▪ Portofoliu ▪ Album de fotografii cu aspecte de la activități	

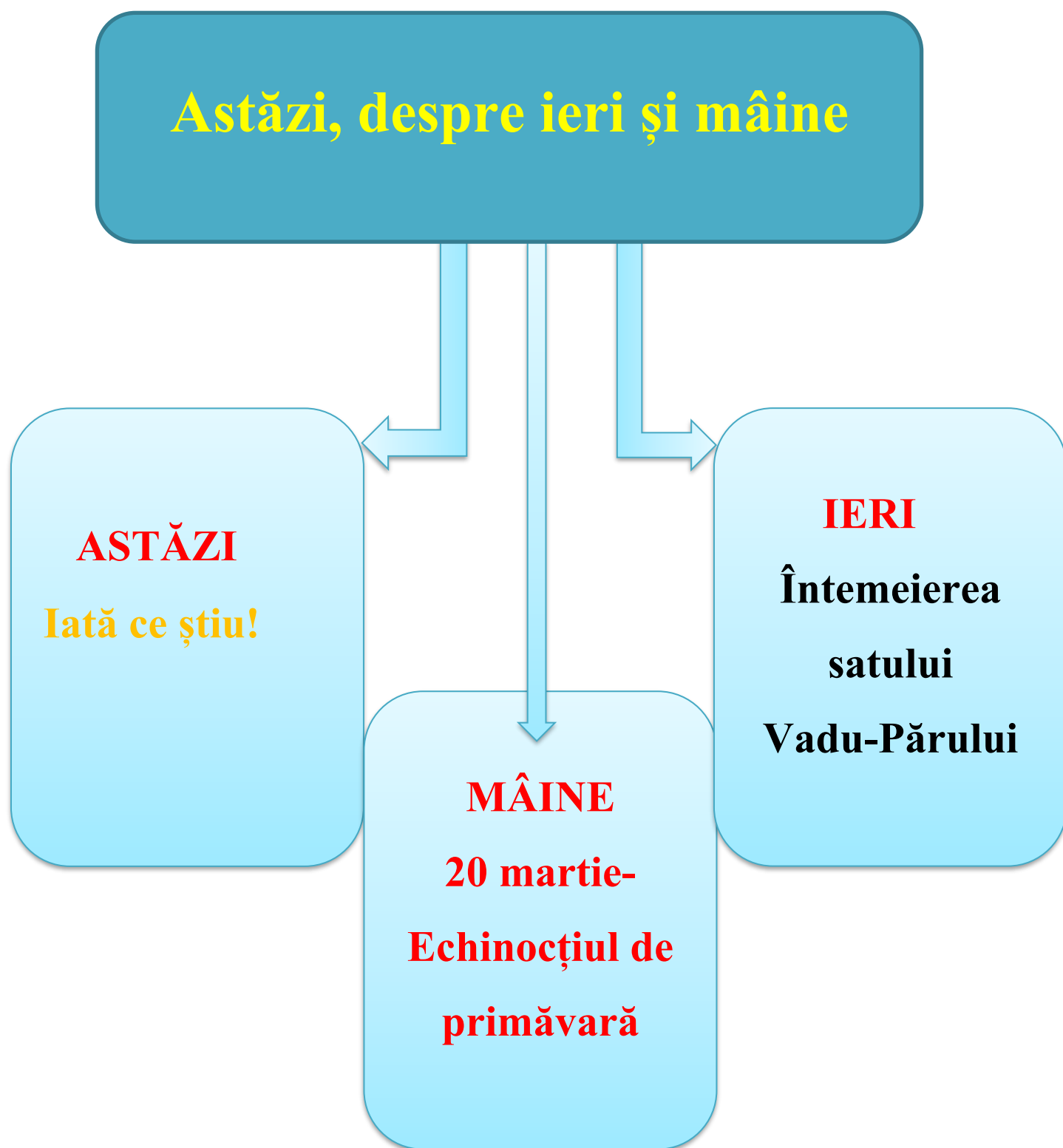
Inventar de probleme

Ce știu copiii?	Ce nu știu copiii și doresc să afle?
- ASTĂZI suntem în anotimpul primăvara - Strămoșii de IERI; - MÂINE e o nouă zi; - Urmează Paștele; - Martie e prima lună de primăvară; - Literele A-V - Adunarea și scăderea nr. 0-10	- Numerele 0-31; - Strămoșii noștri. - Cum s-a format satul natal - Despre trecutul poporului român - Trecerea timpului lasă urme asupra conștiinței noastre- amintiri,

Centre de interes deschise și materiale puse la dispoziție:

Limbă și literatură	- Cărți și reviste; - Jetoane; - Legende; - Enciclopedii.
Științe	- Jetoane, planșe; - Cărți, enciclopedii; - Laptop și videoproiector; - Machete.
Artă	- Creioane colorate; - Carioci; - Imagini de colorat; - Pensule și acuarele; - Decorațiuni ipsos - Instrumente muzicale.

Harta proiectului

DIVERSITATEA CULTURALĂ ȘI INCLUZIUNEA ÎN EDUCAȚIE

CONSTANTIN ELISABETA MĂDĂLINA
LICEUL TEHNOLOGIC TÂRNĂVENI

Fiecare persoană educată are aceeași importanță, în condițiile în care aproape 240 de milioane de copii din lume au o formă de dizabilitate, aproape 40% dintre țări nu oferă cadrelor didactice formare pentru incluziune, peste 7 milioane de copii refugiați nu sunt înscriși la școală și peste 250 de milioane de elevi sunt privați de educație în limba pe care o înțeleg cel mai bine¹. Diversitatea culturală presupune recunoașterea și acceptarea diferențelor, dar și includerea lor într-o coexistență în varietate². Incluziunea și empatia culturală, precum și respectul față de alteritate, fac parte din valorile fundamentale care se află în centrul mediilor educaționale europene, coroborate cu lupta împotriva discriminării și părăsirii timpurii a școlii. Educația pentru diversitate și incluziune contribuie la prevenirea și reducerea comportamentelor agresive și antisociale.

Recomandarea Consiliului European privind căile către succesul școlar, adoptată în 2022, pune accent pe prevenirea abandonului școlar și pe creșterea performanțelor în domeniul competențelor de bază. În acest sens, începând cu anul 2023 Comisia europeană a înființat un grup de experți pentru a identifica necesarul creării unui mediu educațional încurajator pentru elevii vulnerabili și pentru provocarea stării de bine și a sănătății mintale în școală.

Cel mai adesea, programele de formare în direcția educației pentru diversitate și incluziune se centrează pe competențe legate de predarea pentru elevii cu cerințe educaționale speciale, pe individualizarea și diferențierea strategiilor de predare și evaluare, precum și pe înțelegerea principiilor incluziunii și nediscriminării. În egală măsură sunt însă de stringență actualitate și necesare programele de formare care promovează capacitatea cadrului didactic de a colabora cu alte cadre didactice, cu familii (aici un rol important revenind depășirii părtinirii și stereotipurilor), cu diverși profesioniști, precum și cele care se referă la predarea în unități multiculturale sau multilingve.

Principiile de bază se referă la accesul egal, adaptabilitate, sprijin, simțul apartenenței, responsabilitate și lucru în comun, curriculum flexibil, metode de predare variate, personal de sprijin, incluziune socială, echitate și oportunitate, dezvoltare socială³. Datele din cadrul anchetei TALIS din 2018 arată că un număr relativ mic de profesori au participat la programe de formare pentru educație incluzivă și mulți și-au exprimat îngrijorarea cu privire la lipsa de formare și de pregătire pentru gestionarea unei clase incluzive, în special în învățământul primar⁴. La nivel european se recomandă prezența în școli a personalului de sprijin: asistenților didactici sau diferiți specialiști (de exemplu, psihologi, logopezi, specialiști în domeniul cerințelor educaționale speciale, lucrători sociali), cu asigurarea resurselor financiare necesare.

Concluzii și recomandări

¹ <https://www.unesco.org/en/inclusion-education>

² M. Keating, "Culture and Social Science", în D. Della Porta, M. Keating (eds.), *Approaches and Methodologies in the Social Sciences: A Pluralist Perspective*, Cambridge University Press, Cambridge-New York, 2008, p. 102-103

³ <https://oxford-review.com/the-oxford-review-dei-diversity-equity-and-inclusion-dictionary/inclusive-education-definition-and-explanation/>

⁴ **Comisia Europeană/EACEA/Eurydice**, 2024. *Promovarea diversității și incluziunii în școlile din Europa*. Raport Eurydice. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, p.93

Finanțarea publică adecvată este esențială. Atât la nivelul curriculum-ului național, cel al pregătirii continue a cadrelor didactice, cât și la nivel de dotare materială sau angajare a personalului de sprijin.

Se impune analiza și eliminarea progresivă a barierelor din calea participării cadrelor didactice la programele de formare relevante, pentru a deține competențele necesare promovării diversității și incluziunii în școli.

“Lucrând împreună, putem înfăptui viziunea comună de a institui unitatea în diversitate în școlile și în societățile noastre”(Margaritis Schinas¹).

Rezumat

Educația pentru diversitate și incluziune contribuie la crearea unui mediu educațional încurajator pentru elevii vulnerabili și pentru provocarea stării de bine și a sănătății mintale în școală, precum și la prevenirea și reducerea comportamentelor agresive și antisociale. În acest sens, finanțarea publică adecvată este esențială, prin intervenții ținute atât la nivelul curriculum-ului național, cel al pregătirii continue a cadrelor didactice, cât și la nivel de dotare materială sau angajare a personalului de sprijin.

Bibliografie

- **Comisia Europeană/EACEA/Eurydice**, 2024. *Promovarea diversității și incluziunii în școlile din Europa*. Raport Eurydice. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene;
- <https://www.unesco.org/en/inclusion-education>
- <https://oxford-review.com/the-oxford-review-dei-diversity-equity-and-inclusion-dictionary/inclusive-education-definition-and-explanation/>
- <https://www.apa.org/ed/precollege/psychology-teacher-network/introductory-psychology/benefits-of-diversity>
- **M. Keating**, “*Culture and Social Science*”, în **D. Della Porta, M. Keating** (eds.), *Approaches and Methodologies in the Social Sciences: A Pluralist Perspective*, Cambridge University Press, Cambridge-New York, 2008

¹ Comisia Europeană, *op.cit.*, p.5

PROIECT EDUCAȚIONAL - ZIUA EUROPEANĂ A LIMBILOR

VASILE MONICA-LUIZA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „GARABET IBRĂILEANU” TÂRGU FRUMOS

Argumentarea proiectului

Limba străină a devenit indispensabilă în viața de zi cu zi a persoanelor de toate vârstele. Mobilitatea persoanelor a crescut această necesitate. Tot mai des întâlnim în clase elevi născuți în alte țări care s-au reîntors să studieze în România împreună cu părinții sau născuți în România, plecați în altă țară pentru o perioadă scurtă de timp și reveniți pe meleagurile natale, aducând astfel cu ei bagajul de cunoștințe elementare de cultură și civilizație din țara respectivă.

Ziua Europeană a Limbilor este o oportunitate de a valorifica bagajul de cunoștințe și informații pe care fiecare elev îl are cu sine, de a împărtăși cu ceilalți informații, valori, atitudini, opinii, și nu în ultimul rand, de a valoriza și înțelege fiecare țară, limba și cultura acesteia, ca fiind unice și irepetabile. Acest eveniment are loc anual în luna septembrie pe data de 26, când elevii și cadrele didactice coordonatoare din fiecare școală derulează activități diverse dedicate limbilor străine din Europa, demonstrând astfel abilitățile lor de a le învăța și vorbi cât mai corect cu putință. Elevii învață permanent că, pentru a vorbi o limbă corect, nu trebuie să folosim limba maternă deoarece există discrepanțe mari între expresiile și structurile gramaticale din fiecare limbă. Secretul este să dezvoltăm abilitățile păstrând contactul cât mai des cu limba țintă.

Scopul proiectului:

Realizarea unor activități de conștientizare a rolului limbilor moderne în educația prezentă și viitoare a educabilului și a importanței culturilor acestor țări în înțelegerea diversității globale.

Obiectivele proiectului:

- 1. Crearea de atitudini menite să valorizeze limba și cultura diferitelor țări europene.
- 2. Accesarea cunoștințelor de vocabular al unor limbi europene.
- 3. Crearea unei atmosfere pozitive prin jocuri diverse pe site-uri de specialitate.

Grup țintă: elevii claselor III – VIII

Durata: 22-26 septembrie 2025

Calendarul activităților

Etapa	Activitatea	Grup țintă	Descriere activitate	Responsabil	Rezultate
1	Creare de logo-uri și postere pe tema proiectului	Clasele V-VIII	Elevii de gimnaziu au creat postere desenate sau pictate de ei și logo-uri cu ajutorul IA (ChatGPT, Bing Image Creator, Canva) pe tema limbilor străine în care au inserat mesaje în diferite limbi.	Echipa de proiect	15 logo-uri și 10 postere

	Selectarea logo-ului și a posterului câștigător Pictura logo-ului câștigător pe tricouri		Toate logo-urile și posterele au fost introduse într-un formular google și au participat la procesul de votare. Link-ul a fost transmis tuturor claselor gimnaziale, care au votat logo-ul și posterul preferat. Fiecare clasă de gimnaziu a ales logo-urile pe care să le picteze/deseneze pe tricourile proprii, pe care le-au expus ulterior în școală.		3 logo-uri și 3 postere cu procente foarte apropiate sau identice 15 tricouri pictate
2	Concurs despre limbile europene https://create.kahoot.it/details/3ab86324-2800-4491-b490-4a6d8d58afce?drawer= La journee européenne des langues https://wordwall.net/resource/61006634/journ%C3%A9e-europ%C3%A9enne-des-langues	Clasele VII-VIII	Elevii din clasele a VII-a și a VIII-a au jucat un joc pe site-ul Kahoot în limba engleză prin care s-au familiarizat cu noțiuni despre limbile și culturile din Europa, continuând pe site-ul Wordwall care i-a provocat să rezolve folosind cunoștințe de limba franceză.	Echipa de proiect	Îmbogățire cunoștințe Distracție și amuzament Consolidare cunoștințe de limbi moderne
3.	Culture sharing https://www.baamboozle.com/game/1183541	Elevii claselor III – IV	Elevii din școala primară au jucat în echipe un joc Baamboozle dedicat Zilei Limbilor Europene cu ajutorul căruia au aflat informații interesante despre diverse limbi de pe continent.	Echipa de proiect	Îmbogățirea cunoștințelor și vocabularului
4.	Countries – flags, capitals, languages https://wordwall.net/resource/436629/esol/european-countries-and-flags-quiz	Elevii claselor V - VI	Elevii și-au testat cunoștințele și au participat la un concurs interdisciplinar (Limbi moderne, Geografie, Istorie) care le-a adus premii și diplome.	Echipa de proiect	Dezvoltarea cunoștințelor generale prin joc

REZULTATE**Calitative:**

- atitudini, credințe și valori noi pentru elevi;
- dezvoltarea unor trăiri și emoții pozitive de către elevii implicați în activitățile derulate;

Cantitative

- activități diferite ca mijloc de realizare, desfășurate în vederea formării unor atitudini pozitive față de cei din jur.

DISEMINAREA PROIECTULUI:

- Prezentarea proiectului în cadrul comisiilor metodice și al consiliilor profesionale, precum și pe pagina de Facebook a școlii.

IMPACTUL PROIECTULUI

1. Asupra elevilor

- îmbogățirea cunoștințelor în limbi străine și dezvoltarea competențelor lingvistice și digitale;
- educarea unui comportament moral-civic (toleranță, îngăduință, înțelegere, solidaritate, respect față de propria persoană și față de ceilalți);
- valorizarea experiențelor personale;

2. Asupra cadrelor didactice

- disponibilitate pentru lucru în echipă;
- colaborarea mai eficientă cu elevii;
- elaborarea unor noi activități în scop educativ și cu alte instituții;

3. Asupra școlii

- creșterea prestigiului unității de învățământ;
- colaborarea dintre instituții în interes educativ;

ROADELE TOAMNEI PE ÎNȚELESUL COPIILOR CU CES

NAGY OFELIA CRISTINA

C.Ș.E.I. PRIMĂVARA REȘIȚA

Nivel de studiu- clasele primare și gimnaziale

Tipul școlii - învățământ special, elevi cu dizabilități (intelectuale ușoare/moderate și/sau asociate, adaptat nivelului individual de dezvoltare)

Scop- dezvoltarea autonomiei personale și a abilităților practice de viață, prin explorarea senzorială și cognitivă a specificului anotimpului toamna și a bogățiilor sale.

Obiective

O1: Să realizeze, cu sprijin, o activitate practică de gospodărire (preparare/conservare), respectând pașii simpli.

O2: Să identifice cel puțin 3-4 fructe și legume specifice toamnei, după aspect și textură.

O3: Să descrie, prin modalități variate (verbal, gestual, imagini), cel puțin două semnificații ale toamnei (recoltă, frig, pregătirea naturii).

O4: Să observe schimbările din natură (decolorarea/căderea frunzelor, pregătirea copacilor), înțelegând rolul frunzelor căzute.

Subtemele

1. *Mâini dibace la bucătărie (prăjitura cu mere)*
2. *Secretele cămării (murături și compot)*
3. *Daruri senzoriale din grădină (fructe și legume)*
4. *Pădurea se pregătește de somn (drumeție)*

Parteneri implicați

Cadre didactice de la alte clase: profesorii de sprijin/educatori, profesorii de discipline practice din școală.

Asistentul social și psihologul școlar: pentru suport emoțional și logistic, precum și pentru observarea interacțiunii sociale.

Părinți/voluntari: pentru ajutor în activitățile practice care implică gătit și conservare, asigurând o supraveghere individualizată.

DEMERS DIDACTIC

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
1. Mâini dibace la bucătărie (Gospodărire - Prăjitura cu mere)	O 1	Pregătirea unei Prăjituri cu mere (activitate practică): spălarea și curățarea merelor (cu instrumente de siguranță), măsurarea ingredientelor simple (făină, zahăr), amestecarea compoziției, așezarea în tavă. Accent pe igienă și lucrul în echipă.	Lucrul în echipa modelarea) , Exercițiul.	Observație sistematică : Capacitatea de a urma 2-3 instrucțiuni simple și de a realiza o operație practică (ex: curățare, măsurare).	Nevoie de supraveghere și adaptare a ustensilelor pentru siguranță și manevrare ușoară.
2. Secretele camării (Conservare)	O 1	Punerea de murături și compot la borcan: sortarea legumelor/fructelor, spălarea borcanelor, aranjarea vizuală în borcane, turnarea lichidului (sub supraveghere strictă). Discuție scurtă despre conservare (de ce facem asta).	Demonstrarea Jocul de rol "De-a gospodarii", Conversația euristică cooperare (perechi/echipe mici).	Analiza produsului : Borcanele etichetate și aranjate. Verificarea aranjării corecte (vizual și motor).	Etichete cu imagini (murături/co mpot) pentru recunoaștere. Se folosesc borcane sigure (eventual plastic gros) sau se lucrează cu borcanele pline.
3. Daruri senzoriale din Grădină (Recunoaștere)	O 2 O 3	Explorare senzorială a roadele toamnei: pipăit, miros,	Metoda Senzorială ,	Răspuns la întrebări: Identificare a 3-4 roade	Folosirea de materiale autentice, proaspete.

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
e fructe/legum e)		gust (fructe: măr, strugure; legume: dovleac, varză). Joc de recunoaștere (Ghicește ce e!) și asociere (imagine- obiect). Semnificația recoltei (de unde vin, la ce le folosim).	Explozia Stelară (Cine? Ce? Unde? Când? despre recoltă), Asocierea, Jocul didactic.	prin atingere sau vedere. Exprimarea (chiar și non- verbală) a rolului lor (mâncare, conservare).	Se ține cont de alergiile sau restricțiile alimentare ale elevilor.
4. Pădurea se pregătește de somn (Drumeție în natură)	O 4	Drumeție scurtă (curtea școlii/parc/pădur e accesibilă): Observarea frunzelor căzute, a culorilor, a copacilor. Colectarea de frunze și ghinde. Discuție despre: Căderea frunzelor (copacii se "dezbracă" de haine vechi ca să nu înghețe - concept simplificat) și Rolul frunzelor căzute (hrănesc pământul și îl țin cald).	Observați a dirijată, Drumeția/ Vizita, Explicația (cu analogii simple: <i>"haine de iarnă"</i>), Colecționa rea.	Prodot finit: realizarea unui colaj simplu din frunze și materiale colectate. Elevul arată 1-2 elemente specifice toamnei (frunză uscată, ghindă).	Securitate sporită în timpul drumeției. Asigurați-vă că traseul este ușor și fără pericole. Echipament adecvat.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Prof.înv.primar **POPA ARABELA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ SÂNTANA

Într-o lume globalizată și interconectată, școala nu mai este doar un spațiu de transmitere a informațiilor, ci și un loc în care copiii învață să trăiască împreună, să se respecte reciproc și să aprecieze unicitatea fiecăruia. Conceptul de diversitate și incluziune nu reprezintă doar o modă educațională, ci o nevoie reală a societății contemporane.

1. Ce înseamnă diversitatea în mediul școlar

Diversitatea se manifestă în multe forme:

Diversitate culturală și etnică – elevi care provin din familii cu tradiții și valori diferite.

Diversitate socială și economică – unii copii provin din medii defavorizate, alții din familii privilegiate.

Diversitate educațională – elevi cu ritmuri diferite de învățare, cu dificultăți de atenție, dizabilități, sau cu aptitudini înalte.

Diversitate de gen, limbă și religie – fiecare aduce o perspectivă proprie asupra lumii.

Recunoașterea acestor diferențe este primul pas spre o educație echitabilă. Profesorul care își cunoaște și își acceptă elevii în unicitatea lor reușește să transforme clasa într-un spațiu de învățare sigur și primitiv, unde fiecare copil se simte valorizat.

2. Incluziunea – mai mult decât a fi împreună

Incluziunea nu înseamnă doar integrarea elevilor cu nevoi speciale în învățământul de masă. Ea înseamnă participarea activă a tuturor copiilor, indiferent de diferențele dintre ei. O clasă incluzivă este aceea în care fiecare elev are șansa de a se exprima, de a reuși și de a fi respectat.

Profesorul are un rol esențial în crearea unui climat incluziv. Aceasta presupune: adaptarea activităților la nivelul și nevoile fiecărui elev; utilizarea metodelor interactive și colaborative (lucrurile în perechi, proiecte de echipă, învățare prin joc); promovarea empatiei și a cooperării, nu a competiției; susținerea elevilor aflați în dificultate prin sprijin personalizat; încurajarea exprimării libere și a respectului față de opiniile altora.

Incluziunea nu se face doar prin reguli sau documente, ci prin atitudinea zilnică a profesorilor și a colegilor. Este o cultură a acceptării, o mentalitate care transformă clasa într-o mică societate a toleranței.

3. Beneficiile diversității și incluziunii pentru elevi

Atunci când copiii cresc într-un mediu divers și incluziv, ei învață lecții care depășesc programa școlară. Printre cele mai importante beneficii se numără:

Dezvoltarea empatiei și a respectului – elevii învață să înțeleagă emoțiile și nevoile celorlalți.

Creșterea încrederii în sine – fiecare copil se simte valorizat și capabil.

Dezvoltarea spiritului de echipă – copiii învață să colaboreze, să împartă responsabilități și să se ajute reciproc.

Formarea unei mentalități deschise – elevii care cresc într-un mediu incluziv devin adulți toleranți și responsabili social.

În același timp, profesorii și părinții beneficiază de o comunitate școlară mai unită, bazată pe dialog, înțelegere și colaborare.

4. Rolul profesorului în construirea unei clase incluzive

Profesorul este arhitectul atmosferei educaționale. El poate transforma diversitatea într-un motor al dezvoltării. Printr-o abordare empatică și creativă, poate adapta lecțiile astfel încât fiecare elev să se regăsească în procesul de învățare.

Un profesor incluziv: observă și valorizează talentele fiecărui copil; oferă sprijin suplimentar acolo unde este nevoie; folosește exemple și materiale care reflectă diversitatea; evită etichetările și compararea negativă între elevi; creează contexte în care elevii învață unii de la alții.

Astfel, în loc de o clasă uniformă, avem o comunitate vie, în care fiecare copil are locul și rolul său.

5. Provocări și soluții

Desigur, implementarea principiilor de diversitate și incluziune nu este un proces ușor. Uneori, apar provocări: lipsa resurselor materiale, numărul mare de elevi, lipsa formării specializate sau prejudecățile existente în societate. Totuși, prin colaborarea dintre școală, familie și comunitate, aceste obstacole pot fi depășite.

Formarea continuă a cadrelor didactice, implicarea consilierului școlar, parteneriatele cu organizații și proiectele educaționale pot contribui la construirea unei școli pentru toți.

Diversitatea și incluziunea nu sunt doar obiective educaționale, ci valori fundamentale ale unei lumi drepte și umane. În fiecare clasă, fiecare copil are dreptul la respect, la sprijin și la oportunități egale de învățare.

O școală incluzivă nu caută să uniformizeze elevii, ci să îi ajute să își descopere unicitatea. Este o școală în care fiecare copil are o șansă reală — șansa de a fi văzut, auzit și înțeles.

Diversitatea nu ne desparte, ci ne îmbogățește. Iar incluziunea este cheia prin care transformăm diferențele în putere, transformând clasa într-un spațiu al echității, al empatiei și al iubirii.

Activități practice pentru promovarea diversității și incluziunii

1. „Suntem diferiți, dar egali” – Joc de cunoaștere și acceptare

Scop: conștientizarea asemănărilor și diferențelor dintre colegi.

Vârstă: clasele primare / gimnaziale mici.

Materiale: cartonașe colorate, markere.

Desfășurare: fiecare elev primește un cartonaș pe care scrie trei lucruri care îl fac unic (ex: „am o soră mai mică”, „vorbesc două limbi”, „îmi place să desenez”). Profesorul adună cartonașele și le citește aleatoriu, iar colegii ghicesc despre cine este vorba.

Se discută despre cum fiecare are trăsături diferite, dar toți sunt la fel de importanți.

Reflecție: „Cum ar fi lumea dacă toți am fi la fel?”

2. „Copacul diversității” – Activitate artistică de grup

Scop: evidențierea contribuției fiecărui copil la comunitatea clasei.

Vârstă: clasele primare.

Materiale: coală mare (copac desenat), frunze colorate decupate din hârtie.

Desfășurare: elevii scriu pe o frunză colorată un talent, o calitate sau o pasiune personală.

Frunzele se lipesc pe „copacul diversității”. Se discută despre cum fiecare frunză contribuie la frumusețea întregului copac, așa cum fiecare copil contribuie la frumusețea clasei.

Extensie: se poate face și „Grădina incluziunii”, în care fiecare elev realizează o floare unică.

3. „În pielea altuia” – joc de roluri

Scop: dezvoltarea empatiei și a înțelegerii diferențelor.

Vârstă: gimnaziu.

Desfășurare: profesorul propune situații (ex: un coleg nou venit din alt oraș; un elev care poartă ochelari; un copil cu dizabilitate; un elev de altă religie).

Elevii joacă pe rând rolurile propuse.

Se discută apoi cum s-au simțit în rolul respectiv și ce pot face pentru a sprijini un coleg aflat într-o situație asemănătoare.

Rezultat: elevii învață să se pună în locul altuia și să acționeze empatic.

5. „Cercul prieteniei” – activitate de solidaritate

Scop: întărirea coeziunii grupului și susținerea reciprocă.

Vârstă: toate vârstele.

Desfășurare: elevii se așază în cerc. Fiecare elev spune un compliment sau un mesaj pozitiv despre colegul din dreapta sa. La final, toți își dau mâna și rostesc împreună o promisiune:

„În clasa noastră, fiecare copil contează.”

Rezultat: crește încrederea și respectul reciproc între colegi.

6. „Cartea clasei noastre” – proiect colectiv

Scop: promovarea diversității prin exprimare scrisă și vizuală.

Vârstă: primar / gimnaziu.

Desfășurare: fiecare elev realizează o pagină despre sine: desen, fotografie, motto, pasiuni, visuri, familie etc. Profesorul adună toate paginile și le leagă într-o „carte a clasei”.

Cartea poate fi expusă la școală, ca simbol al unității în diversitate.

În fiecare clasă există copii diferiți — prin temperament, nivel de dezvoltare, cultură, abilități, interese sau contexte familiale. Aceste diferențe nu trebuie privite ca obstacole, ci ca oportunități de creștere pentru întreaga comunitate școlară.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

**BODESCU RALUCA PAULA
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV BACAU**

Într-o lume tot mai interconectată și complexă, diversitatea și incluziunea la clasă reprezintă nu doar un ideal educațional, ci și o necesitate practică. Școala este spațiul unde valorile toleranței, respectului și echității trebuie formate și consolidate încă din primii ani de educație. Diversitatea, fie că este culturală, lingvistică, socială sau de capacități, nu trebuie privită ca o provocare, ci ca o resursă valoroasă care îmbogățește procesul de învățare și dezvoltarea personală a fiecărui elev.

Incluziunea educațională presupune adaptarea mediului de învățare astfel încât toți elevii să poată participa activ și să se simtă acceptați, indiferent de particularitățile lor. Aceasta implică nu doar măsuri pedagogice, ci și o atitudine deschisă din partea profesorilor, colegilor și întregii comunități școlare. Un profesor incluziv este acela care identifică nevoile fiecărui elev și adaptează metodele de predare pentru a asigura accesul echitabil la educație. Astfel, diferențele devin oportunități de învățare colaborativă, nu obstacole.

În contextul actual, educația incluzivă se bazează pe principii recunoscute la nivel internațional, precum cele promovate de UNESCO și UNICEF, care subliniază dreptul fiecărui copil la o educație de calitate, fără discriminare. Implementarea acestor principii necesită formarea continuă a cadrelor didactice, utilizarea strategiilor de învățare diferențiate și sprijinul specialiștilor (psihologi, logopezi, consilieri școlari). De asemenea, este esențial ca instituțiile școlare să colaboreze cu familia și comunitatea pentru a crea un mediu educațional armonios și echitabil.

Beneficiile diversității și incluziunii la clasă sunt multiple. Pe plan cognitiv, elevii sunt expuși la perspective variate, ceea ce stimulează gândirea critică și creativitatea. Pe plan social, se dezvoltă competențe de comunicare, empatie și cooperare, care contribuie la formarea unei societăți democratice și solidare. Totodată, includerea elevilor cu nevoi educaționale speciale favorizează acceptarea diferențelor și reducerea stigmatizării.

Cu toate acestea, procesul de implementare a incluziunii educaționale nu este lipsit de dificultăți. Lipsa resurselor materiale, a personalului specializat și a unei formări adecvate pentru profesori pot îngreuna aplicarea principiilor incluzive. De asemenea, stereotipurile și prejudecățile persistente în rândul elevilor și părinților pot afecta climatul școlar. Depășirea

acestor obstacole necesită o viziune comună și angajament constant din partea tuturor actorilor implicați.

În concluzie, diversitatea și incluziunea la clasă constituie piloni fundamentali ai unei educații moderne și echitabile. Ele oferă fiecărui elev șansa de a-și valorifica potențialul și de a se dezvolta într-un mediu care respectă unicitatea umană. O școală incluzivă nu este doar un spațiu de învățare, ci și un loc al acceptării și cooperării, unde diferențele devin surse de progres și înțelegere reciprocă.

Bibliografie:

1. Booth, T., & Ainscow, M. (2011). **Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools.** Bristol: CSIE.
2. Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). Exploring inclusive pedagogy. **British Educational Research Journal**, 37(5), 813–828.
3. Ministerul Educației (2020). **Strategia națională privind educația incluzivă 2020–2030.** București.
4. UNESCO (2017). **A Guide for Ensuring Inclusion and Equity in Education.** Paris: UNESCO.

PROIECT EDUCAȚIONAL LOCAL

„TOAMNA PRIN OCHI DE COPIL”

Profesor pentru învățământul primar **BORȘ ADI LUMINIȚA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI

Introducere

Acest proiect didactic este conceput pentru clasa pregătitoare și are ca scop explorarea temei „Culori de Toamnă: Diversitate și Incluziune”. Prin activități creative și interactive, elevii vor învăța despre diversitatea culorilor din natură în timpul toamnei și despre importanța incluziunii în comunitatea lor.

Obiective

1. **Cunoașterea culorilor toamnei:** Elevii vor învăța să recunoască și să denumească culorile specifice toamnei.
2. **Dezvoltarea abilităților de observare:** Prin activități practice, elevii își vor dezvolta capacitatea de a observa detaliile din natură.
3. **Promovarea incluziunii:** Elevii vor înțelege conceptul de diversitate și incluziune prin activități care încurajează cooperarea și respectul reciproc.

Materiale necesare

- Frunze uscate de diferite culori
- Foi de hârtie și creioane colorate
- Carton colorat
- Lipici
- Diverse materiale naturale (conuri de brad, ghinde, etc.)
- Imagini cu peisaje de toamnă

Desfășurarea activităților

Activitatea 1: Descoperirea culorilor toamnei

Durata: 35 de minute

1. **Introducere:** Profesorul va prezenta imagini cu peisaje de toamnă și va discuta despre culorile predominante în acest anotimp.
2. **Activitate practică:** Elevii vor primi frunze uscate de diferite culori și vor discuta în grupuri mici despre nuanțele pe care le observă.
3. **Discurs liber:** Fiecare grup va alege o frunză și va descrie culoarea acesteia în fața clasei. Elevii vor fi încurajați să folosească termeni descriptivi și să își exprime impresiile personale legate de culorile observate. Această activitate va stimula nu doar recunoașterea culorilor, ci și abilitățile de comunicare și încrederea în exprimarea opiniilor.

Reflectare

După finalizarea activității, profesorul va invita elevii să reflecteze asupra diversității culorilor întâlnite și să discute despre cum fiecare culoare contribuie la frumusețea peisajului de toamnă. De asemenea, vor fi încurajați să facă legături între diversitatea culorilor și diversitatea culturală și socială, subliniind astfel importanța acceptării și aprecierii diferențelor dintre oameni.

Această activitate introductivă va servi drept temelie pentru restul proiectului didactic, ajutând elevii să își dezvolte o bază de cunoștințe și abilități care să le permită să exploreze mai profund tema diversității și incluziunii.

Activități în completare: [Cultură generală\(clasa I\)](#)

Activitatea 2: Colaj de toamnă

Durata: 35 de minute

1. **Instruire:** Profesorul va explica cum se realizează un colaj folosind materiale naturale.

Instrucțiuni - Copac
de toamna.pdf

2. **Activitate practică:** Elevii vor crea un colaj pe tema toamnei folosind frunze, carton colorat și alte materiale naturale.

3. **Prezentare:** Fiecare elev va prezenta colajul său, explicând alegerea culorilor și materialelor. Această activitate le va permite elevilor să își exprime creativitatea și să aplice cunoștințele dobândite despre culorile toamnei. În timp ce lucrează la colajele lor, elevii vor învăța să combine diferite texturi și culori pentru a crea o compoziție armonioasă. Profesorul va încuraja discuțiile despre diferențele și asemănările dintre lucrările elevilor, subliniind cum fiecare colaj este unic și reflectă perspectiva personală a fiecărui creator.

Reflectare

La sfârșitul activității, elevii vor fi invitați să reflecteze asupra modului în care colaborarea și împărtășirea ideilor contribuie la îmbogățirea experienței de învățare. Profesorul va încuraja elevii să împărtășească impresiile lor despre procesul creativ și să discute despre cum diversitatea materialelor utilizate a îmbogățit frumusețea colajelor. Această activitate va consolida conceptele de diversitate și incluziune, ilustrând cum fiecare contribuție individuală aduce valoare întregului.

Activități în completare: 10 min

[Bate vântul frunzele - Cântece pentru copii | TraLaLa](#)

[Cântece de toamnă pentru copii - 30 MIN | TraLaLa](#)

Activitatea 3: Povestea diversității

Durata: 35 de minute

1. **Lectură:** Profesorul va citi o poveste despre diversitate și incluziune, adaptată nivelului de înțelegere al elevilor.

Povestea curcubeului prieteniei

Într-o grădină plină de flori colorate trăiau mulți fluturași. Fiecare era diferit: unii aveau aripi albastre ca cerul, alții roșii ca macii, iar alții galbene ca soarele.

Într-o zi, un fluturaș mic, cu aripi maro și pătate, a sosit în grădină. Se numea **Maroșel**. Când a vrut să se joace cu ceilalți, un fluture albastru i-a spus:

— Tu nu ești la fel de colorat ca noi!

Maroșel a oftat și s-a așezat trist pe o floare. Dar floarea, o margaretă înțeleaptă, i-a spus blând:

— Nu fi supărat, micuțele! Fiecare culoare are farmecul ei. Dacă toate ar fi la fel, curcubeul ar fi plictisitor!

A doua zi, a venit o furtună mare. Fluturașii s-au ascuns, dar după ploaie, soarele a ieșit și pe cer s-a ivit un curcubeu minunat. Toți fluturașii au zburat împreună, iar aripile lor au strălucit în toate culorile.

— Uau! — au spus ei.

— Doar împreună suntem un curcubeu adevărat!

Maroșel a zâmbit. De atunci, nimeni nu a mai râs de alt fluturaș, pentru că toți au înțeles că **diferențele ne fac frumoși și mai puternici atunci când suntem uniți**.

2. **Discuție:** Elevii vor discuta despre mesajul poveștii și vor da exemple de situații în care au observat includerea și diversitatea în viața lor.

3. **Joc de rol:** În grupuri mici, elevii vor crea și interpreta mici scenete care ilustrează principiile incluziunii.

Evaluare

Evaluarea se va realiza pe baza participării active a elevilor la activități și a capacității lor de a lucra în echipă. Profesorul va observa și aprecia implicarea fiecărui elev, creativitatea și înțelegerea conceptelor de diversitate și incluziune.

Concluzie

Prin acest proiect, elevii clasei pregătitoare vor dezvolta o înțelegere mai profundă a diversității culorilor toamnei și a importanței incluziunii. Activitățile practice și interactive le vor stimula creativitatea și abilitățile de comunicare, promovând în același timp respectul și cooperarea în cadrul colectivului. Toamna aduce o paletă diversificată de culori, de la galbenul strălucitor al frunzelor până la roșul intens și portocaliul cald. Fiecare nuanță contribuie la frumusețea peisajului, la fel cum fiecare individ aduce un plus de valoare într-o comunitate incluzivă. Importanța incluziunii poate fi comparată cu această diversitate a culorilor de toamnă: fiecare persoană, cu unicitatea și trăsăturile sale distincte, îmbogățește grupul din care face parte.

În cadrul proiectului, elevii clasei pregătitoare explorează atât frumusețea culorilor toamnei, cât și conceptul de incluziune. Activitățile practice și interactive le permit să înțeleagă cum diversitatea, fie ea cromatică sau umană, adaugă valoare și armonie. Prin creativitate și comunicare, elevii sunt încurajați să respecte și să coopereze, creând un mediu în care fiecare participă și contribuie, asemenea frunzelor ce alcătuiesc un tablou de toamnă.

BIBLIOGRAFIE:

1. Tinkl – Copacul toamnei
2. [Cultură generală\(clasa I\) - Chestionar](#)
3. <https://www.cualtecuvinte.com/ro/resurse>
4. <https://static1.squarespace.com/static/59de9df2beba493795c34f/t/63ebd8542889d761418456f0/1676400745523/Povesti+pentru+diversitate2023.pdf>

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ- O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

**CILIBIU ELENA-ISABELA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NUMĂRUL 14, TIMIȘOARA**

Într-o societate aflată în continuă schimbare, mediul școlar trebuie să reprezinte locul unde nu doar se învață, ci se formează relații de înțelegere, de respect față de ceilalți, un mediu plăcut procesului de învățare, atât pentru elevi, cât și pentru cadrele didactice.

Diversitatea se referă la prezența unei diferențe umane din cadrul unei societăți, grup, aceste diversități fiind legate de limbă, etnie, cultură, religie, gen, vârstă, situație materială, aspectul fizic sau abilitățile/dizabilitățile, stilul de învățare, de gândire.

Incluziunea reprezintă implicarea fiecărui individ aflat în categoriile enumerate, în diverse activități, tocmai pentru a-l ajuta să se integreze mai ușor într-o societate sau într-un grup.

Grădinița este spațiul în care copiii își însușesc cunoștințe, dar reprezintă și un sprijin pentru comunitate, unde fiecare copil are locul său. Odată cu începerea grădiniței are loc și cea mai mare schimbare pentru un copil, fiind startul pentru o nouă experiență pe care acesta o trăiește.

Într-o grădiniță nu trebuie să existe aceste diferențe, mai ales într-o clasă de copii. De altfel, fiecare clasă cuprinde diferite personalități, copii cu propria poveste, cu propriile nevoi, talente și visuri. De aceea, diversitatea din clasă poate reprezenta o bogăție, însă doar în momentul în care o privim cu empatie și deschidere. Fiecare copil trebuie să se simtă binevenit, sprijinit, apreciat, indiferent de mediul din care acesta provine, de religie, de gen, de etnie, de limbă sau chiar de capacitățile sale de învățare. O clasă incluzivă este aceea în care nu există discriminări, preșcolarii sunt întotdeauna încurajați, sprijiniți să participe la activități, astfel încât niciun copil nu este lăsat în urmă. Toții copiii au dreptul la educație.

Într-un mediu educațional incluziv, toți copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin, de abilitățile lor, de limba vorbită sau de eventualele nevoi speciale, sunt primiți cu bucurie, respect, tocmai pentru a se crea un spațiu în care acesta să se simtă iubit, apreciat, acceptat, încurajat să-și descopere potențialul pe care îl are, să-și depășească barierele din calea învățării. Dacă există un mediu educațional incluziv în grădiniță, atunci șansele pentru reușită a copiilor în activități, dar și în afara acestora, vor crește.

O educație incluzivă este legată și de copiii cu diferite dizabilități, nevoile și cerințele educative speciale ale acestora. Integrarea acestor copii în școli obișnuite este necesară, tocmai pentru a se forma un mediu important de socializare. Pot fi integrați grupuri de câte doi-trei copii sau un singur copil într-o sală de grupă pentru a fi un echilibru și a permite observarea permanentă a evoluției acestor copii.

Cadrele didactice joacă un rol esențial în crearea unui climat cald, sigur, prietenos și incluziv în sala de grupă. Prin activitățile pe care le proiectează, organizează și desfășoară, prin jocuri de rol, jocuri sociale, povești, activități artistice, cântece și alte resurse educaționale interactive, ei pot stimula cooperarea, comunicarea dintre copii, acceptarea diferențelor și respectul reciproc, cultivând astfel toleranța, empatia și bucuria de a fi împreună. De asemenea, va crește imaginea de sine și se vor reduce stereotipurile și acele comportamente discriminative în sala de grupă. Lucrul în echipă are o mare valoare și importanță în integrarea tuturor copiilor în actul învățării, deoarece aceștia socializează, ducând la formarea de legături, chiar prietenii.

De exemplu, pentru copiii care vorbesc o altă limbă, au o altă etnie sau cultură, educatoarea poate să organizeze o activitate specifică („Ziua prieteniei”) unde preșcolarii pot cunoaște mai

multe despre diferite culturi, etnii, naționalități, despre elemente tradiționale ce aparțin acestora, despre formule de salut, astfel de creează o atitudine favorabilă a copilului și un mediu incluziv. Pentru copiii cu nevoi speciale trebuie să existe modalități de predare adaptate cerințelor lor educative, asistență psihoterapeutică, asistență medicală specializată, programe de terapii, activități adaptate stilurilor lor de învățare, pentru ca aceștia să participe activ și să se simtă integrați în grup.

Dacă în grădiniță nu au loc activități care să includă mai multe aspecte ale diversității, dacă nu este încurajată respectarea diferențelor dintre copii, atunci se pot forma atitudini și comportamente negative, discriminatorii în sala de grupă, care conduc adesea la situații problemă, precum violență, agresivitate, limbaj vulgar etc.

Grădinița incluzivă îi acceptă și îi integrează pe toți copiii în mediul educațional; se bazează pe democrație, solidaritate, lucru în echipă; este nepărtinitoare, dreaptă, corectă; răspunde nevoilor fiecărui copil; se adaptează la schimbări; respectă dizabilitățile, abilitățile, aptitudinile fiecărui copil; aplică strategii educaționale în direcția promovării nondiscriminării, acceptării copiilor de diferite etnii, cu o situație materială precară, cu dizabilități, supradotați etc.

Pentru ca incluziunea copiilor din grădiniță să aibe rezultate este nevoie și de sprijinul familiei, în special părinții copiilor, ei reprezentând parteneri direcți ai educatoarei. Ei trebuie să încurajeze copiii, abilitățile acestora, să nu facă discriminări legate de copiii cu CES sau alte elemente considerate diferite, să accepte diversitatea, să participe la activitățile propuse de grădiniță, să acorde un feedback atunci când este cerut. În mod firesc, părinții sunt primii educatori ai copilului, umând apoi rândul profesioniștilor din grădiniță să se ocupe de educarea și formarea copiilor printr-o metodologie și un curriculum specific vârstei acestora.

Un alt sprijin necesar este cel al consilierilor și al comunității. Consilierii pot intervenii în situații de criză, pot consilia copiii care au nevoie, monitorizând progresul acestora. Comunitatea, de asemenea, are un rol important în crearea unui mediu incluziv prin parteneriate cu grădinița, suport financiar pentru familiile nevoiașе, oferirea spațiilor pentru realizarea activităților extrașcolare (vizite, jocuri în aer liber). Dacă membrii comunității sunt implicați în activitățile grădiniței, participă la serbări, concursuri, spectacole, trăiesc, astfel, experiențe valoroase de învățare.

Fiecare copil este o ființă unică, plină de potențial, iar într-un spațiu incluziv acesta învață prin jocuri de cooperare, activități în echipă sau prin gesturi simple de ajutor, cum să ofere respect, sprijin, înțelegere, lecții de solidaritate și prietenie.

Am învățat că a fi diferit nu este un defect, ci o calitate. Dacă îi ascultăm pe cei din jurul nostru și îi înțelegem, atunci putem construi o lume mai bună, mai incluzivă.

Concluzionând, consider diversitatea ca fiind o sursă de învățare, iar incluziunea o valoare care se transmite și de formează încă de la o vârstă fragedă, o șansă de a fi acceptat, înțeles, de a crește armonios alături de ceilalți. Fiecare copil este diferit, însă toți au nevoie de înțelegere, iubire și sprijin pentru a crește. O clasă în care fiecare copil este văzut și apreciat, este o clasă care oferă o șansă pentru fiecare.

EDUCAȚIA CARE UNEȘTE: DESPRE FRUMUSEȚEA DIFERENȚELOR ÎN GRĂDINIȚĂ

SÎRBU CORNELIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ NUMĂRUL 1 URDARI, GRĂDINIȚA FÎNTÎNELE

Dragi părinți, dragi colegi educatori, dragi toți cei care cred în puterea transformatoare a educației! Mă adresez vouă astăzi nu doar ca educator, ci ca o mămică, o persoană care a dedicat o viață întreagă universului minunat al copiilor. Și, credeți-mă, în toți acești ani, am învățat că cel mai prețios dar pe care îl putem oferi micuților este sentimentul de apartenență, de a fi văzut, înțeles și valorizat, exact așa cum este. Aceasta este esența diversității și incluziunii în grădiniță: nu doar concepte teoretice, ci o filosofie de viață, o șansă reală pentru fiecare sufletel să înflorească.

În lumea noastră tot mai complexă și interconectată, grădinița nu mai este doar un loc unde copiii învață litere și cifre. Este un microcosmos al societății, un prim laborator social unde se pun bazele respectului, empatiei și acceptării celui alt. Fiecare copil care ne trece pragul vine cu propria sa poveste, cu propriile culori, sunete și ritmuri. Unii vorbesc o altă limbă acasă, alții au tradiții diferite, unii învață într-un ritm propriu sau au nevoi speciale. Toate aceste diferențe nu sunt obstacole, ci comori care îmbogățesc experiența colectivă. Incluziunea lor activă în viața grădiniței nu este doar o obligație morală sau o cerință a programelor educaționale, ci o investiție în viitor, în construirea unei societăți mai armonioase și mai echitabile.

Beneficiile unei grădinițe incluzive: O paletă de culori pentru suflet

Când vorbim despre diversitate și incluziune, ne gândim adesea la copiii cu cerințe educaționale speciale (CES) sau la cei proveniți din medii defavorizate. Și, într-adevăr, sprijinul acestor copii este fundamental. Dar incluziunea merge mult mai departe. Ea înseamnă recunoașterea și celebrarea tuturor formelor de diversitate: culturală, lingvistică, etnică, socioeconomică, de gen, de abilități și de stiluri de învățare. Imaginați-vă o grădiniță ca o grădină plină de flori de toate formele și culorile. Fiecare floare este unică, are nevoie de îngrijire specifică, dar împreună creează un peisaj de o frumusețe rară. La fel și copiii noștri.

Beneficiile acestei abordări sunt multiple și se resimt la nivelul întregului grup. Copiii care cresc într-un mediu incluziv dezvoltă o empatie profundă, învață să respecte diferențele și să aprecieze unicitatea fiecăruia. Ei devin mai toleranți, mai deschiși și mai puțin predispuși la prejudecăți. Interacțiunea cu copii din medii diverse le lărgeste orizonturile, le stimulează curiozitatea și le dezvoltă abilitățile de comunicare și rezolvare a problemelor. Învață să colaboreze, să negocieze și să se ajute reciproc, abilități esențiale pentru viața de adult. Pentru copiii cu nevoi speciale, incluziunea înseamnă șansa de a se dezvolta la potențialul maxim, de a învăța din interacțiunea cu colegii lor și de a se simți parte a unui întreg, departe de stigmatizarea izolării.

Rolul educatoarei: Arhitectul punților către înțelegere

Noi, educatoarele, avem un rol crucial în acest proces. Suntem arhitecții punților către înțelegere și acceptare. Nu este o sarcină ușoară, recunosc. Necesită răbdare, creativitate și o continuă adaptare. Dar satisfacția de a vedea un copil înflorind într-un mediu sigur și stimulant este neprețuită. Ce putem face concret?

În primul rând, trebuie să ne cunoaștem bine copiii. Să le descoperim poveștile, să le înțelegem nevoile și să le recunoaștem punctele forte. Fiecare copil este un univers în sine. Apoi, trebuie să creăm un mediu fizic și emoțional care să invite la incluziune. Asta înseamnă materiale didactice diverse, care să reflecte diferite culturi și familii, jocuri care să încurajeze colaborarea și nu competiția, și, mai ales, o atmosferă de siguranță și respect reciproc. Regulile clasei ar trebui să fie clare și să promoveze tratamentul egal și respectul pentru toți.

Strategii practice pentru o clasă incluzivă

Implementarea incluziunii nu se face peste noapte, ci este un proces continuu, plin de mici victorii și ajustări. Iată câteva strategii pe care le-am aplicat cu succes de-a lungul anilor:

- 1 **Jocul ca instrument de incluziune:** Jocul este limbajul universal al copiilor. Prin jocuri de rol, copiii pot explora diferite culturi, profesii și situații sociale. Jocurile de cooperare, unde succesul depinde de efortul comun, sunt excelente pentru a construi spiritul de echipă și pentru a diminua barierele. De exemplu, un joc simplu de construcție unde fiecare copil aduce o piesă unică pentru a crea ceva mare și frumos, simbolizează perfect ideea de diversitate și colaborare.
- 2 **Povești și cărți despre diversitate:** Literatura pentru copii este o resursă inestimabilă. Alegerea cărților care prezintă personaje din diferite culturi, cu diverse abilități sau structuri familiale, îi ajută pe copii să înțeleagă și să aprecieze lumea în toată complexitatea ei. Discuțiile după lectură sunt la fel de importante, oferind copiilor ocazia să-și exprime sentimentele și să pună întrebări.
- 3 **Celebrăm diferențele:** Fiecare ocazie este bună pentru a celebra diversitatea. Putem organiza zile tematice dedicate culturilor lumii, unde copiii aduc obiecte, mâncăruri sau își prezintă tradițiile. Putem învăța cântece în limbi străine sau dansuri tradiționale. Atunci când un copil are o zi de naștere, putem vorbi despre tradițiile familiei sale, transformând diferențele în motive de bucurie și cunoaștere.
- 4 **Colaborarea cu părinții și comunitatea:** Părinții sunt partenerii noștri cei mai importanți. O comunicare deschisă și o colaborare strânsă cu aceștia ne ajută să înțelegem mai bine nevoile copiilor și să adaptăm strategiile. Putem invita părinții să participe la activități, să povestească despre meseriile lor sau despre locurile de unde provin. De asemenea, implicarea comunității locale, prin vizite la muzee, biblioteci sau evenimente culturale, poate extinde orizonturile copiilor și le poate arăta că diversitatea este o realitate frumoasă și în afara grădiniței.
- 5 **Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare:** Un curriculum incluziv este flexibil și permite adaptări individuale. Asta înseamnă să oferim materiale la diferite niveluri de dificultate, să folosim metode vizuale, auditive și kinestezice, pentru a ne asigura că fiecare copil are șansa de a învăța în stilul său propriu. Pentru copiii cu CES, colaborarea cu specialiști (logopezi, psihologi, terapeuți) este esențială pentru a dezvolta planuri educaționale individualizate.

Provocări și soluții

Desigur, drumul spre o grădiniță pe deplin incluzivă nu este lipsit de provocări. Resursele limitate, lipsa de formare specifică, numărul mare de copii în grupă sau chiar prejudecățile subtile pot îngreuna procesul. Dar aceste provocări nu ar trebui să ne descurajeze, ci să ne motiveze să găsim soluții creative.

O soluție este **formarea continuă** a educatorilor. Participarea la cursuri, workshop-uri și schimburi de experiență ne poate oferi noi instrumente și perspective. De asemenea, **colaborarea** între educatoare, împărtășirea bunelor practici și sprijinul reciproc sunt vitale. Nu

trebuie să reinventăm roata de fiecare dată. Putem învăța una de la alta, putem construi o comunitate de practică unde ideile și soluțiile circulă liber.

O altă provocare este **gestionarea comportamentelor dificile** sau a conflictelor care pot apărea din cauza diferențelor. Aici, rolul nostru este de a media, de a educa copiii să-și exprime sentimentele în mod constructiv și de a le oferi strategii de rezolvare a conflictelor. Este important să intervenim rapid și să explicăm de ce anumite comportamente nu sunt acceptabile, punând accent pe empatie și respect. Nu uităm că și noi, adulții, suntem modele pentru copii. Atitudinea noastră deschisă și respectuoasă față de diversitate va fi oglindită în comportamentul lor.

Concluzie

Diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar concepte la modă, ci piloni esențiali ai unei educații de calitate, mai ales la vârsta preșcolară. Prin cultivarea unui mediu unde fiecare copil se simte valorizat și acceptat, indiferent de diferențele sale, construim nu doar o clasă, ci o comunitate. O comunitate în care empatia, respectul și înțelegerea reciprocă sunt valori fundamentale. Oferind fiecărui copil șansa de a fi el însuși, de a învăța și de a se dezvolta în ritmul său, îi pregătim nu doar pentru școală, ci pentru viață. Îi pregătim să fie cetățeni activi, deschiși și responsabili într-o lume diversă. Și, ca educatoare, nu cred că există o moștenire mai frumoasă pe care o putem lăsa generațiilor viitoare decât o inimă deschisă și o minte curioasă, capabile să vadă frumusețea în fiecare diferență. Aceasta este, în esență, șansa pentru fiecare, oferită cu dragoste și dedicare, chiar aici, în grădinița noastră.

Bibliografie:

1. Balıkcı, S. (2025) 'Early Childhood Administrators' Attitudes Towards Inclusive Education: A Systematic Review', *Education Sciences*, 15(6), p.734. Disponibil la: <https://www.mdpi.com/2227-7102/15/6/734> [Accesat la: 25 octombrie 2025].
2. CadreDidactice.ro (2024) *O șansă educației prin diversitate, incluziune și toleranță – ghid metodologic multidisciplinar*.
Disponibil la: https://cadredidactice.ro/wp-content/uploads/simple-file-list/O-%C8%98ANS%C4%82-EDUCA%C8%9AIEI-PRIN-DIVERSITATEINCLUZIUNE-%C8%98I-TOLERAN%C8%9A%C4%82-GHID-METODOLOGICMULTIDISCIPLINAR_%281%29.pdf [Accesat la: 25 octombrie 2025].
3. Edict.ro (2024) *Educația incluzivă și de calitate în grădiniță*.
Disponibil la: <https://edict.ro/educatia-incluziva-si-de-calitate-in-gradinita> [Accesat la: 25 octombrie 2025].
4. ITeach.ro (2025) *Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în educația preșcolară – perspective internaționale, provocări și soluții pentru sistemul românesc*.
Disponibil la: <https://iteach.ro/experientedidactice/integrarea-copiilor-cu-cerinteeducationale-speciale-in-educatia-prescolara-perspective-internationale-provocari-sisolutii-pentru-sistemul-romanesc> [Accesat la: 25 octombrie 2025].
5. Muraru, C. (2023) *Nediscriminare și incluziune în sistemul educațional: Situația educației copiilor romi în România*, RevistaEducație.ro. Disponibil la: <https://revistaeducatie.ro/wpcontent/special/diferite/simpozion%20nediscriminare%20si%20incluziune%20Muraru%20Cristina.pdf> [Accesat la: 25 octombrie 2025].

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

JURAVLE DIANA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DIMITRIE ONCIUL”, STRAJA, SUCEAVA

Școala reprezintă prima formă de comunitate organizată în care copilul își dezvoltă personalitatea, învață să comunice, să coopereze și să respecte reguli. Într-o lume aflată în continuă schimbare, în care mobilitatea, tehnologia și diversitatea culturală sunt tot mai prezente, educația trebuie să devină flexibilă, deschisă și incluzivă.

În învățământul primar, copilul pășește într-un mediu care trebuie să-i ofere siguranță, acceptare și posibilitatea de a reuși, indiferent de particularitățile sale individuale. De aceea, diversitatea și incluziunea nu sunt doar concepte teoretice, ci valori fundamentale ale educației moderne.

O școală incluzivă este o școală pentru fiecare copil, o școală în care toți elevii au dreptul de a participa, de a fi respectați și de a se dezvolta în ritmul lor.

Ce înseamnă diversitatea în mediul școlar?

Termenul de diversitate se referă la multitudinea de diferențe care pot exista între copii:

- diferențe de ritm de învățare – unii învață mai repede, alții au nevoie de mai mult timp;
- diferențe de stil cognitiv – unii preferă activitățile vizuale, alții pe cele auditive sau practice;
- diferențe culturale, etnice sau religioase;
- diferențe de limbaj și comunicare;
- diferențe de mediu familial și de sprijin educațional;
- prezența unor cerințe educaționale speciale (CES) sau a unor dizabilități ușoare ori moderate.

Toate aceste diferențe fac parte din realitatea zilnică a unei clase de elevi. A înțelege și a valoriza diversitatea înseamnă a recunoaște că fiecare copil este unic și are ceva valoros de oferit.

În loc să fie considerată un obstacol, diversitatea devine o resursă pentru învățare și pentru dezvoltarea empatiei și solidarității între elevi.

Incluziunea educațională înseamnă participarea deplină a tuturor copiilor, indiferent de particularitățile lor, la activitățile din școală și din comunitate. Nu este vorba doar despre integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale, ci despre crearea unui mediu școlar prietenos pentru toți.

Educația incluzivă presupune:

- acceptarea diferențelor și adaptarea procesului de predare-învățare;
- asigurarea accesului egal la resurse, materiale și sprijin;
- colaborare între cadre didactice, familie și specialiști;
- participarea activă a fiecărui copil, nu doar prezența lui fizică în clasă.

O clasă incluzivă este un spațiu sigur, unde fiecare elev se simte respectat, ascultat și încurajat să se exprime liber.

Învățătorul are un rol central în construirea unui climat educațional pozitiv. Atitudinea, empatia și competențele sale influențează direct comportamentul și relațiile dintre copii.

Un cadru didactic incluziv:

- respectă ritmul individual al fiecărui elev și oferă sprijin personalizat;
- creează sarcini diferențiate – aceleași obiective, dar prin metode și materiale adaptate;
- promovează cooperarea, nu competiția;
- utilizează metode active și ludice: jocuri de rol, învățare prin descoperire, proiecte tematice;
- încurajează reflecția și exprimarea emoțiilor;
- colaborează cu familia și consilierul școlar pentru sprijinul copilului.

Prin comportamentul său, învățătorul devine un model de acceptare și respect. Elevii învață prin exemplu cum să-i ajute pe ceilalți, cum să coopereze și cum să reacționeze empatic în fața diferențelor.

Pentru a răspunde nevoilor diverse ale elevilor din clasele primare, profesorul poate aplica o serie de strategii și metode adaptate:

a) *Învățarea prin cooperare* - Elevii lucrează în grupuri mici, cu sarcini clare și roluri distribuite. Activitățile de tip „învățare prin colegi” îi ajută pe copiii cu dificultăți să progreseze cu sprijinul colegilor.

b) *Diferențierea sarcinilor* - Temele și exercițiile pot fi adaptate în funcție de nivelul de competență: unii rezolvă probleme mai complexe, alții lucrează cu sprijin vizual sau manipulative.

c) *Utilizarea metodelor ludice* - Jocurile didactice, poveștile, cântecele sau teatrul de păpuși pot facilita învățarea și integrarea copiilor, mai ales în clasele mici.

d) *Proiectele tematice* - Activitățile interdisciplinare (de exemplu: „Săptămâna Prieteniei”, „Lumea în culori”) permit exprimarea liberă și colaborarea între elevi cu interese diferite.

e) *Activități de dezvoltare socio-emoțională* - Discuții despre emoții, exerciții de empatie, jocuri de rol („Cum ne simțim când cineva e exclus?”) îi ajută pe copii să înțeleagă valoarea respectului și a cooperării.

Succesul educației incluzive depinde și de implicarea familiei. Părinții trebuie să fie parteneri activi, informați și sprijiniți în procesul educațional. Comunicarea constantă între școală și familie previne neînțelegerile și construiește încredere. De asemenea, colaborarea cu specialiștii (consilier școlar, psihopedagog, profesor de sprijin) și cu comunitatea locală oferă sprijin suplimentar pentru adaptarea mediului educațional. Activitățile comune – expoziții, serbări, campanii de voluntariat – pot deveni ocazii excelente pentru promovarea diversității și incluziunii.

Educația incluzivă aduce beneficii tuturor participanților:

- pentru copiii cu dificultăți, crește stima de sine și încrederea în propriile forțe;
- pentru ceilalți elevi, dezvoltă empatia, răbdarea și capacitatea de cooperare;

- pentru cadrele didactice, oferă experiență profesională valoroasă și satisfacția reușitei colective;
- pentru școală și comunitate, creează un climat bazat pe solidaritate și respect reciproc.

O clasă incluzivă devine astfel un model de societate echitabilă, unde toți au un loc și un rol important.

Diversitatea și incluziunea sunt elemente esențiale ale educației contemporane. O școală care acceptă și sprijină diferențele devine o școală vie, creativă și umană. În învățământul primar, unde copiii sunt la început de drum, formarea unor atitudini pozitive față de diversitate este fundamentală. Prin empatie, răbdare, colaborare și respect, cadrele didactice pot transforma clasa într-un mediu în care fiecare copil are șansa de a străluci.

Incluziunea nu este doar o obligație, ci o oportunitate de a construi o lume mai bună, începând cu fiecare lecție.

Bibliografie

- Ministerul Educației (2020). *Strategia Națională pentru Educație Incluzivă*.
- UNESCO (2009). *Inclusive Education: The Way of the Future*.
- Florian, L. (2014). *What counts as evidence of inclusive education? European Journal of Special Needs Education*.
- Păun, E. (2017). *Școala și diversitatea – provocări și soluții educaționale*. Editura Polirom.
- Cucos, C. (2018). *Pedagogie. Teoria educației*. Editura Polirom.
- Jigău, M. (coord.) (2019). *Incluziunea educațională în școala românească*. Institutul de Științe ale Educației

PROIECT EDUCAȚIONAL AL ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOLARE ÎN PERIOADA VACANȚEI ȘCOLARE SĂRBĂTOAREA DOVLEACULUI

TĂNĂSOIU MARGARETA
LUPUȚ FLORICA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR 14 TIMIȘOARA

„Toamna cu-a ei albă frunte
Și cu galbenii conduri
A lăsat argint pe munte
Și rugină pe pandori.”

George Topârceanu

CADRE DIDACTICE COORDONATOARE:

Prof. Tănăsioiu Margareta
Prof. Lupuț Florica
Prof. Cilibiu Isabela

ARGUMENT:

Sărbătorile de toamnă sunt sărbători care promovează hărnicia oamenilor, bunătatea lui Dumnezeu care face posibilă această recoltă, bucuria de a împărtăși cu alții din roadele obținute.

Ziua de 26 octombrie este o sărbătoare atât a credincioșilor ortodocși, cât și a celor catolici.

Există credința că de Sfântul Dumitru, căldura intră în pământ și gerul începe să se arate păstorilor.

În ajunul sărbătorii se aprind focurile, iar copii își fac lămpașe din dovleac în care arde o lumânare. Focul are menirea de a alunga fiarele pădurii, încălzesc pe cei trecuți în neființă și alungă tot ceea ce e rău. Cenușa rămasă este împrăștiată peste câmpuri și grădini pentru a rodi în primăvară.

SCOPUL PROIECTULUI:

Implicarea copiilor și a cadrelor didactice în activități care să răspundă intereselor și dezvoltării lor intelectuale și emoționale într-un climat educațional nou, prin mijloace și metode didactice variate.

PARTENERI:

- Teatru de păpuși Magic Oz
- Comitetul de părinți
- Parohia Ortodoxa Iosefin Timișoara

PERIOADA DE DESFĂȘURARE: 27 octombrie – 31 octombrie 2025

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

- valorificarea abilităților creative prin arta povestirii și a ascultării unui mesaj;
- crearea unei motivații optime pentru studiu și explorarea mediului;
- implicarea copiilor în cunoașterea tradițiilor și obiceiurilor de toamnă;

- dezvoltarea dragostei pentru natură și protejarea acesteia;
- formarea abilităților artistico-plastice ale copiilor în munca pe echipe;
- implicarea părinților și a membrilor comunității;

ETAPELE PROIECTULUI:

1. Organizarea grupului țintă și contractarea colaboratorilor
2. Stabilirea calendarului de activități
3. Desfășurarea proiectului
4. Evaluarea proiectului
 - Raport de participare
 - Diplome de participare

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

1. Luni- 27.10.2025:

- „Despre toamna” - Activități în parteneriat cu Teatru de păpuși
- ”Ateliere de creație- pictură

2. Marti- 28.10.2025:

- „Hoțul de frunze”- lectura educatoarei
- „Dovleacul vesel” - Activități outdoor împreună cu părinții;

3. Miercuri- 29. 10.2025:

- „Dovleacul vesel” - Activități outdoor împreună cu părinții;
- Jocuri didactice si de masă pentru fixarea fenomenelor de toamnă

4. Joi -30.10.2025:

- „Ateliere de creație cu materiale din natură” (frunze, castane, ghinde, conuri,etc)
- „Ce mult te așteptam, toamnă dragă...”- carnavalul toamnei. Căntece și dans

5. Vineri-31.10.2025:

- Expoziție cu lucrările copiilor

GRUP ȚINTĂ: toți copiii din grupă

Beneficiari direcți: preșcolarii grădiniței și părinții

Beneficiari indirecți:

- ✓ părinți;
- ✓ cadre didactice;
- ✓ comunitatea.

RESURSELE PROIECTULUI:

Umane:

- preșcolarii;
- educatoarele grădiniței;
- părinți;
- Actorii de la teatru de păpuși Magic Oz

Materiale și informaționale: afișe, cărți, fișe de lucru, creioane colorate, tempera, mingi, jocuri distractive, dovleci, ustensile de prelucrat dovleci, costume de carnaval, diplome de participare

REZULTATE AȘTEPTATE:

- Participarea copiilor la activități;

- Implicarea părinților în derularea proiectului;
- Implicarea partenerilor educaționali;
- Promovarea imaginii unității în comunitate;
- Îmbogățirea cunoștințelor legate de tradițiile și sărbătorile de toamnă
- Dezvoltarea capacităților fizice prin executarea de mișcare în aer liber și exerciții fizice specifice vârstei.

DISEMINAREA:

- ❖ Informarea și aducerea la cunoștință a colaboratorilor, părinților în ceea ce privește activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect.
- ❖ Încheierea unor contracte sau protocoale de colaborare atunci când situația o cere.
- ❖ Prezentarea rezultatelor în cadrul unor seminarii, simpozioane, sesiuni de comunicări pe diferite teme.

EVALUAREA:

- Expoziție cu lucrările copiilor la avizier și valorificarea lor de către invitați, părinți.
- Album cu fotografii;
- Promovarea/ mediatizarea activităților desfășurate pe site-ul grădiniței;
- Acordarea de diplome și premii.

BIBLIOGRAFIE:

1. News.ro - SFÂNTUL DUMITRU, tradiții și obiceiuri, 2018
2. xxx- Curriculum pentru educație timpurie, 2019

„CUTIUȚA CU POVEȘTI TACTILE”- ACTIVITATE INTERACTIVĂ

VÂRVONI MARINELA

CENTRUL ȘCOLAR DE EDUCAȚIE INCLUZIVĂ CARANSEBEȘ

Nivel: clasele V–VIII (Școli speciale, adaptabilă în funcție de vârstă și particularități)

Durata: 40 minute

Scop general: Stimularea creativității, a exprimării orale și emoționale prin explorarea senzorială și construirea colectivă a poveștilor.

Obiective specifice: dezvoltarea imaginației prin stimularea simțului tactil; îmbunătățirea comunicării (verbale, nonverbale, vizuale); creșterea capacității de colaborare și ascultare activă; consolidarea încrederii în sine prin exprimarea liberă a ideilor.

Materiale: o cutie opacă decorată atractiv („Cutia cu povești”); obiecte variate cu texturi, forme și temperaturi diferite: pană, piatră netedă, scoică, jucărie mică, cheie, bucătică de material moale, burete, con de brad etc.; imagini corespunzătoare obiectelor (pentru elevii cu dificultăți de limbaj sau TSA); fișe simple cu simboluri/pictograme (soare, inimă, casă, drum, copac etc.) pentru sprijin vizual; coli, carioci, lipici, abțibilduri pentru realizarea produsului final.

Desfășurarea activității:

Momentul introductiv (5–7 min)

Profesorul aduce în fața clasei o cutie colorată și le spune elevilor: „În cutia mea magică se ascund povești care abia așteaptă să fie descoperite. Cine vrea să asculte ce spune obiectul dinăuntru?” Elevii sunt invitați să atingă cutia, să o scuture, să ghicească ce ar putea fi în interior. Se creează curiozitate și anticipare.

Explorarea senzorială (15 min)

Pe rând, fiecare elev extrage un obiect din cutie fără să se uite. El îl explorează tactil, iar profesorul îl ghidează cu întrebări simple și diferențiate: Pentru elevii cu deficiențe intelectuale ușoare: „Cum se simte? E moale sau tare? Rece sau cald?” Pentru cei cu autism: „Ce îți amintește această textură? Poți alege o imagine care se potrivește?” Pentru elevii cu deficiențe de vedere: „Cum ți-l imaginezi? Ce crezi că face acest obiect într-o poveste?” Elevul (sau echipa sa) propune apoi o propoziție scurtă inspirată din obiect. Profesorul poate nota răspunsurile pe tablă.

Construirea poveștii colective (15–20 min)

După ce fiecare elev a contribuit cu o propoziție, profesorul le citește pe toate, formând o poveste colectivă.

Exemplu: „Într-o zi, o pană ușoară s-a ridicat pe cerul albastru. A întâlnit o cheie de argint care deschidea un cufăr plin cu vise. Înăuntru, o scoică șoptea cântece de mare...” Pentru elevii

nonverbal, se pot lipi imagini corespunzătoare propozițiilor și se poate reda povestea prin colaj senzorial (lipind obiecte și materiale pe o planșă comună).

Prezentarea și feedbackul (10 min)

Fiecare elev atinge panoul final și spune ce parte i-a plăcut cel mai mult. Profesorul oferă feedback pozitiv imediat: „Idea ta a făcut povestea mai frumoasă!”, „Ai o imaginație extraordinară!”. Elevii pot vota folosind cartonașe colorate „personajul preferat” sau „momentul cel mai amuzant”.

Evaluare:

Evaluarea se bazează pe participare, implicare afectivă, curajul de a contribui și capacitatea de a colabora. Nu se urmăresc răspunsurile corecte, ci procesul creativ. Se pot folosi fișe de observație simple (nivel de implicare, comunicare, expresivitate).

Rezultate așteptate:

Elevii își dezvoltă creativitatea prin joc și explorare senzorială, învață să își exprime emoțiile prin povești, iar clasa devine un spațiu al bucuriei, siguranței și descoperirii.

Activitatea sprijină comunicarea și exprimarea liberă, fiind accesibilă copiilor cu nevoi și ritmuri de învățare diferite.

Sugestie de extensie:

Se poate realiza o „Carte a poveștilor tactile”: profesorul adună toate poveștile clasei, adaugă poze sau obiecte miniaturale și le leagă într-un album senzorial pe care elevii îl pot răsfoi oricând.

Situațiile problemă întâlnite la clasa de elevi

Profesor învățământ primar Moraru Mihaela-Anișoara

Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Fiecare cadru didactic se confruntă la clasă cu probleme diverse, a căror rezolvare devine de multe ori foarte dificilă. Deoarece nu toate situațiile îi interesează în egală măsură pe toți colegii, am ales ca în acest material să prezint în linii mari doar câteva dintre ele.

1. VIOLENȚA ÎN ȘCOALĂ

Probabil mai mult decât oricând, în zilele noastre suntem martori la numeroase manifestări violente care au loc pe stradă, în instituții publice sau în diverse alte locuri. Acest fenomen a dobândit amploare și în școli astfel încât deseori părintele poate auzi cum copilul său a agresat sau a fost agresat de un alt coleg, cum a asistat la o confruntare în curtea școlii sau cum a participat la o dispută împreună cu ceilalți colegi ai săi. Atunci când apar aceste situații, părintele încearcă să găsească o explicație care să justifice faptele petrecute, însă, de cele mai multe ori, ajunge la concluzia că ei sunt de vină sau că "unii copii sunt răi de la naștere".

De ce apar aceste manifestări la copii? Cu toate că unele cercetări genetice arată că pot exista persoane care să fie predispuse spre violență mai mult decât altele, majoritatea studiilor subliniază că actele agresive sunt influențate de mediul în care indivizii își desfășoară activitatea și de educația pe care o primesc.

La sfârșitul anilor '30, Dollard și Miller au formulat științific ipoteza conform căreia între frustrare și agresivitate există o legătură foarte strânsă. Astfel, frustrarea (= situație în care individul este împiedicat să obțină ceva care îi provoacă plăcere) generează o stare de nemulțumire care îl împinge pe copil să se manifeste agresiv (spre exemplu excluderea lui dintr-o echipă, primirea unei note mai mici decât s-ar fi așteptat, interzicerea accesului la jucăria preferată, limitarea libertății de mișcare etc.). Această teorie ne ajută să ne explicăm de ce, de exemplu, după ce au petrecut mult timp în casă sau în sala de clasă, unii copii ies afară trântind ușile, urlând, lovind, agățând tot ce le iese în cale etc.

O ipoteză care vine în întâmpinarea celei de mai sus, a fost emisă de Berkovitz (1993). El declara că legătura dintre frustrare și agresivitate este valabilă doar atunci când frustrarea produce o reacție emoțională puternică, iar contextul și obiectele care se află în jur favorizează apariția comportamentelor violente. Deci, atunci când copiii se joacă într-un mediu în care există obiecte percepute ca fiind „periculoase” (cuțite, pistoale cu bile etc), există mai mari șanse pentru apariția conflictelor.

Pe de altă parte, Albert Bandura a elaborat o teorie conform căreia agresivitatea este un comportament învățat. El susține că indivizii care se manifestă violent nu fac altceva decât să imite modelele pe care le consideră a fi semnificative („importante”). Astfel, copiii se pot manifesta violent pentru că așa au văzut că fac persoanele pe care le admiră (colegii de școală, prietenii de la bloc, părinții, personajele de la T.V. etc). Totuși, unii părinți sunt nedumerii de faptul că, în ciuda armoniei existente în familia lor, în ciuda absenței conflictelor, copiii lor se manifestă violent. De ce oare? Pentru ca un copil să se comporte asemeni părinților, aceștia trebuie să devină modele veritabile pentru copil, să fie admirați de către acesta, să fie persoane

însemnate pentru el. Rolul părintelui este cu atât mai dificil cu cât părintele concurează uneori, ca model, cu personaje de la T.V., înzestrate cu puteri supranaturale.

Semnificația modelelor pe care le urmează copilul ne ajută să ne explicăm influența diferită de la un copil la altul, pe care o are televiziunea: copiii care beneficiază de modele pozitive în familie, nu mai au nevoie să le caute pe ecranul televizorului.

Alte cauze care pot sta la baza apariției comportamentului violent, mai pot fi mediul fizic imediat (temperatură ridicată, zgomot, aglomerație, poluare, trafic intens), dezinhibitorii (alcoolul, drogurile), prezența unor potențiale victime (copii a căror mimică trădează frica) etc.

Deci, în general, violența care apare printre elevi nu se datorează faptului că unii sunt mai agresivi din naștere decât alții. Manifestările pot lua naștere ca urmare a frustrărilor resimțite de către copii, a contextului în care trăiesc, a modelelor pe care le urmează etc. Prin urmare, cadrul didactic dar și părintele joacă câte un rol foarte important în educarea copilului încât să-l deprindă să poată face față conflictelor în mod pașnic.

2. TIMIDITATEA ȘI OBRĂZNICIA

Am întâlnit frecvent cazuri de copii retrași, care nu țin să iasă în evidență, care nu vorbesc decât întrebați (și atunci „cu o jumătate de gură”), a căror veșnică preocupare este „să nu grecească”.

Părinții acestor copii sunt uneori mândri de „cumințenia” copiilor lor, alteleori sunt jenați pentru că îi consideră prea „moi”, prea „bleg”. Este timiditatea o calitate sau un defect? Unele persoane apreciază copiii timizi, considerând că manifestă respect, bun simț, nu deranjează, nu întrerup conversațiile etc. însă, probabil, puține dintre acestea bănuiesc ce se poate ascunde în spatele timidității și ce consecințe poate avea această trăsătură, pe termen lung.

De obicei, copiii care se manifestă timid au o stimă pentru sine redusă, nu au încredere în forțele proprii și sunt dominați de un puternic complex de inferioritate. Ei simt că „întotdeauna ceilalți au dreptate”, „sentimentele mele nu contează” și că, dacă are loc un incident, acesta se întâmplă numai din vina lor. C.G. Jung (1997) remarcă faptul că persoanele timide au pretenția ascunsă de a fi apreciate și recunoscute la adevărata lor valoare, au convingerea propriei competențe rămase nedescoperite. Din această cauză, ele reacționează la cel mai mic gest de dezaprobare.

Timiditatea mai poate reprezenta și o formă mascată a tipului de personalitate pasiv-agresivă (Andre F., 1998). Aceasta se caracterizează printr-o stare de nemulțumire, un sentiment de frustrare și o atitudine fățișă de critică la adresa părerilor celorlalți. Personalitățile pasiv-agresive sunt dualiste, nu exprimă direct ceea ce simt. Aparent, ele acceptă deciziile și par să nu fie deranjate de nimic, însă „pe la spate” tot timpul au ceva de comentat și în loc să se antreneze într-o luptă deschisă, se mulțumesc să împingă în arenă alte persoane, mai naive. Personalitățile pasiv-agresive sunt asemeni unui vulcan, care poate la un moment dat izbucni, fără să te aștepți și fără să înțelegi din ce cauză.

Prin urmare, adultul care încurajează timiditatea la copilul său, riscă să-i cultive în același timp și incapacitatea de a opune rezistență și de a-și exprima respectuos punctul de vedere atunci când nu este de acord cu anumite decizii, vulnerabilitatea și sensibilitatea crescută la „săgețile” trimise de ceilalți, umilința și acceptarea situațiilor care îl defavorizează etc. „Atunci, e mai bine să fie obraznic?” s-ar putea întreba unii.

La polul opus timidității se află obrăznicia. Dacă, în general, majoritatea adulților implicați în educația copiilor nu sunt de acord cu această formă de comportament, totuși există

părinți care o încurajează, uneori în mod indirect. Ei consideră că „în viață trebuie să înveți să te descurci cum poți mai bine” și că „nu trebuie să te lași călcat în picioare”. De aceea, ei sunt de părere că "Decât să stai cuminte în colțul tău, mai bine să fii îndrăzneț".

Din păcate, granița dintre obraznicie și îndrăzneală este foarte fragilă, iar mulți dintre copiii educați în acest spirit nu reușesc să facă diferența între cele două moduri de comportare. Astfel, ei ajung să dezamăgească prin lipsa lor de compasiune, de înțelegere, de bun-simț și respect manifestate chiar față de proprii părinți.

O dată cu trecerea timpului, acești copii vor avea tendința de a lua decizii fără să țină cont de dorințele sau de sentimentele celorlalți. Prin felul lor de a se comporta, vor risca să jignească persoanele din jur, să nu accepte alte păreri, să își dezvolte o atitudine ostilă, ceea ce le va aduce prejudicii pe planul vieții sociale. Mai există cazuri de copii care manifestă obraznicie în diferite contexte (de exemplu la școală), fapt care îi surprinde chiar și pe părinții lor („Vai, dar copilul meu nu este așa!”⁶). Uneori, părinții acuză cadrele didactice: „Acasă nu a făcut niciodată așa ceva! La școală a învățat asta!” Este normal ca părintele să fie supărat atunci când aude că fiica sau fiul lui este „personajul negativ” al întâmplării de la școală, însă e bine să se gândească și că, probabil schimbarea comportamentului acestuia se poate datora și lipsei de comunicare eficientă din familie (din diferite cauze: frică, neîncredere, interesul scăzut al părinților etc.) sau influenței puternice exercitate de către ceilalți colegi de școală (ceea ce denotă o autonomie scăzută și o stimă pentru sine redusă).

Aroganța reprezintă o formă particulară a obrazniciei și, de cele mai multe ori, este determinată (asemeni timidității) de un sentiment de inferioritate cultivat în sufletul individului, de care acesta rareori își dă seama. Pentru a caracteriza acest fenomen, Jung (1997) a folosit expresia de „inflație psihică”, prin care explica umplerea unui spațiu ce nu ar putea fi acoperit în mod normal. Astfel, putem înțelege motivul pentru care acei copii pe care i-am întâlnit și i-am caracterizat drept obraznici, se comportau cu aroganță; în spatele acestei atitudini, de fapt, se ascundea neîncrederea în forțele proprii. Dar, atunci, cum este bine să îl educăm pentru a nu fi nici obraznic, nici timid? Soluția de mijloc între timiditate și obraznicie o reprezintă învățarea unui comportament și a unui limbaj asertiv (Bedell R., Lennox S., 1997). Prin aceste forme de manifestare, copilul va învăța să facă afirmații exprimând ceea ce crede, ce simte și ce dorește, apărându-și drepturile proprii și respectând, în același timp, părerile altora.

Astfel, pentru a se putea exprima asertiv, copilul va trebui să ia în considerare sentimentele, opiniile și dorințele interlocutorului, să exprime ceea ce dorește într-un mod direct, fără a acuza sau a jigni persoana cu care discută. Cu ajutorul limbajului asertiv, el va putea să decidă ce este și ce nu este bine pentru el, va putea spune NU atunci când consideră că este cazul, dar va avea grijă, în același timp, să respecte poziția adoptată de celălalt. De aceea, când comunicăm cu elevii, este bine ca aceștia să simtă că li se acordă atenție (că există tot timpul un contact vizual și o postură care să indice ascultarea), că nu are de ce să le fie frică fiindcă spun ce simt și ce doresc. Cu alte cuvinte, să simtă că manifestăm respect față de persoana fiecăruia dintre elevi.

O dată venită inițiativa comunicării din ambele părți, problema esențială care se pune în continuare o reprezintă cum e bine să ne exprimăm dorințele, bucuriile, neplăcerile, cum să ne cerem drepturile, să spunem NU atunci când situația o cere fără a ne jigni interlocutorul. Altfel spus, cum reușesc atât părintele cât și copilul să învețe să comunice asertiv (Bedell R., Lennox S., 1997).

A învăța să comunicăm asertiv înseamnă a învăța să exprimăm cum ne simțim într-o anumită situație („Sunt supărată pentru că...”, „Mă doare când...”, „Sunt mândru de ...”, „

Mă simt jignită când... ", „Sunt dezamăgit deoarece...") sau ce ne-am dori de la interlocutor („Mi-ar face plăcere să...", „Altădată aș vrea să...").

Fiecare elev este diferit și unic față de toți ceilalți elevi dar toți trebuie să beneficieze de aceeași educație și de aceleași drepturi indiferent de manifestările și de comportamentul pe care le au la școală. Doar ascultându-i cu răbdare, încredere și empatie vom putea să primim în schimb zâmbetul și încântarea lor, ceea ce înseamnă confortul de care are nevoie fiecare elev.

Adler A., Psihologia școlarului greu educabil, Iris, București, 1995

Baban A., Stres și personalitate, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 1998

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ

MIHAI ELENA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ „DR. EMANUIEL RIGLER”,
ȘTEFAN CEL MARE, JUD. NEAMȚ

Diversitatea și incluziunea sunt esențiale pentru modul în care ne desfășurăm activitatea, în care realizăm integrarea elevilor noștri, precum și prin care ne construim calea spre performanță și obținerea unui avantaj competitiv.

Ce înseamnă diversitatea la clasă?

Diversitatea se referă la varietatea elevilor dintr-o clasă, care poate include diferențe legate de: etnie, mediu cultural sau limbă, gen, vârstă, religie, abilități și dizabilități, background social sau economic.

Ce înseamnă incluziunea la clasă?

Incluziunea la clasă înseamnă **respectarea drepturilor**: toți elevii sunt tratați cu respect și au oportunitatea de a participa la activitățile școlare, **implicare activă**: vocile fiecărui elev sunt auzite, ascultate și valorizate, **oportunități egale**: toți elevii beneficiază de aceleași șanse de a se dezvolta și a se bucura de experiența educațională, indiferent de diferențele lor, **mediu sigur**: crearea unui spațiu sigur unde elevii se simt liberi să fie ei înșiși fără teama de discriminare sau stigmatizare.

Cum se aplică?

Se aplică la clasă prin **curriculum adaptat**: materialele de studiu includ reprezentări variate ale oamenilor și culturilor, **metode de predare variate**: se folosesc strategii de predare care răspund nevoilor diverse ale elevilor, inclusiv cele cu dizabilități, **promovarea empatiei**: se încurajează elevii să înțeleagă și să respecte perspectivele celorlalți, **activități de grup**: se organizează activități care necesită colaborare între elevi cu diverse background-uri, **atitudini pozitive**: profesorii și elevii adoptă o atitudine pozitivă față de diversitate și consideră diferențele ca pe o resursă valoroasă.

Educația incluzivă presupune un flux permanent de îmbunătățire a procesului instructiv-educativ, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a menține participarea la procesul de învățare a tuturor elevilor din cadrul unei comunități. Ea trebuie să accentueze necesitatea dezvoltării instituționale, pentru a oferi acces necondiționat și a răspunde adecvat nevoilor educaționale diferite ale tuturor copiilor, astfel încât să armonizeze diferențele de învățare, diferențele între grade de reușită școlară, să asigure o educație eficientă pentru toți. (Vrășmaș, T., 2001).

Strategiile educației incluzive valorifică atât metodologia din educația modernă cât și ansamblul de metode, procedee și mijloace adiționale prin adaptarea lor la cerințele și nevoile speciale ale copiilor integrați în învățământul de masă, cât și prin adaptarea lor la contextul instructiv educativ.

Specifice educației incluzive sunt strategiile care concep învățarea ca un fenomen dinamic și complex considerând relația profesor-elev interactivă (nu numai elevul învață de la profesor, dar și acesta învață și se perfecționează continuu prin experiențele sale cu cei mici). Ele pot fi denumite **strategiile învățării interactive**.

Acceptarea unui copil cu diferite probleme într-un colectiv, în vederea includerii sale în cadrul acestuia, este importantă și pentru ceilalți elevi, pentru că le stimulează spiritul de cooperare și de concurență. Astfel, copiii se cunosc mai bine, procesul de socializare capătă o serie de valențe noi prin înlăturarea unor bariere de relaționare determinate de anumite prejudecăți.

De asemenea, părinții copiilor sunt, în general, nemulțumiți de problemele ce pot apărea odată cu intrarea în colectiv a unui copil atipic, mai ales de diminuarea ritmului de predare și

de scăderea exigenței cadrului didactic. Există însă și cazuri în care părinții reacționează pozitiv, cooperând atunci când este nevoie cu conducerea instituției, consiliul clasei și cu părinții copiilor ce urmează a fi integrați.

Un profesor deschis, empatic și bine pregătit profesional va crea un mediu sigur în care fiecare copil se va simți încurajat să participe activ la procesul de învățare. Profesorul va observa și va cunoaște ritmul propriu de învățare al fiecărui elev, va aprecia diferențele de viteză și stil în învățare și va aplica metode personalizate, asigurându-se că toți copiii beneficiază de suportul necesar pentru a-și atinge potențialul. Factorul de succes este reprezentat de climatul pozitiv în clasă, bazat pe încredere, respect reciproc și sprijin continuu, colaborarea cu părinții și implicarea acestora în procesul educațional, organizarea activităților extracurriculare care încurajează expresia liberă, creativitatea, colaborarea și dezvoltarea abilităților sociale prin respect, empatie și solidaritate.

Atunci când părinții, dascălii, consilierii școlari, logopezii și profesorii de sprijin formează o echipă unită, se poate oferi copilului sprijinul necesar în dezvoltarea sa, se poate asigura identificarea și implementarea unor intervenții specifice, menite să ajute elevii să depășească orice dificultate cu care se confruntă.

Un alt aspect important este dezvoltarea profesională a cadrelor didactice pentru a sprijini un sistem de educație incluzivă. Aceasta cuprinde atât o formare inițială cât și o perfecționare continuă pe tot parcursul carierei didactice și este o necesitate pentru a răspunde nevoilor tot mai diverse ale copiilor.

În concluzie, **o școală pentru toți este o șansă pentru fiecare**, un deziderat, un vis spre care este nu numai firesc, dar și necesar să deschidem calea și să o bătătorim prin acțiunile noastre. O școală pentru fiecare este o școală care primește pe toți și valorizează potențialul fiecăruia, este încă un model pedagogic ce trebuie să aparțină realității sociale în care trăim. Incluziunea educațională trebuie să fie văzută nu doar ca un obiectiv izolat, ci ca o stare naturală și permanentă a educației. Ea trebuie cultivată cu răbdare, respect și adaptare, astfel încât fiecare copil să se simtă important și valorizat. Misiunea noastră este să construim o școală în care toți copiii, indiferent de provocările lor, să aibă șansa de a învăța și de a se dezvolta în mod echitabil și calitativ.

Fiecare pas în acest demers contează și ne apropie de o lume mai deschisă, mai tolerantă, **de o lume plină de DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE!**

BIBLIOGRAFIE:

- Ainscow, M., (1999), Dezvoltarea practicilor incluzive în școli, Editura București
- Crețu, V., (1999), Educația pentru drepturile copilului, FICE *România*, Editura Semn, București
- Ministerul Educației, (2020), Ghid de bune practici pentru educația incluzivă
- Popescu – Butucea, M. (2003) Redimensionarea competențelor cadrului didactic în școala incluzivă, material prezentat la Simpozionul Național „De la școala incluzivă, la comunitatea incluzivă”, organizat de C.C.D. Timișoara
- Vlad, M., (2021), Educația incluzivă în școala românească, Editura Didactică

UTILIZAREA JOCULUI DIDACTIC ÎN ORELE DE GEOGRAFIE ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ

Prof. înv. primar Munteanu Simona
Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” Vaslui

Integrarea jocului didactic în activitatea de învățare a școlarilor mici este de natură să contribuie la realizarea unor importante obiective ale formării personalității copilului. Învățarea prin efort personal și în grup, prin manifestarea independenței în acțiune, gândire și exprimare, însoțită de bucurie va fi mai temeinică și va genera noi interese de cunoaștere. Prin folosirea jocului didactic se instaurează un climat favorabil conlucrării fructuoase între copii, în rezolvarea sarcinilor jocului se creează o tonalitate afectivă pozitivă de înțelegere și exigență în respectarea regulilor, se stimulează dorința copiilor de a-și aduce contribuția proprie. În joc, învățătorul se poate integra în grupul de elevi în scopul clarificării unei direcții de acțiune sau pentru selectarea celor mai favorabile soluții. Prin intermediul jocului didactic se pot asimila noi informații, se pot dezvolta capacitățile cognitive, afective și volitive ale copiilor, se pot educa trăsături ale personalității, se pot asimila modele de relații interpersonale, se pot forma atitudini și convingeri. Copiii pot învăța să utilizeze bine informațiile, timpul, spațiul, materialele puse la dispoziție, li se poate dezvolta spiritul critic și autocritic, capacitatea anticipativ-predictivă, divergența și convergența gândirii. Poate fi solicitată capacitatea elevilor de a se orienta într-o anumită situație de a propune soluții, de a analiza și de a opta pentru cea optimă, de a evalua consecințele unei anumite situații concrete, experiențe, fenomene.

Jocurile, în majoritatea lor, au ca element dinamic întrecerea între grupe de elevi sau chiar între elevii întregului colectiv, făcându-se apel nu numai la cunoștințele lor, ci și la spiritul de disciplină, ordine, coeziune, în vederea obținerii victoriei. Întrecerea prilejuiește copiilor emoție, bucurii, satisfacții.

Prin cerințele pe care le impune participanților, de a-și asuma roluri, de a elabora planuri de rezolvare, de a lua decizii, de a compara și a evalua rezultatele, jocul didactic creează cadrul organizatoric în care se dezvoltă curiozitatea și interesul elevilor pentru conținutul studiat, spiritul de investigare și se formează deprinderile elevilor de folosire spontană a cunoștințelor dobândite. Odată integrat în diferite situații de învățare, jocul didactic face ca elevul să fie solicitat la un efort mintal similar celui depus într-o activitate didactică obișnuită, să observe, să identifice, să localizeze, să clasifice, să analizeze, să transforme, să compună, să interpreteze; în timpul jocului, elevul efectuează astfel de operații, motivat, într-o formă plăcută, atractivă, mobilizându-și toate resursele pentru îndeplinirea sarcinilor jocului. În situațiile de joc copilul realizează cea mai autentică învățare, având impresia că se joacă.

Caracterul interesant și eficient al jocului didactic este conferit și de materialele intuitive, precum: jetoanele, ilustrațiile, tablourile, hărțile, reprezentările geografice.

În activitatea de predare-învățare a geografiei în clasa a IV-a jocul didactic se poate folosi ca formă suplă de organizare a lecției, pentru captarea atenției și pregătirea apercceptivă, pentru sublinierea aspectelor relevante și care trezesc interesul pentru cunoaștere și înțelegere.

Voi exemplifica cu tipuri de jocuri folosite de mine la clasă, în diferite momente ale lecției:

Șarade geografice. Acestea contribuie la dezvoltarea spiritului creator. Șaradele geografice pot fi de mai multe feluri:

- șarade sub forma unor desene, figuri, semne ciudate, care necesită lămurirea unor reguli;
- șarade care cer înlocuirea unor cuvinte din expunerea învățătorului, prin denumiri geografice. De exemplu:

- oraș format din „de două ori caz” (Bicaz)
- oraș format dintr-un „conifer”, bogat în aur (Brad)

„Loto geografic” reprezintă un joc geografic ce pornește de la câteva cartonașe de 20/14 cm. Fiecare cartonaș este divizat în mai multe dreptunghiuri, pentru fiecare confecționându-se cartonașe de aceeași mărime. În fiecare dreptunghi, de pe cartonul mare, se scrie un termen geografic, iar pe cartonașele mici se desenează semnele convenționale corespunzătoare termenilor respectivi. Fiecare elev are în față un carton mare și cartonașele cu semnele convenționale. Conducătorul jocului indică, pe rând, termenii notați pe cartonul mare, precum: lac, râu, pod, mlaștină etc, în timp ce elevii marchează pe locul respectiv semnul convențional corespunzător. Jocul se termină și se apreciază corectitudinea modului de desfășurare a acestei activități, când toate dreptunghiurile sunt acoperite.

Diagrama sau puzzle este una din formele cele mai simple ale jocurilor încrucișate, care dezvoltă atenția, spiritul de observație, stimulează gândirea și lărgeste orizontul de cultură generală; și dacă este dezlegată în colectiv, întărește spiritul de competiție și fair play.

Pentru a dezlega cuvintele la tema respectivă se citesc literele de la dreapta la stânga, de la stânga la dreapta, de sus în jos, de jos în sus și pe diagonale, în ambele sensuri. Pentru a afla toate cuvintele se procedează astfel: cuvintele găsite se încercuiesc cu creionul. O literă poate face parte din mai multe cuvinte. Literele rămase neîncercuite se citesc de la stânga la dreapta, de sus în jos și se descoperă astfel și alte cuvinte.

„Lanțul geografic”. Se alege tema jocului, ca, de exemplu, Apele (curgătoare și stătătoare). Elevii se așază în ordinea în care participă la joc. Fiecare elev va pronunța o singură denumire. Condiția jocului este ca inițiala fiecărei denumiri să înceapă cu ultimul sunet al denumirii precedente. De exemplu, după cuvântul Ialomița, care se termină în „a” se va pronunța un alt cuvânt care începe tot cu „a” (Argeș). Prima denumire este dată de conducătorul jocului. Denumirea pronunțată nu se mai repetă. Se stabilește numărul de cuvinte obligatoriu pentru fiecare lanț. Pentru fiecare cuvânt în plus față de numărul stabilit se acordă un număr dublu de puncte. Denumirea pronunțată de fiecare elev va fi arătată pe hartă.

„Mingea geografică”. În curtea școlii, elevii vor face un cerc în jurul învățătoarei. Se alege tema (de regulă un număr de lecții ce vor fi consolidate), se explică regulile jocului, învățătoarea va rostogoli încet o minge spre un elev pronunțând o temă. De exemplu pronunțăm una din temele pe care vrem să le consolidăm (munți, ape, podișuri, câmpii, lacuri, plante, animale, resurse, orașe etc.) .Elevul care va prinde mingea va pronunța cuvântul cerut (un munte, un râu etc). dacă nu poate da răspunsul va fi eliminat. Apoi jocul continuă până rămâne câștigătorul... Jocul acesta poate avea mai multe variante și grade de dificultate crescânde.

„Zarul geografic”. Se confecționează un cub, iar pe cele șase fețe ale cubului se notează inițialele: M (munți), C (câmpii), D (dealuri sau podișuri), O (orașe), Ț (țări). Se organizează colectivul în echipe. Un elev spune alfabetul în gând, iar la comanda Stop! spune care este litera alfabetului la care a ajuns. În acest moment un elev aruncă zarul, pentru a denumi

obiectul geografic. De exemplu, dacă litera alfabetului este B, iar zarul a indicat O (orașe), echipele de elevi trebuie să găsească cât mai multe nume de orașe ce încep cu litera B (București, Brașov etc.) în timp limitat. Câștigă echipa cu cele mai multe răspunsuri corecte.

Harta în bucățele este un joc ce contribuie la formarea deprinderilor de orientare. Acest joc se organizează mai ales pentru cunoașterea județelor, a orașelor. După ce se realizează șablonul hărții României, acesta este decupat apoi în județe. Jocul constă în așezarea pe șablonul României a județelor în stricta vecinătate și după punctele cardinale. După ce se fixează județele pe harta de contur, elevul va denumi reședința fiecăruia, precizând și ramura industrială principală a acestuia. Elevul desemnat la joc participă până la prima eroare, după care al doilea elev, și așa mai departe. O altă formă a acestui joc este **Puzzle-Harta României** cu 100 de piese, elevii având posibilitatea să așeze piesele orientându-se după țările vecine, unitățile de relief, localități etc. Această variantă a jocului se poate organiza pe echipe.

Șezătorile geografice antrenează în mare măsură elevii, trezindu-le interesul pentru geografie, dar și alte discipline. Ele se pot organiza pe diferite teme și au în vedere o prezentare geografică a localității, lecturi despre viața locuitorilor, aspecte etnografice, folclorice, audiții de cântece specifice locului, vederi, diapozitive. Alte teme pot fi: *Dunărea de la izvor la vărsare*, *Carpații românești* etc. Aceste forme de activitate urmăresc lărgirea orizontului cultural științific al elevilor, cultivă gustul pentru frumos, prin desen, pictură, poezie, dezvoltă imaginația, dragostea de muncă, spiritul de răspundere și inventivitatea.

În concluzie, jocurile pot fi instrumente minunate în mâna învățătorului – mânuindu-le cu îndemânare în momentele cele mai importante ale lecției – le poate transforma în ajutoare ale elevului în vederea însușirii temeinice a cunoștințelor, dar pe căi mai accesibile, mai plăcute.

Ilinca, Maria:

Integrarea jocului didactic în lecțiile de Geografia României, în „Învățământul primar”, nr. 1, 2001, Editura Discipol;

Stoica, Dumitru,
Bușe, Liubovia:

Metodica predării geografiei la clasele I-IV, Editura Didactică și pedagogică, București, 1988;

CLASA INCLUZIVĂ-PUNTE DE LEGĂTURĂ PENTRU ADRESAREA NEVOILOR FIECĂRUI ELEV

**BECHEȘ ANA-IULIA
CENTRUL JUDEȚEAN DE RESURSE ȘI
ASISTENȚĂ EDUCAȚIONALĂ BISTRIȚA**

Clasa incluzivă reflectă un mediu educațional în care toți elevii (indiferent de abilități, nevoi speciale, medii culturale, economice sau lingvistice) sunt integrați și sprijiniți pentru a învăța împreună, în același spațiu, beneficiind de o educație echitabilă și de calitate. Pornind de la acest deziderat, e important ca focusul să fie pe nevoile fiecărui elev și nu pe „o etichetă”. Incluziunea reală este demonstrată prin gradul de participare al fiecărui elev la viața clasei din care face parte.

Participarea, după propriile posibilități, a fiecărui elev la activitățile clasei consolidează relațiile între elevi și demonstrează o integrare pozitivă. Desigur, există și percepții conform cărora includerea elevilor cu nevoi speciale în clase tipice, poate încetini ritmul de dezvoltare al acelei clase. Realitatea însă a demonstrat contrariul, iar cercetările de profil au arătat că o clasă incluzivă aduce beneficii tuturor elevilor, dezvoltând empatia, cooperarea, abilitățile sociale esențiale pentru toți elevii; de asemenea, în clasele incluzive întregul proces educativ se îmbogățește devenind mai valoros pentru toți.

Clasele incluzive arată că fiecare elev deține ceva unic spre a oferi creionând un spațiu pentru ca fiecare voce să poată fi auzită, ascultată și respectată; mediul educațional devine astfel mai prietenos, mai accesibil și pregătit pentru a răspunde nevoilor tuturor elevilor. Spațiul creat invită la acceptare, înțelegere, schimbare, sprijin reciproc.

Clasa incluzivă poate fi privită ca o metodă eficientă de adresare a tuturor nevoilor elevilor deoarece școala are misiunea de a oferi fiecărui copil șansa de a-și valorifica potențialul, indiferent de diferențele individuale. Aceasta reprezintă un pas important spre o educație echitabilă și umanistă, în care fiecare elev este acceptat, sprijinit și valorizat. Educația incluzivă nu înseamnă doar integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale, ci crearea unui mediu în care toți elevii – indiferent de abilități, origine socială, limbă, religie sau cultură – pot învăța împreună, beneficiind de respect și oportunități egale.

Clasa incluzivă este mai mult decât o sală de curs: este un spațiu al diversității și colaborării. Într-o astfel de clasă, profesorul are rolul de a adapta procesul educațional pentru a răspunde nevoilor variate ale elevilor. Aceasta presupune flexibilitate, creativitate și empatie.

Prin diferențierea instruirii, prin activități variate și printr-un climat pozitiv, fiecare copil are șansa de a învăța în ritmul său, într-un mod care i se potrivește. De exemplu, un elev cu dificultăți de învățare poate beneficia de materiale vizuale sau de explicații suplimentare, în timp ce un elev cu aptitudini avansate poate primi sarcini de aprofundare. Astfel, toți elevii sunt implicați activ, iar procesul de învățare devine personalizat și eficient.

Un alt aspect esențial al clasei incluzive este colaborarea. Profesorul nu acționează singur, ci împreună cu consilierul școlar, părinții și alți specialiști. Prin cooperare, se pot identifica și soluționa mai ușor problemele care pot apărea în procesul de adaptare a elevilor. În plus, activitățile de grup dezvoltă empatia și solidaritatea între copii, cultivând o cultură a acceptării și respectului.

Educația incluzivă aduce beneficii nu doar elevilor cu nevoi speciale, ci întregii comunități școlare. Elevii învață să prețuiască diferențele, să colaboreze și să se sprijine reciproc. Profesorii, la rândul lor, devin mai sensibili și mai atenți la individualitatea fiecărui elev, iar școala capătă o identitate mai umană și mai deschisă.

Clasa incluzivă este expresia cea mai frumoasă a principiului „educație pentru toți”. Ea promovează echitatea, diversitatea și solidaritatea, transformând școala într-un loc unde fiecare copil se simte acceptat și valorizat. A construi o astfel de clasă nu este un proces ușor, dar este unul esențial pentru formarea unei societăți mai drepte și mai empatică. Într-o lume în care diferențele pot fi uneori privite ca obstacole, clasa incluzivă demonstrează că diversitatea este, de fapt, cea mai mare resursă a educației.

Clasele incluzive ajută toți elevii în a-și forma rutine sănătoase pe termen lung sprijinindu-se reciproc.

Bibliografie:

Gherguț, A., Roșan, A. (2024), *Terapii și intervenții psihopedagogice la persoane cu cerințe speciale*, București: Editura Polirom

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

PROFESOR BÎRSAN AYDA-ROXANA
LICEUL GHEORGHE TĂTĂRESCU ROVINARI, GORJ

Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, școala are rolul de a forma cetățeni responsabili, empatici și deschiși către diversitate. În acest context, conceptul de incluziune educațională devine esențial. Educația incluzivă urmărește asigurarea accesului egal la învățare pentru toți elevii, indiferent de diferențele individuale, culturale, economice sau de abilitate. Diversitatea din sala de clasă nu este o problemă, ci o resursă valoroasă, care îmbogățește procesul educațional și contribuie la dezvoltarea unei societăți tolerante și echitabile.

Incluziunea educațională presupune participarea deplină a tuturor elevilor la activitățile școlare, fără discriminare. Nu este vorba doar de integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES), ci și de sprijinirea tuturor celor care se confruntă cu dificultăți de învățare, bariere lingvistice, diferențe culturale sau sociale.

Un sistem educațional incluziv oferă șanse egale și adaptări personalizate, astfel încât fiecare copil să își atingă potențialul maxim.

Principiile educației inclusive sunt:

Egalitatea de șanse – Fiecare elev trebuie să beneficieze de aceleași oportunități de învățare.

Participarea activă – Elevii sunt încurajați să se implice în procesul educativ și în viața comunității școlare.

Adaptarea curriculumului – Planurile de învățământ și strategiile didactice trebuie ajustate în funcție de nevoile și ritmul fiecărui elev.

Colaborarea – Profesorii, părinții, psihologii și consilierii lucrează împreună pentru binele elevilor.

Respectul pentru diversitate – Diferențele sunt valorizate și privite ca oportunități de învățare.

Diversitatea în sala de clasă se manifestă prin:

- Diferențe de cultură și limbă – elevii pot proveni din medii etnice sau religioase diferite;
- Diferențe de gen – promovarea egalității între fete și băieți;
- Diferențe de capacitate – prezența elevilor cu nevoi speciale sau stiluri diferite de învățare;
- Diferențe socio-economice – elevii pot avea acces inegal la resurse educaționale.

Recunoașterea acestor diferențe și valorificarea lor transformă sala de clasă într-un mediu de învățare bogat, în care toți elevii se simt respectați și valorizați.

Profesorul este principalul promotor al unei culturi incluzive în sala de clasă. Printre responsabilitățile sale se numără:

- Crearea unui **mediu sigur și primitiv**, unde toți elevii se simt respectați;
- Aplicarea unor **metode de predare diferențiate**, pentru a răspunde diverselor stiluri de învățare;
- Folosirea **evaluării formative**, care pune accent pe progres, nu doar pe performanță;
- Încurajarea **cooperării între elevi**, pentru a dezvolta empatia și spiritul de echipă;
- Promovarea **dialogului intercultural**, prin activități care pun în valoare tradițiile, limbile și obiceiurile diferitelor grupuri.

Incluziunea și diversitatea au următoarele beneficii într-o sală de clasă: -

Dezvoltarea empatiei și a respectului reciproc între elevi;

-Reducerea discriminării și a marginalizării;

-Creșterea motivației și a stimei de sine a elevilor;

-Pregătirea tinerilor pentru viața într-o societate multiculturală;

-Îmbunătățirea climatului școlar și a performanței generale.

Incluziunea aduce și provocări: lipsa resurselor materiale, numărul mare de elevi în clasă, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice sau atitudinile negative față de diversitate. Soluțiile posibile includ:

- formarea continuă a profesorilor în domeniul educației incluzive;
- sprijin instituțional și comunitar;
- utilizarea tehnologiei educaționale pentru personalizarea învățării;
- promovarea unor politici educaționale care susțin egalitatea de șanse.

Incluziunea și diversitatea în sala de clasă nu sunt doar idealuri pedagogice, ci necesități sociale. O școală cu adevărat modernă este aceea care oferă fiecărui copil oportunitatea de a învăța, de a se exprima și de a se simți acceptat. Profesorii, elevii, părinții și comunitatea trebuie să colaboreze pentru a construi un mediu educațional echitabil, tolerant și deschis tuturor.

Bibliografie

1. UNICEF România – *Educația incluzivă: principii și practici*, 2023.
2. Ministerul Educației – *Strategia națională pentru incluziune socială prin educație*, 2022.
3. Booth, T., & Ainscow, M. – *Index for Inclusion*, CSIE, 2016.
4. Păun, E. – *Școala și diversitatea*, Editura Polirom, Iași, 2018.

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA ÎN ȘCOALĂ – PERSPECTIVA UNEI BIBLIOTECARE DIN VALEA JIULUI

CAMGEA RALUCA-ELENA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "ION DESIDERIU SÎRBU" PETRILA

În inima Văii Jiului, între munți, comunitățile școlare poartă amprenta unei diversități profunde: copii proveniți din familii cu tradiții diferite, unii din zone miniere, alții din sate montane, unii din medii vulnerabile, alții din familii care se luptă cu greutăți economice sau sociale. Ca bibliotecară într-un Centru de Documentare și Informare (CDI), am ocazia să întâlnesc zi de zi acești elevi — fiecare cu o poveste aparte, cu o voce unică, cu nevoi și vise diferite.

Tema diversității și incluziunii nu este, așadar, o teorie abstractă, ci o realitate vie pe care o trăim în fiecare activitate educativă. Într-o lume în care diferențele pot deveni bariere, școala – și implicit CDI-ul – trebuie să fie un spațiu sigur, primitor și echitabil, unde fiecare copil are șansa de a-și descoperi potențialul. Incluziunea nu înseamnă doar a accepta elevii așa cum sunt, ci a le oferi instrumentele prin care să poată reuși, indiferent de condițiile lor de viață, ritmul de învățare sau mediul de proveniență.

1. Diversitatea elevilor din Valea Jiului – o realitate complexă

Valea Jiului este o regiune cu o identitate aparte. După decenii de activitate minieră, multe comunități se confruntă cu transformări economice și sociale profunde. În școli, această realitate se reflectă printr-o diversitate de experiențe, valori și nevoi educaționale. Unii elevi provin din familii cu resurse limitate, unde accesul la internet, la cărți sau la materiale educative este restrâns. Alții trăiesc în familii destrămate de migrație, în care părinții lucrează în străinătate. Există, de asemenea, copii cu cerințe educaționale speciale, elevi din comunități rome, dar și copii cu performanțe remarcabile, care au nevoie de provocări intelectuale suplimentare. Toți acești copii se întâlnesc zilnic în același spațiu educațional, iar rolul nostru, ca profesioniști ai educației, este să transformăm această diversitate într-o șansă de învățare pentru toți.

În acest context, CDI-ul devine un punct de echilibru: un loc unde elevii sunt primiți fără etichete, unde pot învăța unii de la alții și unde diferențele devin surse de inspirație, nu de excludere.

2. Rolul Centrului de Documentare și Informare în promovarea incluziunii

Centrul de Documentare și Informare (CDI) este inima culturală și educațională a școlii. Nu este doar o bibliotecă, ci un spațiu de învățare deschis, interactiv și incluziv, care oferă resurse, sprijin și inspirație. În activitatea mea, am observat că diversitatea elevilor din Valea Jiului se transformă în oportunitate atunci când:

- li se oferă acces egal la resurse (cărți, calculatoare, internet, activități culturale);
- sunt încurajați să lucreze împreună în echipe mixte, să comunice și să se aprecieze reciproc;
- sunt valorizați prin activități extracurriculare care le pun în evidență talentele individuale – desen, scriere creativă, fotografie, jocuri educative;
- sunt ascultați și implicați în decizii simple (alegerea unei teme pentru un club, selectarea unei cărți pentru recomandare).

Astfel, CDI-ul devine un spațiu al încrederii și al diversității, unde fiecare copil își poate găsi locul.

3. Exemple de activități incluzive derulate la CDI

În Valea Jiului, școlile au nevoie de activități care să-i aducă pe copii împreună, să-i facă să se simtă parte dintr-o comunitate care îi respectă. Printre activitățile pe care le-am organizat sau coordonat în cadrul CDI-ului se numără: „Cititori fără frontiere” – un proiect prin care elevii au descoperit povești din culturi diferite și au discutat despre toleranță și prietenie. Ateliere de lectură incluzivă, unde elevii mai mari îi citesc celor mai mici sau copiilor cu dificultăți de citire. Astfel, se creează legături între generații și se dezvoltă empatia. Clubul de lectură „Cuvinte care unesc”, în care elevii romi, români și maghiari citesc texte comune și discută despre valorile universale ale respectului și prieteniei. Ziua Diversității, sărbătorită prin expoziții de desene, colaje și citate din literatură despre acceptare și diferențe. Fiecare dintre aceste activități are o valoare profundă: transformă CDI-ul într-un spațiu al întâlnirii dintre lumi, unde copiii învață că diversitatea nu desparte, ci îmbogățește.

4. Reflecție personală – despre empatie și învățare autentică

Ca bibliotecară, am învățat că incluziunea începe cu o privire atentă – cu răbdarea de a asculta și cu dorința de a înțelege. În spatele fiecărui copil se ascunde o poveste pe care merită să o cunoști. Am văzut copii care veneau rușinați că nu știu să citească fluent, dar care au descoperit bucuria poveștilor prin activitățile din CDI. Am întâlnit elevi care nu aveau curajul să vorbească în public, dar care au prins încredere după ce au fost apreciați pentru o idee originală. Incluziunea nu este doar o metodă didactică, ci o atitudine umană.

În Valea Jiului, această atitudine înseamnă solidaritate, respect și speranță – valori care definesc comunitatea noastră.

5. Concluzii

Diversitatea și incluziunea nu sunt scopuri finale, ci procese continue. Ele se construiesc zi de zi, prin gesturi simple: o carte oferită unui copil care nu o are, un zâmbet, o vorbă de încurajare, o activitate în care toți copiii pot străluci. În școlile din Valea Jiului, unde fiecare copil poartă o poveste de viață specială, includerea devine un act de curaj și de iubire față de oameni. Rolul nostru, ca educatori, profesori sau bibliotecari, este să menținem vie această flacără a speranței, să deschidem drumuri acolo unde pare că nu mai există șanse și să le arătăm copiilor că fiecare are un loc al lui în lume. Adevărata educație nu uniformizează, ci îmbrățișează diferențele. Iar atunci când fiecare elev se simte văzut, auzit și valorizat, școala devine cu adevărat ceea ce ar trebui să fie: un loc pentru toți și o șansă pentru fiecare.

ÎMPREUNĂ VOM REUȘI !

Profesor Educație Timpurie OPRESCU ELENA

LICEUL TEHNOLOGIC VOINEȘTI, G.P.N. VOINEȘTI

În perioada septembrie 2025-iunie 2026, Liceul Tehnologic Voinești, Grădinița cu Program Normal Voinești, Prof. Ed.Timpurie Oprescu Elena, a propus desfășurarea unor activități recreative, relaxante cu copiii, în cadrul Proiectului de Parteneriat Educațional Grădiniță - Familie “Împreună vom reuși !”.

Perioada copilăriei este unică și fiecare clipă pierdută ne trimite uneori mai departe de ei scăpând din vedere esențialul, și anume responsabilitatea de a fi părinte.

Se știe că **FAMILIA** reprezintă una din cele mai vechi forme de comunitate umană, ce asigură menținerea continuității biologice, culturale a societății, satisfacerea nevoilor personale, asigurand sentimentul siguranței , menținerii și dezvoltării personalității.

Activitatea cu părinții,ca parteneri, pentru a asigura dezvoltarea copilului în programul educativ din grădiniță, poate deveni un start bun pentru a crea părinților respect de sine, încredere în competențele lor, făcându-i mai buni.În mod firesc, pentru fiecare părinte copilul său este un „bulgăre de aur”. El îl vede frumos, bun, deștept, pentru că l-a urmarit cum a crescut, cunoaște detalii referitoare la perioadele copilăriei mici și stie cate momente dificile a trecut împreuna cu acesta. Grădinița este prima treaptă a sistemului de învățământ, de aceea susțin ideea de a implica părinții în programul educativ încă de la început, căci doar așa își vor forma deprinderi de parteneriat cu grădinița și implicit cu educatoarea. Parteneriatul Grădiniță-Familie se referă la construirea unor relatii pozitive între familie și grădiniță, la o unificare a sistemului de valori care poate avea un efect benefic asupra copiilor atunci când aceștia văd educatoarea sfătuindu-se cu părinții.

Intrarea copilului în grădiniță constituie un moment crucial în viața sa, date fiind “statutul” și “rolul” de mic școlar, natura relațiilor cu adulții și cu colegii de grupă, noutatea condițiilor de activitate și mai ales specificul învățării, act complex care angajează dintr-o nouă perspectivă întreaga sferă a vieții sale psihice, diferitele structuri anatomo - fiziologice, toate cunoștințele pe care le va dobândi în anii de grădiniță.

Scopul acestui Parteneriat este - Sprijinirea părinților pentru asumarea și conștientizarea rolului educațional și implicarea lor în formarea și dezvoltarea personalității copilului, pentru integrarea lui în viața socială.

Eficientizarea relației familie-grădiniță prin intermediul acestei colaborări.

Inițiatorii Proiectului de Parteneriat Educațional Grădiniță - Familie “Împreună vom reuși !” sunt : Prof..Ed.Timpurie Oprescu Elena- părinții copiilor grupei mici de la Grădinița cu Program Normal Voinești, Liceul Tehnologic Voinești.

Pentru luna Octombrie 2025 am desfășurat împreună activități deosebite , având ca temă :Zilele portilor deschise- Festivalul Toamnei-Dovleacului””, în care am pictat dovleci cât mai hazlii, am cantat și dansat, copiii au defilat prezentându-și minunatele costume cu specificul anotimpului toamna. La final, toți copiii au fost răsplățiți cu diplome binemeritate !

“Împreună vom reuși !”

Voi exemplifica ,mai jos, cu exemple de bună practică:

Bibliografie :

- Ecaterina Adina Vărășmaș, Consilierea și educația părinților, București, Editura „Aramis”, 2002; □
- Ecaterina Adina Vărășmaș, Educația copilului preșcolar, București, Editura Pro Humanitate, 1999;
- Gheorghe Bunescu, Democratizarea educației și educația părinților, www.1educat.ro; - Stern, H.H., Educația părinților în lume, București, Editura Didactica și Pedagogica, 1972.

STRATEGII ȘI PRACTICI EDUCAȚIONALE ÎN CAZUL ELEVILOR CU CERINȚE EDUCAȚIONALE SPECIALE (CES)

PIP. ANDRUNACHE CARMEN-GABRIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI

În contextul educației moderne, accentul este pus pe asigurarea șanselor egale pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale. Elevii cu cerințe educaționale speciale (CES) reprezintă o categorie care necesită sprijin suplimentar, adaptări curriculare și o abordare pedagogică individualizată, pentru a-și valorifica potențialul și pentru a se integra armonios în mediul școlar și social.

Educația incluzivă promovează ideea că fiecare copil are dreptul la educație, la dezvoltare personală și la participare activă în viața comunității școlare.

Definirea și clasificarea cerințelor educaționale speciale

Cerințele educaționale speciale (CES) se referă la acele nevoi de învățare care apar ca urmare a unor deficiențe fizice, senzoriale, intelectuale, tulburări de comportament, de limbaj sau tulburări din spectrul autist, dar și în cazul elevilor cu dificultăți de învățare, provenind din medii socio-economice dezavantajate sau cu alte tipuri de vulnerabilitate.

Conform legislației educaționale din România (Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și ordinele ulterioare ale Ministerului Educației), elevii cu CES pot fi integrați în învățământul de masă, în clase speciale sau în școli speciale, în funcție de nivelul și tipul nevoilor identificate.

Principii ale educației incluzive

Educația incluzivă se bazează pe următoarele principii:

- **Respectarea diversității** – fiecare elev este unic și are propriul ritm de dezvoltare;
- **Egalitatea de șanse** – acces egal la educație și resurse;
- **Participarea activă** – implicarea elevilor în procesul educațional;
- **Individualizarea** – adaptarea curriculumului și a strategiilor didactice în funcție de nevoile fiecărui elev;
- **Colaborarea interdisciplinară** – implicarea profesorilor de sprijin, consilierilor școlari, părinților și comunității;

Strategii educaționale pentru elevii cu CES

1. Individualizarea procesului de învățare prin:

- ✓ adaptarea conținuturilor, a metodelor și a ritmului de predare;
- ✓ elaborarea Planului Educațional Personalizat (PEP);
- ✓ evaluarea formativă continuă, centrată pe progresul elevului, nu pe comparația cu ceilalți.

2. Utilizarea metodelor active de învățare:

- ✓ învățarea prin joc (în special la vârste mici);
- ✓ învățarea prin cooperare (lucrul în grupuri mixte);
- ✓ învățarea prin descoperire și explorare;

3. Integrarea tehnologiei educaționale prin:

- ✓ folosirea aplicațiilor interactive, platformelor digitale și materialelor audio-vizuale;
- ✓ adaptarea instrumentelor digitale pentru elevii cu deficiențe senzoriale (cititoare de ecran, tastaturi adaptate, subtitrări etc.);

4. Crearea unui climat pozitiv în clasă

- ✓ promovarea empatiei și a toleranței;
- ✓ combaterea etichetării și a discriminării;
- ✓ implicarea elevilor fără CES în activități comune, pentru a stimula solidaritatea și incluziunea;

5. Colaborarea cu familia

- ✓ comunicarea constantă între cadrele didactice și părinți;
- ✓ implicarea familiei în activitățile educaționale și terapeutice;
- ✓ sprijin emoțional și consiliere;

6. Practici educaționale eficiente

- ✓ Co-teaching (predare în echipă): profesorul de la clasă colaborează cu profesorul de sprijin pentru adaptarea conținuturilor și a evaluărilor;
- ✓ Ateliere de terapie educațională: logopedie, terapie ocupațională, stimulare cognitivă;
- ✓ Proiecte extracurriculare: activități artistice, sportive și de voluntariat pentru dezvoltarea socială și emoțională;
- ✓ Evaluarea alternativă folosind portofolii, fișe de progres, autoevaluare, observația sistematică;

7. Rolul profesorului în educația incluzivă

Profesorul are rolul de facilitator, ghid și model de empatie. El trebuie:

- ✓ să identifice nevoile specifice ale elevului;
- ✓ să colaboreze cu specialiști (psiholog, profesor de sprijin, logoped);
- ✓ să creeze materiale adaptate;
- ✓ să mențină o atitudine pozitivă, deschisă și flexibilă;
- ✓ să valorizeze reușitele, oricât de mici, pentru a stimula motivația elevului.

Concluzii

Educația incluzivă nu este doar o obligație legală, ci o valoare fundamentală a societății democratice. Implementarea strategiilor și practicilor educaționale adaptate elevilor cu CES presupune implicare, empatie, creativitate și colaborare între toți actorii educaționali. Scopul final este acela de a asigura fiecărui copil dreptul la o educație de calitate, la dezvoltare personală și integrare socială deplină.

Bibliografie:

- Legea Educației Naționale nr. 1/2011, actualizată;
- Ordinul MEN nr. 6134/2016 – privind aprobarea metodologiei pentru asigurarea suportului educațional pentru elevii cu CES integrați în învățământul de masă;
- Ionescu, M. (2017) *Educația incluzivă – fundamente teoretice și aplicații practice*, editura Polirom;
- Păun, E. & Potolea, D. (2019), *Pedagogie. Provocări și tendințe actuale*, editura Polirom;
- UNICEF România – *Ghid pentru incluziunea educațională a copiilor cu CES*, 2021.

BEE-BOT – UN INSTRUMENT AL INCLUZIUNII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT

Prof. OLGUȚA ADRIANA ROCHA NAVARRETE

Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Sibiu

1. Introducere

Educația incluzivă presupune adaptarea procesului de predare-învățare pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev, respectând ritmurile, interesele și stilurile individuale de învățare. În acest context, tehnologia oferă oportunități extraordinare pentru a crea experiențe personalizate, atractive și interactive.

Un exemplu relevant îl constituie **Bee-Bot-ul**, un mic robot programabil, conceput pentru copiii din învățământul primar, care îi ajută să exploreze concepte precum orientarea spațială, logica secvențială și gândirea algoritmică — într-un mod ludic și accesibil tuturor.

2. Bee-Bot – mai mult decât un joc

Bee-Bot-ul este un robot simplu, colorat și prietenos, care se deplasează pe o grilă în funcție de comenzile introduse manual (înainte, înapoi, stânga, dreapta). Prin acest instrument, elevii învață să planifice, să anticipeze și să coopereze, fără a avea nevoie de competențe digitale avansate.

Din perspectiva incluziunii, Bee-Bot:

- oferă feedback imediat, util elevilor cu dificultăți de atenție sau de învățare;
- permite învățarea prin acțiune – elevii manipulează obiectul, observă, corectează, repetă;
- favorizează colaborarea și comunicarea între copii cu abilități diferite;
- reduce anxietatea față de greșeală, transformând eroarea într-o etapă naturală a învățării.

3. Activități incluzive cu Bee-Bot la clasă

a) Matematică și orientare spațială

- Elevii pot programa Bee-Bot-ul să parcurgă trasee care corespund unor operații matematice simple.
- Exemplu: „Bee-Bot-ul adună 2 + 3 pași” – elevii calculează, programează robotul și observă rezultatul.
- Copiii cu dificultăți de învățare beneficiază de vizualizarea concretă a conceptelor abstracte.

b) Comunicare și limbă

- Activități de tip „poveste interactivă”: elevii programează Bee-Bot-ul să se deplaseze între imagini reprezentând scenele unei povești.

- Rezultatul este o învățare multisenzorială, care sprijină elevii cu tulburări de limbaj sau cu nevoi de sprijin emoțional.

c) Cooperare și incluziune socială

Lucrul în echipă este esențial: fiecare copil are un rol (programator, observator, evaluator), ceea ce încurajează participarea activă a tuturor, inclusiv a celor mai timizi sau cu dizabilități motorii ușoare.

Prin succesul comun, se dezvoltă sentimentul de apartenență și încrederea în sine.

4. Impactul asupra învățării incluzive

Cercetările și observațiile din practica școlară arată că Bee-Bot:

- crește motivația și atenția elevilor;
- stimulează gândirea logică și autonomia;
- favorizează interacțiunile sociale pozitive între copii;
- susține învățarea diferențiată prin posibilitatea de a adapta sarcinile la nivelul fiecărui elev.

Integrarea Bee-Bot-ilor în curriculumul incluziv sprijină, de asemenea, dezvoltarea competențelor-cheie europene, precum gândirea critică, competențele digitale și colaborarea.

5. Recomandări pentru profesorii practicieni

- Planificați activități scurte, clare și progresive.
- Lucrați în echipe eterogene, pentru a stimula cooperarea.
- Folosiți materiale vizuale, coduri de culoare și hărți tematice.
- Încurajați autoevaluarea și reflecția: „Ce am învățat? Ce aș face diferit?”

Integrați activitățile Bee-Bot în proiecte Erasmus+ care promovează inovația pedagogică și educația incluzivă.

6. Concluzii

Bee-Bot-ul este mai mult decât un simplu robot educațional – este un instrument al incluziunii, care transformă procesul de învățare într-o experiență comună, interactivă și accesibilă tuturor.

Prin joc, colaborare și gândire creativă, elevii își dezvoltă competențele necesare pentru o societate diversă și digitalizată.

Așa cum arată practica zilnică, tehnologia, atunci când este folosită cu scop pedagogic și empatie, devine o punte între diferențe, nu o barieră.

Bibliografie:

- European Commission (2023). *Digital Education Action Plan 2021–2027*. Brussels.
- Papert, S. (1980). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books.
- UNESCO (2020). *Education for Inclusion and Equity*.
- Booth, T. & Ainscow, M. (2016). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. CSIE.
- M.E.N. (2022). *Ghid metodologic pentru educația incluzivă și digitală*.
- Project Erasmus+ KA2 (2021–2023). *Robotics for All: Coding for Inclusion*.

CONSTRUIM COMUNITATEA PRIN ACCEPTARE

Profesor învățământ primar, BÎRDĂNAȘ DUMITRIȚA- DANIELA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN CEL MARE” VASLUI

Proiect educațional

Perioada de desfășurare: septembrie- octombrie 2025

Grup țintă: elevii claselor a III-a

Domeniu vizat: Dezvoltare socio-emoțională, joc și mișcare, educație pentru diversitate și incluziune

1. Argument

În contextul începutului de an școlar, fiecare colectiv se confruntă cu provocarea de a-i integra pe elevii nou-veniți, precum și pe cei cu cerințe educaționale speciale. Este important ca toți copiii să se simtă acceptați, valorizați și incluși, indiferent de abilități, ritm de învățare sau particularități individuale. Proiectul „Construim comunitatea prin acceptare” își propune să creeze un climat pozitiv în colectiv, bazat pe respect, cooperare și empatie, folosind jocul ca instrument principal de învățare și socializare.

Pornind de la ideea că toamna aduce diversitate în culori, forme și trăiri, proiectul își propune să pună în evidență frumusețea diversității umane și necesitatea acceptării diferențelor. Așa cum frunzele au culori diferite, dar împreună alcătuiesc peisajul toamnei, la fel și elevii, prin unicitatea lor, contribuie la frumusețea colectivului clasei.

2. Scopul proiectului

Dezvoltarea unui climat incluziv și cooperant în cadrul colectivului de elevi, prin activități ludice și creative, care promovează acceptarea, colaborarea, empatia și valorizarea diversității.

3. Obiective

- Integrarea elevilor nou-veniți și a celor cu cerințe educaționale speciale în colectivul clasei.
- Dezvoltarea capacităților de comunicare, cooperare și relaționare pozitivă.
- Exersarea răbdării, perseverenței și spiritului de echipă.
- Stimularea încrederii în sine și a sentimentului de apartenență la grup.
- Promovarea respectului față de diversitate prin activități tematice de toamnă.

4. Activități propuse

1. Jocurile toamnei – „Învățăm jucându-ne împreună”

Organizarea, la fiecare oră de „Joc și mișcare”, a unor jocuri de echipă care vizează colaborarea, respectarea regulilor, răbdarea și acceptarea ideilor celorlalți. Jocurile au fost selectate și achiziționate (de pe platforma TEMU) în funcție de diferite abilități: logică, perspicacitate, coordonare, atenție și îndemânare. Elevii au fost împărțiți pe grupuri, în funcție de interese și abilități, fiecare copil fiind valorizat prin contribuția sa unică la succesul grupului.

2. Culori de toamnă – jocuri și activități în aer liber

Activități tematice care implică observarea naturii, colectarea frunzelor, fructelor sau conurilor și transformarea acestora în materiale de joc sau colaje. Jocuri de echipă în curtea școlii: „Culegătorii de frunze”, „Vântul și frunzele”, „Lanțul toamnei”. Prin aceste jocuri, elevii exersează răbdarea, cooperarea și bucuria de a lucra împreună într-un cadru natural.

3. Biletul prieteniei – tradiția continuă

În continuarea activităților de anii trecuți, fiecare elev realizează un bilețel de „La mulți ani” pentru colegii săi, cu mesaje de prietenie și încurajare. Activitatea contribuie la formarea unui climat afectiv pozitiv și la întărirea legăturilor dintre elevi.

4. Noi toți suntem o toamnă frumoasă – colaj colectiv

Realizarea unui panou comun al clasei, unde fiecare elev adaugă o frunză colorată ce poartă numele său și o calitate personală. Activitatea simbolizează diversitatea și contribuția fiecăruia la frumusețea grupului.

5. Resurse

- Jocuri educative achiziționate (logică, cooperare, perspicacitate).
- Materiale naturale de toamnă: frunze, conuri, ghinde, castane.
- Cartoane colorate, markere, lipici, bandă adezivă.
- Curtea școlii și sala de clasă.

6. Rezultate așteptate

- Creșterea gradului de integrare a elevilor nou-veniți și a celor cu CES.
- Îmbunătățirea comunicării și colaborării între elevi.
- Formarea unei atitudini pozitive față de diversitate.
- Creșterea gradului de implicare activă și bucurie în cadrul activităților școlare.
- Dezvoltarea empatiei și a respectului reciproc în colectiv.

7. Concluzii

Prin acest proiect, s-a urmărit consolidarea coeziunii grupului, dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale elevilor, dar și formarea unei comunități școlare bazate pe încredere și respect. Jocul, ca mijloc educativ, a facilitat învățarea prin experiență, descoperire și colaborare, oferindu-le tuturor copiilor șansa de a se simți valoroși și incluși. Proiectul „Culori de toamnă – diversitate și incluziune” demonstrează că diversitatea este o resursă, nu o barieră, iar fiecare copil, indiferent de particularitățile sale, aduce o culoare unică în paleta clasei.

Bibliografie

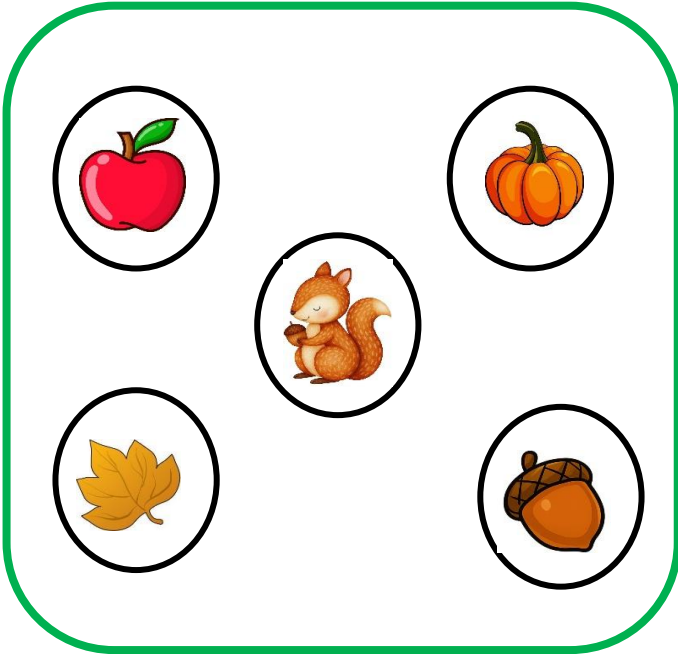
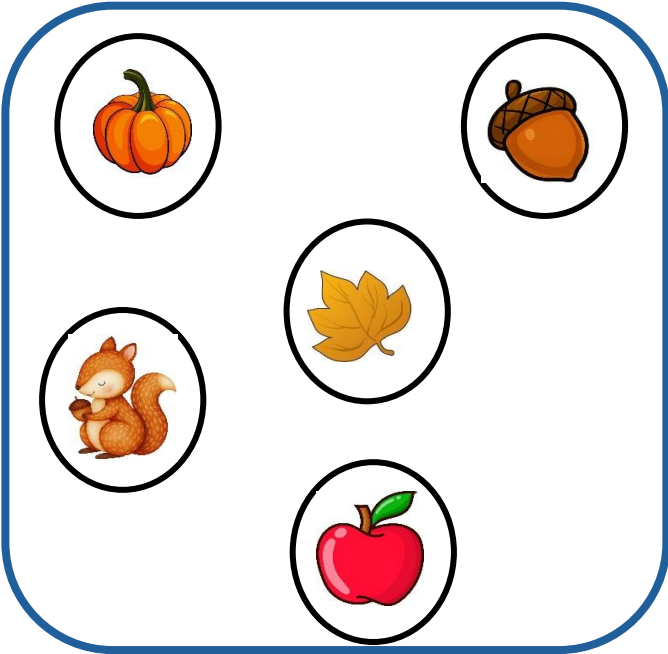
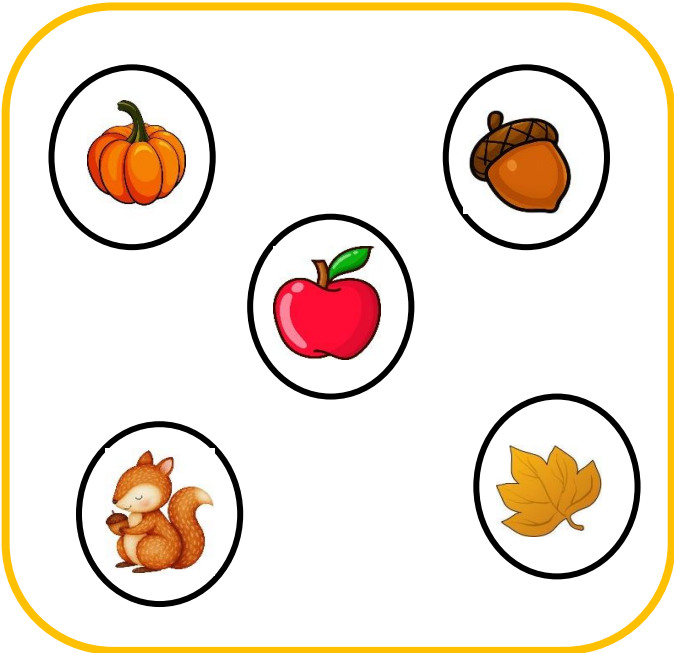
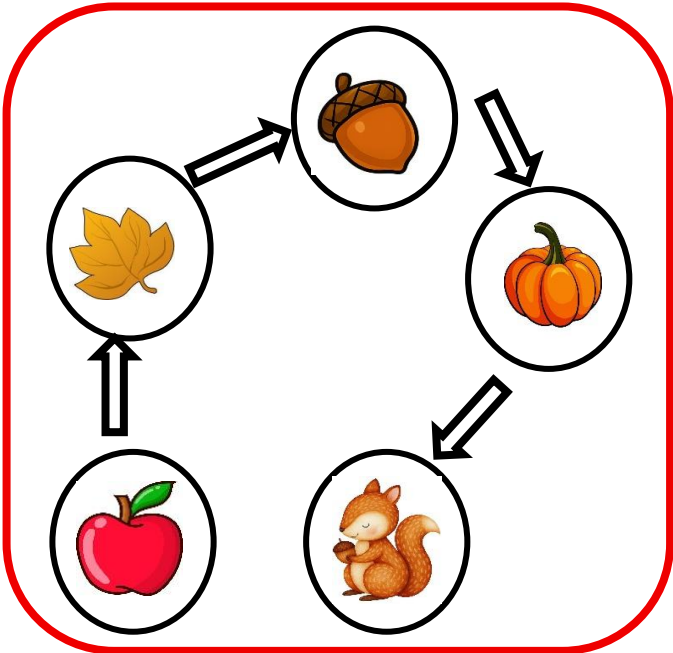
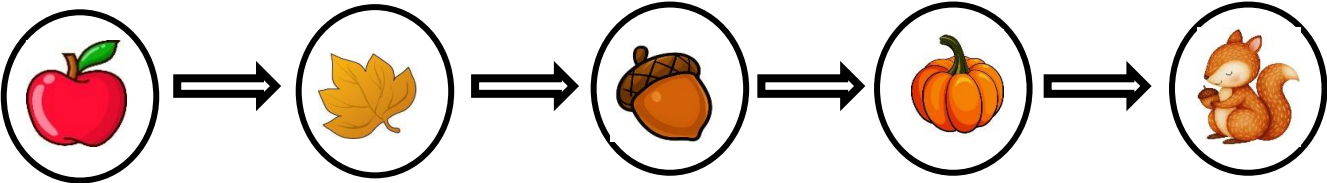
- Ministerul Educației (2022). Strategia Națională pentru Educația Incluzivă 2022–2030.
- Curriculum pentru învățământul primar – Joc și mișcare (MEN, 2013).
- Gherguț, A. (2016). Educația incluzivă și pedagogia diversității. Editura Polirom.
- Neacșu, I. (2018). Metodologia activităților ludice și creative în educația timpurie. Editura Didactică și Pedagogică.
- Stan, E. (2020). Psihopedagogia integrării și incluziunii școlare. Editura Universității din Pitești.

FIȘĂ DE LUCRU

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR: DOZSA ALEXANDRA SABINA

INSTITUȚIA: ȘCOALA PRIMARĂ CAMIGO

Privește imaginea de mai jos și trasează săgeți respectând tiparul dat.

ACTIVITATE DE EDUCAREA LIMBAJULUI PRIN INTERMEDIUL RED –ACTIVITATE CE INCLUDE COPIII CU CES

Prof. GHENȚ IOANA FALORINA
GRĂDINIȚA PP1, ARAD

Titlu: Câte silabe are cuvântul?"

Clasa: Grupa mare

Disciplină: Domeniul limba și comunicare

Competența vizată: despărțirea în silabe

Tema activității: „Câte silabe are cuvântul?"

Resursă Red utilizată:

- <https://create.kahoot.it/details/87f2abf0-d8f8-41d9-b80c-744a8ecef21>

Detalierea resursei didactice pentru despărțirea în silabe

1. Desfășurarea activității:

- Introducere: Activitatea începe cu o discuție introductivă despre cuvinte și sunete. Educatoarea poate folosi obiecte familiare din sala de clasă sau imagini pentru a atrage atenția copiilor.
- Prezentarea conceptului de silabă: Educatoarea explică ce este o silabă, folosind exemple simple, cum ar fi bătați din palme pentru fiecare silabă.
- Activități practice: Se desfășoară diverse jocuri și exerciții de despărțire în silabe, utilizând resursele didactice pregătite.
- Evaluare: Educatoarea observă modul în care copiii participă și înțeleg conceptul, oferind feedback individual.
- Încheiere: Se face o recapitulare a celor învățate și se oferă aprecieri pentru participarea copiilor.

2. Tipul resursei:

- Materiale vizuale:
 - Fișe de lucru: Fișe cu imagini ale unor obiecte sau animale, unde copiii trebuie să deseneze linii pentru a separa silabele sau să scrie numărul de silabe.
 - Cartonașe cu imagini: Cartonașe cu imagini colorate ale unor cuvinte simple, folosite pentru exerciții de despărțire în silabe.
 - Planșe: Planșe mari cu imagini și cuvinte, folosite pentru demonstrații și exerciții colective.
- Materiale auditive:
 - Înregistrări audio: Înregistrări cu cuvinte rostite clar, despărțite în silabe, pentru a ajuta copiii să audă și să repete.
- Materiale manipulative:
 - Cuburi sau jetoane: Cuburi sau jetoane colorate, unde fiecare cub reprezintă o silabă. Copiii pot manipula aceste obiecte pentru a vizualiza despărțirea în silabe.
- Jocuri:

- Jocul „Bate palmă pentru silabe”: Copiii bat din palme pentru fiecare silabă a cuvântului rostit de educatoare.
- Jocul „Silabă lipsă”: Educatoarea spune un cuvânt fără o silabă, iar copiii trebuie să completeze silabă lipsă.
- Jocul „Găsește cuvântul cu X silabe”: Copiii trebuie să găsească în sala de clasă obiecte care au un anumit număr de silabe.

3. Scopul resursei:

- Principal: Familiarizarea copiilor cu conceptul de silabă și dezvoltarea abilității de a despărți cuvintele în silabe.
- Secundar:
 - Îmbunătățirea vocabularului.
 - Dezvoltarea atenției auditive și vizuale.
 - Stimularea creativității și a gândirii logice.
 - Crearea unei atmosfere de învățare interactive și plăcute.

4. Competențe vizate:

- Domeniul Lingvistic:
 - Identificarea sunetelor dintr-un cuvânt.
 - Despărțirea cuvintelor în silabe.
 - Pronunțarea corectă a cuvintelor.
- Domeniul Cognitiv:
 - Înțelegerea conceptului de silabă.
 - Aplicarea cunoștințelor în contexte variate.
 - Dezvoltarea gândirii logice și a abilităților de rezolvare a problemelor.
- Domeniul Socio-Emoțional:
 - Participarea activă la activități de grup.
 - Dezvoltarea încrederii în sine.
 - Îmbunătățirea abilităților de comunicare.

5. Structura activității:

1. Moment organizatoric: Pregătirea materialelor, asigurarea unui mediu de lucru adecvat.
2. Introducere: Captarea atenției prin cântece, poezii sau jocuri scurte legate de cuvinte și sunete.
3. Desfășurarea activității:
 - Explicarea conceptului de silabă.
 - Exerciții practice cu ajutorul materialelor vizuale, auditive și manipulative.
 - Jocuri interactive pentru consolidarea cunoștințelor.
4. Evaluare: Observarea modului în care copiii aplică cunoștințele și oferirea de feedback.
5. Încheiere: Recapitularea celor învățate, aprecieri și discuții despre activitate.

6. Rolul educatoarei:

- Facilitator: Educatoarea ghidează copiii prin activități, oferind suport și încurajare.
- Moderator: Educatoarea gestionează discuțiile și asigură participarea tuturor copiilor.
- Observator: Educatoarea observă modul în care copiii interacționează cu materialele și înțeleg conceptul, adaptând activitatea în funcție de nevoi.
- Evaluator: Educatoarea evaluează progresul copiilor și oferă feedback constructiv.
- Motivator: Educatoarea menține un mediu pozitiv și motivant, încurajând copiii să exploreze și să învețe.

Prin utilizarea acestor resurse și metode, educatoarea poate crea o activitate captivantă și eficientă pentru a ajuta copiii să înțeleagă și să practice despărțirea în silabe, dezvoltându-și astfel competențele lingvistice și cognitive.

IMPORTANTA JOCURILOR ALESE LA INCEPUT DE GRUPĂ MIJLOCIE

PROF. PEȘTEAN NICOLETA
GRĂDINIȚA PP1, ARAD

Debutul în Grupa Mijlocie (4-5 ani) reprezintă o etapă de tranziție esențială în viața preșcolarului. Odată cu trecerea la o grupă superioară, așteptările de la copil cresc, iar mediul social se diversifică. În acest context, alegerea metodică a jocurilor în primele săptămâni nu este doar o modalitate de a umple timpul, ci devine o pârghie pedagogică fundamentală pentru asigurarea adaptării, socializării și dezvoltării cognitive armonioase.

În primul rând, jocurile de la începutul grupei mijlocii au un rol vital în procesul de adaptare și socializare. Mulți copii se reîntâlnesc după vacanță, în timp ce alții vin din mediul familial sau schimbă grupele, resimțind o anumită anxietate. Jocurile de cunoaștere, precum „Spune cum te cheamă” sau cele de tip „Găsește un prieten care...”, sparg barierele de comunicare, facilitând interacțiunea spontană și crearea de noi legături afective. Aceste activități instalează rapid un climat de siguranță emoțională și încredere în forțele proprii și în colectiv, transformând clasa într-un spațiu primitor și stimulant. Mai jos voi detalia două dintre centrele preferate de cei mici.

Grupa: Mijlocie

Tema: “Când, cum și de ce se întâmplă?”

Subtema: “Coșul cu bogății”

Activități liber alese (A.L.A.1)

1. Centrul: Artă

Subiect: “Mărul”

Mijloc de realizare: lipire

Metode și procedee didactice: explicația, conversația, demonstrația

Mijloace de învățământ: fișă de lucru, jetoane cu fructe (anexa 2), lipici

Obiective operaționale:

O1-Să lipească tot atâtea jetoane cu fructe, câte umbre sunt, respectând spațiul destinat acestora.

O2-Să utilizeze corect tehnica lipirii, respectând etapele cunoscute.

Desfășurarea activității:

Pe măsura de lucru se găsesc fișa cu conturul copacului și jetoanele cu mere. “Cine poate să îmi spună ce se află pe mășutele voastre de lucru?” (“Pe masă avem o fișă cu un copac și câteva jetoane cu mere verzi, roșii și galbene.”) “Dragilor, voi trebuie să umpleți pomul cu mere. Aveți sarcina de a lipi 10 jetoane cu mere de aceeași culoare în cele 10 spații libere ale pomului.”

La final se va realiza o expoziție cu lucrările realizate.

Evaluarea activității: Ofer aprecieri verbale copiilor: „Bravo, copii! Ați lucrat foarte frumos, corect și îngrijit!”

2. Centrul: Joc de masă

Subiect: “Peisaj de toamnă”

Mijloc de realizare: puzzle

Metode și procedee: explicația, conversația

Mijloace de învățământ: piese puzzle (anexa 3)

Obiective operaționale:

Să redea imaginea unui peisaj de toamnă, îmbinând piesele puzzle, puse la dispoziție, în ordine numerică.

Desfășurarea activității:

Distribui fiecărui copil câte un set de piese. Îi invit să înșire fiecare piesă de puzzle pe masă și să spună ce observă pe ele. “Cine poate să îmi spună ce observați pe marginea fâșiilor pe care tocmai ce vi le-am împărțit?” (“Pe marginea lor sunt numere.”) “Foarte bine! Voi va trebui să ordonați numerele, crescător, de la 1 la 10 pentru a rezolva puzzle-ul.”

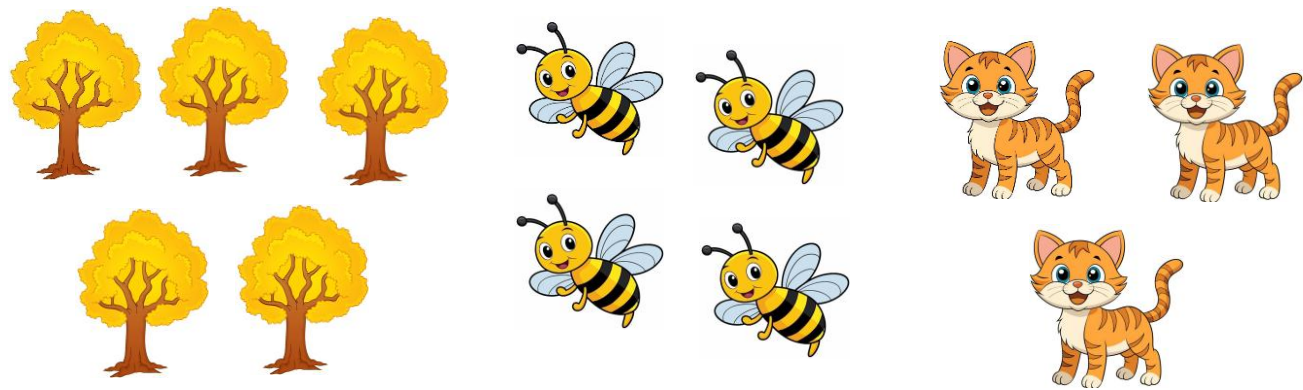
Pe parcursul activității supraveghez și ofer ajutorul acolo unde este nevoie.

Evaluare:

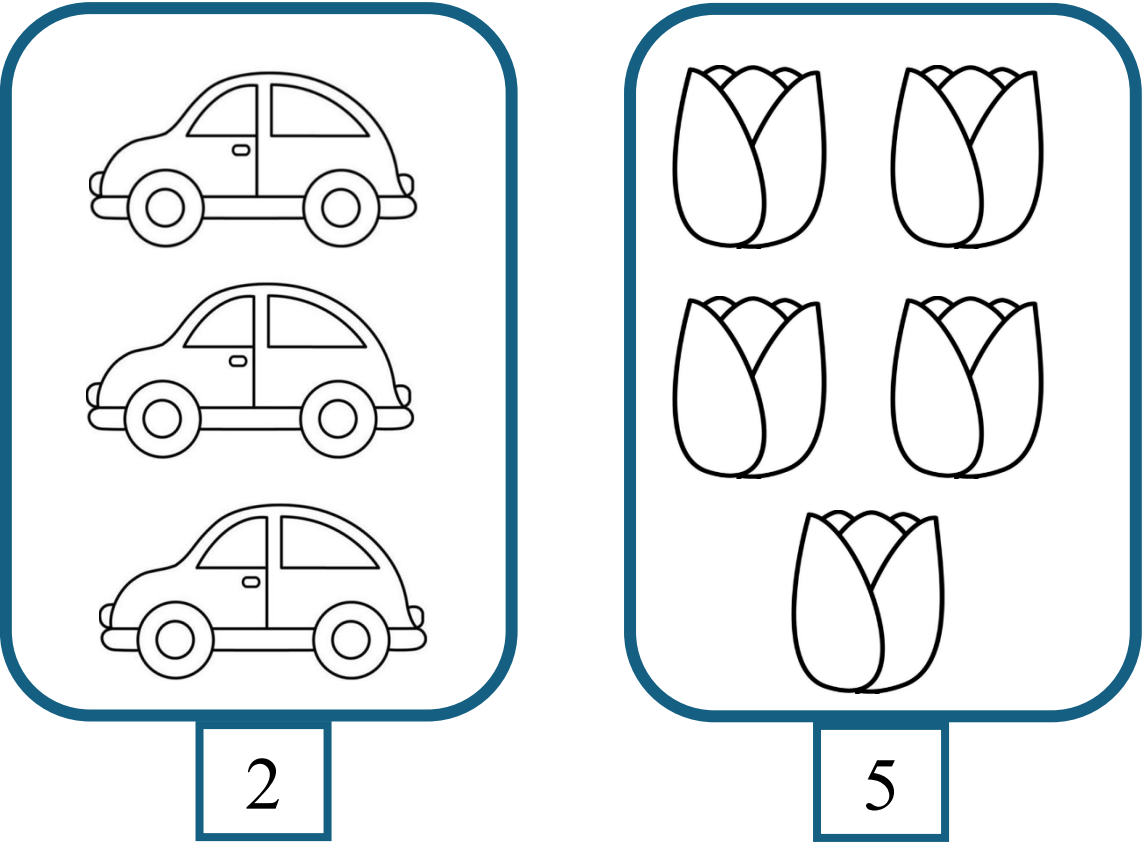
Ofer aprecieri verbale: “Bravo! Ați lucrat corect și îngrijit!”

EVALUARE ÎNȚĂLĂ
PROFESOR ÎNȚĂMÂNT PREȘCOLAR:BENCHE CAMELIA
INSTITUȚIA:ȘCOALA PRIMARĂ CAMIGO

Formează mulțimi de obiecte de același fel.

Colorează tot atâtea elemente câte arată cifra.

Încercuiește primul măr. Colorează cu verde al doilea măr și cu galben al cincilea măr.

ROADELE TOAMNEI PE ÎNȚELESUL COPIILOR CU CES

NAGY OFELIA CRISTINA
C.Ș.E.I. PRIMĂVARA REȘIȚA

Nivel de studiu- clasele primare și gimnaziale

Tipul școlii - învățământ special, elevi cu dizabilități (intelectuale ușoare/moderate și/sau asociate, adaptat nivelului individual de dezvoltare)

Scop- dezvoltarea autonomiei personale și a abilităților practice de viață, prin explorarea senzorială și cognitivă a specificului anotimpului toamna și a bogățiilor sale.

Obiective

O1: Să realizeze, cu sprijin, o activitate practică de gospodărire (preparare/conservare), respectând pașii simpli.

O2: Să identifice cel puțin 3-4 fructe și legume specifice toamnei, după aspect și textură.

O3: Să descrie, prin modalități variate (verbal, gestual, imagini), cel puțin două semnificații ale toamnei (recoltă, frig, pregătirea naturii).

O4: Să observe schimbările din natură (decolorarea/căderea frunzelor, pregătirea copacilor), înțelegând rolul frunzelor căzute.

Subtemele

1. *Mâini dibace la bucătărie (prăjitura cu mere)*
2. *Secretele cămării (murături și compot)*
3. *Daruri senzoriale din grădină (fructe și legume)*
4. *Pădurea se pregătește de somn (drumeție)*

Parteneri implicați

Cadre didactice de la alte clase: profesorii de sprijin/educatori, profesorii de discipline practice din școală.

Asistentul social și psihologul școlar: pentru suport emoțional și logistic, precum și pentru observarea interacțiunii sociale.

Părinți/voluntari: pentru ajutor în activitățile practice care implică gătit și conservare, asigurând o supraveghere individualizată.

DEMERS DIDACTIC

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
1. Mâini dibace la bucătărie (Gospodărire - Prăjitura cu mere)	O 1	Pregătirea unei Prăjituri cu mere (activitate practică): spălarea și curățarea merelor (cu instrumente de siguranță), măsurarea ingredientelor simple (făină, zahăr), amestecarea compoziției, așezarea în tavă. Accent pe igienă și lucrul în echipă.	Lucrul în echipa modelarea) , Exercițiul.	Observație sistematică : Capacitatea de a urma 2-3 instrucțiuni simple și de a realiza o operație practică (ex: curățare, măsurare).	Nevoie de supraveghere și adaptare a ustensilelor pentru siguranță și manevrare ușoară.
2. Secretele câmării (Conservare)	O 1	Punerea de murături și compot la borcan: sortarea legumelor/fructelor, spălarea borcanelor, aranjarea vizuală în borcane, turnarea lichidului (sub supraveghere strictă). Discuție scurtă despre conservare (de ce facem asta).	Demonstrarea Jocul de rol "De-a gospodarii", Conversația euristică cooperare (perechi/echipe mici).	Analiza produsului : Borcanele etichetate și aranjate. Verificarea aranjării corecte (vizual și motor).	Etichete cu imagini (murături/compot) pentru recunoaștere. Se folosesc borcane sigure (eventual plastic gros) sau se lucrează cu borcanele pline.
3. Daruri senzoriale din Grădină	O 2	Explorare senzorială a roadele toamnei:	Metoda Senzorială ,	Răspuns la întrebări: Identificare	Folosirea de materiale

SUBTEMĂ	O B.	CONȚINUT	STRATEGII	EVALUARE	OBSERVAȚII
(Recunoașterea fructe/legumelor)	O 3	pipăit, miros, gust (fructe: măr, strugure; legume: dovleac, varză). Joc de recunoaștere (Ghicește ce e!) și asociere (imagine-obiect). Semnificația recoltei (de unde vin, la ce le folosim).	Explozia Stelară (Cine? Ce? Unde? Când? despre recoltă), Asocierea, Jocul didactic.	a 3-4 roade prin atingere sau vedere. Exprimarea (chiar și non-verbală) a rolului lor (mâncare, conservare).	autentice, proaspete. Se ține cont de alergiile sau restricțiile alimentare ale elevilor.
4. Pădurea se pregătește de somn (Drumeție în natură)	O 4	Drumeție scurtă (curtea școlii/parc/pădure accesibilă): Observarea frunzelor căzute, a culorilor, a copacilor. Colectarea de frunze și ghinde. Discuție despre: Căderea frunzelor (copacii se "dezbracă" de haine vechi ca să nu înghețe - concept simplificat) și Rolul frunzelor căzute (hrănesc pământul și îl țin cald).	Observați a dirijată, Drumeția/Vizita, Explicația (cu analogii simple: " <i>haine de iarnă</i> "), Colecționarea.	Prodot finit: realizarea unui colaj simplu din frunze și materiale colectate. Elevul arată 1-2 elemente specifice toamnei (frunză uscată, ghindă).	Securitate sporită în timpul drumeției. Asigurați-vă că traseul este ușor și fără pericole. Echipament adecvat.

CULORI DE TOAMNĂ: DIVERSITATE ȘI INCLUZIE ÎN ȘCOALA ITALIANĂ PRIN PRISMA LIMBII ROMÂNE

PROFESOR VINTILĂ MIRELA
ISTITUTO COMPRENSIVO CASTIGLIONE UNO (MN) ȘI
ISTITUTO COMPRENSIVO A.CESARI, CASTEL DAZZANO (VR)

„Școala pentru diversitate pune în centrul atenției sale persoana umană ca ființă originală, unică și irepetabilă, accentuând ideea că în fiecare societate există persoane diferite, grupuri diferite, motivații, rațiuni și puncte de vedere diferite.”

— M. L. Melero (1998)

„Culorile de toamnă nu sunt toate la fel, ci fiecare frunză aduce o nuanță unică în covorul pădurii. La fel, în școala italiană, limba română nu este doar o culoare, ci o resursă care, alături de toate celelalte diferențe, îmbogățește peisajul diversității și al incluziunii noastre. Un întreg este mai frumos când este alcătuit din toate culorile.”

Lucrarea explorează dinamica diversității și a incluziunii în școala italiană, analizând rolul cursului de limba română ca instrument de integrare culturală și identitară. În spiritul temei „Culori de toamnă”, se propune o reflecție asupra modului în care diferențele umane pot coexista armonios atunci când sunt înțelese ca expresii complementare ale aceleiași demnități. Articolul integrează perspective teologice și pedagogice asupra educației ca proces de comuniune și deschidere spirituală.

Așa cum toamna reunește într-o singură priveliște nenumărate nuanțe, tot astfel școala contemporană reflectă frumusețea diversității umane. Într-o lume în care migrația redefineste identitățile culturale, educația devine locul unde întâlnirea dintre culturi se transformă în învățare reciprocă. Sfântul Augustin spunea: „Unitatea nu înseamnă uniformitate, ci armonia diversității în iubire.” Această perspectivă teologică oferă un fundament profund pentru reflecția asupra incluziunii: adevărata unitate educativă nu șterge diferențele, ci le armonizează într-un sens comun al demnității și al respectului.

Diversitatea ca resursă educativă

Pentru pedagogul Paulo Freire, „educația este un act de iubire, de curaj și de dialog”. În contextul italian, unde conviețuiesc elevi din multiple naționalități, acest dialog devine o condiție a reușitei. Diversitatea nu este o problemă de gestionat, ci o energie de transformat într-o resursă de învățare.

Maria Montessori afirma: „Educația nu este ceva ce face profesorul, ci un proces natural care se desfășoară spontan în copil.”

Astfel, rolul profesorului într-un mediu multicultural este acela de a crea un cadru sigur și încurajator, în care fiecare copil își poate exprima identitatea fără teamă.

În Italia, experiența comunităților de imigranți, inclusiv a celei românești, a demonstrat că deschiderea școlii către limbile și culturile de origine nu slăbește coeziunea socială, ci o consolidează prin respect și cunoaștere reciprocă.

Rolul cursului de limba română în promovarea incluziunii

Programul Limba, Cultură și Civilizație Românească (LCCR), implementat de Ministerul Educației din România, oferă elevilor români din Italia posibilitatea de a-și păstra rădăcinile culturale și de a se integra în același timp în spațiul educațional italian. Ioan Paul al II-lea spunea: „O cultură care respectă omul trebuie să se deschidă spre alte culturi, fără teamă, pentru că adevărul nu se pierde în întâlnire, ci se luminează.” Această viziune se reflectă în activitatea profesorilor LCCR, care mediatizează întâlnirea dintre identitatea românească și cea italiană, cultivând bilingvismul și dialogul.

Cercetările lui Cummins (2000) arată că dezvoltarea competenței în limba maternă contribuie pozitiv la performanța academică generală. În plus, activitățile interculturale derivate din aceste cursuri (expoziții, lecturi comune, ateliere tematice) susțin coeziunea comunitară și empatia între elevi. Incluziunea ca proces spiritual și educativ Incluziunea nu înseamnă doar acceptare, ci și convertirea privirii asupra celuilalt. Nicolae Iorga scria: „Cel mai mare dar al vieții este să poți învăța mereu ceva nou de la oameni diferiți de tine.” Această atitudine de deschidere stă la baza unei pedagogii a diversității, în care fiecare elev devine un „profesor” pentru ceilalți. Integrarea copiilor proveniți din contexte migratorii presupune abordări educaționale flexibile și adaptate nevoilor individuale. Conform raportului MIUR (2023), principalele dificultăți întâmpinate de acești elevi sunt de natură lingvistică și socio-afectivă. Profesorii au, așadar, responsabilitatea de a promova un climat de învățare bazat pe recunoașterea diversității ca valoare și pe pedagogia empatiei. Activitățile bilingve, proiectele interculturale și colaborarea cu mediatorii culturali pot transforma procesul de incluziune într-o experiență pozitivă și constructivă pentru întreaga comunitate școlară.

Din perspectivă teologică, diversitatea umană este expresia pluralității creației divine, iar educația — mijlocul prin care omul redescoperă sensul comuniunii. Într-o clasă multiculturală, a învăța să conviețuiești este la fel de important ca a învăța să scrii și să citești.

Cursul de limba română în Italia depășește funcția tradițională de transmitere a cunoștințelor lingvistice, devenind un vector al incluziunii sociale și culturale. Prin cultivarea bilingvismului și a conștiinței interculturale, acesta contribuie la formarea unei generații de elevi deschiși, reflexivi și capabili să construiască punți între culturi. Diversitatea nu mai este percepută ca o dificultate, ci ca o resursă strategică pentru educația europeană a viitorului.

Toamna, cu bogăția ei de culori, simbolizează maturitatea și recunoașterea valorii fiecărei diferențe. În același fel, școala interculturală italiană poate deveni o „grădină a culorilor” unde elevii, indiferent de origine, cresc împreună sub lumina cunoașterii. Educația pentru diversitate nu uniformizează, ci armonizează, transformând clasa într-un spațiu al iubirii active și al înțelegerii reciproce. Așa cum spunea Sfântul Ioan Gură de Aur: „Educația este cea mai nobilă formă de slujire a omului.”

Bibliografie

- Banks, J. A. (2019). Multicultural Education: Issues and Perspectives. Wiley.
- Cummins, J. (2000). Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire. Multilingual Matters.
- Consiliul Europei (2001). Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi.
- Ioan Paul al II-lea (1999). Scrisoare către artiști. Vatican.
- Freire, P. (1970). Pedagogia oprimatului.
- Montessori, M. (1949). L'educazione come aiuto alla vita.
- Iorga, N. (1935). Cugetări și reflecții.
- Sf. Augustin (Confesiuni, Cartea a XIII-a).

PROIECT DE ACTIVITATE INTEGRATĂ

Educatoare PÎRVU ANCA- DIANA

GRĂDINIȚA PN NR. 12 GALAȚI

STRUCTURĂ ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 24 GALAȚI

Data: 14.10.2025

Nivel II: Grupa mare

Tema anuală de studiu: „Cu ce și cum exprimăm ceea ce simțim?”

Tema săptămânii: „Sentimente și emoții”

Tema activității: „Monstrul culorilor”

Forma de realizare: Activitate integrată ADE (D.O.S + D.Ș)

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei, activitate matematică

Tipul de activitate: mixt

Durata: 90 min

Forma de organizare: frontal, individual, pe grupe

Loc de desfășurare: sala de grupă

Categorii de activități:

- **Activități de dezvoltare personală (A.D.P)**

Întâlnirea de dimineață: „O zi cu monstrul din culori”

Tranziții: „Un doi, un doi, mergem toți în pas vioi”- recitativ, „ Trenul Tuc”- joc cu text și cânt, „Dacă vesel se trăiește, bate așa!”- cântec

Rutine: Sosirea copiilor

Deprinderi igienice și de autonomie

- **Activități pe domenii experiențiale (A.D.E)**

D.O.S (Domeniul om și societate/ educație pentru societate): „**Monstrul culorilor**”- povestirea educatoarei

D.Ș (Domeniul științe/ activitate matematică): „**Culorile emoțiilor**” -joc exercițiu

- **Activități liber alese/ Activități recreative (A.L.A II)**

„**Labirintul emoțiilor** ”- joc de mișcare

„ **Plimbă emoția!**”- joc de atenție

I. Activități Pe Domenii Experiențiale (ADE)

1. D.O.S (Domeniul om și societate/ educație pentru societate)

Tema: : „Monstrul culorilor” de Anna Llenas

Mijloc de realizare: povestirea educatoarei

Tipul activității: transmitere și însușire de noi cunoștințe

Domeniile De Dezvoltare:

- Dezvoltarea socio-emoțională
- Dezvoltarea limbajului, a comunicării și a premiselor citirii și scrierii

Dimensiuni Ale Dezvoltării:

- Autocontrol și expresivitate emoțională
- Exprimarea orală a mesajului, a emoțiilor (comunicare expresivă)

Comportamente vizate:

- 4.1 Recunoaște și exprimă emoții de bază, produse de piese muzicale, texte literare, obiecte de artă;
- 1.2 Demonstrează înțelegerea unui mesaj oral, a urmare a valorificării ideilor, emoțiilor, semnificațiilor

- **Obiective operaționale:**

O1: - să identifice emoțiile descoperite în poveste;

O2: - să denumească culorile monstrului din poveste;

O2: - să realizeze corespondența dintre emoție și culoarea specifică acesteia;

O3: - să se exprime corect în propoziții;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** povestirea educatoarei, explicația, conversația, aprecierea verbală ;
- **Mijloace de învățământ:** imagini din poveste, carte de povești „ Monstrul culorilor”, teatrul Kamishibai, siluete monștri colorați, disc colorat, păpuși din pluș colorate, recompense;
- **Forme de organizare:** frontal, individual;

2. D.Ș (Domeniul științe/ activitate matematică)

Tema: „Culorile emoțiilor”

Mijloc de realizare: joc exercițiu

Tipul activității: consolidare de cunoștințe, priceperi și deprinderi

Domeniile De Dezvoltare:

- Dezvoltarea cognitivă și cunoașterea lumii

Dimensiuni Ale Dezvoltării:

- Cunoștințe și deprinderi elementare matematice pentru rezolvarea de probleme și cunoașterea mediului apropiat

Comportamente Vizate:

- 2.4 Efectuează operații de seriare, grupare, clasificare, măsurare a obiectelor;

Obiective operaționale:

O1: - să denumească corect cele șase culori din poveste;

O2: - să grupeze obiectele (pom-pom) după criteriul culoare;

O3: - să participe cu plăcere și interes la activitate;

Strategii didactice:

- **Metode și procedee:** explicația, demonstrația, exercițiul, instructajul verbal, aprecierea verbală;
- **Mijloace de învățământ:** borcane colorate, pom-pom, pensete, siluete monstrul din culori;
- **Forme de organizare:** frontal, individual, pe centre de activitate;

II. Activități pe centre de interes

1. Știință: „Culorile emoțiilor”- joc exercițiu

Obiective operaționale:

O1 - să sorteze obiectele după criteriul culoare, cu ajutorul pensetei;

O2 - să precizeze emoția sugerată de culoare;

O3 - să mimeze emoția corespunzătoare culorii identificate;

Strategia didactică:

- **Metode și procedee:** explicația, observația, demonstrația, aprecierea verbală
- **Mijloace de învățământ:** pom-pom, borcane colorate, pensete, stimulente

2. Joc de masă: „Găsește jumătatea emoției”- puzzle

Obiective operaționale:

O1 - să asambleze întregul pentru a obține imaginea corectă;

O2 - să îmbine în mod corespunzător piesele de puzzle;

O3 - să denumească emoțiile din imaginile asamblate;

Strategia didactică:

- **Metode și procedee:** explicația, demonstrația, observația, aprecierea verbală;
- **Mijloace de învățământ:** jumătăți de jetoane cu imaginea monstrului din poveste, tăvi individuale, pensule, stimulente;

3. Bibliotecă: „Emoții în lumină”- citire imagini

O1 - să identifice cu ajutorul lanternei culoarea personajului de pe jeton;

O2 - să sorteze jetoanele în funcție de culoarea descoperită;

O3 - să precizeze emoția sugerată de imagine;

Strategia didactică

- **Metode și procedee:** explicația, demonstrația, observația, exercițiul, aprecierea verbală
- **Mijloace de învățământ:** jetoane cu personajul din poveste, lanterne, borcane, stimulente

III. Activități Liber Alese/ Activități Recreative (A.L.A II)

Domeniile De Dezvoltare:

- Dezvoltarea fizică, a sănătății și a igienei personale
- Dezvoltarea socio-emoțională

Dimensiuni Ale Dezvoltării:

- Motricitatea grosieră și motricitatea fină în contexte de viață familială
- Interacțiuni cu adulții și cu copiii de vârste apropiate

Comportamente Vizate:

- 1.2 Participă la activitățile fizice variate, adecvate nivelului lui de dezvoltare;
- 1.3 Inițiază, participă la interacțiuni pozitive cu copiii de vârstă apropiată;

Tema : „Labirintul emoțiilor”

Forma de realizare: joc de mișcare

Tema: „Plimbă emoția ”

Forma de realizare: joc de atenție

Scopul activității: -recreerea și destinderea copiilor după efortul depus la activitățile anterioare;

- dezvoltarea deprinderilor motrice de bază și a atenției prin intermediul jocurilor;

Forma de organizare: frontal, individual

Obiective operaționale:

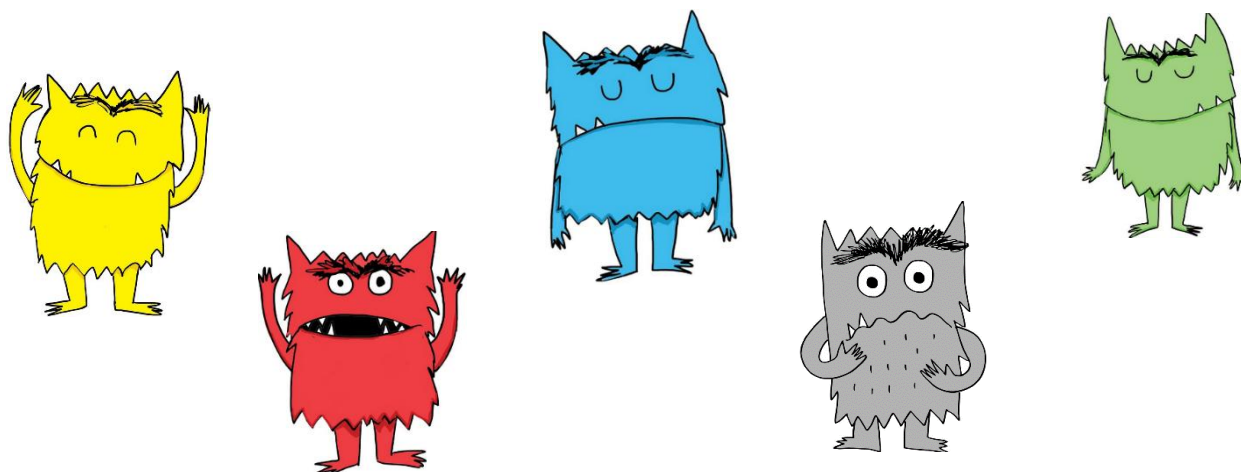
O1: - să respecte regulile jocurilor;

O2: - să răspundă motric la sarcina dată;

O3: - să se integreze activ și afectiv în activitate;

BIBLIOGRAFIE:

- *Curriculum pentru educația timpurie, M.E.N, 2019*
- *Anna Llenas „Monstul culorilor”- Editura Nomina*
- *Repere metodice utile pentru învățământul preșcolar ,volumul III /2017,Editura Delta Cart Educațional, Pitești;*
- *Revista învățământul preșcolar, nr. 3-4/ 2010*

Scenariul zilei

Ziua debutează cu activitățile liber alese de dimineață, pe sectoare. Educatoarea întâmpină copiii, le transmite mesaje pozitive. Le prezintă sectoarele și obiectivele specifice fiecărui sector, apoi copiii își aleg partenerul de joc și locul la care doresc să se așeze. După încheierea activității, se discută lucrările și sarcinile de lucru pe care le-au avut de realizat preșcolarii. Se fac aprecieri verbale privind activitatea.

Întâlnirea de dimineață durează 15-20 de minute, copiii sunt primiți în sala de grupă, și se așază pe scaune în semicerc

Salutul : „Mâinile frumos ne dăm
 Iute le împreunăm
 Un cerc mare noi formăm
 Cu toții ne salutăm,
 Bună dimineața, dragi pitici
 Bine ați venit aici!”

Salutul pornește de la educatoare și este continuat de toți copiii grupei, de la stânga la dreapta, prin tehnica comunicării rotative.

Prezența „Toți copiii sunt aici, toți sunteți prezenți? (Da/Nu)
 Să vedem atunci pe cine trecem la absenți”

Calendarul Naturii „ A început o nouă zi/ Cum e vremea, dragi copii?” se va realiza prin întrebări și răspunsuri legate de vremea din ziua respectivă, de data din calendar și vor fi operate schimbările la panoul cu calendarul naturii.

Noutatea Zilei Educatoarea va introduce în activitate silueta unui personaj misterios. Curiozitatea copiilor este stârnită de prezența acestuia. Copiii vor descoperi cine este acest personaj prin intermediul unei povești. Emoționați de această întâlnire, copiii, îndemnați de educatoare, se pregătesc să asculte povestea „ Monstrul culorilor”.

Activitatea se va desfășura în manieră integrată.

Prezentarea noului conținut

Activitatea va debuta cu povestirea educatoarei, prin metoda interactivă *Kamishibai*, teatrul japonez de hârtie, metodă prin intermediul căreia educatoarea folosește un set de ilustrații care sunt introduse și derulate într-o scenă mică de lemn. La finalizarea activității se va verifica înțelegerea textului printr-un joc exercițiu.

Povestirea educatoarei se va realiza frontal.

Trecerea de la o etapă la alta se va realiza printr-un moment de Tranziție, prin jocul „Caută-ți perechea”. Prin metoda „Mâna oarbă”, copiii vor avea medalioane colorate, de aceeași culoare cu cea reprezentată de fiecare centru.

Se vor prezenta centrele de interes, se vor intui materialele, se vor explica sarcinile de lucru și obiectivele urmărite.

La centrul **BIBLIOTECĂ** copiii vor identifica cu ajutorul luminii degajată de o lanternă, culoarea monstrului din poveste și o vor denumi, vor preciza emoția sugerată de culoarea respectivă, așa cum au audiat în poveste și vor grupa jetoanele în funcție de culoare.

La centrul **ȘTIINȚĂ** copiii vor folosi pensete cu care vor sorta pom-pom colorat, fiecare pom-pom la „borcanul” potrivit, indicat de monstrul colorat, vor mima emoțiile.

La centrul **JOC DE MASĂ** preșcolarii vor denumi emoțiile rezultate ca urmare a îmbinării corespunzătoare a pieselor de puzzle.

Prezența copiilor pe la fiecare centru va fi monitorizată prin acordarea de stimulente.

Educatoarea va supraveghea și antrena copiii la fiecare centru de activitate, oferind explicații suplimentare acolo unde va fi necesar.

Tranziția către ultima parte a activității : „ Cântecul monstrului colorat” .

Ultima etapă a zilei este A.L.A II în care se vor desfășura jocurile recreative „**Labirintul emoțiilor** ” și „**Plimbă emoția**”.

Activitatea se va încheia cu turul galeriei , se vor face aprecieri asupra modului în care copiii au participat la activitate.

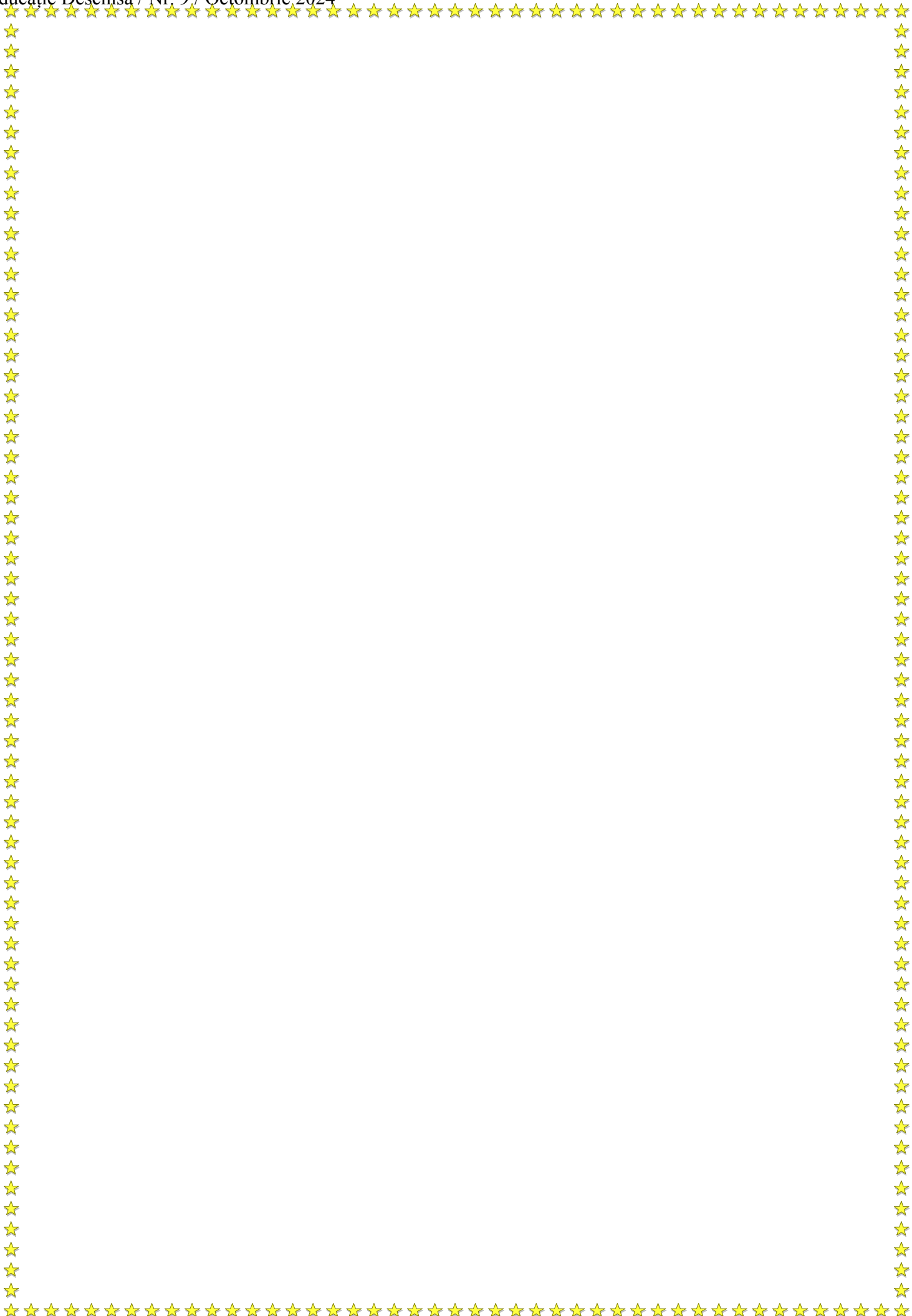
Nr. crt.	Etapetele activității	Conținutul informațional al activității		Strategia didactică			Evaluare
		Activitatea educatoarei	Activitatea copiilor	Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forme de organizare	
1.	Momentul organizatoric	Se pregătesc materialele necesare desfășurării activității. Se asigură condițiile optime pentru buna desfășurare a activității.	Copiii intră ordonat în sala de grupă	Instructajul verbal		Frontal Individual	Observarea comportamentului
2.	Reactualizarea cunoștințelor	Se va realiza întâlnirea de dimineață. Discuțiile în semicerc cuprind: salutul, prezența, calendarul naturii, împărtășirea cu ceilalți, activitatea de grup.	Copiii ascultă cu atenție. Preșcolarii răspund la întrebările adresate de educatoare referitor la anotimp, zi, lună, an, starea vremii	Conversația	Calendarul naturii	Frontal	Răspunsurile copiilor
3.	Captarea atenției	Educatoarea va introduce în activitate silueta unui personaj misterios. Curiozitatea copiilor este stârnită de prezența acestuia. Copiii vor descoperi cine este acest personaj prin intermediul unei povești. Emoționați de această întâlnire, copiii, îndemnați de educatoare, se pregătesc să asculte povestea „Monstrul culorilor”.	Copiii urmăresc indicațiile educatoarei	Expunerea Conversația	Silueta din poveste	Frontal	Observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor

[illegible]

		Pe podea, educatoarea expune un disc colorat în culorile din poveste. Le prezintă apoi copiilor un săculeț surpriză în care se află personajul din poveste, în cele șase variante de culoare. Educatoarea cere fiecărui copil să denumească culoarea plușului extras, să recunoască emoția sugerată de culoare și să îl plaseze pe discul colorat, la culoarea corespunzătoare.	Câte un copil va extrage, pe rând, din săculețul surpriză o păpușă din pluș ce înfățișează un monstru colorat, aidoma celor din poveste. Ghidat de către educatoarea, copilul denumește culoarea, recunoaște emoția sugerată de culoare și așază jucăria de pluș pe discul colorat, la culoarea potrivită.	Aprecierea verbală	Păpuși din pluș		
6.	Obținerea performanței	Tranziția către activitățile desfășurate la centrele de interes se va realiza prin intermediul cântecului „Cântecul monstrului colorat” <i>Centre de interes deschise</i> La centrul BIBLIOTECĂ copiii vor „citi” cu ajutorul luminii degajată de o lanternă, culoarea monstrului din poveste și o vor denumi,	Copiii execută mișcările sugerate de text și se opresc apoi la centrele de interes. Copiii ascultă cu atenție sarcinile de lucru. Copiii intuiesc materialele de lucru și se îndreaptă spre centrele la care vor lucra, realizând sarcinile propuse.	Conversația Explicația Demonstrația	Imagini, Jetoane Coșulețe Borcane Lanterne, Jumătăți de jetoane cu imaginea monstrului din poveste, Tăvi individuale, Pensule	Frontal în grupuri mici	Observarea comportamentului verbal și nonverbal al copiilor

		vor preciza emoția sugerată de culoarea respectivă, așa cum au audiat în poveste și vor grupa jetoanele în funcție de culoare La centrul ȘTIINȚĂ copiii vor folosi pensete cu care vor sorta pom-pom colorat, fiecare pom-pom la „borcanul” potrivit, indicat de monstrul colorat, vor mima emoțiile La centrul JOC DE MASĂ preșcolarii vor denumi emoțiile rezultate ca urmare a îmbinării corespunzătoare a pieselor de puzzle. După îndeplinirea sarcinilor de la un anumit centru, fiecare copil va primi un stimulent, realizându-se astfel monitorizarea lucrului pe centre. Educatorea va supraveghea și va antrena copiii la fiecare	Copiii sunt atenți la explicațiile educatoarei și sunt concentrați în rezolvarea sarcinilor	Observația Aprecieră verbală	Stimulente Stimulente	în grupuri mici în grupuri mici	Mimarea emoției Grupare corectă după criteriul dat Îmbinare corectă a pieselor
--	--	--	--	---	-------------------------------------	---	---

		centru, va oferi explicații suplimentare, acolo unde este necesar.					
7.	Asigurarea retenției și a transferului	La centrul Bibliotecă se va cere copiilor să precizeze titlul poveștii și să mimeze emoțiile descoperite în poveste. La centrul Științe se va cere copiilor să denumească culorile din poveste și ce emoții sunt sugerate de acestea	Preșcolarii indică titlul poveștii audiate, mimează emoțiile prin care trece monstrul din poveste Copiii precizează culorile	Conversația Explicația		Frontal	
8.	Evaluarea performanțelor	Activitățile desfășurate pe parcursul zilei sunt discutate, apreciate. Se fac aprecieri privind comportamentul copiilor, iar aceștia sunt recompensați pentru activitatea depusă.	Copiii discută despre sarcinile realizate, corectitudinea acestora	Conversația Observația	Recompense	Frontal Individual	Aprecieră verbală
9.	Încheierea activității	Activitatea se încheie, preșcolarii vor ieși din sala de grupă.					

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE ÎN MEDIUL ȘCOLAR

PROF. NICULESCU SOFIA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ “PRINCIPELE RADU” ADJUD

În contextul educațional contemporan, diversitatea și incluziunea reprezintă concepte-cheie ce definesc modul în care școala răspunde nevoilor elevilor într-o societate democratică. Clasele sunt tot mai eterogene, cuprinzând elevi cu diferențe culturale, lingvistice, de ritm de învățare, cu cerințe educaționale speciale, cu statut socio-economic diferit sau provenind din medii familiale variate. În acest sens, incluziunea nu se limitează la integrarea fizică a tuturor elevilor în același spațiu de învățare, ci presupune acceptarea, valorizarea și sprijinirea fiecărui elev pentru a-și atinge potențialul.

Într-o școală incluzivă, diversitatea nu este privită ca o problemă, ci ca o resursă. Învățarea devine un proces solidar, bazat pe colaborare, empatie și respect reciproc. Profesorul are un rol esențial în crearea unui climat pozitiv, în care diferențele sunt respectate, iar învățarea personalizată este încurajată. Educația incluzivă presupune, astfel, dezvoltarea unor practici pedagogice flexibile și adaptate nevoilor fiecărui elev.

Incluziunea reprezintă procesul prin care toți elevii, indiferent de particularitățile lor, beneficiază de acces egal la educație, fiind integrați în activități comune, valorizându-li-se identitatea și încurajându-se participarea activă. Ea presupune eliminarea barierelor fizice, sociale și atitudinale care pot limita accesul sau participarea elevilor la actul educativ.

Educația incluzivă se bazează pe câteva principii fundamentale: egalitatea de șanse – fiecare elev are dreptul la educație de calitate; respectul pentru diversitate – diferențele sunt acceptate și valorizate; participarea activă – fiecare elev se implică și se simte parte a comunității; adaptarea curriculumului – strategiile didactice sunt flexibile, pentru a răspunde nevoilor diverse; colaborarea – profesorii, familia și comunitatea lucrează împreună pentru bunăstarea elevului.

Incluziunea nu înseamnă uniformizare. Dimpotrivă, ea urmărește personalizarea învățării și oferirea unui sprijin diferențiat, astfel încât fiecare elev să poată progresa. Necesitatea abordării incluzive este determinată de mai mulți factori, care țin atât de societate, cât și de specificul școlii: diversitatea culturală și etnică- migrația, comunitățile minoritare și schimbările socio-culturale au contribuit la diversificarea populației școlare; școala trebuie să răspundă diferențelor lingvistice, religioase și culturale; diferențe în stilurile de învățare- elevii au ritmuri de învățare variate, stiluri cognitive diferite și interese multiple; educația incluzivă recunoaște aceste diferențe și propune adaptări; cerințele educaționale speciale- elevii cu dizabilități sau dificultăți de învățare au nevoie de sprijin suplimentar pentru a participa eficient la ore; inegalități socio-economice- unii elevi provin din medii defavorizate, ceea ce le poate afecta motivația,

performanțele și adaptarea; incluziunea urmărește compensarea acestor dezavantaje; evoluția valorilor sociale- societatea contemporană promovează drepturile omului, echitatea și toleranța, iar școala reflectă și susține aceste valori.

Educația incluzivă produce efecte pozitive atât asupra elevilor cu nevoi educaționale specifice, cât și asupra celorlalți membri ai comunității școlare. Pentru elevi, crește stima de sine și motivația de învățare, favorizează dezvoltarea abilităților sociale, reduce riscul de marginalizare și discriminare, oferă un mediu sigur pentru exprimarea identității, stimulează performanța academică prin sprijin personalizat. Pentru colectivul clasei, consolidează coeziunea și colaborarea dintre elevi, dezvoltă empatia, toleranța și respectul față de diferențe, diminuează fenomenele de bullying și excludere. Pentru școală și societate, promovează echitatea și accesul egal la educație, contribuie la formarea cetățenilor responsabili, implicați și toleranți, creează o cultură organizațională flexibilă și adaptabilă.

Profesorul este elementul central al procesului de incluziune. Dincolo de transmiterea cunoștințelor, acesta modelează comportamente, valori și atitudini, iar modul în care gestionează diversitatea influențează direct experiența elevilor. Responsabilitățile majore ale profesorului în context incluziv sunt: crearea unui climat pozitiv în clasă- profesorul promovează respectul reciproc, empatia și colaborarea, creează un spațiu sigur în care elevii se pot exprima fără teamă, adaptarea strategiilor didactice- utilizează metode variate – lucru în grup, în perechi, proiecte, jocuri de rol, discuții – pentru a facilita accesul tuturor elevilor la conținut, evaluarea diferențiată- evaluează progresul elevilor în funcție de nivelul lor, oferindu-le feedback constructiv și oportunități de îmbunătățire, colaborarea cu familia și cu specialiștii- dialogul cu părinții, consilierul școlar sau profesorii de sprijin este esențial pentru elaborarea unui plan educațional personalizat; promovarea valorilor incluzive- prin propriul exemplu, profesorul le transmite elevilor mesaje care încurajează respectul, toleranța și acceptarea diferențelor.

Ora de limba română oferă numeroase oportunități pentru activități incluzive, deoarece favorizează expresivitatea, lucrul colaborativ și valorizarea identității culturale: lectură și discuții pe teme de diversitate (selecția de texte literare sau nonliterare care prezintă personaje din medii diferite- etnie, statut social, dizabilități- poate dezvolta empatia elevilor. După lectură, elevii pot dezbate tema toleranței, a excluderii sau a curajului), jurnalul personal (elevii sunt invitați să scrie despre experiențele, cultura sau familia lor. Aceasta le oferă șansa de a-și exprima identitatea și de a fi ascultați), proiecte de grup (lucrul în echipă stimulează cooperarea și valorizarea abilităților diverse. Fiecare elev poate contribui conform competențelor sale- scriere, desen, prezentare orală), atelier de povești (elevii creează povești care reflectă diversitatea; pot integra personaje din diverse contexte socio-culturale. Activitatea încurajează creativitatea și acceptarea), cercuri literare (elevii pot alege cărți diferite, în funcție de nivelul și interesele lor, prezentând apoi impresii colegilor), jocuri de rol (profesorul poate propune scenarii care invită la reflecție asupra situațiilor de excludere/acceptare. Elevii învață prin empatie și simț practice), adaptarea materialelor (textele, sarcinile și evaluările pot fi diferențiate ca dificultate sau volum, astfel încât fiecare elev să lucreze conform posibilităților sale), portofoliul elevului (această metodă încurajează progresul individual, valorizând evoluția fiecărui elev în ritmul propriu).

Educația incluzivă reprezintă un demers complex, care necesită disponibilitate, profesionalism și flexibilitate din partea întregii comunități educaționale. Școala devine astfel un spațiu în care fiecare elev se simte valorizat, înțeles și susținut în dezvoltarea sa personală și academică. Diversitatea este o resursă, nu un obstacol, iar profesorul, prin atitudini, strategii didactice și relația empatică pe care o construiește cu elevii, poate transforma clasa într-un mediu echitabil și armonios.

Prin urmare, incluziunea nu este doar un concept teoretic, ci un angajament permanent. Este, în esență, expresia respectului pentru demnitatea umană și pentru dreptul fiecărui copil de a învăța și a se dezvolta într-un mediu care îi recunoaște unicitatea.

DIVERSITÉ ET INCLUSION EN CLASSE-UNE CHANCE POUR CHACUN ET CHACUNE. RÉFLEXIONS ET PRATIQUES À PARTIR DU CONTEXTE ÉDUCATIF ROUMAIN

MIHAI MELANIA

COLEGIUL NAȚIONAL „SPIRU HARET”, TG-JIU

La diversité en milieu scolaire constitue aujourd’hui un enjeu majeur pour les systèmes éducatifs européens. En Roumanie, les enseignants sont confrontés à une pluralité croissante d’élèves issus des milieux socio-culturels variés : enfants roms, élèves à besoins éducatifs spécifiques (BES), enfants de minorités linguistiques ou vivant dans des contextes socio-économiques défavorisés. Cet article explore les stratégies pédagogiques inclusives observées dans les écoles roumaines et souligne la nécessité de repenser les pratiques d’enseignement afin de garantir à chaque élève une réelle chance de réussite. À partir d’expériences concrètes et de témoignages d’enseignants, il met en lumière les avancées, les défis et les perspectives d’une école véritablement inclusive.

Depuis les années 2000, la Roumanie a engagé un processus de modernisation de son système éducatif, soutenu par les orientations européennes en matière d’éducation inclusive (Conseil de l’Europe, 2019). La diversité culturelle et sociale des élèves s’est accrue, plaçant les enseignants face à de nouveaux défis. Aujourd’hui, l’inclusion scolaire ne se limite plus à l’accueil d’élèves à besoins particuliers, mais vise la création d’un cadre d’apprentissage dans lequel chacun se sent reconnu, respecté et soutenu (UNESCO, 2020). La diversité est alors perçue non comme une difficulté à gérer, mais comme une ressource pédagogique et humaine pour l’ensemble de la communauté éducative.

L’inclusion éducative est un concept multidimensionnel, associant équité, participation et différenciation. Selon la définition de l’UNESCO (2020), elle repose sur la conviction que chaque enfant peut apprendre, à condition que l’école adapte ses méthodes et son environnement. En Roumanie, la législation récente (Stratégie nationale pour l’éducation inclusive, 2022–2027) promeut une approche fondée sur la reconnaissance de la diversité et sur la collaboration interinstitutionnelle entre écoles, familles et services de soutien psychopédagogique.

Les théories contemporaines de la pédagogie inclusive (Florian & Black-Hawkins, 2011) insistent sur la nécessité de concevoir des situations d’apprentissage qui permettent la participation active de tous les élèves, indépendamment de leurs différences. Cela suppose une refonte des pratiques, mais aussi une transformation des mentalités.

Dans les écoles roumaines, la diversité prend des formes multiples. Les classes accueillent des enfants roms, souvent victimes de marginalisation, des élèves à besoins éducatifs spécifiques

(troubles d'apprentissage, autisme, déficiences sensorielles), ainsi que des enfants issus de familles migrantes. La pauvreté reste un facteur déterminant dans la réussite scolaire, les élèves des zones rurales étant plus exposés à des risques d'exclusion éducative. Les enseignants doivent donc concilier des attentes institutionnelles élevées avec les réalités sociales et émotionnelles de leurs élèves.

Les défis les plus fréquemment évoqués par les enseignants sont la gestion des comportements, l'adaptation des contenus, le manque de ressources humaines (enseignants de soutien, médiateurs scolaires) et la communication interculturelle. Face à ces défis, l'inclusion devient une construction progressive, nourrie par l'expérience quotidienne.

L'inclusion repose sur la différenciation pédagogique et la co-construction du savoir (Tomlinson, 2014). Elle implique un changement de regard : l'élève n'est plus perçu comme un « problème à résoudre » mais comme un partenaire de son propre apprentissage. En Roumanie, de nombreuses écoles expérimentent des approches centrées sur la coopération, la médiation par les pairs et l'apprentissage par projet.

Les dispositifs tels que les plans d'intervention personnalisés (PIP) ou les groupes de soutien entre pairs favorisent une meilleure adaptation aux besoins individuels. De plus, l'évaluation formative, privilégiée à l'évaluation sommative, permet de valoriser les progrès plutôt que la comparaison (Zlate, 2021).

Plusieurs pratiques ont prouvé leur efficacité dans le contexte roumain :

- L'apprentissage coopératif, qui favorise la solidarité et la reconnaissance mutuelle.
- Les projets interdisciplinaires mettant en valeur les cultures locales et la créativité.
- L'adaptation des supports didactiques pour les élèves ayant des besoins spécifiques.
- La collaboration entre enseignants, psychologues scolaires et familles.
- L'implication des médiateurs scolaires roms dans la communication école-famille.

La formation initiale et continue des enseignants est un levier essentiel pour la réussite de l'inclusion. La compétence inclusive ne se résume pas à la connaissance des besoins spécifiques, mais englobe une posture d'ouverture, de réflexion et d'adaptation permanente. En Roumanie, plusieurs universités ont introduit des modules sur la pédagogie inclusive, mais les besoins restent importants, notamment dans les zones rurales.

Les formations les plus efficaces sont celles qui combinent théorie et pratique : observation de classes inclusives, co-enseignement, et échanges entre pairs. Le développement professionnel des enseignants doit être soutenu par des politiques éducatives cohérentes et des ressources accessibles.

L'analyse des pratiques montre que l'inclusion ne peut pas se limiter à des ajustements ponctuels, mais nécessite une approche systémique. Les écoles inclusives roumaines qui réussissent le mieux sont celles qui intègrent la diversité dans leur projet d'établissement,

impliquent les familles et favorisent une culture du dialogue. Cependant, la durabilité de ces initiatives dépend fortement du soutien institutionnel et du financement public (Conseil de l'Europe, 2019).

Le défi majeur reste la lutte contre les stéréotypes. La perception des élèves roms, par exemple, influence souvent leurs opportunités éducatives. Il est donc crucial d'associer les communautés locales et les ONG spécialisées à l'action éducative, afin de construire une inclusion partagée et durable.

La diversité en classe représente un miroir de la société contemporaine. En Roumanie, la transition vers une éducation véritablement inclusive est en marche, mais elle exige du temps, des ressources et une volonté politique constante. Chaque enseignant devient un acteur du changement lorsqu'il croit en la capacité de tous les enfants à apprendre. L'école inclusive est ainsi une école de la démocratie, de la tolérance et du vivre-ensemble.

Bibliographie sélective

Booth, T., & Ainscow, M. (2011). **Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools.** Bristol: CSIE.

Conseil de l'Europe. (2019). **L'éducation inclusive : principes et pratiques.** Strasbourg.

Florian, L., & Black-Hawkins, K. (2011). **Exploring Inclusive Pedagogy.** British Educational Research Journal, 37(5), 813–828.

Popa, D. (2022). **L'école inclusive en Roumanie : enjeux et défis.** Revue Roumaine de Pédagogie, 71(3).

Tomlinson, C. A. (2014). **The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners.** ASCD.

UNESCO. (2020). **Guide pour l'inclusion et l'équité dans l'éducation.** Paris: UNESCO.

Zlate, M. (2021). **Diversité culturelle et apprentissage coopératif.** Iași: Polirom.

EDUCAȚIA INCLUZIVĂ – DRUMUL SPRE O COMUNITATE UNITĂ

MIRESCU DANIELA-LAURA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ I GH DUCA, G.P.P TRAIAN RM. VÂLCEA

Educația incluzivă reprezintă una dintre cele mai importante direcții ale învățământului modern, având ca scop formarea unui mediu educațional echitabil și accesibil pentru toți copiii. În grădiniță, unde se pun bazele dezvoltării personalității și a comportamentului social, diversitatea este o realitate de zi cu zi. Fiecare copil vine cu propriul său ritm, cu experiențe diferite și cu un bagaj unic de emoții și trăiri. Rolul educatoarei este acela de a transforma aceste diferențe într-o resursă de învățare, nu într-un obstacol.

Educația incluzivă înseamnă mai mult decât acceptarea copiilor cu nevoi speciale în colectiv. Ea presupune crearea unui climat în care fiecare copil se simte respectat, valorizat și sprijinit să se dezvolte în propriul ritm. Fiecare gest, fiecare activitate, fiecare conversație din cadrul grădiniței trebuie să transmită mesajul că toți copiii sunt importanți și au un loc al lor. În acest fel, copiii învață de mici ce înseamnă empatia, cooperarea și respectul față de celălalt.

Într-o grupă preșcolară diversă, educatoarea are misiunea de a adapta activitățile astfel încât fiecare copil să poată participa activ. Acest lucru presupune o atentă planificare, observarea constantă a nevoilor copiilor și găsirea celor mai potrivite metode de învățare. Prin jocuri de echipă, prin activități creative sau prin proiecte tematice, educatoarea stimulează colaborarea și încurajează exprimarea liberă a fiecărui copil.

Un exemplu concret de activitate incluzivă este „Cercul prieteniei”, în care copiii își exprimă emoțiile, povestesc experiențe și învață să se asculte unii pe alții. În astfel de momente, diferențele dintre ei dispar, iar ceea ce rămâne este bucuria de a fi împreună. În același timp, educatoarea are ocazia să le insufle valori precum toleranța, răbdarea și înțelegerea.

Pentru ca educația incluzivă să aibă succes, este esențială colaborarea cu familia și comunitatea. Părinții trebuie să fie parteneri activi în procesul educațional, să sprijine principiile incluziunii și să încurajeze copiii să fie deschiși față de diversitate. Comunicarea constantă între

grădiniță și familie contribuie la crearea unui climat armonios, în care copilul se simte în siguranță și înțeles.

De asemenea, educatorul trebuie să manifeste o atitudine deschisă și empatică, să fie un model pentru copii prin modul în care gestionează diferențele și relațiile din grupă. Fiecare copil are nevoie să fie ascultat și sprijinit, iar recunoașterea progreselor individuale îi motivează pe cei mici să continue să se implice. În acest context, diversitatea devine o sursă de inspirație, iar incluziunea – o cale către o comunitate unită.

Activitățile interculturale, sărbătorile tematice sau parteneriatele educaționale pot fi excelente prilejuri de a promova acceptarea și respectul față de diferențele culturale și sociale. Copiii descoperă tradiții, limbi și obiceiuri diferite, învățând că lumea este un loc colorat și plin de oportunități. Astfel, grădinița devine un microcosmos al societății, în care se reflectă valorile unei lumi bazate pe cooperare și respect reciproc.

Educația incluzivă oferă fiecărui copil șansa de a se simți apreciat și de a-și construi o imagine pozitivă despre sine. Atunci când un copil se simte acceptat și iubit, înflorește din punct de vedere emoțional, social și cognitiv. Educația devine, astfel, un proces de formare nu doar intelectuală, ci și morală și afectivă.

În concluzie, educația incluzivă este drumul către o comunitate unită și armonioasă. Prin acceptarea și valorificarea diversității, grădinița contribuie la formarea unei generații de copii încrezători, empatici și toleranți. Incluziunea nu este doar o metodă pedagogică, ci o filozofie de viață – o promisiune că fiecare copil are un loc, o voce și o șansă de a-și atinge potențialul.

CULORI DE TOAMNĂ

Prof. Înv. Prim. **ȚÎMBOI DORINA GIANINA**
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR.1 POIENEȘTI SAT OPRIȘȚA
JUDEȚUL VASLUI

Pictează ceru' n asfințit
Culoare roșie arămie,
Norii se șterg, norii trimit
Divinității liturghie...

Pământul obosit dă să
zâmbească,
Odihnă acum el își cere,
Ca mai apoi din nou să mai
rodească,
Precum albinele dau miere...

Culori de toamnă, arămii,
Se-mbină ca-ntr-un curcubeu,
Pe cer croiesc păsări cărări,
Se duc, se duc, pleacă-n turneu...

Reginele apar stingher,
Florile sunt în crizanteme,
În tufănele, fel de fel,
Tribut dau toamnei, coliere...

Tabloul este întregit,
Nuanțele îi sunt divine,
Comorile doar de descoperit,
Paleta de culori îi aparține...

Toamnei, naturii, cerului,
Pădurii, apei, dorului.
Contur de frumusețe,
Iubiri târzii, răzlețe...

MESERII

Profesor educație timpurie: ***Ionescu Daniela Elena***
Educație timpurie: Grupa Mijlocie

Scopul lecției

Scopul activității este de a ajuta copiii să înțeleagă diversitatea profesiilor și meseriilor într-un mod accesibil și care să le stârnească curiozitatea.

Objective opérationnelle

Obiectiv 1: Să recunoască meseriile prezentate

Educarea unei exprimări orale corecte din punct de vedere fonetic, lexical și sintactic;

Obiectiv 2: Să identifice aptitudinile, calitatile necesare exercitării unei profesii

Dezvoltarea creativității și expresivității limbajului oral și

activizarea vocabularului;

Obiectiv 3: Să precizeze pe bază de ghicitori meseria indicată

Dezvoltarea sarcinilor de exprimare orală, a gândirii logice, consolidarea tehnicilor de lucru

Obiectiv 4: Să folosească corect termeni de specialitate ce denumesc meserii

Stimularea curiozității copiilor, a interesului și respectului față de muncă, față de profesii și meserii; utilizarea tehnicilor și deprinderilor înșușite în contexte diferite

Meserii

Scenariul lecției:

1. Ghicitori despre meserii
2. Povestea „Iepurașul Dănuț învață despre meserii”
3. Meserii și uneltele lor
4. Joc potrivire meserie-obiect - evaluare
5. Jocul silabelor vesele - feedback

1. Ghicitori despre meserii

Să ghicim ce meserii cunoaștem!

2. Povestea „Iepurașul Dănuț învață despre meserii”

- Vizionați povestea video!
- Învățăm prin ascultare și observare

☐ Poveste video

Acum să vedem ce am observat și ascultat!

Cine a fost personajul principal din poveste?

- ☐ Domnul Vulpoi
- ☐ Iepurașul Dănuț
- ☐ Doamna Ursuleț

Ce meserie avea Doamna Ursuleț?

- ☐ Croitor
- ☐ Brutar
- ☐ Poștaş

Ce meserie avea Domnul Cioară

- ☐ Croitor
- ☐ Medic
- ☐ Poștaş

Cum a aflat iepurașul Dănuț despre meserii?

- ☐ A citit într-o carte
- ☐ A mers în orașelul vesel

☐ A aflat de la mama lui.

3. Meseriile și uneltele lor

POLIȚIST

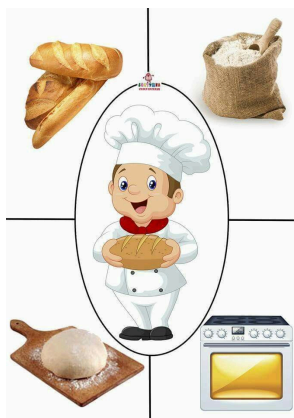
PROFESOR

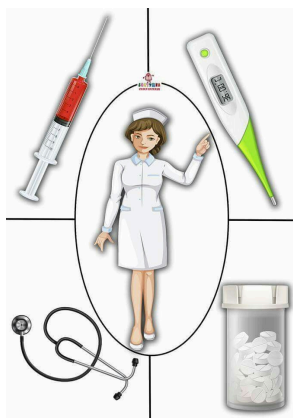
POMPIER

GRĂDINAR

BRUTAR

MEDIC

MECANIC

VÂNZĂTOR

FERMIER

CROITOR

PILOT

PICTOR

Să completăm propoziția de mai jos

Pilotul călătorește cu , pictorul pictează pe , iar profesorul folosește pentru a scrie.

tabla

avionul

șevalet

4. Joc potrivire meserie-obiect - evaluare

Asociază meseriile cu uneltele!

Ce sunt meseriile? Accesează aplicația și alege unelte necesare fiecărui personaj.

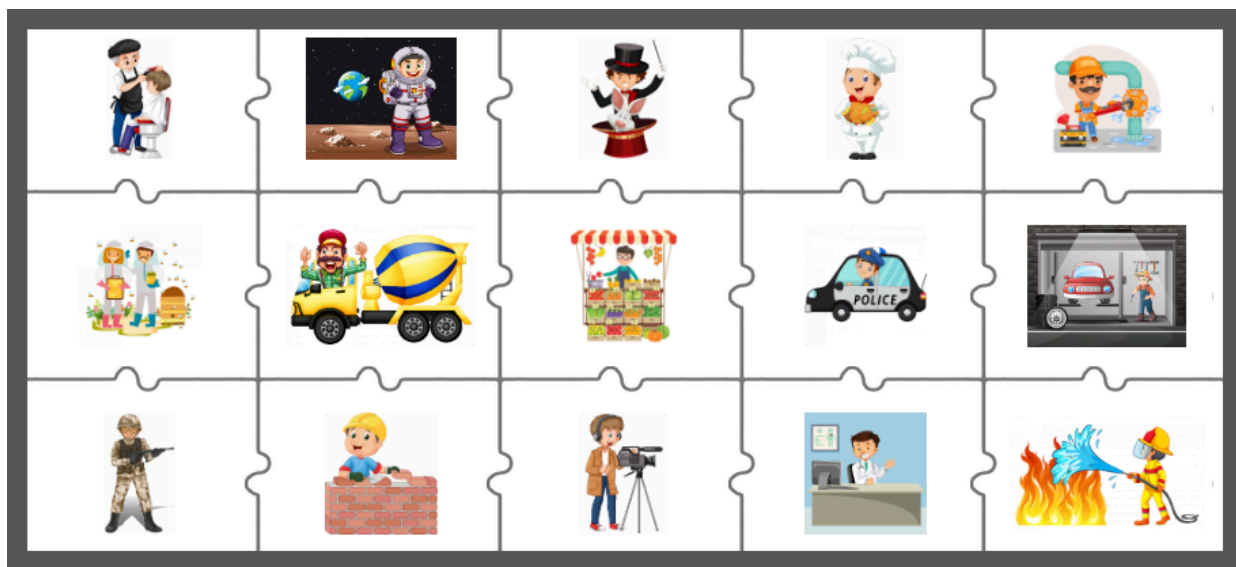
Alege lucrurile de care are nevoie fiecare pentru a-și desfășura meseria.

5. Jocul silabelor vesele - feedback

Descoperim meserii și un cântecel surpriză!

Parcurgeți [jocul](#)!

Identificați meseria determinând cuvântul corespunzător și descompuneți în silabe.
Încadrați în categoria corespunzătoare.

Cine descoperă toate meseriile, la finalul jocului primește o surpriză cântecel!

Acesta este sfârșitul lecției!

Felicitări!
Ai finalizat lecția
MESERII

DIVERSITĂȚII ȘI INCLUZIUNII LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR: IONESCU DANIELA-ELENA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL NR.3, RÂMNICU VÂLCEA

„Fiecare copil pe care îl educăm este un OM dăruit societății”

Nicolae Iorga

Trăim într-o lume plină de diversitate. Fiecare dintre noi este diferit — prin modul de a gândi, de a simți, de a învăța. Școala este locul unde aceste diferențe se întâlnesc și pot deveni o adevărată bogăție. De aceea, este important ca profesorii și elevii să înțeleagă și să accepte diversitatea, iar școala să fie un spațiu deschis pentru toți. Educația incluzivă înseamnă exact asta: să oferim o șansă fiecărui copil, indiferent de cine este, de unde vine sau ce nevoi are.

Educația interculturală are rolul de a promova atitudini deschise, tolerante și respectuoase față de ceilalți. Ea ne învață să înțelegem relația dintre „eu” și „celălalt” și să acceptăm diferențele culturale ca pe o resursă, nu ca pe o problemă. Prin educația interculturală, se urmărește recunoașterea valorii fiecărei culturi și construirea unor relații de egalitate între oameni, bazate pe respect reciproc, nu pe ideea de superioritate sau inferioritate.

Scopul acestei educații este acela de a crea politici școlare și strategii care să ofere **șanse egale tuturor copiilor** și să valorifice diversitatea culturală ca resursă pedagogică.

Într-o clasă pot fi elevi foarte diferiți: unii vin din medii mai modeste, alții poate au altă cultură sau religie, unii învață repede, alții au nevoie de mai mult timp. Unii pot avea cerințe educaționale speciale, iar alții pot fi talentați într-un anumit domeniu.

Diversitatea înseamnă să recunoaștem că fiecare copil e unic și are ceva valoros de adus. Când învățăm unii de la alții, devenim mai toleranți și mai empatici. În loc să vedem diferențele ca obstacole, ar trebui să le privim ca oportunități de învățare și de creștere.

Educația incluzivă înseamnă să facem loc tuturor copiilor în școală și să ne asigurăm că fiecare se simte acceptat, ascultat și sprijinit. Nu este vorba doar de a pune toți elevii în aceeași clasă, ci de a crea condiții în care fiecare se poate dezvolta în ritmul lui.

Într-o școală incluzivă, toți copiii contează la fel. Profesorul caută metode potrivite pentru fiecare, adaptează lecțiile, folosește exemple diverse și îi încurajează pe elevi să colaboreze și să se ajute între ei.

Profesorul are un rol esențial. El nu este doar un transmitător de informații, ci și un model de comportament și de atitudine. Un profesor care respectă diversitatea arată elevilor cum să se respecte între ei.

Un profesor incluziv este atent la nevoile fiecărui copil, găsește soluții pentru cei care întâmpină dificultăți și creează o atmosferă caldă, în care elevii se simt în siguranță. Activitățile de grup, jocurile de rol, proiectele comune sau discuțiile libere pot ajuta mult la dezvoltarea spiritului de echipă și a înțelegerii între copii.

Când toți copiii sunt primiți și apreciați, întreaga clasă are de câștigat. Cei care au nevoie de sprijin se simt valorizați, iar ceilalți învață empatie și respect. În plus, o clasă diversă este un loc viu, interesant, unde fiecare zi aduce ceva nou.

Incluziunea nu este doar o regulă a sistemului de învățământ, ci o dovadă de umanitate. Într-o lume în care vedem adesea neînțelegeri și discriminare, școala poate fi primul loc unde copiii învață ce înseamnă cu adevărat **respectul pentru celălalt**.

Desigur, nu este ușor. Profesorii se confruntă uneori cu clase numeroase, lipsa resurselor sau prejudecăți din partea unor părinți. Dar pas cu pas, lucrurile pot fi schimbate.

Formarea continuă a cadrelor didactice, implicarea părinților, colaborarea cu consilierii școlari și folosirea noilor tehnologii pot face diferența. Important este ca toți cei implicați – profesori, părinți, elevi – să creadă în același scop: șanse egale pentru toți copiii.

În concluzie, diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar concepte frumoase din teorie. Ele sunt cheia unei educații moderne, umane și corecte. Fiecare copil merită să se simtă parte din colectiv, să fie înțeles și sprijinit să-și atingă potențialul.

O școală incluzivă nu formează doar elevi mai buni, ci **oameni mai buni** – empatici, toleranți și pregătiți pentru viață într-o lume plină de diferențe.

În fond, **fiecare copil merită o șansă**. Iar școala este locul unde acea șansă poate începe. O grădiniță sau o școală incluzivă este cea care îi învață pe copii că **diferențele nu ne separă, ci ne îmbogățesc**.

Bibliografie

1. UNESCO (2020). *Educația incluzivă: Ghid pentru profesori*.
2. Ministerul Educației (2022). *Strategia națională pentru educația incluzivă în România*.
3. Păun, E. & Potolea, D. (2019). *Pedagogie. Provocări și tendințe actuale*. București: Editura Polirom.

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ - O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

MÎRZOIU ANAMARIA-MĂDĂLINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ I GH DUCA, G.P.P. TRAIAN RM VÂLCEA

Diversitatea și incluziunea în educație reprezintă piloni fundamentali pentru dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil. În contextul preșcolar, aceste concepte capătă o semnificație aparte, deoarece primii ani de viață sunt decisivi în formarea personalității, a atitudinilor și a valorilor. Grădinița este locul unde copilul descoperă lumea, învață să relaționeze cu ceilalți și să își recunoască propriile emoții și abilități.

Într-o lume tot mai diversă, educația incluzivă devine o necesitate. Copiii provin din medii culturale, sociale și economice diferite, iar aceste diferențe se reflectă în comportamente, moduri de învățare și ritmuri de dezvoltare variate. Misiunea educatoarei este aceea de a recunoaște unicitatea fiecărui copil și de a crea un cadru educațional care să îi ofere posibilitatea de a se exprima liber, de a fi înțeles și valorizat. Diversitatea nu trebuie percepută ca o provocare, ci ca o oportunitate de creștere și învățare pentru întreaga grupă.

Un mediu incluziv presupune respect, acceptare și empatie. Copiii trebuie învățați încă de mici să aprecieze diferențele dintre ei, să coopereze și să se sprijine reciproc. Prin activități care promovează spiritul de echipă, grija față de celălalt și comunicarea nonviolentă, educatoarea contribuie la formarea unui climat pozitiv. Într-o astfel de atmosferă, fiecare copil se simte în siguranță și are curajul să exploreze, să întrebe și să greșască – elemente esențiale pentru învățare.

În ceea ce privește incluziunea copiilor cu cerințe educaționale speciale, grădinița are un rol major în susținerea lor. Prin adaptarea activităților, a materialelor și a strategiilor didactice, educatoarea asigură participarea tuturor copiilor la procesul de învățare. Colaborarea cu părinții, psihologul școlar și profesorul de sprijin este esențială pentru a răspunde nevoilor individuale. Copiii tipici, la rândul lor, învață despre empatie, răbdare și solidaritate, valori care îi vor ghida pe tot parcursul vieții.

De exemplu, activitățile artistice sau de joc simbolic sunt excelente contexte pentru a promova diversitatea. Atunci când copiii pictează împreună, construiesc un oraș din cuburi sau interpretează roluri diferite în scenete, ei învață să colaboreze, să își asculte colegii și să accepte ideile celorlalți. Prin povești și jocuri de rol, educatoarea poate introduce teme legate de prietenie, respect și acceptare, consolidând astfel valori morale încă de la vârste fragede.

De asemenea, este important ca educatorul să fie un model de comportament incluziv. Modul în care vorbește, tonul vocii, atitudinea față de fiecare copil și felul în care gestionează conflictele sunt lecții vii pentru cei mici. Copiii observă și imită, iar exemplul adultului devine reperul lor de conduită. Un educator care ascultă, explică și tratează cu blândețe diferențele dintre copii contribuie la formarea unor viitori adulți toleranți și deschiși.

În implementarea principiilor diversității și incluziunii, comunicarea cu părinții joacă un rol esențial. Este important ca familia să fie partener activ în procesul educațional, să înțeleagă și să susțină valorile promovate în grădiniță. Prin întâlniri, ateliere și activități comune, părinții pot fi implicați în crearea unui mediu educațional coeziv și empatic.

Nu în ultimul rând, promovarea diversității înseamnă și recunoașterea identității culturale. Într-o grupă de copii pot exista diferențe de limbă, tradiții sau religie. Educatoarea poate valorifica aceste diferențe prin activități tematice: zile dedicate tradițiilor, dansurilor sau porturilor populare din diferite regiuni. Astfel, copiii învață să aprecieze bogăția culturală și să dezvolte curiozitate și respect față de lumea din jur.

Diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar concepte teoretice, ci realități care trebuie trăite zi de zi în grădiniță. Ele oferă fiecărui copil șansa de a se simți parte dintr-o comunitate care îl susține, îl încurajează și îl valorizează. Fiecare zâmbet, fiecare gest de prietenie sau moment de cooperare contribuie la construirea unei lumi mai bune, în care fiecare individ are un loc și o voce.

În concluzie, educația incluzivă este o șansă pentru fiecare copil de a-și descoperi potențialul într-un mediu care îl acceptă așa cum este. Diversitatea devine astfel o resursă inepuizabilă pentru dezvoltarea personală și socială. Rolul grădiniței este acela de a cultiva valori universale precum respectul, toleranța și solidaritatea, punând bazele unei societăți echitabile și umane. Fiecare copil merită să fie văzut, ascultat și încurajat – pentru că, în diversitate, se află adevărata bogăție a lumii.

ACTIVITĂȚILE INTERDISCIPLINARE-MODALITĂȚI DE DEZVOLTARE A RESPONSABILITĂȚII, CREATIVITĂȚII ȘI PERCEPȚIEI DESPRE PROPRIA PERSOANĂ

**Profesor pentru învățământul primar ZOTA FLORICICA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ ASĂU, JUDEȚUL BACĂU**

Interdisciplinaritatea este un proces de cooperare și integrare între două sau mai multe discipline, menită să ofere o imagine unitară asupra fenomenelor complexe și să faciliteze dezvoltarea unei gândiri flexibile și creative a elevilor.

Acest concept este detaliat sub diverse aspecte în numeroase lucrări :

- evoluția interdisciplinarității și rolul său pedagogic (Văideanu G., „Educația la frontiera dintre milenii”).
- interdisciplinaritatea ca formă de cooperare legislativă între discipline, cu accent pe dezvoltarea competențelor transversale ale elevilor (Cucoș C., „Pedagogie”).
- perspective internaționale despre integrarea curriculară și relevanța predării interdisciplinare în educație (OECD (1972), în Manolescu M. (2005)).
- aplicarea interdisciplinarității în curriculum și provocările din sistemele educaționale (D’Hainaut L., „Programe de învățământ și educație permanentă”).
- rolul interdisciplinarității pentru predare și învățare integrate (Stanciu M., „Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic”).
- abordări transdisciplinare și nevoia de flexibilitate curriculară (Cristian Ciolan, „Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”).
- metode autentice de evaluare care sprijină învățarea interdisciplinară prin proiecte, portofolii și cercetare (Darling-Hammond L., Ancess J., Falk B., „Authentic Assessment in Action”).

Se dovedește că educația interdisciplinară presupune conectarea și integrarea conținuturilor, metodelor și abilităților din mai multe discipline școlare, depășind compartimentările tradiționale. Aceasta creează un cadru de învățare flexibil și holistic, în care elevii învață să facă legături între domenii diverse, precum științe, arte, matematică sau educație civică.

Activitățile interdisciplinare reprezintă acele metode educaționale prin care cunoștințele, metodele și perspectivele din două sau mai multe discipline sunt integrate pentru

a oferi o înțelegere complexă și holistică a unui subiect. Acestea depășesc limitele tradiționale ale disciplinelor separate, facilitând conexiuni și sinteze relevante pentru viața reală a elevilor.

Avantaje și provocări

Prin îmbinarea și integrarea cunoștințelor și abilităților din mai multe domenii curriculare, facilitează o învățare comprehensivă și aplicată în viața de zi cu zi pentru a crea o experiență de învățare mai holistică și relevantă. Activitățile interdisciplinare sprijină această viziune integratoare prin: *coerența cunoștințelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, motivație și implicare crescută, abilități sociale și colaborative, pregătirea pentru viața și cariera viitoare.*

Activitățile interdisciplinare contribuie la crearea unei coerențe în cunoștințe. În loc să perceapă disciplinele ca entități separate, elevii pot înțelege conexiunile profunde dintre ele. De exemplu, un proiect care explorează impactul schimbărilor climatice poate integra cunoștințe din geografie (cauzele și efectele fenomenelor climatice), biologie (impactul asupra ecosistemelor), economie și sociologie (inegalitățile sociale amplificate de schimbările climatice). Această abordare integrată permite elevilor să construiască o înțelegere mai profundă și mai nuanțată a subiectului, depășind memorarea mecanică a informațiilor. Coerența cunoștințelor nu numai că îmbunătățește retenția, dar și facilitează transferul de cunoștințe către situații noi și complexe.

Activitățile interdisciplinare stimulează dezvoltarea gândirii critice și creative. Prin expunerea la diverse perspective și metodologii, elevii sunt încurajați să analizeze informațiile din diferite unghiuri, să evalueze argumentele și să formuleze propriile concluzii. De exemplu, un proiect care implică analiza unei opere literare dintr-o perspectivă istorică și psihologică le permite elevilor să exploreze complexitatea personajelor și a temelor, depășind interpretările superficiale. În plus, activitățile interdisciplinare încurajează creativitatea, deoarece elevii sunt provocați să găsească soluții inovatoare la probleme complexe, utilizând cunoștințe și abilități din diverse domenii. Această capacitate de a gândi critic și creativ este esențială pentru succesul în viață și carieră, deoarece le permite elevilor să se adapteze la schimbări și să găsească soluții la provocările neprevăzute.

Activitățile interdisciplinare cresc motivația și implicarea elevilor. Atunci când învățarea este relevantă și conectată la lumea reală, elevii sunt mai motivați să se implice activ în procesul de învățare. Proiectele interdisciplinare le oferă elevilor oportunitatea de a explora subiecte care îi interesează personal, de a alege metodele de cercetare și de a prezenta rezultatele într-un mod creativ. Această autonomie și relevanță cresc semnificativ motivația intrinsecă,

ceea ce duce la o implicare mai profundă și la o performanță academică mai bună. De exemplu, un proiect care implică crearea unei aplicații mobile pentru promovarea unui stil de viață sănătos poate motiva elevii să aplice cunoștințe din informatică, biologie și marketing, oferindu-le un sentiment de realizare și utilitate.

Activitățile interdisciplinare dezvoltă abilitățile sociale și colaborative. Proiectele de grup necesită ca elevii să lucreze împreună, să comunice eficient, să negocieze și să își asume responsabilități. Aceste abilități sunt esențiale pentru succesul în viață și carieră, deoarece majoritatea sarcinilor complexe necesită colaborare și coordonare. Activitățile interdisciplinare le oferă elevilor oportunitatea de a învăța să lucreze în echipă, să își gestioneze conflictele și să își valorizeze punctele forte ale fiecărui membru. De exemplu, un proiect care implică crearea unei prezentări multimedia pe o temă interdisciplinară necesită ca elevii să își coordoneze eforturile, să își distribuie sarcinile și să își ofere feedback constructiv.

Activitățile interdisciplinare pregătesc elevii pentru viața și cariera viitoare. Piața muncii este din ce în ce mai complexă și necesită abilități interdisciplinare, cum ar fi gândirea critică, creativitatea, colaborarea și comunicarea. Absolvenții care pot combina cunoștințe și abilități din diverse domenii sunt mai competitivi și mai bine pregătiți să facă față provocărilor complexe ale lumii moderne. Activitățile interdisciplinare le oferă elevilor oportunitatea de a explora diferite cariere și de a-și dezvolta abilitățile necesare pentru succesul profesional. De exemplu, un proiect care implică crearea unui plan de afaceri pentru o companie inovatoare le permite elevilor să aplice cunoștințe din economie, marketing, finanțe și management, oferindu-le o perspectivă asupra realităților antreprenoriale.

În concluzie, activitățile interdisciplinare reprezintă o abordare pedagogică valoroasă, care sprijină coerența cunoștințelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, motivația și implicarea crescută, abilitățile sociale și colaborative, precum și pregătirea pentru viața și cariera viitoare. Prin depășirea granițelor disciplinelor tradiționale, educația interdisciplinară le oferă elevilor oportunitatea de a dezvolta o înțelegere mai profundă și mai relevantă a lumii, pregătindu-i pentru succesul într-un viitor complex și în continuă schimbare. Integrarea activităților interdisciplinare în curriculum reprezintă, prin urmare, o investiție esențială în viitorul educației și al societății. Obstacolele frecvente includ rigiditatea curriculumului, lipsa pregătirii cadrelor didactice și insuficienta motivare a acestora, dar reformele curriculare și sprijinul metodic pot contracara aceste dificultăți.

Aplicație (clasa a IV-a)

Titlul activității- „*Locul meu de joacă*”

Tipul- interdisciplinară la nivelul mai multor arii curriculare

Discipline integrate- Limba și literatura română, Educație civică, Matematică, Științe ale naturii, Arte vizuale și Abilități practice

Scop

Dezvoltarea responsabilității, creativității și percepției despre importanța unui mediu sigur și plăcut pentru joacă, prin realizarea unei activități interdisciplinare ce stimulează exprimarea originală și colaborarea.

Competențe generale și specifice:

- **Limba și comunicare:**

- 2. *Exprimarea de mesaje orale în diverse situații de comunicare*

- 2.3. Prezentarea ordonată logic și cronologic a unui proiect/ a unei activități derulate în școală sau extrașcolar (a IV-a))

- 4. *Redactarea de mesaje în diverse situații de comunicare*

- 4.5. Manifestarea interesului pentru scrierea creativă și pentru redactarea de texte informative și funcționale (a IV-a)

- **Matematică și explorarea mediului**

- 3. *Explorarea caracteristicilor geometrice ale unor obiecte localizate în mediul apropiat*

- 3.2. Explorarea caracteristicilor, relațiilor și a proprietăților figurilor și corpurilor geometrice identificate în diferite contexte

- 2. *Utilizarea elementelor semnificative din matematică, științele naturii și disciplinele sociale, în înțelegerea realității înconjurătoare*

- 2.2. Aplicarea unor elemente și cunoștințe dobândite la alte discipline (științe ale naturii, istorie, științe sociale) în descrierea și explicarea realității înconjurătoare

- **Om și societate**

- 3. *Cooperarea cu ceilalți pentru rezolvarea unor sarcini simple de lucru, manifestând disponibilitate*

- 3.1. Relaționarea pozitivă cu ceilalți, în rezolvarea unor sarcini simple de lucru

- **Arte (AVAP)**

- 4. Manifestarea interesului și a respectului pentru muncă prin activități practice, gospodărești

4.1. Asumarea anumitor roluri în proiectarea, executarea și evaluarea unor activități gospodărești cotidiene

Obiective

- Să stimuleze exprimarea creativă și colaborativă.
- Să promoveze conștientizarea importanței unui mediu sigur și plăcut pentru joacă.
- Să dezvolte abilități de observare, descriere și exprimare în limba română.
- Să promoveze munca în echipă și respectul față de opiniile celorlalți.
- Să integreze elemente din arte vizuale și educație civică în realizarea proiectului.

Plan de desfășurare

Durată totală: 2-3 ore (poate fi adaptată în funcție de context)

Etapele activității:

1. Introducere (15 minute)

- Discuție prin întrebări: Ce înseamnă pentru voi un loc de joacă? De ce este important?
- Discuție despre siguranță: Ce elemente trebuie să aibă un loc de joacă pentru a fi sigur?
- Prezentarea temei: «*Locul meu de joacă*» - despre crearea unui spațiu ideal pentru joacă și relaxare.

2. Activitate de brainstorming și planificare (20 minute)

- Elevii împărțiți în echipe mici (2-4 elevi) discută și își imaginează un loc de joacă ideal.
- Fiecare echipă face o listă cu elementele pe care le-ar include (ex. leagăne, tobogane, spațiu verde, mobilier rezistent etc.).
- Se realizează un desen schematic sau o schiță a „locului de joacă” pentru a avea o reprezentare vizuală.

3. Realizarea proiectului (40-60 minute)

- Elevii pot realiza un colaj, un desen, o machetă (din materiale reutilizabile sau carton), sau pot descrie în scris “locul lor de joacă” ideal.
- Activitatea poate implica și elemente artistice: colorare, lipire de imagini, scriere de texte descriptive.

4. Prezentarea proiectelor (30 minute)

- Fiecare echipă prezintă colegilor ideea și elementele “locului de joacă” realizat.
- Elevii exprimă opinii, adaugă observații și pun întrebări.

5. *Discuție de concluzie (10 minute)*

- Recapitularea principalelor idei.
- Discuții despre importanța siguranței și a spațiilor de joacă adecvate.
- Încurajarea exprimării propriilor opinii și înțelegeri.

Materiale necesare:

- A4 sau coli colorate
- Creioane, carioci, acuarele
- Lipici, foarfece, materiale de reutilizabile (hârtie colorată, reviste)
- Elemente decorative (cuburi, plastilină, figurine, etc.)

Valori educaționale

- **Creativitatea:** elevii își exprimă originalitatea în realizarea proiectului și în modul de prezentare.
- **Responsabilitatea:** înțelegerea importanței unui spațiu sigur și adecvat pentru joacă, precum și respectarea regulilor pentru siguranță.
- **Colaborarea:** dezvoltarea spiritului de echipă, comunicarea și respectul față de opiniile colegilor.
- **Perspectiva civică și civilitatea:** conștientizarea responsabilității de a avea grijă de mediul în care se joacă și de spațiile publice.
- **Dezvoltarea limbajului:** exprimarea clară și corectă a ideilor și descrierilor în limba română.
- **Empatia:** înțelegerea nevoilor și dorințelor colegilor și a importanței unui mediu de joacă pentru toți.

Criterii de evaluare

Aspect	Nivel de realizare	Descriere
Participare activă	Exemplară /	Se implică total în toate etapele activității, exprimând interes și entuziasm.
	Satisfăcătoare /	
	Nesatisfăcătoare	
Originalitate și creativitate	Exemplară /	Propune idei originale, inovative, creative în desen, machetă sau prezentare.
	Satisfăcătoare /	
	Nesatisfăcătoare	
Calitatea proiectului	Exemplară /	Realizare clară, curată, bine organizată, cu elemente estetice și tematice relevante.
	Satisfăcătoare /	
	Nesatisfăcătoare	

Exprimare și comunicare	Exemplară / Satisfăcătoare / Nesatisfăcătoare	Folosește corect și fluent limba română, exprimându-și ideile clar și coerent.
Colaborare	Exemplară / Satisfăcătoare / Nesatisfăcătoare	Colaborează eficient, respectă opiniile și contribuțiile colegilor.
Înțelegerea temei	Exemplară / Satisfăcătoare / Nesatisfăcătoare	Demonstrează că înțelege rolul sigur al locurilor de joacă pentru sănătatea și dezvoltarea copilului.

Descriptori de performanță

- Participă activ și cu interes la toate etapele activității.
- Propune idei originale și relevante pentru propria “zonă de joacă” sau pentru un loc de joacă ideal.
- Realizează o prezentare coerentă, clară și expresivă a proiectului.
- Folosește corect limba română pentru exprimarea ideilor și descrierilor.
- Demonstrează înțelegere despre rolul locurilor de joacă în viața copilului și respectă regulile de siguranță.
- Colaborează eficient cu colegii, respectând opiniile și contribuțiile fiecăruia.

Evaluarea se poate realiza prin completarea unei fișe de evaluare în urma observației directe asupra activității.

Fișă de evaluare a activității

Numele elevului: _____ Data: _____

Nivel de realizare a activității (la alegere, se pot acorda puncte)

Descriptori de performanță	Exemplară (4 puncte)	Satisfăcătoare (3 puncte)	Necorespunzătoare (2 puncte)	Pentru îmbunătățire (1 punct)
Participare activă și interesată				
Originalitate și creativitate în proiect				

Calitatea și prezentarea proiectului (aspect vizual, claritate)				
Corectitudine și claritate în exprimare (limba română)				
Colaborare și respect față de colegi				
Înțelegerea temei și responsabilitatea legată de siguranța locurilor de joacă				

Observații și recomandări din partea evaluatorului:

Calificativ final / Punctaj total: ____ / 24 puncte

Stabilirea calificativului final:

- **FB (Foarte bine):** Elevul îndeplinește toate cerințele și are un nivel remarcabil în realizare.
- **B (Bine):** Elevul îndeplinește majoritatea cerințelor, cu mici erori sau omisiuni.
- **S (Suficient):** Elevul are nevoie de îndrumare suplimentară pentru a finaliza proiectul și a înțelege complet tema.
- **I (Insuficient):** Elevul trebuie să își îmbunătățească considerabil implicarea, exprimarea sau înțelegerea temei.

Pentru încurajarea auto-reflexiei, autoevaluării și încrederii în sine, elevii pot completa la finalul activității o fișă de autoevaluare, ajutând elevii să-și analizeze propriul parcurs și să conștientizeze punctele forte și cele de îmbunătățit.

Fișă de autoevaluare

Numele elevului: _____

Data: _____

Instrucțiuni: Completează această fișă reflectând asupra muncii tale la această activitate. Bătăile de cap sau temerile sunt normale. Fii sincer și obiectiv!

1. Participarea și implicarea mea în activitate

- ☐ Am fost foarte entuziasmat și am participat cu plăcere la toate etapele activității.
- ☐ Am participat bine, dar am avut momente în care am fost mai puțin activ.
- ☐ Nu am fost foarte implicat și am avut dificultăți în a mă concentra.

2. Creativitatea și originalitatea proiectului

- ☐ Am venit cu idei originale și am făcut un proiect deosebit.
- ☐ Am încercat să fiu creativ, dar mai pot îmbunătăți originalitatea.
- ☐ Nu consider că am fost foarte creativ/despre de originalitate.

3. Calitatea și claritatea prezentării

- ☐ Am vorbit clar și am explicat bine proiectul meu.
- ☐ Am avut unele momente în care am vorbit mai greu sau mai puțin clar.
- ☐ Mi-a fost greu să mă exprim și nu am fost foarte clar.

4. Munca în echipă și respectul față de colegi

- ☐ Am ascultat colegii și am colaborat foarte bine.
- ☐ Am colaborat ok, dar pot fi mai respectuos/respectuoasă.
- ☐ Am avut dificultăți în a colabora cu ceilalți.

5. Învățarea și înțelegerea temei

- ☐ Am înțeles foarte bine tema și importanța locurilor de joacă.
- ☐ Am înțeles bine, dar mai pot învăța despre ea.
- ☐ Nu prea am înțeles tema și trebuie să mai discutăm despre ea.

6. Ce am învățat din această activitate?

7. Ce pot face pentru a fi mai bun/bună data viitoare?

Referințe bibliografice

- CRISTIAN CIOLAN, „Învățarea integrată. Fundamente pentru un curriculum transdisciplinar”, Editura Polirom, Iași, 2008
- CUCOȘ C., „Pedagogie”, Editura Polirom, Iași, 1998
- D’HAINAUT L., „Programe de învățământ și educație permanentă”, Editura Didactică și Pedagogică, București
- NICOLESCU, BASARAB – “Transdisciplinaritatea. Manifest” Editura Polirom, Iași, 1999
- OECD (1972), în MANOLESCU M. (2005)
- OMEN nr. 3371_2013 privind aprobarea planurilor-cadru înv_primar si a Metodologiei privind aplicarea planurilor-cadru de învățământ
- Ordinul nr. 5003/2014 privind aprobarea programelor școlare pentru învățământ primar, clasele a III-a și a IV-a, formă aplicabilă la zi 13 aprilie 2022
- STANCIU M., „Reforma conținuturilor învățământului. Cadru metodologic”, Editura Polirom, Iași, 1999
- VĂIDEANU G., „Educația la frontiera dintre milenii”, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1988

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

Profesor: Simion Georgiana-Adina

Școala: Colegiul „Ferdinand I”, Măneciu

Societatea contemporană se definește printr-o mare diversitate culturală, socială și individuală. În acest context, școala are rolul esențial de a forma cetățeni deschiși, empatici și toleranți, capabili să trăiască într-o lume pluralistă. Educația incluzivă nu este doar un concept pedagogic modern, ci o necesitate morală și socială. Diversitatea dintr-o clasă de elevi – de vârstă, gen, etnie, confesiune, limbă, nivel de dezvoltare, abilități sau statut socio-economic – devine o resursă educațională valoroasă atunci când este înțeleasă, acceptată și valorificată în procesul de predare-învățare.

Educația incluzivă presupune, în esență, dreptul fiecărui copil de a învăța într-un mediu care îl acceptă și îl sprijină, indiferent de particularitățile sale. Într-o clasă incluzivă, diversitatea nu este o piedică, ci o oportunitate de dezvoltare pentru toți participanții la actul educațional.

1. Înțelegerea conceptului de diversitate și incluziune

Diversitatea reflectă multitudinea de diferențe care există între oameni. În mediul școlar, aceasta se manifestă prin variația stilurilor de învățare, a capacităților cognitive, a originii culturale, a valorilor familiale sau a experiențelor de viață. Elevii nu sunt identici, iar uniformizarea lor ar contraveni principiilor unei educații de calitate.

Incluziunea, pe de altă parte, înseamnă adaptarea mediului școlar la nevoile fiecărui elev, nu adaptarea elevului la un sistem rigid. Este o abordare care recunoaște diversitatea ca pe o realitate firească și benefică. Într-o clasă incluzivă, profesorul creează condiții ca fiecare elev să se simtă acceptat, valorizat și capabil să reușească.

2. Fundamentele educației incluzive

Conceptul de educație incluzivă a fost consacrat la nivel internațional prin Declarația de la Salamanca (UNESCO, 1994), care afirmă dreptul tuturor copiilor la educație de calitate, în școli care răspund diversității lor. În România, principiile educației incluzive sunt susținute de Legea educației naționale nr. 1/2011, de strategiile naționale privind incluziunea socială și de politicile Ministerului Educației privind sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES).

Aceste documente subliniază faptul că școala trebuie să fie un spațiu al egalității de șanse. Incluziunea nu se reduce la integrarea copiilor cu dizabilități, ci se extinde la toți elevii care pot fi vulnerabili – cei proveniți din familii defavorizate, din medii etnice minoritare, din comunități rurale izolate sau cei care au ritmuri diferite de învățare.

3. Rolul profesorului în promovarea diversității și incluziunii

Profesorul este principalul arhitect al incluziunii la clasă. El nu este doar un furnizor de cunoștințe, ci un model de atitudine și comportament social. Pentru a răspunde diversității, cadrul didactic trebuie să manifeste empatie, flexibilitate și deschidere.

Profesorul incluziv: observă și valorifică unicitatea fiecărui elev; adaptează metodele de predare pentru a răspunde stilurilor diferite de învățare; folosește evaluarea formativă, centrată pe progres, nu doar pe performanță absolută; stimulează colaborarea în detrimentul competiției; construiește un climat emoțional pozitiv, bazat pe încredere și sprijin reciproc.

4. Strategii și practici incluzive la clasă

Pentru a transforma diversitatea într-o resursă educațională, profesorii pot aplica o serie de strategii eficiente, precum: învățarea diferențiată, învățarea prin cooperare, proiectele interdisciplinare, feedback constructiv, utilizarea resurselor digitale și educația socio-emoțională.

5. Beneficiile diversității și incluziunii pentru comunitatea școlară

O clasă incluzivă este, în esență, o mică societate democratică. Elevii învață să accepte diferențele, să coopereze și să comunice eficient. Diversitatea contribuie la dezvoltarea competențelor interculturale, la empatie și la formarea caracterului.

6. Provocări și soluții în implementarea educației incluzive

În ciuda beneficiilor evidente, aplicarea principiilor incluziunii întâmpină dificultăți: lipsa resurselor materiale, numărul mare de elevi din clasă, pregătirea insuficientă a cadrelor didactice sau atitudinile conservatoare din unele medii.

Pentru depășirea acestor obstacole, este necesară formarea continuă a profesorilor în domeniul educației incluzive, implicarea comunității locale și a părinților, precum și crearea unei culturi școlare bazate pe respect și echitate.

Concluzie

Diversitatea și incluziunea la clasă nu sunt doar idealuri educaționale, ci condiții esențiale pentru formarea unei societăți echitabile și umane. Fiecare elev merită o șansă de a se dezvolta în funcție de propriul potențial, într-un mediu care îl respectă și îl sprijină. Educația incluzivă nu este un lux, ci o datorie morală și profesională. Prin încurajarea diversității, școala oferă fiecărui copil nu doar o șansă la cunoaștere, ci o șansă la demnitate, respect și viitor.

CULTIVAREA CREATIVITĂȚII ȘI REFLECȚIEI PEDAGOGICE CA REPERE PENTRU O EDUCAȚIE RELEVANTĂ, UMANISTĂ ȘI ANCORATĂ ÎN COMPLEXITATEA LUMII ACTUALE

Prof. MIHAELA HAȚEGAN

ȘC. GIMN. "ANIȘOARA ODEANU" LUGOJ, TIMIȘ

Educația contemporană se află la confluența dintre tradiție și inovație, între valorile perene ale culturii umaniste și provocările accelerate ale lumii globalizate. Ca învățătoare la Școala Gimnazială „Anișoara Odeanu” din Lugoj, experiența mea pedagogică se construiește nu doar în sala de clasă, ci și în afara ei, prin multiple activități menite să cultive creativitatea, spiritul critic și capacitatea de reflecție a elevilor, în special a celor proveniți din medii defavorizate, de etnie romă sau cu probleme de sănătate.

Educația ca experiență vie și relevantă

John Dewey afirma că „*Educația nu este pregătire pentru viață; educația este viața însăși*” (Dewey, 1938). Pornind de la acest principiu, am încercat să creez contexte de învățare care depășesc tiparele tradiționale, dându-le copiilor posibilitatea să se exprime liber și să descopere lumea prin experiențe directe. Astfel, cultivarea creativității devine un obiectiv central al demersului meu pedagogic, însoțită permanent de reflecția critică asupra propriilor practici.

Rolul activităților artistice

Atelierele de teatru organizate la clasă au un rol esențial în dezvoltarea expresivității și a empatiei. Prin jocul de rol, elevii învață să se pună în pielea altuia, să exprime emoții și să își înfrângă timiditatea. Pentru copiii vulnerabili, teatrul devine un spațiu sigur de afirmare și valorizare personală. În plus, serbările școlare reprezintă momente de comuniune și de celebrare a diversității culturale, oferindu-le tuturor copiilor șansa de a străluci, indiferent de mediul de proveniență.

Știința și curiozitatea

Festivalul de științe, la care elevii sunt încurajați să participe cu experimente simple și prezentări interactive, stimulează gândirea critică și curiozitatea pentru universul înconjurător. Am observat că elevii se simt motivați atunci când învățarea nu este doar teorie, ci se transformă într-o aventură de descoperire. Vizita la Experimentarium din Timișoara completează aceste experiențe, transformând știința într-un joc interactiv care inspiră uimire și bucurie.

Învățarea prin contact cultural și istoric

Excursiile organizate în țară și vizitele la muzee aduc o dimensiune practică și culturală în formarea elevilor. Muzeul de Etnografie și Istorie din Lugoj îi conectează cu rădăcinile comunității locale, în timp ce excursia la cetatea Sarmizegetusa deschide o fereastră către istoria strămoșilor daci. Spectacolele pentru copii de la Opera Română din Timișoara cultivă sensibilitatea estetică și dragostea pentru frumos. Toate aceste experiențe sunt esențiale pentru formarea unei personalități echilibrate și armonioase, deoarece educația nu poate fi desprinsă de contextul cultural și social în care se desfășoară.

Reflecția pedagogică – cheia unei educații umaniste

Reflecția pedagogică nu este un act izolat, ci un proces continuu prin care îmi analizez metodele și îmi adaptez demersul la nevoile reale ale elevilor. Paulo Freire sublinia că „*educația nu poate fi neutră; ea fie servește eliberării, fie perpetuează opresiunea*” (Freire, 1970). În acest sens, reflecția mea constantă are ca scop nu doar transmiterea de cunoștințe, ci și emanciparea copiilor, pregătirea lor pentru a deveni cetățeni activi și responsabili.

Concluzie

Cultivarea creativității și reflecției pedagogice constituie pilonii unei educații relevante și umaniste. Activitățile extracurriculare – de la atelierele de teatru la festivalurile de științe și excursiile culturale – nu sunt doar momente de respiro, ci veritabile ocazii de formare integrală. Prin ele, elevii își descoperă identitatea, își dezvoltă gândirea critică și învață să se raporteze la complexitatea lumii actuale.

Astfel, școala devine nu doar o instituție de transmitere a cunoștințelor, ci un spațiu al libertății, al creativității și al umanității.

Bibliografie

- Dewey, J. (1938). *Experience and Education*. New York: Macmillan.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Continuum.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
- Cristea, S. (2000). *Fundamentele pedagogiei*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Cucoș, C. (2009). *Pedagogie*. Iași: Editura Polirom.

DIVERSITATEA MATEMATICII ÎN EDUCAȚIE: PERSPECTIVE, PRACTICI ȘI IMPLICAȚII PEDAGOGICE

BĂZU DANA OTILIA
COLEGIUL ECONOMIC „ION GHICA” BACĂU

Matematica, considerată adesea o disciplină exactă și rigidă, este în realitate un domeniu de o mare diversitate conceptuală, metodologică și culturală. În contextul educațional contemporan, această diversitate se reflectă atât în conținuturile curriculare, cât și în strategiile de predare și în modul de raportare la nevoile elevilor

1. Matematica între universalitate și diversitate culturală

Deși principiile matematice sunt universale, modul în care acestea sunt predate și asimilate depinde de contextul cultural și pedagogic. În Japonia, de exemplu, lecțiile de matematică includ frecvent „open-ended problems” – probleme deschise care au mai multe soluții posibile, stimulând gândirea divergentă. În schimb, sistemele europene tradiționale pun accent pe algoritm și rigoare procedurală (Stigler & Hiebert, 1999).

Exemplu practic: Un profesor român poate introduce un exercițiu clasic de geometrie, dar poate solicita elevilor să găsească cel puțin două metode diferite de rezolvare. Această abordare promovează diversitatea gândirii matematice și încurajează reflecția asupra procesului, nu doar asupra rezultatului.

2. Diversitatea conținuturilor matematice în curriculum

Matematica actuală nu se limitează la aritmetică, algebră sau geometrie. Domenii precum statistica, probabilitatea, logica și gândirea algoritmică sunt esențiale pentru formarea competențelor secolului XXI.

Exemplu practic: În ciclul gimnazial, profesorul poate integra analiza datelor reale – cum ar fi statistici despre obiceiurile alimentare ale elevilor sau despre consumul de energie în școală – pentru a dezvolta gândirea critică și competențele digitale. Aceste activități contribuie la relevanța socială a matematicii și la învățarea prin experiență (Kolb, 2015).

3. Interdisciplinaritatea ca formă de diversitate

Matematica oferă oportunități semnificative de colaborare între discipline. Abordarea transcurriculară presupune corelarea conținuturilor și competențelor din mai multe discipline pentru atingerea obiectivelor educaționale comune. Matematica, prin caracterul său logic și aplicativ, se dovedește un vehicul eficient pentru dezvoltarea competențelor-cheie, cum ar fi rezolvarea de probleme, gândirea critică, creativitatea și colaborarea.

Geometria, simetria și proporțiile permit crearea unor legături între matematică și artă. Activități precum realizarea mozaicurilor, analiza raportului de aur în pictură sau proiectarea structurilor arhitecturale dezvoltă atât competențe matematice, cât și sensibilitate estetică. Concepte precum simetria și proporția pot fi explorate prin desen sau fotografie

Matematica servește ca limbaj universal în științele naturii. Măsurătorile, graficele, analiza statistică și modelarea fenomenelor permit elevilor să interpreteze datele științifice și să dezvolte gândirea analitică. Aceștia pot studia modelele de creștere prin funcții exponențiale.

Structura narativă a textelor literare poate fi analizată prin tipare matematice, ritm și proporție. Activități precum codarea mesajelor, compunerea de poezii ritmice și identificarea tiparelor narrative stimulează atât creativitatea, cât și gândirea logică.

Analiza performanțelor sportive prin calculul mediei, timpul parcurs, viteza și distanța permite elevilor să aplice noțiuni matematice în mod practic, dezvoltând abilități de analiză și planificare.

Activități precum gestionarea unui buget, planificarea unui eveniment sau organizarea unui proiect școlar permit aplicarea matematicii în situații reale, dezvoltând competențe de luare a deciziilor, responsabilitate și gândire critică.

Exemplu practic: Un proiect interdisciplinar „Matematica în natură” poate implica măsurarea frunzelor, analiza formelor fractale și prezentarea rezultatelor în diagrame create digital. Astfel, elevii văd legătura concretă dintre matematică și mediul înconjurător.

4. Diversitatea elevilor și pedagogia incluzivă în matematică

Fiecare elev are propriul stil de învățare – vizual, auditiv sau kinestezic. Într-o clasă diversă, matematica devine un teren fertil pentru diferențierea instruirii. Activitățile vizuale, jocurile logice sau aplicațiile digitale pot facilita învățarea pentru elevii cu dificultăți, dar și pot stimula elevii performanți.

Exemplu practic: Un profesor poate utiliza platforme interactive (precum GeoGebra sau Desmos) pentru a reprezenta grafic funcții, permițând elevilor să manipuleze parametri și să observe modificările în timp real. Această strategie vizuală sprijină atât învățarea conceptuală, cât și motivația intrinsecă.

5. Matematica – un spațiu al creativității și reflecției

Contrar stereotipului conform căruia matematica este „rece” și rigidă, numeroase cercetări arată că aceasta poate fi o sursă majoră de creativitate (Leikin, 2018). În predarea centrată pe elev, accentul se mută de la obținerea rapidă a rezultatului la explorarea procesului, la formularea de întrebări și la justificarea raționamentului.

Exemplu practic: Elevilor li se poate cere să creeze o problemă bazată pe o situație reală (de exemplu, organizarea unui eveniment sau calcularea unui buget), urmând apoi să o rezolve și să o explice colegilor. Astfel, matematica devine un instrument de exprimare personală și de gândire critică.

Concluzii

Diversitatea matematicii în educație nu se rezumă la varietatea conținuturilor, ci reflectă o viziune mai amplă asupra învățării. O educație matematică diversă valorifică diferențele individuale, stimulează gândirea interdisciplinară și cultivă curiozitatea. Într-un sistem educațional aflat în transformare, matematica poate deveni nu doar o știință exactă, ci și un spațiu al deschiderii, al dialogului și al înțelegerii lumii.

Bibliografie

- Cerghit, I. (2006). Metode de învățământ. Iași: Editura Polirom.
- Cristea, S. (2017). Fundamentele pedagogiei. Teoria generală a educației. București: Editura Didactică și Pedagogică.
- Kolb, D. A. (2015). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development* (2nd ed.). Pearson Education.
- Leikin, R. (2018). *Mathematical Creativity and Giftedness: Enhancing Creative Capacities in Mathematics Education*. Springer.
- OECD (2019). *Future of Education and Skills 2030: OECD Learning Compass*. OECD Publishing.
- Sfard, A. (2008). *Thinking as Communicating: Human Development, the Growth of Discourses, and Mathematizing*. Cambridge University Press.
- Stigler, J. W., & Hiebert, J. (1999). *The Teaching Gap: Best Ideas from the World's Teachers for Improving Education in the Classroom*. Free Press.

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA CLASĂ DIN PERSPECTIVA MATEMATICII

BĂZU PETRU
COLEGIUL MIHAI EMINESCU BACĂU

1. Introducere

Diversitatea și incluziunea reprezintă concepte esențiale ale educației moderne. Într-o clasă de matematică, unde elevii vin cu niveluri diferite de înțelegere, stiluri de învățare, contexte culturale și socio-economice variate, profesorul are rolul de a crea un climat de învățare echitabil și accesibil tuturor. Educația incluzivă nu presupune doar integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES), ci și recunoașterea și valorizarea diferențelor individuale ca resurse pentru învățare.

2. Fundamente teoretice

2.1. Diversitatea în educație

Diversitatea se referă la ansamblul diferențelor dintre elevi – cognitive, culturale, lingvistice, sociale, emoționale sau de gen. În matematică, aceste diferențe se reflectă în ritmul de lucru, strategiile cognitive, motivația și atitudinea față de disciplină.

2.2. Incluziunea educațională

Incluziunea înseamnă adaptarea mediului educațional pentru a permite participarea deplină a tuturor elevilor, indiferent de particularitățile lor. Principiile de bază ale incluziunii (după UNESCO, 2009) sunt: accesibilitatea, participarea activă, echitatea și respectul pentru diversitate.

2.3. Specificul disciplinei matematice

Matematica oferă multiple oportunități de abordare incluzivă: explorarea diverselor metode de rezolvare, colaborarea în grup, legătura cu viața reală, folosirea tehnologiei educaționale și a reprezentărilor vizuale.

3. Exemple de bune practici în predarea incluzivă a matematicii

3.1. Învățarea diferențiată

Profesorul poate adapta conținutul, procesul și produsul învățării: oferirea de fișe cu niveluri diferite de dificultate, activități în perechi sau grupuri eterogene, sarcini variate. Exemplu: la lecția despre fracții, unii elevi pot lucra cu reprezentări grafice (părți din pizza), iar alții cu exerciții abstracte.

3.2. Metode interactive și collaborative

Învățarea prin joc, învățarea prin proiecte și peer tutoring stimulează implicarea și colaborarea. Elevii pot calcula bugetul unei excursii, construi graficul consumului de apă sau crea jocuri matematice.

3.3. Tehnologia ca sprijin pentru incluziune

Instrumente digitale precum GeoGebra, Kahoot, Quizizz sau Desmos oferă activități vizuale și interactive. Acestea sprijină elevii cu stiluri diferite de învățare și oferă feedback imediat.

3.4. Strategii pentru elevii cu CES

Utilizarea limbajului simplificat, suport vizual, împărțirea sarcinilor complexe în pași mici, oferirea de timp suplimentar la evaluări și recompensarea progresului, nu doar a rezultatului final.

4. Rolul profesorului de matematică într-un cadru incluziv

Profesorul devine facilitator al învățării, nu doar furnizor de cunoștințe. El observă, adaptează, motivează și construiește relații de sprijin între elevi. Într-o clasă incluzivă, matematica devine un limbaj comun al cooperării și gândirii critice.

5. Concluzii

Diversitatea și incluziunea în predarea matematicii contribuie la formarea unei clase echilibrate, unde fiecare elev are șansa de a-și atinge potențialul. O predare incluzivă dezvoltă nu doar competențele logico-matematice, ci și empatia, colaborarea și deschiderea spre diversitate.

6. Bibliografie

Florian, L. (2008). Inclusion: Special or inclusive education: Future trends. *British Journal of Special Education*.

Booth, T., & Ainscow, M. (2011). *Index for Inclusion: Developing learning and participation in schools*. Bristol: CSIE.

UNESCO (2009). *Policy Guidelines on Inclusion in Education*. Paris.

Tomlinson, C. (2014). *The Differentiated Classroom: Responding to the Needs of All Learners*. ASCD.

Cucoș, C. (coord.). (2020). *Educația incluzivă – fundamente, politici, practici*. Iași: Polirom.

Preda, V. (2017). *Metodica predării matematicii în învățământul primar*. Editura Didactică și Pedagogică.

Curriculum național pentru învățământul primar și gimnazial – Matematică (Ministerul Educației, 2023).

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE ÎN CREATIVITATE PROIECT EDUCAȚIONAL

PROF. ÎNV. PRIMAR PĂTRU MARIANA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „CONSTANTIN GEROTĂ”
CALAFAT, DOLJ

Motto:

“Tratează oamenii după cum și-ar dori ei să fie TRATAȚI și îi vei ajuta să devină ceea ce ei sunt capabili să fie”

-Goethe-

1. Argument:

Potențialul creativ al elevului este asemănător unui ocean, niciodată nu este suficient de bine explorat. Activitățile desfășurate în cadrul proiectului au drept scop dezvoltarea simțului artistic, prin terapii ocupaționale, terapii prin arte. Dezvoltarea gustului pentru muzică prin audiții muzicale, însușirea unor cântece populare, colide, cântece de dor, doine.

Proiectul vizează dezvoltarea spiritului de toleranță față de copiii cu CES și integrarea/incluziunea acestora în societate. Activitățile desfășurate în cadrul acestui proiect au drept scop integrarea acestora în învățământul de masă și societate.

Elevii noștri pregătesc evenimente artistice (Scenete, Concursuri de cântece, Spectacole artistice de cântec și poezie, piese de teatru, Expoziții de desene pe hârtie, sticlă, porțelan, ceramică, felicitări, măștișoare, afișe, colaje, dansuri).

Există o bunăvoință, deschidere, disponibilitate spre o muncă mai delicată, precum și perseverență în organizarea unor asemenea activități. Sperăm că aceste exemple de bună practică să încurajeze și alți colegi. Într-o societate „egocentristă” omul uită că trăiește în comuniune cu alți semeni și că alături de el se află semeni ce au nevoie de înțelegerea și sprijinul său. Astăzi, mai mult ca oricând, trebuie să învățăm să ne acceptăm, să învățăm să respectăm principiile democrației autentice, pentru că numai împreună vom reuși să coexistăm într-o societate democratică europeană, să oferim elevilor, indiferent din ce mediu provin (social, cultural, etnic, cu dizabilități sau nu), posibilitatea să-și descopere și să-și dezvolte diferite talente, priceperi, deprinderi.

Prin colaje, felicitări, podoabe, spectacole cultural-artistice se reflectă un schimb de idei între elevi. Ideea principală a proiectului este implicarea elevilor în activități artistice, estetice și de caritate, atât pentru îmbunătățirea abilităților lor, cât și pentru rezolvarea unor probleme sociale. Elevii au șansa de a arăta altora frumusețea personalității lor. Astfel, prin activitățile desfășurate, elevii își pun în valoare calitățile, demonstrează frumusețea pasiunii pentru muzică, cântec, poezie, culori, acumulează informații și își fac noi prieteni, arătându-le ce lucruri interesante pot face ei. Este un proiect despre generozitate, cultivarea creativității, dragostea pentru frumos și semeni, șansa de a se exprima prin intermediul artelor, contribuția la reducerea marginalizării copiilor cu CES, cu dificultăți de învățare, precum și la schimbarea mentalităților și atitudinii elevilor, cadrelor didactice, comunității sociale față de aceștia.

2. Obiective:

- Schimb de idei și opinii între cadrele didactice participante
- O bună colaborare între cadrele didactice din învățământul special și cel public
- Pentru stimularea creativității, profesorul trebuie să acorde timp pentru gândirea creatoare, să recunoască, să aprecieze public ideile, produsele creative
- Să încurajeze asumarea unor riscuri

- Să accepte greșelile
- Să încurajeze cooperarea
- Să încurajeze flexibilitatea mintală
- Să imagineze perspective alternative
- Implicarea elevilor în activități practice și artistice, pentru îmbunătățirea abilităților lor, pentru dezvoltarea simțului ,gustului pentru frumos
- Legarea de noi prietenii între elevi de aceeași vârstă
- Îmbunătățirea abilităților lingvistice și artistice
- Dezvoltarea creativității
- Prezentarea momentelor artistice-Colinde,Poezii ,Cântece de Crăciun.
- Dezvoltarea atitudinilor de toleranță față de copiii cu CES;
- Incluziunea copiilor cu CES în învățământul de masă, prin activități comune;
- Stabilirea unor raporturi afective, pozitive între membrii grupurilor de elevi proveniți de la școli cu programe școlare diferite, pentru a-i ajuta pe cei dintâi în procesul de adaptare la cerințele școlii;
- A oferi elevilor indiferent din ce mediu provin (social,cultural,etnic,cu dizabilități sau nu) , posibilitatea să-și descopere și să-și dezvolte diferite talente, priceperi, deprinderi.

3. Impact:

- Dezvoltarea aptitudinilor de toleranță față de copiii CES;
- Valorificarea valențelor educative prin activități cultural- artistice;
- Schimbarea mentalității privind copiii cu CES;
- Incluziunea copiilor cu CES.
- Activitățile se pot repeta anual, sau pot deveni permanente, parte integrantă activității școlare ale elevilor.
- Impactul terapiei prin arte asupra elevilor:
- Dezvoltarea inteligenței emoționale.
- Stimularea tuturor canalelor senzoriale.
- Dezvoltarea capacității de a se exprima mai repede și mai ușor.
- Modelarea personalității prin valori estetice și orientarea spre încorporarea frumosului în viață și activitate.
- Declanșarea proceselor complexe de asimilare și fixare afectivă atât la nivel individual cât și colectiv.
- Dezvoltarea auzului muzical,al simțului ritmic.
- Dezvoltarea percepțiilor și reprezentării vizuale ,a imaginației creatoare.
- Stimularea creativității.
- Facilitarea comunicării interpersonale,creșterea sociabilității,creșterea adaptării în societate.
- Rezolvarea eficientă a conflictelor.
- Crearea de stări afective tonice.
- Inducerea unei stări de liniște –acceptarea de sine.
- Reducerea tensiunii și anxietății.
- Dezvoltarea capacității de comunicare între elevi și partenerii implicați.
- Perfecționarea abilităților muzicale și în domeniul picturii,dansului,teatrului etc.
- Păstrarea obiceiurilor și tradițiilor legate de Sărbătorile religioase din Calendarul Ortodox.

4. Grup țintă:

- Copiii cu CES din școală și din Asociația Start pentru autism
- Profesori și elevi din învățământul de masă și părinții acestor elevi.

5. Beneficiari:

Categorii	
Direcți	Copiii cu CES; Copii din învățământul de masă și Asociația Start pentru autism
Indirecți	Famiile copiilor; societatea și învățământul românesc. Școala.

6. Echipa de proiect:

Statut	Atribuții	Nr. Pers.
Echipa de conducere	Coordonatori proiect: Prof. Psiholog clinician Prof.înv. primar Pătru Mariana Terapeut ABA	4
Colaboratori	-Asistent social din școală - -Profesor de religie -Elevi din învățământul de masă și copii de la Asociația Start pentru autism -Famiile elevilor din învățământul de masă și ale copiilor de la Asociația Start pentru autism	Nedet.
Evaluatori	Echipa de conducere;Coordonatori proiect. Formatori și specialiști ;Colaboratori proiect. Reprezentanți elevi voluntari; Reprezentanți părinți;	4 Nedet. 5 5
Voluntari	Elevi din învățământul de masă	40

7. Durata:

1 an: An școlar:2025-2026, cu posibilitatea de a continua în anul școlar următor.

8. Strategii de realizare:**Metode și procedee:**

-desenul, pictura pe hârtie, sticlă, ceramică, grafică, colaj, decupajul, modelare de argilă, pictură pe ouă, încondeiat ouă, aranjamente din fructe și flori uscate, confecționare de afișe și planșe, materiale suport pentru diferite evenimente.

-recitare de poezii, distincție între tipuri de poezii-poezia populară și cultă, forme de poezii, cântecul, dansul, păstrarea tradițiilor populare prin cântece populare, obiceiuri folclorice susținute de dansuri populare și păstrarea tradițiilor legate de Sărbători Creștine prin colinde.

Modalități de mediatizare:

-Afișe-Pliante-Confecționate și distribuite prin școli, Instituții Publice și ONG-uri.

-Posturi TV și radio –locale, ziare locale.

-Internet, site-uri educaționale

9. Activități:

Denumire	Calendar de desfasurare	Resurse necesare	Responsabili
1. Identificarea copiilor cu aptitudini artistice deosebite, atât la cântece și dansuri, cât și la desen și pictură	Nedeterminat	Elevi CES	Prof. coordonatori
2. Program artistic – „Nașterea Domnului – Să ne bucurăm copii !!! ” Colinde Cântece de Crăciun. Confectionare de ornamente de Crăciun. Podoabe pentru pomul de iarnă	Decembrie 2025	Elevi, părinți profesori, Consumabile, costume	Prof. coordonatori
3. Program cultural-artistic: ”Botezul Domnului”. Semnificația zilei de 6 ianuarie.	Ianuarie 2026	Elevi, consumabile	Prof. coordonatori
4. CONCURS INTERJUDEȚEAN “Sfintele Paști”-Confectionări de ornamente de Paști. Expoziție de Ouă încondeiate. Concurs de cântece și poezii de Paști.	Martie, aprilie 2026	Elevi, consumabile	Prof. coordonatori
5. Zilele Școlii-Expoziție din munca copiilor realizate pe parcursul anului școlar.	Mai, iunie 2026	Elevi, consumabile, amfiteatru	Prof. coordonatori

11. Indicatori:

Indicatori	Denumire	Valoare/Masura
Indicatori fizici (cantitativi)	Număr elevi Număr profesori	
Indicatori de rezultate (calitativi)	Valorificarea talentelor Activități culturale și artistice Cursuri de formare Lectorate cu părinții Expoziții Concursuri	
Indicatori de performanță	- implicarea a peste 60% dintre voluntari; - implicarea a peste 60% dintre familiile elevilor;	

12. Monitorizare:

Ce se monitorizează	Cine monitorizează
Informații	Cadrele didactice –Echipa de conducere.
Comportament și afectivitate	Cadrele didactice și elevii din învățământul. de masă

Relații / colaborări interumane	Echipa de conducere, Partenerii Proiectului educațional
------------------------------------	--

13. **Evaluare:**

Ce se evaluează	Metode de evaluare	Cine evaluează
Interese, Abilități, Comportament, Sociabilitate, toleranță; Incluziune.	Chestionare pentru părinți și copiii implicați, Mape tematice. Expoziții cu lucrările elevilor Concursuri pe teme muzicale.	Cadre didactice, Echipa de conducere, Specialiști-colaboratori.

PROIECT EDUCAȚIONAL
ZIUA MONDIALĂ A EDUCAȚIEI
5 OCTOMBRIE 2025

Profesor pentru educație timpurie: BĂLU COSMINA-DELIA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT FĂGET/STRUCTURA GRĂDINIȚA
CU PROGRAM NORMAL TEMEREȘTI

„Educația este cea mai puternică armă pe care o poți folosi pentru a schimba lumea.” – Nelson Mandela

Argument:

Prin acest proiect ne dorim să evidențiem faptul că educația este cheia care deschide ușile către un viitor mai bun. Într-o lume aflată într-o continuă schimbare, cunoașterea devine cea mai valoroasă resursă. De aceea, Ziua Educației nu este doar o sărbătoare, ci și un moment de reflecție asupra modului în care putem îmbunătăți procesul educațional și a rolului pe care fiecare dintre noi îl are în promovarea valorilor educației.

Obiective operaționale:

Să cunoască semnificația zilei de 5 octombrie;

Să conștientizeze importanța educației pentru viitorul lor;

Să aprecieze importanța muncii educatorului în formarea lor ;

Să redea prin desen dreptul la educație.

Resurse umane: elevii , preșcolarii și cadrele didactice;

Resurse procedurale: conversația, explicația, dialogul, demonstrația;

Resurse materiale: planșă de carton, carton colorat, acuarele, creioane colorate, foarfeca, lipici, ace.

Locul desfășurării: sala de clasă

Activități:

1. Prezentarea semnificației Zilei Mondiale a Educației ;
2. Citim și răspundem la ghicitori despre școală și învățătoare;
3. Realizarea Copacului educației, pe ale cărui frunze, fiecare elev a scris câte un motiv pentru care avem nevoie de educație iar preșcolarii au lipit;

4. Realizarea unor afișe pentru Ziua Educației ;
5. Cântece despre educație
6. Expunem Copacul educației pe holul școlii;
7. Toți copiii vor primi diplome de participare.

Coordonator proiect:

Prof. pt. educație timpurie: Bălu Cosmina

GPN.Temerești

Semnificatia Zilei Mondiale a Educatiei; În 1994, UNESCO a inaugurat prima Zi Mondială a Educatorilor, pentru a marca semnarea, în 1966, a recomandării făcute de UNESCO și Organizația Internațională a Muncii privind condițiile de muncă ale personalului didactic.

De atunci, această zi se sărbătorește în fiecare an la data de 5 octombrie, în peste 200 de țări. Ziua Mondială a Educației este cunoscută drept „World Teachers' Day”, în engleză sau „Journée Mondiale des Enseignants”, în franceză. UNESCO a creat această zi pentru a atrage atenția anumitor guverne asupra condițiilor rele de muncă în care cadrele didactice își desfășoară activitatea, asupra salariilor mici ale acestora. Însă manifestările din această zi țin să ne reamintească și faptul că o educație de calitate reprezintă cheia unei reușite profesionale. În mai multe țări, Zilele Profesorilor sunt destinate a fi zile speciale de apreciere a cadrelor didactice. Unele dintre ele sunt sărbătorite la sfârșitul săptămânii, în timp ce altele sunt celebrate în timpul zilelor lucrătoare, exact pe 5 octombrie. Ziua Mondială a Educației este foarte importantă. Esențială pentru societate. Ni se dă șansa să fim educați! Și ar trebui să fim conștienți cât de norocoși suntem!

Educația reprezintă un tot unitar, o legătură stransă - profesor și elev. Unul fără altul nu se poate. La mulți ani profesori, la mulți ani elevi!

Spunea un proverb vechi chinezesc :

„Educatorul este cel care deschide poarta, dar cel care are puterea să intre este elevul!” Hai să facem în așa fel ca la noi în România să fie din nou valabile vorbele din bătrâni: "Ai carte, ai parte!"

DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA GRĂDINIȚĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

EMILIA CUCURUZAC
DIRECTOR, GRĂDINIȚA CREȘĂ INCLUZIVĂ „GUGUȚĂ”,
MUNICIPIUL UNGHENI, REPUBLICA MOLDOVA

Rezumat

Articolul abordează importanța promovării diversității și incluziunii în educația timpurie, evidențiind rolul esențial al grădiniței în formarea unor atitudini de toleranță, empatie și respect față de diferențele individuale. Se subliniază necesitatea adaptării practicilor educaționale la nevoile variate ale copiilor, în vederea asigurării egalității de șanse și a participării active a fiecărui preșcolar la procesul educațional.

Cuvinte-cheie: diversitate, incluziune, educație timpurie, egalitate de șanse, adaptare curriculară, empatie

1. Introducere

Societatea contemporană, caracterizată prin mobilitate, multiculturalitate și dinamism social, impune adaptarea procesului educațional la o realitate tot mai diversă. Grădinița reprezintă primul mediu instituțional în care copilul intră în contact cu alți semeni diferiți din punct de vedere cultural, lingvistic, social sau al abilităților. În acest context, promovarea diversității și a incluziunii devine o **prioritate** pentru educatori, care au misiunea de a asigura fiecărui copil dreptul la dezvoltare și participare deplină, într-un mediu sigur și stimulativ.

2. Conceptul de diversitate în educația timpurie

Diversitatea se referă la totalitatea diferențelor care caracterizează indivizii dintr-un grup – de la particularități biologice și cognitive, până la diferențe de cultură, religie, limbă, gen, nivel socio-economic sau stil de învățare.

La vârsta preșcolară, aceste diferențe devin evidente în ritmul de învățare, în modurile de exprimare sau în capacitatea de relaționare.

În loc să fie percepută ca o provocare, **diversitatea trebuie valorificată ca o resursă educațională**, care îmbogățește experiențele copiilor și stimulează dezvoltarea competențelor socio-emoționale.

Astfel, diversitatea nu este o excepție, ci o **realitate firească** a oricărui grup de copii.

2.1. Forme de manifestare a diversității la vârsta preșcolară

La grădiniță, diversitatea se poate observa în mai multe dimensiuni:

- **Diversitatea ritmurilor de învățare:** unii copii asimilează rapid informațiile, alții au nevoie de repetiții, jocuri de consolidare sau explicații vizuale.
- **Diversitatea limbajului:** unii copii pot avea o exprimare bogată, alții întâmpină dificultăți de pronunție sau provin din familii bilingve.
- **Diversitatea socio-culturală:** copiii pot proveni din medii culturale diferite, cu tradiții, obiceiuri și valori variate, ceea ce îmbogățește experiența grupului.
- **Diversitatea emoțională:** fiecare copil are un temperament diferit – unii sunt mai activi și curioși, alții mai retrași și sensibili.
- **Diversitatea abilităților:** unii copii excelează în activități artistice, alții în domeniul științific, matematic sau motric.

2.2. De la provocare la oportunitate

Pentru cadrul didactic, diversitatea poate părea o provocare, mai ales atunci când diferențele între copii sunt mari. Cu toate acestea, **abordarea incluzivă transformă diferențele în**

resurse educaționale, oferind oportunități valoroase de învățare pentru toți.

În loc să uniformizeze activitățile, educatorul creează contexte în care fiecare copil poate contribui în funcție de propriile puncte forte.

De exemplu:

- un copil cu o bună coordonare motrică poate fi implicat în activități de mișcare care îi ajută și pe ceilalți;
- un copil timid poate fi sprijinit să-și exprime ideile prin desen sau povestire individuală;
- un copil provenit dintr-o altă cultură poate prezenta colegilor o tradiție sau o poveste specifică familiei sale.

Astfel, **diferențele devin prilejuri de învățare și cooperare.**

2.3. Strategii practice pentru valorizarea diversității

Educatorul are un rol esențial în transformarea diversității într-o experiență pozitivă. Câteva practici concrete care pot fi integrate în activitatea zilnică sunt:

1. **Observarea atentă și individualizarea activităților** – identificarea intereselor și nevoilor fiecărui copil pentru a adapta sarcinile didactice.
2. **Utilizarea metodelor variate** – activități vizuale, auditive, kinestezice, experimentale, pentru a răspunde diferitelor stiluri de învățare.
3. **Promovarea jocurilor cooperative** – jocuri în care succesul depinde de colaborarea tuturor copiilor, nu de competiție.
4. **Activități multiculturale** – organizarea de „zile tematice” dedicate obiceiurilor, sărbătorilor sau cântecelor din diverse culturi.
5. **Lecturi și povești incluzive** – alegerea unor texte care prezintă personaje diferite ca aspect, limbă, abilități sau context social.
6. **Mediu educațional flexibil** – amenajarea colțurilor de activitate astfel încât fiecare copil să se poată exprima liber, în funcție de preferințe și competențe.

2.4. Impactul asupra dezvoltării copiilor

Valorificarea diversității contribuie la:

- **dezvoltarea empatiei** și a capacității de a înțelege puncte de vedere diferite;
- **formarea spiritului de echipă** și a cooperării;
- **stimularea încrederii în sine**, prin recunoașterea și aprecierea unicității fiecărui copil;
- **pregătirea pentru viață într-o societate diversă și democratică.**

Astfel, grădinița devine un microcosmos al societății, unde copilul învață să trăiască împreună cu ceilalți, să respecte diferențele și să le perceapă ca surse de învățare și bucurie.

3. Educația incluzivă – principii și valori

Educația incluzivă este procesul prin care sistemul educațional se adaptează pentru a răspunde **nevoilor fiecărui copil**, nu invers.

Ea se bazează pe câteva principii fundamentale:

- **Egalitatea de șanse** – toți copiii au dreptul la educație de calitate în condiții echitabile, indiferent de particularitățile individuale;
- **Participarea deplină** – fiecare copil este implicat activ în activitățile de învățare potrivit potențialului său;
- **Acceptarea diversității** – diversitatea este privită ca o resursă, nu ca o problemă / diferențele sunt privite ca oportunități de învățare;
- **Colaborarea** – între educatori, părinți, specialiști și comunitate;
- **Flexibilitatea educațională** – adaptarea strategiilor, conținuturilor și mediului educațional pentru a răspunde nevoilor variate.

Educația incluzivă presupune o **schimbare de perspectivă**: de la ideea de integrare (copilul trebuie să se adapteze grădiniței) la ideea de incluziune (grădinița se adaptează copilului).

4. Rolul educatorului în promovarea incluziunii

Educația incluzivă devine realitate doar prin implicarea conștientă și activă a **educatorului**, care reprezintă elementul-cheie în procesul de formare a unei culturi educaționale bazate pe respect, echitate și cooperare.

Educatorul nu este doar un transmițător de cunoștințe, ci **mediator între copil, familie și grupul educațional**, un **model de comportament empatic** și un **promotor al diversității**.

Într-un colectiv preșcolar, educatorul este cel care creează punți de legătură între copii, facilitează înțelegerea și acceptarea diferențelor și construiește un climat socio-emoțional sigur și stimulativ.

4.1. Competențele educatorului incluziv

Pentru a răspunde nevoilor unui grup divers de copii, educatorul are nevoie de un set complex de competențe profesionale și personale:

- **Empatie și deschidere față de diversitate** – capacitatea de a înțelege și respecta trăirile, nevoile și particularitățile fiecărui copil.
Exemplu practic: În situația în care un copil evită participarea la activități de grup, educatorul îi poate oferi o sarcină individuală, ușoară și pozitivă (de exemplu, să împartă creioanele colegilor), pentru a-l ajuta să se simtă util și acceptat.
- **Abilități de comunicare interculturală** – înțelegerea valorilor și obiceiurilor diferitelor culturi și transmiterea acestora copiilor prin activități pozitive.
Exemplu practic: Organizarea unei „Săptămâni a diversității”, în care fiecare copil prezintă o tradiție, un salut sau un cântec specific familiei sale.
- **Capacitatea de adaptare a activităților și a mediului de învățare** – utilizarea unor metode variate pentru a permite tuturor copiilor să participe activ, indiferent de ritmul sau stilul de învățare.
Exemplu practic: Dacă un copil are dificultăți de pronunție, educatorul poate include exerciții de respirație și jocuri de dicție în rutina zilnică, transformând sprijinul individual într-o activitate plăcută pentru întregul grup.
- **Spirit de colaborare și implicare comunitară** – parteneriatul cu părinții, colegii și specialiștii (psihopedagog, logoped, consilier) este esențial pentru progresul fiecărui copil.
Exemplu practic: În cazul unui copil cu nevoi speciale, educatorul colaborează cu logopedul pentru a crea fișe adaptate și informează părinții despre progresele copilului.

4.2. Practici pedagogice incluzive în grădiniță

În contextul educației timpurii, practicile incluzive presupun integrarea unor **strategii didactice flexibile**, care promovează participarea activă a tuturor copiilor. Câteva exemple concrete:

1. **Povești și lecturi despre prietenie și toleranță**
Povestea devine un instrument excelent pentru a transmite valori precum acceptarea, respectul și empatia.
Exemplu: După lectura poveștii „Ursulețul care voia să fie altfel”, educatorul poate discuta cu copiii despre ce îi face unici și frumoși pe fiecare în parte.
2. **Jocuri de rol și dramatizări**
Acestea le oferă copiilor ocazia să experimenteze situații din viața reală și să învețe să se pună „în pielea celuilalt”.
Exemplu: Jocul „O zi în pantofii altuia” – copiii trag la sorți roluri (copil timid, copil cu ochelari, copil nou venit în grup) și discută la final cum s-au simțit în acea postură.
3. **Adaptarea sarcinilor didactice**
Educatorul poate ajusta activitățile astfel încât fiecare copil să aibă șansa de a reuși.
Exemplu: Într-o activitate de colorat, un copil cu motricitate fină redusă poate primi un desen cu contururi mai groase, iar unul mai avansat poate adăuga detalii suplimentare.
4. **Activități multiculturale și tematice**
Promovarea valorilor culturale diverse stimulează curiozitatea copiilor și respectul reciproc.

Exemplu: Organizarea „Zilei lumii” – fiecare copil aduce un obiect, o imagine sau o gustare specifică unei țări; împreună se discută despre asemănări și diferențe.

5. **Amenajarea unui mediu educațional incluziv**

Spațiul de învățare trebuie să ofere acces, siguranță și oportunități egale pentru toți copiii.

Exemplu: Așezarea mobilierului astfel încât să permită mișcarea liberă, etichetarea colțurilor de activitate în limbile vorbite de copii, crearea unui „colț al emoțiilor” unde copiii pot exprima cum se simt.

6. **Încurajarea cooperării, nu a competiției**

Activitățile în echipă, unde rezultatul final depinde de contribuția tuturor, consolidează sentimentul de apartenență.

Exemplu: Construirea împreună a unei machete de oraș sau a unui colaj comun, în care fiecare copil adaugă un element propriu.

4.3. **Relația educator–familie: parteneriat pentru incluziune**

Educația incluzivă nu se limitează la sala de grupă. **Colaborarea constantă cu familia** este esențială pentru continuitatea intervențiilor educative.

Educatorul are datoria de a comunica deschis cu părinții, de a-i implica în activități și de a promova o cultură a încrederii reciproce.

Exemple de bune practici:

- organizarea „Ședințelor tematice de învățare în familie”, unde părinții participă la ateliere cu copiii;
- realizarea unui „Jurnal al grupei” cu fotografii și activități săptămânale, pentru ca părinții să vadă progresele fiecărui copil;
- implicarea părinților în proiecte educative (ex. „Copilul meu citește cu mine” sau „Povestea familiei mele”).

4.4. **Educatorul – model de comportament incluziv**

Copiii învață prin **observație și imitație**, de aceea educatorul trebuie să fie un exemplu de respect, empatie și echitate. Modul în care el se adresează copiilor, cum reacționează la greșeli, cum mediază conflictele – toate acestea transmit mesaje educative puternice.

Exemplu: Atunci când doi copii se ceartă, educatorul nu etichetează („Tu ești obraznic”), ci ghidează dialogul: „Cum putem rezolva situația ca să fie bine pentru amândoi?”. Astfel, copiii învață regulile respectului și ale comunicării asertive.

Prin atitudinea, competențele și strategiile sale, **educatorul devine arhitectul incluziunii** la nivelul grădiniței. Fiecare gest, fiecare activitate, fiecare decizie contribuie la construirea unui mediu educațional în care **fiecare copil este văzut, ascultat și valorizat**.

Un educator incluziv nu caută uniformitatea, ci **frumusețea diferențelor**, transformând grădinița într-un loc al prieteniei, al cooperării și al respectului reciproc.

5. **Beneficiile unei educații incluzive**

Implementarea educației incluzive în instituțiile preșcolare aduce beneficii semnificative:

- **Pentru copii:** dezvoltarea empatiei, a cooperării, a respectului față de ceilalți și a stimei de sine; consolidarea sentimentului de apartenență la grup, formarea capacității de a accepta diferențele și de a se adapta diverselor situații sociale; dezvoltarea abilităților de comunicare, a încrederii în propriile forțe și a motivației pentru învățare; crearea unui climat emoțional pozitiv care stimulează curajul de a încerca și de a greși fără teama de a fi judecat.
- **Pentru educatori:** dezvoltarea profesională prin abordări inovatoare, creșterea competențelor profesionale și a capacității de adaptare pedagogică; îmbunătățirea abilităților de observare și evaluare a progresului individual al copiilor; diversificarea metodelor didactice și dezvoltarea spiritului reflexiv; crearea unei perspective educaționale bazate pe echitate, care contribuie la formarea unei identități profesionale mature, flexibile și responsabile.

- **Pentru părinți și comunitate:** întărirea relațiilor de parteneriat și formarea unei culturi a respectului și solidarității, formarea unei generații tolerante și responsabile; creșterea gradului de implicare a părinților în procesul educativ și conștientizarea importanței colaborării cu instituția preșcolară; dezvoltarea unei comunități educaționale care susține diversitatea, încurajează voluntariatul și promovează egalitatea de șanse pentru toți copiii.

Educația incluzivă nu înseamnă doar acceptarea copiilor diferiți, ci **crearea unui spațiu în care fiecare copil se simte valorizat și capabil** să contribuie la viața grupului. Ea contribuie la formarea unei **culturi școlare bazate pe respect, cooperare și responsabilitate socială**, pregătind copiii pentru viață într-o societate democratică, diversă și solidară.

Prin educație incluzivă, grădinița devine nu doar un loc de învățare, ci un **laborator al conviețuirii**, în care copiii învață să aprecieze unicitatea celorlalți și să se dezvolte împreună, în spiritul toleranței și al respectului reciproc.

6. Concluzii

Diversitatea și incluziunea reprezintă **valori fundamentale** ale educației moderne. La nivelul grădiniței, acestea se reflectă în modul în care educatorul planifică, comunică, relaționează și creează oportunități de învățare pentru toți copiii.

A promova incluziunea înseamnă a oferi **fiecărui copil o șansă reală la dezvoltare** și a construi, încă din primii ani de viață, o societate bazată pe respect, echitate și empatie.

Educația incluzivă nu este doar un concept teoretic, ci o **atitudine zilnică**, o formă de respect față de unicitatea fiecărui copil. În activitatea educativă de zi cu zi, incluziunea se reflectă în felul în care educatorul privește copiii – nu prin prisma limitelor, ci a **potențialului** lor. Fiecare copil are dreptul de a fi ascultat, de a se simți important și de a contribui la viața grupului, indiferent de abilități, origine sau ritm de dezvoltare.

Rolul educatorului este unul profund uman: acela de a **ghida, sprijini și inspira**, de a construi punți între copii și de a le arăta că diferențele nu separă, ci îmbogățesc. O grădiniță care practică incluziunea devine un spațiu al armoniei, unde copiii învață nu doar litere și cifre, ci și **bunătatea, cooperarea și respectul reciproc**.

Într-o lume tot mai diversă, educația timpurie are misiunea de a cultiva valori durabile.

Incluziunea, trăită zilnic prin gesturi mici – o vorbă caldă, o încurajare, o adaptare atentă a unei sarcini – contribuie la formarea unor viitori adulți empatici, responsabili și deschiși către ceilalți.

În concluzie, a promova diversitatea și incluziunea la grădiniță înseamnă **a investi în oameni**, în viitorul unei societăți mai bune. Este un proces continuu, care începe cu fiecare copil, cu fiecare educator și cu fiecare comunitate care alege să creadă că **fiecare voce merită auzită, fiecare copil merită o șansă, iar fiecare diferență merită respectată**.

Bibliografie

1. Booth, T. & Ainscow, M. (2011). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Bristol: CSIE.
2. Florian, L. (2014). *Reimagining Special Education: Why New Approaches are Needed*. Routledge.
3. Ministerul Educației (2021). *Ghid metodologic pentru educația incluzivă în învățământul preșcolar*. București.
4. UNICEF România (2020). *Educația incluzivă – pentru toți copiii, fără excepție*.
5. Rădulescu, M. (2022). *Educația timpurie și provocările incluziunii*. Revista „Didactica Pro”, nr. 3, pp. 45–49.

Surse din Republica Moldova

1. UNICEF Moldova. (2024). *Inclusion of children with special educational needs in the education system*. (Raport). Disponibil online. [unicef.org](https://www.unicef.org)

2. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. (2024). „Incluziunea educațională a copiilor, pe agenda MEC”. Comunicat de presă. edu.gov.md
3. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. (2025). „Învățăm împreună!” – campanie națională de sensibilizare și promovare a educației incluzive. [Ministerul Educației și Cercetării](#)
4. Fondul de Investiții Sociale din Moldova. (2024). Proiectul „Enhancing access and participation of children in early childhood education and childcare in Moldova”. [Fondul de Investiții Sociale](#)
5. Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. (2025). „Planul-cadru pentru învățământul preșcolar”. [Ministerul Educației și Cercetării](#)

Surse internaționale

1. Linda Florian. (2014). *Reimagining Special Education: Why New Approaches are Needed*. Routledge.
2. Tony Booth & Mel Ainscow. (2011). *Index for Inclusion: Developing Learning and Participation in Schools*. Bristol: Centre for Studies on Inclusive Education.
3. UNICEF. (2018). „Moldova has one of the highest preschool enrollment rates” (raport și analiză). unicef.org
4. Keystone Moldova / Step by Step Moldova. (2015-2016). „Piloting inclusive education models for preschool children in Moldova”.

ESEU „DIVERSITATE ȘI INCLUZIUNE LA GRĂDINIȚĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE”

**ECATERINA RASTROȘAN
EDUCATOR-METODIST, GRĂDINIȚA CREȘĂ INCLUZIVĂ „GUGUȚĂ”,
MUNICIPIUL UNGHENI, REPUBLICA MOLDOVA**

Educația incluzivă reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale școlii moderne, fiind expresia unei societăți care respectă drepturile fiecărui copil (UNESCO, 2020).

La nivelul educației timpurii, aceasta capătă un rol esențial, deoarece grădinița constituie prima etapă dintr-un lung proces de formare a individului, momentul în care copilul descoperă lumea și învață să se raporteze la ea. În cadrul grădiniței, copilul își formează primele deprinderi de socializare, primele valori și atitudini față de ceilalți. În acest context, diversitatea și incluziunea devin nu doar concepte pedagogice, ci principii fundamentale ale unei educații de calitate, bazate pe respect, empatie și dreptul fiecărui copil de a fi văzut și valorizat (Tomlinson, 2017).

Diversitatea este prezentă în fiecare grup de copii. Nici un copil nu seamănă cu altul – fiecare are propriul ritm de dezvoltare, propria sensibilitate, propriile interese și experiențe de viață (Cameron&Moss, 2011). Într-o grupă de grădiniță pot exista copii proveniți din medii socio-culturale diferite, copii cu nevoi speciale, copii care vorbesc altă limbă maternă sau cu stiluri de învățare diferite.

Această diversitate devine o resursă educațională dacă este valorificată corespunzător. De exemplu, atunci când un copil care vorbește altă limbă prezintă un cântec specific culturii sale, ceilalți copii învață despre respect, toleranță și curiozitate față de diferențe.

La grădiniță, incluziunea se manifestă prin modul în care educatorul reușește să valorifice diversitatea grupului. Copiii învață unii de la alții, iar diferențele devin surse de învățare, nu motive de excludere.

A privi diversitatea ca pe o provocare înseamnă a limita potențialul educațional al grupului, iar a o privi ca pe o resursă înseamnă a transforma fiecare diferență într-o oportunitate de învățare. Copiii învață unii de la alții prin cooperare, prin joc și prin acceptare. Atunci când un copil provine dintr-o altă cultură și este invitat să arate un joc sau un dans tradițional, colegii săi nu doar participă cu entuziasm, ci învață să fie răbdători, să asculte și să respecte diferențele. Astfel, experiența devine o lecție practică despre colaborare, empatie și aprecierea valorilor celorlalți.

Într-o activitate de construcție cu cuburi, un copil cu autism poate avea nevoie de mai mult timp pentru a finaliza o construcție sau de instrucțiuni pas cu pas. În loc să fie izolat, colegii săi pot fi încurajați să-l ajute și să colaboreze cu el, observând metode diferite de organizare și planificare. În acest mod, toți copiii învață răbdarea, flexibilitatea și respectul pentru ritmul fiecăruia, iar copilul cu autism se simte valorizat și implicat activ în grup.

În timpul unei activități de pictură, un copil cu ADHD poate fi foarte energic și poate trece rapid de la o sarcină la alta. În loc să fie marginalizat, educatorul poate organiza activitatea astfel încât copilul să aibă roluri dinamice, cum ar fi distribuirea materialelor sau colorarea unor zone mari, iar colegii pot fi implicați să lucreze împreună, să colaboreze și să-și coordoneze eforturile. Astfel, întreaga grupă învață despre adaptare, răbdare și valorizarea diferitelor talente.

Într-un joc de rol sau activitate de povestire, un copil cu dificultăți de exprimare poate folosi desene, gesturi sau obiecte pentru a-și transmite ideile. Colegii pot fi încurajați să interpreteze și să răspundă creativ, iar educatorul poate facilita conversația, explicând tuturor că există multe moduri de a comunica. Toți copiii învață astfel să asculte activ, să fie empatici și să aprecieze contribuțiile fiecăruia, indiferent de forma lor de exprimare.

Dacă în grupă este un copil timid sau cu dificultăți de relaționare poate fi implicat într-un proiect de grup, cum ar fi alcătuirea unei povești colective sau realizarea unei lucrări artistice comune. Educatorul poate atribui fiecărui copil o sarcină clară și importantă, astfel încât copilul mai retras să contribuie în mod vizibil și să simtă că face parte din echipă. Grupul învață să accepte ritmul și stilul fiecărui coleg, iar copilul în cauză câștigă încredere și sentimentul apartenenței.

Educația incluzivă este adesea percepută ca o simplă integrare a copiilor cu nevoi speciale, însă, în esență, incluziunea înseamnă mult mai mult: înseamnă ca fiecare copil, indiferent de particularitățile sale, să fie parte activă a comunității educaționale. Este o abordare bazată pe echitate, nu pe uniformitate.

Educatorul este mediatorul între copil, familie și grupul educațional și devine model de acceptare a diferențelor (Ainscow, 2005). Incluziunea presupune adaptarea activităților didactice astfel încât fiecare copil să poată participa activ, să se poată exprima și să reușească. Un copil care învață mai lent nu este marginalizat, ci sprijinit prin metode adecvate, primește sarcini adaptate la ritmul său. Un copil mai emotiv este încurajat cu blândețe prin feedback pozitiv și sprijin afectiv, iar unul energic primește sarcini care îi canalizează pozitiv energia. Activitățile de grup sunt structurate pentru a stimula cooperarea, nu competiția, iar materialele didactice sunt diversificate, pentru a răspunde stilurilor diferite de învățare.

Incluziunea nu se realizează prin simple documente sau directive, ci prin atitudinea zilnică a educatorului, prin felul în care el se adresează copiilor, gestionează conflictele, promovează cooperarea și încurajează unicitatea fiecăruia.

Într-o lume educațională tot mai complexă, educatorul are rolul unui arhitect al incluziunii. El construiește un mediu sigur, deschis și cald, unde fiecare copil se simte apreciat, sprijinit și valorizat.

Educația incluzivă începe cu privirea educatorului – cu modul în care el vede copilul, nu prin lipsurile lui, ci prin potențialul său.

Practici simple pot face diferența: folosirea poveștilor despre prietenie și acceptare, crearea de jocuri de cooperare în loc de competiție în care copiii învață să se pună în locul celuilalt, implicarea tuturor copiilor în activități comune, desfășurarea diverselor proiecte tematice despre culturi diferite și tradiții locale, adaptarea materialelor didactice și a activităților artistice la abilitățile fiecărui copil. De exemplu, un copil care nu poate participa la dans poate fi cel care cântă melodia; un copil care se exprimă greu verbal poate desena ceea ce simte. Astfel, fiecare copil are un rol, o contribuție, o șansă de afirmare.

Pentru copiii cu mobilitate redusă, activitățile fizice sau de joc pot fi adaptate astfel încât să participe activ la tot ce face grupa. De exemplu, într-un joc de construire sau de aranjare a materialelor, copilul poate fi responsabil cu selectarea pieselor, organizarea lor pe mese sau coordonarea colegilor prin instrucțiuni verbale. Astfel, copilul contribuie efectiv la activitate și învață să coopereze, iar ceilalți copii învață despre empatie și adaptarea activităților pentru colegii cu dizabilități fizice.

În activitățile de exprimare artistică sau narativă, copilul care vorbește puțin sau deloc poate fi încurajat să folosească desenul, simboluri, gesturi sau carduri ilustrative pentru a-și exprima emoțiile și ideile. De exemplu, la crearea unei povești colective, copilul poate desena o scenă pe care colegii o includ în narațiune. Aceasta dezvoltă abilitățile de comunicare nonverbală și implicarea activă a tuturor copiilor.

Pentru copii care se implică greu sau se emoționează rapid, educatorul poate organiza activități structurate pe pași mici, cu sarcini clare și roluri alternante. De exemplu, la un joc de cooperare, copilul poate avea inițial roluri mai simple (cum ar fi sortarea materialelor sau aducerea obiectelor), apoi treptat poate participa la sarcini mai complexe. Această metodă încurajează autoreglarea emoțională și dezvoltarea încrederii, iar colegii învață să fie răbdători și să sprijine progresul fiecărui copil.

Incluziunea nu se oprește la ușa grădiniței. Ea se extinde în familie și în comunitate. Comunicarea sinceră și colaborarea cu părinții stau la baza reușitei copilului. Un educator incluziv îi implică pe părinți în activități, le explică importanța respectării diferențelor și le oferă sprijin atunci când este nevoie.

Implicarea părinților și a comunității este esențială pentru succesul incluziunii. Comunicarea și parteneriatul între educatori și părinți sprijină dezvoltarea copilului și promovează valori precum solidaritatea și respectul pentru diversitate (Smith, 2019).

De asemenea, comunitatea locală joacă un rol important: prin proiecte comune, campanii de conștientizare sau parteneriate educaționale, se pot crea medii care sprijină diversitatea și promovează valori precum toleranța și solidaritatea.

O grădiniță incluzivă nu este benefică doar pentru copiii cu nevoi speciale, ci pentru toți copiii. Ea dezvoltă empatia, spiritul de echipă, încrederea în sine și respectul reciproc. Copiii care cresc într-un mediu incluziv învață că diferențele nu sunt bariere, ci modalități de a descoperi lumea din mai multe perspective.

Pentru educator, incluziunea devine o sursă de creștere profesională și personală – o provocare care aduce satisfacția de a vedea fiecare copil progresând în ritmul propriu. Pentru părinți și comunitate, este o dovadă de responsabilitate și umanitate.

Diversitatea și incluziunea sunt valori fundamentale ale educației moderne și se reflectă în modul în care educatorul planifică, comunică și relaționează cu grupul de copii. Educația incluzivă nu se limitează la integrarea copiilor cu nevoi speciale, ci presupune crearea unui mediu în care fiecare copil se simte valorizat și capabil să contribuie la viața colectivă.

„Diversitate și incluziune la grădiniță – o șansă pentru fiecare” nu este doar o temă pedagogică, ci un crez educațional. În fiecare zi, prin gesturile și deciziile sale, educatorul poate construi o lume mai dreaptă, mai deschisă și mai empatică. Grădinița devine astfel primul loc unde copilul învață nu doar litere și cifre, ci lecția fundamentală a vieții: aceea că toți suntem diferiți, dar egali în valoare.

„Incluziunea nu este doar o metodă didactică, ci o atitudine. A fi educator incluziv înseamnă a vedea în fiecare copil o lume unică, care merită descoperită și sprijinită.”

Adevărata incluziune începe atunci când, prin gesturile și deciziile sale zilnice, educatorul construiește o grădiniță unde diversitatea este sărbătorită, iar fiecare copil primește șansa de a se dezvolta armonios și responsabil, se simte văzut, înțeles și iubit – când grădinița devine un loc al bucuriei de a fi împreună, în diversitate.

TOAMNA PRIN OCHII COPIILOR- O ȘANSĂ PENTRU FIECARE

TULBU ELIZAVETA
GRĂDINIȚA DE COPII NR.110
CHIȘINĂU, REPUBLICA MOLDOVA

Relevanța subiectului: Natura! Lasă o amprentă adâncă, de nespus asupra sufletului unui copil, deoarece strălucirea și diversitatea ei îi ating simțurile. Copaci, păsări, nori, bălți după ploaie, un curcubeu colorat- toate acestea atrag atenția copiilor.

În acest sens ne confruntăm cu sarcina dificilă de a educa copiii, ceea ce înseamnă ai aduce în lumea valorilor umane- bunătatea, frumusețea și adevărul, pe baza conceptului de educație preșcolară. Toamna este una dintre cele mai favorabile perioade ale anului pentru observarea schimbărilor din natură. Când studiază fenomenele naturale, adulții și copiii acordă atenție numeroaselor semne ale acestui anotimp minunat, învață să urmărească legăturile dintre ele și se familiarizează cu natura toamna.

Proiectul: „Toamna prin ochii copiilor”

Tipul proiectului: informativ, creativ și colaborativ.

Participarea la proiect: director, cadre didactice, părinți și copii.

Perioada de implementare a proiectului: 15 septembrie 2025-31 octombrie 2025.

Obiective:

- Crearea condițiilor pentru dezvoltarea abilităților cognitive și creative ale copiilor și părinților prin elaborarea unui proiect comun.
- Dezvoltarea socială și personală a preșcolarilor prin activități creative comune, între copii și părinți.
- Învățarea copiilor să stabilească conexiuni și interacțiuni cu natura, dezvoltând conștientizarea mediului, încurajând o atitudine umană față de natură.
- Dezvoltarea creativității și a colaborării în familie.

Etapele proiectului- 1 etapă- Pregătirea

Lucrul cu părinți:

1. Informarea părinților despre proiect, discutarea temei proiectului, identificarea opțiunilor pentru prezentarea proiectului.
2. Colectarea informațiilor, lucrul cu literatura metodică și elaborarea unui plan de proiect.
3. Colectarea materialelor din natură pentru activități practice.
4. În weekend- Plimbare de toamnă.
5. Consultație pentru părinți „Frumusețea toamne prin intermediul lucrărilor practice.”

Lucrul cu copii:

1. Selectarea literaturii metodice
2. Elaborarea planului pentru activitate. Observări în natură.
3. Observări în natură.
4. Selectarea materialelor din natură, ilustrații.

Etapa 2- de bază (practică)

Lucrul cu părinții:

1. Acasă, realizați cu copii lucrări din materiale din natură.
2. Pregătiți creații plastice pentru expoziție.
3. Realizarea unui ziar de perete „O, ce frumoasă e toamna”

Lucrul cu copii:

1. Plimbări prin curtea grădiniței.
2. Ascultarea înregistrării audio a pieselor „Anotimpurile” și „Toamna de Piotr Ceaikovski.
3. Audierea și recitarea poeziilor, texte despre toamnă
4. Creativitatea artistică.
5. Jocuri didactice, de rol.

Etapa 3 -finală

1. Organizarea expoziției de meșteșuguri creative confecționate cu părinții și în cadrul instituției.
2. Prezentarea ziarului de perete „Versuri de toamnă- Frumusețea e aproape”.
3. Recital de poezii.
4. Balul Toamnei „Caleidoscopul Toamnei”.

Obiectivele realizate:

1. Dezvoltarea abilităților cognitive ale preșcolarilor prin activități practice de colaborare cu educatorii, părinții.
2. Implicarea părinților în procesul de creativitate, de lucru în grup, colaborarea cu grădinița.
3. Extinderea orizontului copiilor și consolidarea cunoștințelor despre schimbările sezoniere din natură, toamna.
4. Dezvoltarea creativității copiilor în diverse domenii(desen, colaj, modelare din materiale din natură).

Rezultatele proiectului:

Părinții au fost implicați în explorarea temei „Toamna”, încurajându-i să organizeze plimbări cu copii lor, să confecționeze împreună obiecte de artizanat folosind materiale din natură. Grădinița a găzduit o expoziție de lucrări aduse de copii, confecționate în cadrul activităților din: frunze, ghinzi caștani....cât și materiale reciclabile:hârtie, plasric, markere, vopsea, clei...Copiii au fost foarte mândri de capodoperele confecționate de ei.

Balul de toamnă:„Caleidoscopul Toamnei” a fost organizat de conducătorul muzical ca pe un spectacol teatral, muzical pentru părinți și copii.Evenimentul a inclus jocuri, teatralizare, concursuri cu părinții.

Ca urmare a activității educaționale, copiii au dezvoltat dorința de a-și extinde orizonturile pe această temă și au învățat să obțină plăcere estetică din experimentarea frumuseții și au devenit mai receptivi, mai emoționali.

Concluzie:

Pentru copii, toamna este un moment al minunilor și al descoperirilor, când lumea din jurul lor este viu colorată, plină de sunete noi și oferă numeroase oportunități de joacă și creativitate. Trăind toamna prin ochii copiilor, adulții pot redescoperi bucuria lucrurilor simple și pot învăța să aprecieze frumusețea naturii în fiecare aspect. Este datoria părinților și a cadrelor didactice să cultive acest interes, ajutându-i pe copii să exploreze și să înțeleagă lumea din jurul lor.

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA

Grădinița de copii nr.110

Activitate extracuriculară

„CALEIDOSCOPUL TOAMNEI,,

DIRECTOR: TULBU ELIZAVETA

EDUCATORI: STRATAN LUDMILA

MANCIU ALIONA

DATA: 15.10.2025

TEMA GLOBALĂ: „TOAMNA ȘI FRUMUSEȚILE EI,,

COMPETENȚE SPECIFICE:

***Explorarea și cunoașterea elementelor naturii prin activități practice și ludice.**

***Dezvoltarea creativității prin colaje,poezie,cântec și joc.**

***Formarea deprinderilor de colaborare și respect reciproc.**

UNITĂȚI DE COMPETENȚĂ:

***Observarea mediului înconjurător.**

***Exprimarea ideilor și emoțiilor prin mijloace artistice.**

***Participarea active la activități de grup**

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

COGNITIVE:

***Să recunoască și să denumească elemente specific toamnei(fructe,legume,Frunze,fenomene)**

***Să răspundă la ghicitori simple despre toamnă**

PSIHOMOTORII:

***Să realizeze o lucrare practică(expoziție,colaj din frunze sau pictură)**

***Să participe la jocuri de mișcare inspirate din natură**

SOCIO-AFECTIVE:

***Să coopereze în grupuri mici.**

***Să manifeste interes și bucurie pentru activitate.**

***Să respecte regulile jocurilor.**

SURSE: poezii,cântece și ghicitori de toamnă,Frunze,caștane,flori,imagini,planșe,povestiri scurte.

STRATEGII DIDACTICE:

- *Conversația euristică
- *Jocuri didactice și de rol.
- *Activități practice
- *Jocuri musicale.

Copii intră în sală pe fon muzical

EDUCATORUL:

-Dragi copii,bine ați venit la serbarea noastră.Astăzi vom porni într-o călătorie pe meleagurile colorate ale anotimpului toamna,acest anotimp ne aduce roade bogate și daruri minunate.Copilași dragălași ,la noi a venit cineva în oșpete.

Cum credeți cine este oaspetele nostru? Știți?

COPII: -Nu

EDUCĂTORUL: -Atunci eu vă dau câteva indicii, iar voi ghiciți cine este oaspetele nostrum de astăzi.

A pășit peste câmpii

Peste condri aurii

Strugurii i-a îndulcit

Tare mult a mai muncit

Țara a îmbelșugat

Roadele le-a adunat

Cât privești cu ochii-n raze

Bogăție și culoare!

EDUCATORUL: -Cum credeți cine este copii?

COPII: -Zâna Toamnă

ZÂNA TOAMNĂ:

„Eu sunt Toamna roditoare,

Vin la voi cu sărbătoare,

Cu recoltet și bucate,

Fructe dulci și sănătate.

Frunza galbena coboară

Vântul lin o poartă iară

Struguri dulci și mere coapte

Pun pe masa bucurate

Vă aduc cu bucurie
Rod bogat din camp și vie
Să trăim cu sănătate
În iubire și dreptate.

EDUCATORUL Sunteți bucuroși că a venit Zâna Toamnă la voi?

COPII DA

EDUCATORUL: Atunci haideți să dansăm împreună cu ea „Valsul Tomanei,,

DANS „VALSUL TOAMNEI,,

EDUCATORUL: „Bate vântul cad ușor

Leagănă Frunze de dor

Pe faimosul meu meleag

Toamna a venit în prag

Păsări stol trec călătoare

Și se mistuiesc în zare,

Se îndreaptă către soare,

Lăsând țara roditoare.

SOARELE: Salut prieteni!

Scald cu raze aurii

Vii, livezi,întregi câmpii

Fructele le îndulcesc

Strugurii înveselesc

V-am adus azi la serbare

Trei zâne frumoase tare

Fiițele toamnei se numesc

Doar cei isteți le ghicesc!

ZÂNA SEPTEMBRIE: Prima lună sunt de toamnă,
Când copii merg la școală
Îndulcesc strugurii din vii
Ghiciți cine sunt copii.

COPII Septembrie!

ZÂNA OCTOMBRIE: Vântișorul eu pornesc
Frunzele le ruminesc
Ele cad ușor pe rând
Covoraș ușor lăsând!
Cine sunt eu?

COPII: Octombrie

ZÂNA NOIEMBRIE : Eu vin cu brumă și-s tăcută,

Cu ploaie rece,maruntă,
Adorm câmpul,în veghez,
Și iernii prag îl așez.

COPII: Noiembrie

TOATE ZÂNELE: Suntem fiicele Toamnei
Vestitoare de roade și culoare,
Cu soare,Frunze,ploi ușoare
Aducem lumii bucurie și splendoare.

EDUCATORUL:

-Dragi zâne, dar cine a venit cu voi?

ZÂNELE:

-Prietenele noastre,florile de toamnă.

CRIZANTEMELE :(3 fete)

Suntem Crizanteme mici și luminoase,
Dansăm cu vântul jucăușe și voioase.
Galbene,roșii,portocalii sau albe,

Împodobim grădina cu zâmbete calde
Chiar dacă plouă sau vântul ne adie
Strălucim mereu,aducem bucurie.

CÂNTECUL „CAD FRUNZE,

EDUCATORUL : Toamna vine bogată,
Cu roade dulci îndeslутată,
Fructe coapte,legume pline
Daruri multe pentru mine.

„ PARADA FRUCTELOR ȘI LEGUMELOR,,

ZÂNA TOAMNĂ: Iată mărul rumenit

MĂRUL: „Eu sunt mărul aurit

Toamna dulce m-a copt bine,

Sănătate duc spre tine!,,

ZÂNA TOAMNĂ: Iată părul zvelt și fin

PĂRUL: „Eu sunt părul cristalin

Parfumat și zâmbitor,

Îți aduc gustul ușor.,,

ZÂNA TOAMNĂ: Gutuia cu chip bălai.

GUTUIA: „Eu sunt gutuiul luminous

Cu strai de aur, sănătoas

Puțin acrișor mă găsești,

Dar în compot mă îndrăgești.

ZÂNA TOAMNĂ: Strugurii cu ciorchin bogat.

STRUGURELE: „Sunt strugure dulce,de soare cules

În ciorchine bogat, parfumat și ales
Dulce la gust și plin de culoare,
Vă aduc zâmbet și multă savoare.,,

ZÂNA TOAMNĂ: Dovleacul mare și rotund.

DOVLEACUL: „Eu sunt dovleac, port un belșug,
În plăcinte-s minunat,
Pe la mese-s lăudat.,,

ZÎNA TOAMNĂ: Varza mare, împăturită.

VARZA: „Eu sunt varza învelită,
În sarmale mă găsiți,
Pe toți mari și mici hrăniți.,,

ZÂNA TOAMNĂ: Ardeiul roșu, frumușel.

ARDEIUL ROȘU: „Eu sunt ardeiul voinicel,
Galben, verde, soșu foc,
În oală fac mare noroc.,,

ZÂNA TOAMNĂ:

CARTOFUL: „Eu sunt cartoful istețel,
Fiert, prăjit sau copt pe jar,
Pe masa sunt talisman.,,

ZÂNA TOAMNĂ: Morcivul mic și portocaliu

MORCOVUL: „Eu sunt morcovul hazliu
Ochilor le dau lumină,
În supă sunt vitamină.

EDUCATORUL: „Dragi copii, ce frumos am admirat astăzi fructele și legumele toamnei. Ele ne arată cât de bogată și drnică este natura în această perioadă. Roadele toamnei ne aduc sănătate, energie și bucurie.

Hai deți să păstrăm mereu în inimile noastre recunoștința pentru tot ce ne oferă toamna și să ne bucurăm de fiecare zi plină de culoare și gust!

Acuma vom dansa împreună o horă a prieteniei,

„HORA DORULUI,,

Felicitări tuturor pentru prezentările minunate și să nu uităm: toamna e mai frumoasă când o trăim împreună și cu zâmbetul pe buze.

„Există o armonie în toamnă și o strălucire în cerul ei, care nu poate fi regăsită de-a lungul verii, ca și cum n-ar putea fi, ca și cum n-ar fi fost vreodată”. – Percy Bysshe Shelley

ABORDAREA INTEGRATĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE MASĂ **- articol de specialitate -**

prof. înv. primar ALBULESCU CORNELIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR. 24 TIMIȘOARA

Școala trebuie să se adapteze și să ofere un mediu de învățare incluziv în care toți copiii să aibă posibilitatea să se dezvolte, să creeze parteneriate educaționale cu personal specializat, cu centrele de resurse și asistență educațională, ca profesorii din școli să devină ei înșiși agenți ai educației incluzive și, nu în ultimul rând, o colaborare mai strânsă cu părinții. În școala incluzivă au acces toți copiii unei comunități, este o școală deschisă, prietenoasă cu un curriculum flexibilizat, evaluarea este permanentă și formativă, parteneriatul educațional este un punct forte. Incluziunea încurajează școala să-și schimbe rolul său de școală „obișnuită”. În context educațional incluziunea presupune dezvoltarea de relații interpersonale deschise, pozitive între elevi, flexibilizarea programelor școlare, diversitatea strategiilor educaționale și asigurarea serviciilor de intervenție și suport pentru elevii cu cerințe speciale, promovarea egalității în drepturi și responsabilități pentru toți elevii, asigurarea accesului în mod egal la oportunități de învățare, parteneriat funcțional între școală și familie, implicarea activă a comunității în programele și activitățile dezvoltate de școli.

Particularități ale desfășurării educației incluzive:

- activități de învățare individualizată;
- activități de evaluare și adaptare curriculară;
- activități de intervenție recuperatorie individualizată;
- servicii pentru părinți;
- servicii pentru personalul didactic;

Integrarea școlară a copiilor cu cerințe educaționale speciale presupune :

- schimbări la nivel de școală;
- o atitudine pedagogică pozitivă a cadrelor didactice;
- un management al clasei care să faciliteze forme mai flexibile de instruire și de organizare a colectivului, cu accent pe activități în comun, pe grupe bazate pe interacțiune și comunicare între elevi;
- planuri de învățământ și programe școlare individualizate, adaptate la particularitățile fiecărui copil cu dizabilitate/cerințe speciale;
- adaptare materialelor și mijloacelor didactice;

- intervenție specifică de recuperare în echipă interdisciplinară;

Adaptarea conținuturilor educației, în condițiile aplicării incluziunii pentru copiii cu CES presupune stabilirea de obiective și activități concrete ținându-se cont de vârsta copiilor, de dificultățile sau tulburările lor, de experiența de viață a familiei, ruta școlară a elevilor, ambianța din școală, atitudinea și implicarea familiei, politica educațională adoptată la nivelul școlii, curriculum la decizia școlii, activitățile educative școlare și extrașcolare. Reușita activităților didactice în școala incluzivă este condiționată de diferențierea și adaptarea curriculumului școlar pe baza observațiilor și examinării cerințelor specifice ale fiecărui copil. Curriculum adaptat presupune o adaptare a conținuturilor, metodelor, mijloacelor și tehnicilor de lucru în activitățile instructiv – educative.

Atitudinea pozitivă zilnică a adultului, față de copilul cu dizabilități, îl poate ajuta efectiv în dezvoltarea capacităților de comunicare. Folosind eficient capacitățile noastre de comunicare, vom putea stimula modul de comunicare al copilului. Este foarte important ca un copil cu dizabilități să fie ajutat să devină cât mai independent posibil în toate acțiunile pe care le întreprinde.

Bibliografie:

- Borzea P.A.(2017), Integrare curriculară și dezvoltarea capacităților cognitive, Editura Polirom, București;
- Cucoș C.,(2014), Pedagogie-ediția a III-a revăzută și adăugită, Editura Polirom, București.

TEST – Aree și perimetre pentru triunghiuri și patrulatereProf. LOREDANA TELEAGĂ
LICEUL CU PROGRAM SPORTIV, BACĂU

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru max. 50 minute. Rezolvări complete. Se dau 10p din oficiu.

PARTEA I 30 p

- 5p 1. Terenul în formă de pătrat cu latura=8m are perimetrul=-----și aria=-----
 5p 2. Dreptunghiul cu dimensiunile de 4cm și 9cm are perimetrul=-----și aria=-----
 5p 3. Câți cm^2 are romb cu diagonalele de 3cm și 7cm ? -----
 5p 4. Paralelogramul cu dimensiunile de 5cm și 2cm are perimetrul=-----
 5p 5. O parcelă în formă de trapez cu B=34 m b= 19m și h= 10m are aria=-----
 5p 6. Triunghiul cu B=15cm și h=8cm are aria=-----

PARTEA II 30p

- 5p 1. O grădină în formă de pătrat are perimetrul= 76m. Aria =-----
 5p 2. Un romb cu perimetrul = 20 cm are înălțimea = 3cm. Aria romb=-----
 5p 3. Un triunghi dreptunghic are o catetă de 11cm și un unghi=45°. Aria triunghi=-----
 5p 4. Un dreptunghi cu aria=50 cm^2 are o dimensiune de două ori mai mică decât cealaltă.
 Perimetrul dreptunghiului este =-----
 10p 5. Un paralelogram cu laturile de 16 cm și 10cm are un unghi de 30°. Cât poate fi aria sa?
 Dar perimetrul?

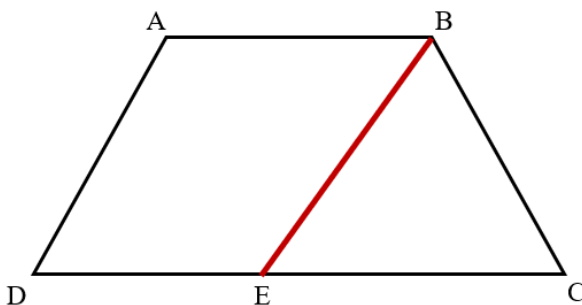
PARTEA III 30p

1. Într-o încăpere în formă de dreptunghi cu L=60dm și l= 200cm se pune gresie de formă pătrată cu latura= 40cm

- 5p a) Câte bucăți de gresie sunt necesare ?
 5p b) Dacă prețul gresiei este de 24,5 lei pe m^2 , iar restul materialelor folosite costă cât jumătate din prețul gresiei aflați costul total .
 5p c) Dacă s-ar pune și faianță la înălțimea de 1,5m cu prețul de 21 lei/ m^2 cât ar fi prețul ei?

2. Un teren în formă de trapez isoscel ABCD cu AB//CD are AB=16 dam CD=280m BC=10m și $h=\frac{4}{5}BC$.

- 5p a) Aflați aria terenului ABCD.
 5p b) Terenul este împrejmuit cu un gard care costă 13 lei m^2 . Care este costul total ?
 5p c) Proprietarul vrea să găsească o modalitate prin care să împartă terenul în 2 părți cu arii egale, pe care să cultive grâu și porumb. Care este lungimea segmentului CE în acest caz?

TEMĂ : Există și alte modalități de împărțire a terenului cu condiția dată? Care sunt acestea?

TEST PAPER

SUGUREL ANCA, COLEGIUL NAȚIONAL PEDAGOGIC ”CARMEN SYLVA”

No. 1

3rd grade

1. Write the colours:

2. Write the numbers:

3. Answer the questions in full sentences:

- a. What colour is number 3?
- b. What colour is number 4?

Test paper

No. 2

3rd grade

1. Write the colours:

2. Write the numbers:

3. Answer the questions in full sentences:

- a. What colour is number 1?
- b. What colour is number 8?

TEST DE PARCURS ADAPTAT CES – LIMBA ENGLEZĂ

COCAN CĂTĂLINA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ ALEXANDRU VAIDA-VOEVOD

CLUJ-NAPOCA

Notă:

Pentru a putea compara și observa modalitatea diferită de lucru la nivelul clasei a V-a, disciplina Limba engleză, s-a exemplificat varianta adaptată pentru CES a unui test de parcurs (denumită Do your best with this nice *adapted** test!). Comparăția se face cu varianta neadaptată, aplicată majorității elevilor din clasă (denumită Do your best with this nice test!).

Name.....Grade.....Date.....

Do your best with this nice *adapted** test!

PART 1. Match (Potrivește):

3 points

A. Ricky and Sarah are twins.	1. Yes, it is. The whole family is there.
B. What's your mum's job?	2. Yes, but they aren't identical twins.
C. Is this a photo of your family?	3. She's a hairdresser.

A	B	C

PART 2: Write the missing words (Scrie cuvintele care lipsesc)

3 points

1. I come from Australia. I am.....
2. We come fromWe are Romanian.
3. These ladies are Chinese. Their country is called.....

PART 4: Circle True (T) or False (F). Încercuiește T (Adevărat) sau F (Fals)

3 points

Hi, I'm Jazmin. I'm from the UK.

Hello, Jazmin. I'm Sarah.

Where are you from, Sarah?

I'm from Italy. Well, I'm half Italian and half American.

Wow! You're so lucky! Two countries and two languages!

Yes, that's right!

- a. Jazmin and Sarah are both from Italy. T / F
- b. Sarah is half Italian and half American. T / F
- c. Sarah speaks two languages. T / F

Please note: 1 point is given. Se acordă un punct din oficiu.

Good luck!

Name.....Grade.....Date.....

Do your best with this nice test!

PART 1: Match:

a. Ricky and Sarah are twins.	1. That’s my brother. He’s in highschool.
b. Are you in Adam’s class?	2. Yes, but they aren’t identical twins.
c. Is this a photo of your grandparents?	3. She’s a hairdresser.
d. Who’s that?	4. Yes, it is. Both my grannie and my grandpa are in this picture!
e. What’s your mum’s job?	5. Yes, I am. But Sarah is not in our class.

A	B	C	D	E

PART 2: Write the missing words:

- 1. I come from Australia. I am.....
- 2. We come fromWe are Romanian.
- 3. These ladies are Chinese. Their country is called.....
- 4. People in India are called
- 5. Do you like.....food? It’s spicy and it comes from Mexico.

PART 3: Circle the correct variant

1. That's Vijay andfriend, Jack.
a.. OUR, b. HIS, c. THEIR
2. She'ssister. We live in the same house.
a. THEIR, b. MY, c. HER
3. This ispuppy. We take care of him together, my brother and I.
a. YOUR, b. THEIR, c. OUR

PART 4: Circle True or False (T or F)

Hi, I'm Jazmin.

Hello, Jazmin. I'm Sarah.

Where are you from?

I'm from Italy.

So, you're Italian?

Well, not exactly...I'm half Italian and half American.

Wow! You're so lucky! Two countries and two languages!

Yes, that's right!

- a. Jazmin and Sarah are old friends. T / F
- b. Jazmin and Sarah are both from Italy. T / F
- c. Sarah is Italian. T / F
- d. Jazmin thinks Sarah is lucky. T / F
- e. Sarah can speak two languages. T / F

Please note: 2 points are given. Your grade will be your number of points divided by 2.

Good luck!

RED

TARADACIUC CRISTINA ELENA

LICEUL TEORETIC SPECIAL IRIS, TIMISOARA

Link red:

<https://wordwall.net/resource/99831667/transformation-des-verb-es-du-pr%a9sent-%a0-limparfait>

DIVERSITATEA ȘI INCLUZIUNEA LA CLASĂ – O ȘANSĂ PENTRU FIECARE ELEV

PROFESOR ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR, CORNELIA STAN

ȘCOALA GIMNAZIALĂ MIRON COSTIN, GALAȚI

Școala modernă are misiunea de a răspunde nevoilor fiecărui elev, indiferent de particularitățile sale individuale. Într-o lume caracterizată de mobilitate, multiculturalitate și schimbări rapide, conceptul de diversitate capătă o importanță tot mai mare în educație. Fiecare elev reprezintă o lume aparte, cu propriile experiențe, valori, capacități și ritmuri de învățare. A recunoaște și a valorifica aceste diferențe nu este doar un act de echitate, ci și o condiție a unei educații de calitate.

În acest context, incluziunea educațională nu se limitează la integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES), ci se extinde asupra tuturor elevilor care pot întâmpina bariere în procesul de învățare: elevi proveniți din medii defavorizate, din minorități etnice, elevi imigranți sau copii cu stiluri de învățare diferite. O clasă incluzivă este aceea în care fiecare copil are locul, vocea și valoarea sa.

1. Conceptul de diversitate în educație

Diversitatea se referă la totalitatea diferențelor care există între indivizi — diferențe de cultură, limbă, religie, statut social, nivel de dezvoltare, gen, vârstă sau dizabilități. În mediul școlar, această diversitate poate fi observată zilnic, în modul în care elevii înțeleg lumea, interacționează și se exprimă.

Profesorul este cel care transformă această diversitate într-o resursă educațională. Printr-o abordare flexibilă și deschisă, el poate transforma diferențele dintre elevi în oportunități de învățare și de dezvoltare personală. În loc să vadă diferențele ca obstacole, cadrul didactic le poate valorifica pentru a promova toleranța, empatia și respectul reciproc.

2. Incluziunea – de la principiu la practică

Incluziunea educațională înseamnă adaptarea școlii la elev, nu invers. Într-un sistem educațional incluziv, fiecare copil are dreptul de a participa activ la viața clasei și de a beneficia de aceleași oportunități de învățare.

Aceasta presupune:

- adaptarea curriculumului la nevoile individuale;
- diversificarea strategiilor de predare;
- evaluarea personalizată și constructivă;
- colaborarea între profesor, consilier școlar, familie și comunitate.

Un cadru didactic incluziv își cunoaște elevii, le respectă ritmul și stilul de învățare și creează contexte de reușită pentru toți. De exemplu, un elev timid poate fi implicat în activități artistice

sau de grup pentru a-și dezvolta încrederea, în timp ce un elev cu dificultăți de scriere poate fi sprijinit prin materiale vizuale sau prin utilizarea tehnologiei.

3. Strategii și metode pentru o clasă incluzivă

Pentru a promova incluziunea, profesorul trebuie să utilizeze metode active și participative, care să stimuleze cooperarea și implicarea tuturor elevilor. Printre acestea se numără:

- ✓ Învățarea prin cooperare – lucrul în echipe mixte, unde elevii învață unii de la alții;
- ✓ Jocul de rol și studiul de caz – dezvoltă empatia și înțelegerea perspectivelor diferite;
- ✓ Proiectele interdisciplinare – valorifică talente diverse (artistice, tehnice, lingvistice);
- ✓ Învățarea diferențiată – adaptarea conținutului și a sarcinilor în funcție de nivelul elevilor;
- ✓ Feedbackul pozitiv și constructiv – consolidează încrederea și motivația.

De asemenea, utilizarea tehnologiei educaționale poate facilita accesul la învățare pentru elevii cu dificultăți sau pentru cei care au nevoie de resurse suplimentare. Platformele digitale, materialele audio-video și aplicațiile interactive pot deveni instrumente valoroase de sprijin.

4. Beneficiile unei educații incluzive

Educația incluzivă aduce beneficii nu doar elevilor vulnerabili, ci întregii comunități școlare. Elevii învață să fie empatici, solidari și toleranți. În același timp, diversitatea din clasă devine o sursă de creativitate și inovație.

Profesorul, la rândul său, devine un facilitator al învățării și un model de deschidere și echitate. Școala incluzivă formează nu doar elevi bine informați, ci și oameni buni, capabili să respecte și să valorizeze diferențele.

5. Provocări și perspective

Implementarea reală a incluziunii educaționale nu este lipsită de provocări: lipsa resurselor materiale, formarea insuficientă a cadrelor didactice, numărul mare de elevi din clasă sau prejudecățile sociale pot îngreuna procesul. Totuși, aceste dificultăți pot fi depășite prin colaborare, implicare comunitară și printr-o cultură școlară bazată pe valori umane profunde.

Incluziunea nu este un scop punctual, ci un proces continuu de transformare a școlii într-un spațiu deschis, în care fiecare elev contează.

Concluzii

Diversitatea și incluziunea la clasă reprezintă astăzi repere fundamentale ale unei educații moderne și echitabile. Ele nu se reduc la simple concepte, ci implică o schimbare de mentalitate – de la uniformitate la unicitate, de la competiție la colaborare, de la excludere la apartenență.

A oferi o șansă fiecărui elev înseamnă a construi o școală pentru toți, dar mai ales cu toți. Într-o clasă care respectă diversitatea, fiecare copil are posibilitatea de a străluci în felul său și de a contribui la binele comun. Astfel, educația devine, cu adevărat, un drum al fiecăruia spre reușită.